

11.09.2017

Kokousaika 11.09.2017 16:00 - 18:07

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Kivekäs, Otso	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika	
Koulumies, Terhi	
Ohisalo, Maria	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Pelkonen, Jaana	poistui 18:07, poissa: 846 §
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Rydman, Wille	
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Hamid, Jasmin	varajäsen
Urho, Ulla-Marja	varajäsen
Wallgren, Thomas	varajäsen

Muut

Kousa, Tuuli	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja poistui 17:25, poissa: 842 - 846 §:t
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja poistui 16:51, poissa: 828 - 846 §:t
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja poistui 17:45, poissa: 844 - 846 §:t
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

11.09.2017

Machere, Saira Pohjaniemi, Marju Raitio, Markku Saxholm, Tuula Summanen, Juha Åhlgren, Harry Matikainen, Kristiina	vs. elinkeinojohtaja henkilöstöjohtaja va. tietotekniikka- ja viestintäjohtaja rahoitusjohtaja hallintojohtaja vs. kaupunginlakimies kaupunginsihteer poistui 17:54, poissa: 845 ja 846 §:t kaupunginsihteer poistui 16:34, poissa: 790 - 846 §:t vs. kaupunginsihteer poistui 17:18, poissa: 835 - 846 §:t tiedottaja johtava asiantuntija hallintoasiantuntija eläintarhan johtaja asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:34, läsnä: osa 790 §:ää konserniohjauksen päällikkö asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:34, läsnä: osa 790 §:ää
Mickwitz, Leena	
Tapiolinna, Hilikka	
Katajamäki, Paula Menna, Lauri Björksten, Jenni Hellström, Sanna	
Malmström, Atte	
Puheenjohtaja	
Otso Kivekäs	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja 789 - 846 §:t
Esittelijät	
Jan Vapaavuori	pormestari 789 §
Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 790 - 846 §
Pöytäkirjanpitäjä	
Lauri Menna	johtava asiantuntija 789 - 846 §

11.09.2017

§	Asia	
789	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
790	Asia/44	V 27.9.2017, Korkeasaaren eläintarhan säätiöittäminen
791	Asia/2	V 27.9.2017, Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite omaishoidon tuen kriteereistä ja tuen myöntämisestä
792	Asia/3	V 27.9.2017, Valtuutettu René Hurstin aloite aloitteiden ja toivomuspöytäkirjojen seuraamisesta Ahjossa
793	Asia/4	V 27.9.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta
794	Asia/5	V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite toimeentulotuen saannin turvaamisesta
795	Asia/6	V 27.9.2017, Valtuutettu Dan Koivulaakson aloite kuntouttavan vankityön jatkamisedellytysten turvaamisesta
796	Asia/7	V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite työaikakokeilusta
797	Asia/8	V 27.9.2017, Valtuutettu Nina Hurun aloite lomarahaleikkauksen prosenttiosuuden pienentämisestä
798	Asia/9	F 27.9.2017, Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om hänsyn till hörselskadade och döva
798	Asia/9	V 27.9.2017, Valtuutettu Björn Månssonin aloite huonokuuloisten ja kuurojen huomioon ottamisesta
799	Asia/10	F 27.9.2017, Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om bättre beaktande av de synskadade kommuninvånarna
799	Asia/10	V 27.9.2017, Valtuutettu Björn Månssonin aloite näkövammaisten kuntalaisten paremmasta huomioimisesta
800	Asia/11	V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite kaupungin tilojen käytön helpottamisesta
801	Asia/12	V 27.9.2017, Valtuutettu Juha Hakolan aloite alueen osoittamisesta mielenilmauksille
802	Asia/13	V 27.9.2017, Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite Vrouw Maria -laivalle rakennettavasta museosta
803	Asia/14	V 27.9.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite Haaganpuron ja

11.09.2017

		sen taimenkannan elvyttämisestä
804	Asia/15	V 27.9.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite rakkauden metsän perustamisesta
805	Asia/16	V 27.9.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite pyöräväylästä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin
806	Asia/17	V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite katupuiden lisäämiseksi
807	Asia/18	V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite katupölyn vähentämistä edistämällä siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaisiin
808	Asia/19	V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite toimintasuunnitelman laatimiseksi katumelun ja -pölyn vähentämiseksi
809	Asia/20	V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite yleiskaavan 2016 epäkohtien korjaamisesta
810	Asia/21	V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite Puhoksen, Vallilan konepaja-alueen ja tukkutorin kehittämisestä Kaapelitehtaan toimintamallia soveltamalla
811	Asia/22	V 27.9.2017, Valtuutettu René Hurstin aloite Ristikkokadun nimen muuttamisesta
812	Asia/23	V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite pysäköintiautomaattien toiminnan parantamisesta
813	Asia/24	V 27.9.2017, Valtuutettu Jukka Järvisen aloite raitiovaununlinja 1:n jatkamisesta iltaisin ja viikonloppuisin
814	Asia/25	V 27.9.2017, Valtuutettu Helena Kantolan aloite maksuttoman paluuliikenteen järjestämisestä 31.12.2017
815	Asia/26	V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Nordströmin aloite yömetroliikenteen palauttamisesta
816	Asia/27	V 27.9.2017, Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite Puistolan tyhjän Tenavatien koulun saattamisesta asukaskäyttöön
817	Asia/28	V 27.9.2017, Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Kulosaaren metroaseman varaueloskäynnin muuttamisesta päivittäiseen kulkemiseen
818	Asia/29	V 27.9.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite aamu- ja iltapäivätoiminnan riittävydestä 1. - 4. -luokkalaisille
819	Asia/30	V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite vieraan kielen oppimi-

11.09.2017

		sen varhaistamisesta
820	Asia/31	V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Rantasen aloite peruskoululaisten ensi- puopetuksesta
821	Asia/32	V 27.9.2017, Valtuutettu Johanna Sydänmaan aloite opettajien varsi- naisen palkan maksamisesta syyskuusta alkaen
822	Asia/33	V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koulupsykologien ja -kuraattorien Wilman käyttöoikeuksien laajentamisesta
823	Asia/34	V 27.9.2017, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite lasten ja nuorten liikunnan määrän lisäämiseksi
824	Asia/35	V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite Konalan nuorisotilan tur- vaamisesta
825	Asia/36	V 27.9.2017, Valtuutettu Terhi Mäen aloite skeittirampin suunnittelemi- seksi Myllypuroon
826	Asia/37	V 27.9.2017, Valtuutettu Ville Ylikahrin aloite Yrjönkadun uimahallin auki pitämisestä myös kesäisin
827	Asia/38	V 27.9.2017, Valtuutettu Maria Ohisalon aloite Kaikukortin käyttöön ottamisesta Helsingissä
828	Asia/39	V 27.9.2017, Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite vanhojen meluvallin graffitien restauroimisesta
829	Asia/40	V 27.9.2017, Valtuutettu Nina Hurun aloite vanhusten neuvolapalvelu- jen järjestämisestä
830	Asia/41	V 27.9.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite omaishoidontuesta
831	Asia/42	V 27.9.2017, Eräiden vuoden 2017 talousarvioon merkittyjen määrära- hojen ylittäminen
832	Asia/43	V 27.9.2017, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta
833	Asia/45	V 27.9.2017, Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen hankesuunnitelma
834	Asia/46	V 27.9.2017, Jätkäsaaren asuntotontin myyntiperusteet (Länsisatama, tontti 20828/8)
835	Asia/47	Kaksikielisyystoimikunnan asettaminen
836	Asia/48	Kaupunginlakimiehen avoimen viran hoito
837	Asia/49	Lasten päiväkoti Lapinmäen uudisrakennuksen hankesuunnitelma

11.09.2017

(Kangaspellontie 6)

838	Asia/50	Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen vuonna 2016
839	Asia/51	Kiinteistöyhtiön perustaminen hallitsemaan kaupunkiympäristötoimialan käyttöön suunniteltua toimitaloa
840	Asia/52	Oikaisuvaatimus rakentamispalveluliikelaitoksen yksikönjohtajan päätökseen 11.7.2017 § 8
841	Asia/53	Lauttasaaren yhteiskoulun liikuntahallihanketta koskevan kaupunginhallituksen koululainapäätöksen 6.5.2013, 551 § muuttaminen
842	Asia/54	Historiatoimikunnan asettaminen
843	Asia/55	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2018-2020
844	Asia/56	Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta
845	Asia/57	Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta
846	Asia/58	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 789

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Thomas Wallgrenin ja Terhi Koulumiehen sekä varatarkastajiksi Maria Ohisalon ja Wille Rydmanin.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjan tarkastajaksi Tomi Sevanderin sijasta Thomas Wallgrenin ja varatarkastajaksi Otso Kivekkään sijasta Maria Ohisalon.

Esittelijä

kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Otso Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Tomi Sevanderin ja Terhi Koulumiehen sekä varatarkastajiksi Otso Kivekkään ja Wille Rydmanin.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 790

V 27.9.2017, Korkeasaaren eläintarhan säätiöittäminen

HEL 2017-007618 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

A

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr -nimisen säätiön perustamisen,

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan toiminnan siirtämisen perustettavan säätiön hoidettavaksi 1.1.2018 lukien,

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:n perustamiseen ja Korkeasaaren eläintarhan toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt ja

oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Korkeasaaren eläintarhan toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä ja

B

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:lle annettavaa toimintatukea koskevan avustusohjelman vuosille 2017–2027. Avustusohjelman mukaisesti kaupunki maksaa säätiölle peruspääomana toimintatukea 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2017 ja tämän jälkeen, vuosina 2018 - 2027, vuosittain enintään viisi (5) miljoonaa euroa edellyttäen, että vuosittaisessa talousarviossa myönnetään tarkoitukseen määräraha. Mikäli toimintatuen määrä jonain kalenterivuonna ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämättömän määrän, toimintatuki peritään ylittäviltä osin takaisin.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti käsitellä 44. esityksen kokouksen toisena asiaina.

Asian aikana kuultavina olivat Sanna Hellström ja Atte Malmström. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että ehdotuksen liitteeksi 9 lisätään henkilöstötoimikunnan lausunto.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

11.09.2017

Hallintolain 51 §:n mukaisesti korjattu kirjoitusvirheenä valtuuston esityksen perusteluihin:

- Avustusohjelman sisältö -kohdassa korjattu vuosilukuvirhe 2018-2017 muotoon 2018-2027.
- Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen toimintatuen enimmäismäärä muutettu 50 miljoonasta 75 miljoonaan euroon.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Korkeasaaren säätiön perustamiskirja_luonnos.pdf
- 2 Korkeasaaren eläintarhatoiminnan luovutussopimus_luonnos.pdf
- 3 Korkeasaaren säätiön sääntöluonnos
- 4 Korkeasaaren toimintasuunnitelma 2018 - 2020
- 5 Korkeasaaren kehittämissuunnitelma 2018- 2030
- 6 Korkeasaari säätiömallin laskelmat_KPMG selvitys.pdf
- 7 Korkeasaaren rakennusten arviointiraportti
- 8 Korkeasaaren henkilöstön siirtosopimus.pdf
- 9 Henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

A

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr -nimisen säätiön perustamisen,

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan toiminnan siirtämisen perustettavan säätiön hoidettavaksi 1.1.2018 lukien,

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:n perustamiseen ja Korkeasaaren eläintarhan toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt ja oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Korkeasaaren eläintarhan toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä ja

B

hyväksyä Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:lle annettavaa toimintatukea koskevan avustusohjelman vuosille 2017–2027. Avustusohjelman mukaisesti kaupunki maksaa säätiölle peruspääomana toimintatukea 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2017 ja tämän jälkeen, vuosina 2018 - 2027, vuosittain enintään viisi (5) miljoonaa euroa edellyttäen, että vuosittaisessa talousarviossa myönnetään tarkoitukseen määräraha. Mikäli toimintatuen määrä jonain kalenterivuonna ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämättömän määrän, toimintatuki peritään ylittäviltä osin takaisin.

Esittelijän perustelut

A

Korkeasaaren säätiöittämissä lähtökohdat ja toteuttaminen

Korkeasaaren eläintarhan toiminta nyky muodossa

Kaupunginvaltuuston 3.5.2017 hyväksymän ja 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 4 luvun 1 a §:n mukaan kaupungin keskushallintoon kuuluu Korkeasaaren eläintarha. Korkeasaari ylläpitää eläintarhaa ja virkistysaluetta. Korkeasaaren eläintarhaa johtaa eläintarhan johtaja.

Eläintarhatoimintaa sääntelee EU:n direktiivi (1999/22/EY), joka on toimeenpantu eläinsuojelulaille. Laki edellyttää, että eläintarha edistää luonnonvaraisen eläimistön suojelua ja biologisen monimuotoisuuden säilymistä. Tässä tarkoituksessa eläintarhan tulee antaa yleisölle tietoa näytteillä pidettävistä lajeista ja niiden luonnollisista elinolosuhteista. Lisäksi eläintarhan tulee osallistua eläinlajien suojelua edistävään tutkimukseen, eläinlajien suojelutaitoihin liittyvään koulutukseen, lajien suojeluun liittyvään tietojen vaihtoon tai eläinlajien tarhassa kasvattamiseen, kannan uudelleen istuttamiseen tai lajien luontoon palauttamiseen. Lisäksi eläinsuojelulain nojalla annetussa asetuksessa (2/EEO/2003) asetetaan eläintarhoille runsaasti vaatimuksia esimerkiksi eläinten pito-olosuhteiden suhteen.

Eläintarhatoimintaan täytyy olla aluehallintoviraston myöntämä lupa. Korkeasaarella on voimassa oleva lupa, mutta lupa täytyy hakea organisaatiomuutoksen yhteydessä uudestaan.

Korkeasaaren eläintarha on merkittävä matkailukohde, jossa vierailee vuosittain noin puoli miljoonaa kävijää. Korkeasaaren erityiset vahvuudet ovat elävät eläimet ja sijainti ympäristöltään hienolla saarella. Korkeasaari haluaa olla sekä helsinkiläisten ylpeys että yhteistyökykyinen kumppani helsinkiläisten toimijoiden kanssa.

Eläintarhatoiminnan tarkoituksena on lajien suojelu, jota Korkeasaari toteuttaa pitämällä eläinkokoelmassa uhanalaisia lajeja, osallistumalla tutkimustoimintaan sekä luonnossa tapahtuviin suojeluhankkeisiin sekä vaikuttamalla ihmisten ympäristömyönteiseen käyttäytymiseen. Korkeasaarissa huolehditaan eläinten hyvinvoinnista muun muassa harkitulla lajivalinnalla ja luomalla eläimille lajinmukainen ja virikkeellinen ympäristö.

Lajivalinnoissa huomioidaan lajien suojelutarpeen lisäksi ilmasto-olosuhteet sekä mahdollisuudet tarjota eläimille hyvät olosuhteet ja hoito. Eläinten hyvinvointia ja käyttäytymistä tarkkaillaan systemaattisesti. Eläinten koulutus ja virikkeet sisältyvät hyvään hoitoon ja näitä toteutetaan suunnitelmallisesti ja kunkin yksilön tarpeiden mukaan.

Luontokoulu Arkki tekee työtä ympäristötietoisuuden lisääjänä ja tavoittaa suuren joukon helsinkiläisiä koululaisia. Ympäristökasvatuksessa on tehty yhteistyötä mm. Helsingin kaupungin opetustoimen, varhaiskasvatuksen sekä nuorisotoimen kanssa, ja yhteistyötä jatketaan kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialojen kanssa.

Korkeasaari on jäsen Maailman eläintarha- ja akvaariojärjestössä (WAZA), Euroopan eläintarha- ja akvaariojärjestössä (EAZA), Suomen eläintarhojen yhdistyksissä sekä Maailman luonnonsuojelujärjestössä (IUCN).

Vuonna 2016 eläintarha keräsi toimintatuottoja noin 4,8 miljoonaa euroa. Tulot muodostuivat pääosin pääsymaksuista sekä ravintoloiden ja kioskien vuokratuotoista. Eläintarhan toimintakulut vuonna 2016 olivat noin 8,4 miljoonaa euroa, ja toimintakate -3,58 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen ja -kulujen välinen erotus on katettu kaupungin talousarviossa osoitetulla määrärahalla.

Korkeasaarissa on 76 vakanssia, mutta kesäsesongin aikana työntekijöiden määrä nousee noin 110 henkilöön.

Korkeasaaren toiminnan lähivuosien näkymät

Lähiympäristön muutokset tuovat Korkeasaaren keskelle kaupunkia: Kalasataman asuinalue rakentuu aivan viereen ja Kruunusiltojen päähän toteutetaan Kruunuvuoren alue. Vierailijoiden kulku Korkeasaareen

ohjataan Kalasataman kautta ja tulevaisuudessa Kruunusilta pitkin kulkevilla raitiovaunuilla. Helsingin lisääntynyt houkuttelevuus matkailukaupunkina vaikuttaa myös Korkeasaaren kävijämääriin lisäävästi. Vuosikorttimyyntiin tavoitellaan selkeää lisäystä ja markkinointia kohdennetaan erityisesti lähialueille.

Kruunusiltojen rakentaminen alkaa todennäköisesti vuonna 2019. Rakentaminen tapahtuu aluksi Korkeasaaren saapumisreiteillä. Silta edellyttää uuden vastaanottorakennuksen rakentamista. Rakennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan kasvavan kävijämäärän tarpeet, kuten ravintolapaikkojen lisätarve, lipunmyynnin sujuvuus ja ryhmien vierailut. Rakennusaika tulee erittäin todennäköisesti vähentämään kävijämäärää, vaikka raitiotieyhteys valmistuttuaan lisää vierailijoiden määrää. Myös vesiliikenteen suunnitellaan jatkuvan.

Korkeasaari kilpailee kävijöistä pääkaupunkiseudun ja koko Suomen muiden kohteiden kanssa. Vetovoimaisuuden säilyttäminen edellyttää korkealaatuista toimintaa, mutta myös jatkuvaa vuosittaista uusiutumista. Vetovoimaisuuden ylläpitäminen edellyttää myös investointeja. Korkeasaari on suunnitellut seuraaviksi suuriksi rakennushankkeiksi Amazonia-talon perusteellisen uudistamisen sekä uuden vastaanottorakennuksen rakentamista. Muita suunniteltuja suuria hankkeita ovat Kruunusilta-työmaalta arviolta vuonna 2025 vapautuvan uuden maa-alueen käyttöönotto sekä katetun yleisöreitien rakentaminen vastaanotosta lämpimiin eläintiloihin.

Korkeasaaren toiminnan säätöittäminen

Korkeasaaren asemaa on tarkasteltu osana kaupungin johtamisjärjestelmän uudistusta. Kaupunginjohtaja asetti ensimmäisen, nimenomaan Korkeasaaren asemaa selvittäneen työryhmän 23.6.2016. Työryhmä selvitti neljää vaihtoehtoa Korkeasaaren hallinto- ja toimintamalliksi. Työryhmän enemmistö piti varteenotettavimpina malleina liikelaitos- ja säätiomallia. Johtamisen jaosto päätti 16.1.2017, § 3, että valmistelua tulee jatkaa säätiomallin pohjalta. Kaupunginjohtaja asetti johtajistokäsittelyssä 18.1.2017, § 9 uuden työryhmän, joka sai tehtäväkseen valmistella säätiomalliin siirtymisen edellyttämät päätösehdotukset niin, että päätökset Korkeasaaren organisaatiomallista olisi voitu tehdä 31.5.2017 mennessä.

Valmistelulle oli kuitenkin varattava pidempi aika muun muassa verottajalta pyydettävien ennakkoratkaisujen saamiseksi, joten kaupunginvaltuusto päätti 19.4.2017, § 185 täydentää hallintosäätöä Korkeasaaren eläintarhaa koskevilla väliaikaisilla määräyksillä. Nämä väliaikaiset määräykset ovat voimassa siihen asti, kunnes Korkeasaaren eläintar-

han ylläpitämistä varten perustettava säätiö on ottanut vastuun eläintarhan ylläpitämisestä, kuitenkin kauintaan vuoden 2018 loppuun asti.

Nyt esitetään, että Korkeasaaren toiminta siirretään kokonaisuudessaan perustettavalle säätiölle. Säätiön toiminnalle asetettavat tavoitteet, lajien suojelu ja matkailu- ja virkistyskohteena toimiminen, säilyvät samoina. Säätiön ei ole tarkoitus tuottaa voittoa. Korkeasaaren eläintarhan päivittäinen toiminta säilyy näin ollen pitkälti ennallaan, mutta säätiömalliin siirtymisellä tavoitellaan entistä tehokkaampaa ja vaikuttavampaa toimintaa. Säätiömalli mahdollistaa Korkeasaarelle nykyistä itsenäisemmän aseman, ja malli sopii hyvin Korkeasaaren toiminnan luonteeseen eläinsuojelu- ja virkistyskohteena. Kun eläintarhan toiminnasta vastaa erillinen oikeushenkilö, voi tämä pitemmällä tähtäimellä myös edistää yhteistyökumppanien löytymistä ja lahjoitusvarojen keräämistä.

Säätiömalliin siirtyminen merkitsee budjetointikäytäntöjen muutosta. Tulojen ja menojen ylivuotinen käsittely tulee jatkossa mahdollistamaan sen, että eläintarhan toimintaa voidaan suunnitella kunkin sesongin onnistumisen eikä kalenterivuoden perusteella. Tämä on Korkeasaaren toiminnan kannalta merkittävä muutos jo sen vuoksi, että suuri osa toiminnan tuloista kertyy kesäkautena. Korkeasaaren eläintarhan kannalta olennaista on myös se, että säätiömuodossa Korkeasaari voi osallistua nykyistä laajemmin lajiensuojelutyöhön.

Korkeasaaren käyttötalous on ollut nykyisessä toiminnan laajuudessa ja nykyisellä kaupungin avustustasolla vakaa. Korkeasaaren eläintarha tulee jatkossakin olemaan kaupungin tuesta riippuvainen.

Tavoitteena on, että Korkeasaaren oma tulonhankinta kehittyä tulevaisuudessa niin, että yhä suurempi osa vuosittaisista käyttömenoista voidaan kattaa lisääntyvällä tulo-rahoituksella. Avustusohjelmaa, jolla raa- mitetaan kaupungin vuotuisen tuen suuruutta, ei näin ollen ole sidottu indeksiin.

Korkeasaari pyrkii siis asiakasmääränsä ja oman tulo-rahoituksensa kasvattamiseen. Kruunusiltojen rakentaminen tulee todennäköisesti merkitsemään kaupungin tuen tarpeen väliaikaista kasvamista, koska rakennustyötä tehdään myös Korkeasaaren saapumisreiteillä. Rakennustyöt voivat vähentää Korkeasaareen tulijoiden määrää, ja tulokertymää, huomattavastikin. Tuen määrää voi olla tuolloin tarpeen väliaikaisesti nostaa. Vastaavasti voidaan arvioida, että parantuvat liikenne-yhteydet ja uusi vastaanottorakennus tulevat jatkossa lisäämään asiakasmääriä ja sitä kautta Korkeasaaren tuloja.

Korkeasaaren pitäminen vetovoimaisena edellyttää jatkuvia investointeja, houkuttelevien käyntikohteiden rakentamista. Näiden investointien

kattaminen voi osaltaan edellyttää kaupungilta lisäpanostusta nykyiseen tasoon verrattuna. Tavoitteena kuitenkin on, että uusinvestoinnit tehdään taloudellisesti kannattavasti siten, että säätiö voi rahoittaa investoinnit niiden ansiosta lisääntyvillä pääsylippu- ja muilla tuloilla.

Investointien rahoituksen haasteena on, että Amazonia-talon peruskorjaus ja uuden vastaanottorakennuksen rakentaminen ajoittuvat samoihin aikoihin. Amazonia-talo on käyttöikänsä päässä ja edellyttää perusteellista uudistamista mahdollisimman pian. Vastaanottorakennus on taas välttämättä rakennettava Kruunusiltaojen takia ja rakentaminen täytyy aikatauluttaa siltahankkeen rakentamisen kanssa.

Korkeasaaren säätiön säännöt ja tuleva hallintomalli

Perustettavalle säätiölle laaditun, Patentti- ja rekisterihallituksen ennakotarkastaman sääntöluonnoksen mukaan säätiön nimeksi tulee Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr, ruotsiksi Högholmens djurgårds stifelse sr. Säätiön tarkoituksena on osana Helsingin kaupunkikonsernia ylläpitää eläintarhaa ja edistää osaltaan Helsingin kaupungin vetovoimaisuutta sekä kaupunkilaisten virkistätymismahdollisuuksia. Säätiö suojelee uhanalaisia eläimiä ja niiden elinympäristöjä.

Säätiön toimintamuotona on sääntöluonnoksen 3 §:n nojalla mm. osallistuminen eläinten suojelutyöhön ja siihen liittyvään tutkimukseen sekä kansainväliseen yhteistyöhön lajien suojelemiseksi. Säätiö jakaa tietoa, ja järjestää opetusta sekä kerää varoja uhanalaisten eläinten ja niiden elinympäristöjen suojeluun. Säätiö huolehtii Korkeasaaren alueesta ja siellä olevista kiinteistöistä ja kehittää eläintarhaa yleisökohteena. Säätiö harjoittaa myös toimintaa, joka palvelee säätiön tarkoitusta, kuten ravintolapalvelut, tuotteiden ja palveluiden myynti ja maksulliset koulutustapahtumat.

Säätiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä, jotka Helsingin kaupunki valitsee kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Helsingin kaupungilla on myös oikeus tarvittaessa erottaa hallituksen jäsenet. Säätiöllä on toimitusjohtaja.

Säätiön hallituksen jäsenten nimeäminen tuodaan erikseen kaupunginhallituksen konsernijaoston päätettäväksi hallintosäännön mukaisesti. Ensi vaiheessa perustettava säätiö huolehtii toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista. Tätä toiminnan käynnistämistä varten säätiölle valitaan kolmi-jäseninen kaupungin viranhaltijoista tai työntekijöistä muodostettava hallitus. Säätiön toimitusjohtajaksi valitaan oman toimen ohella Korkeasaaren eläintarhan johtaja.

Vuoden 2018 keväällä muiden konserniyhteisöjen hallitusnimeämisten yhteydessä Korkeasaaren eläintarhan säätiölle valitaan kolmijäsenisen hallituksen tilalle varsinainen viisijäseninen hallitus. Kuntalain (410/2015) 46 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Kaupungin voimassaolevan konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen osalta varmistetaan hallitusten monipuolinen osaaminen ja kokemus sekä riippumattomuus ja vastuullisuus. Kuntalain ja kaupungin konserniohjeen määräysten toteuttamiseksi sekä asiantuntevan ja toimivan hallituksen kokoamiseksi varsinaiseen hallitukseen ehdotetaan nimettäväksi kolme luottamushenkilötaustaista jäsentä ja kaksi kaupungin viranhaltija- tai työntekijäjäsentä. Säätiön täysipainoisen toiminnan alkaessa 1.1.2018 Korkeasaaren eläintarhan johtaja jatkaa säätiön toimitusjohtajana.

Säätiö noudattaa sääntöjensä mukaan toiminnassaan kulloinkin voimassa olevaa Helsingin kaupungin konserniohjetta sekä kaupungin säätiölle antamaa konserniohjausta ja ottaa muutenkin toiminnassaan huomioon kaupungin strategiset linjaukset ja asetetut tavoitteet.

Säätiön sääntöjen 17 §:n nojalla Helsingin kaupungin luottamushenkilöllä ja konserniohjeessa määritellyllä konsernijohtolla on oikeus saada säätiöltä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita he toimessaan pitävät tarpeellisina, lukuun ottamatta tietoja ja asiakirjoja, jotka viranomaisen asiakirjoina olisivat lain mukaan salassa pidettäviä.

Korkeasaaren säätiön taloudesta

Perustettavan Korkeasaaren säätiön talouden mallintamisessa on käytetty apuna KPMG Oy Ab:n asiantuntemusta. Konsulttityönä on laadittu liitteenä oleva tarkastelu säätiön taloudesta vuosina 2018–2022.

Tarkastelussa on lähdetty siitä, että Korkeasaari ei tavoittele toiminnallaan voittoa, ja että toiminta täyttää yleishyödyllisen toiminnan kriteerit. Säätiön säädepääomaksi on arvioitu noin 1,1 miljoonaa euroa. Koska Korkeasaaren tulot muodostuvat pääosin kesäkauden aikana, säädepääoman tulee olla riittävän suuri, jotta säätiö pystyy suoriutumaan menoistaan tarvittaessa kesäkauteen 2018 asti. Tarkoituksena on perustaa säätiö hieman laskelmien mukaista ”minimisäädepääomaa” suu-remmalla summalla. Säädepääomaksi on perustamiskirjaluonnoksessa merkitty 1,2 miljoonaa euroa.

Edelleen tarkastelussa on vuosina 2018 ja 2019 käytetty kaupungin säätiölle maksaman avustuksen osalta talousarvion ja -suunnitelman mukaista tasoa, joka poistot huomioon ottaen on keskimäärin noin 4,6 miljoonaa euroa vuodessa 2018–2022 (negatiivinen toimintakate noin 3,4 miljoonaa euroa ja poistot noin 1,2 miljoonaa euroa). Laskelmissa

on myös oletettu kaupungin maksavan säätiölle toiminta-avustuksen lisäksi tarvittavan määrän lainanhoitoavustusta. Lainanhoitoavustus tulee tarpeelliseksi erityisesti laskelmissa vuosille 2019 ja 2020 ajoitetun yhteensä noin 10 miljoonan euron suuruisen Amazonia-talon investoinnin yhteydessä. Pienemmät vuosittaiset korjaus- ym. investoinnit säätiö pystyy laskelmien perusteella rahoittamaan pääosin ilman lainanhoitoavustusta kassavaroillaan.

Talouslaskelmien perusteella säätiö tulee tekemään vuosina 2019 ja 2020 noin miljoonan euron suuruisen kirjanpidollisen tappion, jos kaupunki ei korota toiminta-avustusta ko. vuosina. Tappio johtuu ennustetusta kävijämäärien vähenemisestä Kruunusiltahankkeeseen ja Amazonia-talon remonttiin liittyen. Vastaavasti vuodesta 2021 alkaen ennustetaan kävijämäärien olennaista kasvua Amazonia-talon peruskorjauksen valmistuttua ja myöhemmin raitiovaunuliikenteen käynnistyttyä. Käytetyillä oletuksilla säätiön tilikauden tulos nousee tällöin positiiviseksi. Merkittävä positiivinen kehitys voi mahdollistaa kaupungin toiminta-avustuksen tason tarkistamisen alaspäin.

Korkeasaaren eläintarhan toiminnan luovuttamista koskeva sopimus

Korkeasaaren eläintarhan toiminnan siirtämisestä perustettavalle säätiölle on laadittu toiminnan luovutusta koskeva sopimus. Tässä sopimuksessa täsmennetään henkilöstön siirtymistä koskevat periaatteet sekä siirtyvä omaisuus, mukaan lukien rakennukset ja pysyvät rakennelmat. Sopimuksen mukaan luovutus on kaikilta osin vastikkeeton. Sopimuksen liitteet laaditaan vastaamaan siirtymisen ajankohtaa.

1. Säätiöön siirtyvät rakennukset ja rakennelmat

Korkeasaaren eläintarhan alueella on useita rakennuksia ja rakennelmia, joista suuri osa on eläintiloja. Osa rakennuksista on asiakaspalvelukäytössä, kuten lipunmyynti, ravintolat sekä myymälä. Osa tiloista on toimistokäytössä ja henkilökunnan sosiaalituloina. Lisäksi Korkeasaarissa on luontokoulu sekä asuinrakennus. Alueella on myös paljon rakennelmia kuten eläinten aitauksia, takatiloja ja katoksia sekä kioskeja. Ravintola- ja kioskitilat on vuokrattu ulkopuoliselle toimijalle, muut kiinteistö ovat Korkeasaaren oman toiminnan käytössä.

Tarkoituksenmukaista mallia Korkeasaarissa sijaitsevien rakennusten omistuksen ja hallinnan osalta on selvitetty yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Korkeasaaren eläintarhan toiminnan luonne ja rakennusten sijainti Korkeasaarissa huomioon ottaen tarkoituksenmukaiseksi on arvioitu malli, jossa kaikki Korkeasaarissa sijaitsevat rakennukset ja rakennelmat siirretään perustettavalle Korkeasaaren eläintarhan säätiölle. Ratkaisu

11.09.2017

selkiyttää kiinteistöjen ylläpidon ja omistamisen vastuunjaon nykyiseen hajautuneeseen malliin verrattuna.

Kaikki Korkeasaaren eläintarhan alueella olevat rakennukset ja rakennelmat siirretään Korkeasaaren säätiölle. Rakennuksista ja niiden käyvistä arvosta on laadittu arviointi (GEM Property Oy 24.5.2017). Arvioinnissa rakennusten arvo on määritelty kahdella eri menetelmällä. Siirrettäessä rakennuksia Korkeasaaren säätiölle käytetään kullekin rakennukselle parhaiten sopivalla menetelmällä määriteltyä arvoa. Raportissa arvioitujen siirtyvien rakennusten arvo on yhteensä 11,3 miljoonaa euroa, kaupungin taseessa arvo on noin 11 miljoonaa euroa. Saukkokioskin osalta käytetään rakennuksen teknistä arvoa. Rakennelmien ja muiden rakennusten osalta käytetään kaupungin kirjanpidossa olevaa tase-arvoa.

Kaupungin omistukseen jäävät Mustikkamaan paviljonki (nykyinen vastaanottorakennus) sekä Mustikkamaalta Korkeasaareen johtava silta. Kruunusiltojen valmistuessa molemmat tulevat jäämään eläintarha-alueen ulkopuolelle.

Korkeasaaren maapohja jää kaupungin omistukseen. Korkeasaaren säätiön ja kaupungin välille laaditaan pitkäaikainen maanvuokrasopimus, jonka ehdot vastaavat nykyistä käytäntöä maanvuokran tason osalta.

Rakennusten ja rakennelmien lisäksi säätiölle luovutetaan eläintarhatoimintaan liittyvä irtain omaisuus. Tällaista irtainta omaisuutta ovat mm. Korkeasaaren käytössä olevat kulkuneuvot ja eläinlääkärin vastaanoton varustus. Irtaimen omaisuuden arvo on taseessa noin kuusi miljoonaa euroa. Säätiölle siirtyvät myös Korkeasaaren saamiset ja velat, joiden yhteenlaskettu nettoarvo on arviolta noin yksi miljoonaa euroa negatiivinen. Lopulliset tasearvot tarkistetaan siirtohetkellä.

2. Henkilöstön asema toiminnan siirtyessä perustettavaan säätiöön

Korkeasaaren eläintarhan työntekijät siirtyvät uuden työnantajan palvelukseen liikkeen luovutusta koskevien määräysten mukaisesti ns. vanhoina työntekijöinä, jolloin työsuhteesta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle työnantajalle.

Toiminnan luovutuksen piiriin kuuluvat Korkeasaaren eläintarhassa vakinaisessa ja määräaikaisessa virka- tai työsuhteessa olevat henkilöt, joiden 31.12.2017 voimassaoleva palvelussuhde jatkuu 1.1.2018. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien henkilöiden palvelussuhde on voimassa aiemmin sovitun määräajan loppuun.

11.09.2017

Säätiö noudattaa voimassa olevia kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä koskevia henkilöstöpoliittisia periaatteita. Henkilöstön palvelussuhteen ehtoissa noudatetaan Avainta ry:n työehtosopimusta 1.1.2018 alkaen.

Perustettava säätiö tulee liittymään kaupungin konserniohjeen mukaisesti Kevan jäseneksi. Kaupungin aiemman toimintamallin mukaisesti Kevan perimiä eläkemenoperusteisia maksuja ei siirretä perustettavan säätiön vastuulle.

Korkeasaaren toimintaan ja omaisuuden siirtoon liittyvät vero- yms. seuraamukset

Verohallinnolta 9.6.2017 saadun tuloverotusta koskevan ennakkoratkaisun mukaan perustettava Korkeasaaren eläintarhan säätiö katsotaan tuloverolain 22 §:n tarkoittamaksi yleishyödylliseksi yhteisöksi. Ratkaisun mukaan pääsylippujen, opaskirjojen ja opas- ja ryhmäpalveluiden myynti liittyvät kiinteästi säätiön yleishyödylliseen toimintaan, joten niiden myyntiä ei ole pidettävä tuloverolain 23 §:n mukaisena elinkeinotoimintana. Ulkopuoliselle yrittäjälle kahvila- ja ravintolatoimintaa varten vuokratuista tiloista saatu tulo on veronalaista kiinteistötuloa. Verohallinnon ratkaisussa todetaan edelleen, että Helsingin kaupungin säätiölle maksamaa toiminta-avustusta on pidettävä perustettavan säätiön verovapaana henkilökohtaisen tulolähteen tulona.

Verohallinnolta saadun, 2.5.2017 päivätyn arvonlisäverotusta koskevan ohjauksen perusteella säätiö voi hakeutua eläintarhatoiminnassaan AVL 12 §:n nojalla halutessaan arvonlisäverovelvolliseksi. Vuokraustoitinnon osalta ohjauksessa katsotaan, että jos hakija hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi ravintola- ja kioskitilojen vuokraamisesta, ovat eläintarhatoiminnan käytössä olevat kiinteistöt ja muut pysyvät rakennelmat hakijan verollisen liiketoiminnan käytössä.

Edellä mainitut linjaukset merkitsevät, että säätiötä pidetään yleishyödyllisenä yhteisönä, eikä se sen vuoksi ole pääsylipputuloistaan yms. tuloverovelvollinen. Arvonlisäveroa koskeva ohjaus merkitsee samalla, että toimintojen katsotaan tapahtuvan arvonlisäverolain 1 §:ssä tarkoitettuihin tavoin liiketoiminnan muodossa ja säätiö on hakeuduttuaan oikeutettu tekemään ALV-vähennykset vähennyskelpoisista hankinnoista.

Verohallinnolta saadun, 25.8.2017 päivätyn lahjaverotuksen ennakkoratkaisun mukaan perustettava säätiö katsotaan perintö- ja lahjaverolain 2.1 §:ssä tarkoitetuksi säätiöksi, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus ja jonka saaman lahjoitukset ovat näin ollen lahjaverosta vapaita.

Hallinto- ja tukipalvelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Tytärsäätiönä Korkeasaari noudattaa kaupunkikonsernin sisäisten palvelujen osalta samoja voimassa olevassa konserniohjeessa määritellyjä periaatteita kuin kaupungin muutkin tytäryhteisöt ja -säätiöt.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöille mahdollistetaan sisäisten palvelujen käyttö kilpailuneutraaliteettia ja valtiontukia koskevan sääntelyn puitteissa silloin kun se on tarkoituksenmukaista. Kukin tytäryhteisö selvittää oman toimintansa lähtökohdista konsernin sisäisten tukipalvelujen käyttöä yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa, jotta päästään kaupunkikonsernin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun. Kaupungin konsernijohto ja kaupunginkanslia voivat antaa tytäryhteisöille tarvittaessa sitovia ohjeita sisäisten palvelujen käytöstä.

Korkeasaari ja perustettava säätiö selvittävät loppuvuoden 2017 aikana tarkemmin säätiön tukipalvelutarpeita.

Toiminnan siirron vaikutukset kaupungin talouteen

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2016 antaman ,kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimista koskevan yleisohjeen perusteella säätiölle maksettavaa peruspääomaa käsitellään avustuksena ja vuosikuluna. Perustettavan Korkeasaaren eläintarhan säätiön säädepääoma 1,2 miljoonaa euroa tullaan maksamaan talousarviokohdalta 13001, Kaupunginhallituksen käyttövarat.

Koska Korkeasaaren eläintarhan toimintaan liittyvä kaupungin taseessa oleva rakennus- ym. omaisuus luovutetaan perustettavalle säätiölle vastikkeetta, tulee kaupungin vuoden 2017 tuloslaskelmaan tehtäväksi omaisuuden tasearvoon perustuva kulukirjaus. Kulukirjaus on luovutustappion eli noin 15–20 miljoonan euron suuruinen. Luovutustappion tarkka määrä varmistuu vasta vuodenvaihteessa, kun omaisuuserien arvot luovutushetkellä ovat tiedossa.

Kyseessä on tulosvaikutteinen kirjanpidollinen erä, jolla ei ole kassavaikutusta. Mainittu tulosvaikutus kuitenkin eliminoiduu kaupungin konsernitilinpäätöksessä, koska Korkeasaaren eläintarhan säätiö tullaan kaupungin tytärsäätiönä konsolidoimaan konsernitilinpäätökseen. Luovutustappio kirjataan kaupungin tilinpäätöksessä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti satunnaisiin eriin.

B

Toimintatukea koskeva avustusohjelma

1. Avustusohjelmaa koskevat valtiontukeen liittyvät säännökset

Kaupungin toimintatukea Korkeasaaren eläintarhan säätiölle on pidettävä Euroopan unionin perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukai-

11.09.2017

sena valtiontukena. Valtiontuki määritellään valtion varoista muodossa tai toisessa myönnytyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotain yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Myös kuntien myöntämää tukea pidetään valtiontukena.

Yrityksinä pidetään valtiontukisääntelyssä kaikkia taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta. On tulkinnanvaraista, onko säätiötä pidettävä taloudellista toimintaa harjoittavana yksikkönä. Varovaisuutta noudattaen tässä päätöksessä on kuitenkin lähdetty siitä, että säätiötä on ainakin osittain pidettävä taloudellista toimintaa harjoittavana yksikkönä. Avustuksena säätiölle annettava tuki on omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Tuki myönnetään komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) 53 artiklan mukaisena kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen myönnettävänä tukena.

Yleisen ryhmäpoikkeusartiklan 53 artiklan 2. a) -kohdassa on lueteltu kulttuurilaitoksina erityisesti museot, arkistot, kirjastot, taide- ja kulttuurikeskukset tai -tilat, teatterit, oopperatalot, konserttisalit, muut esittävän taiteen järjestöt ja muut vastaavat taide- ja kulttuuri-infrastruktuurit, -järjestöt ja -laitokset. Eläintarhaa on pidettävä säännöksessä tarkoitettuna muuna vastaavana kulttuurilaitoksena.

Tämä näkemys perustuu Kansainvälisen museoneuvoston (ICOM, International Council of Museums) laatimien Museotyön eettisten sääntöjen määritelmään, jonka mukaan museo on voittoa tuottamaton pysyvä instituutio, joka toimii yhteiskunnan ja sen kehityksen hyväksi; on avoinna yleisölle; hankkii, säilyttää, tutkii, julkaisee ja esittelee – tutkimusta, kasvatusta ja mielihyvää varten – aineellista ja aineetonta todistusaineistoa ihmisistä ja heidän ympäristöstään.

Tämän määritelmän mukaan museota on pidettävä kulttuurilaitoksena, vaikka sen kokoelmat eivät koostuisi taide-esineistä, vaan liittyisivät ihmisiin ja heidän ympäristöönsä, kuten tieteelliset tai luonnonhistorialliset kokoelmat. Eläintarhojen tarkoituksena on hankkia, suojella, tutkia, luokitella ja esitellä eläimiä ja eläinlajeja sekä kouluttaa yleisöä. Eläintarhojen erityisenä tehtävänä on suojella uhanalaisia eläimiä, auttaa niitä lisääntymään sekä palauttaa uhanalaisia eläimiä takaisin luontoon. Eläintarhojen toiminta on siten kaikilta osin verrattavissa museoiden toimintaan ja tarkoitukseen, vaikka niiden kokoelmat koostuvatkin elossa olevista eläimistä.

Lisäksi voidaan todeta, että Euroopan unioni on taloudellisia toimintoja koskevassa tilastollisessa luokittelussaan (NACE codes) sijoittanut

eläintarhat samaan luokkaan muiden kulttuurilaitosten kanssa (R.91 Kirjastot, arkistot, museot ja muut kulttuurilaitokset).

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 53 artiklan 3 kohdan mukaan tukea voidaan myöntää toimintatukena. Toimintatuen osalta tukikelpoiset kustannukset, kuten kiinteistön ja tilojen vuokraus, henkilöstökustannukset, materiaali- ja tarvikehankinnat, koneiden, ohjelmistojen ja laitteiden lainaus, vuokraus ja poistot sekä mainontakustannukset, on lueteltu artiklan 5 kohdassa. Säätiölle myönnettävä toimintatuki on käytettävä näihin tarkoituksiin. Artiklan 7 kohdan mukaan toimintatuen osalta tukimäärä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämätöntä määrää kyseisen ajanjakson aikana. Mikäli säätiö pystyy kattamaan omalla tulorahoituksessaan ennakoitua suuremman osan säätiön toiminnan kustannuksista ja säätiön tulos muodostuu tämän vuoksi voitolliseksi, kaupungin maksama toimintatuki voidaan EU:n ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla joutua perimään kokonaan tai osittain takaisin. Edellytyksenä on, että säätiön tulos ylittää kohtuulliseksi katsotun määrän. Takaisinperintä voidaan suorittaa kuittaamalla takaisinperittävä määrä seuraavien vuosien toimintatuesta.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan 1. z) -kohdan mukaan toimintatuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen saa olla enintään 75 miljoonaa euroa vuodessa yritystä kohden, mikä on merkittävästi enemmän kuin Korkeasaaren eläintarhalle myönnettävä vuotuinen toimintatuki.

Tuensaajaa Korkeasaaren eläintarhan säätiötä kohtaan ei ole annettu sellaista komission aikaisempaan päätökseen perustuvaa maksamattontaa perintäpäätöstä, jossa tuki olisi julistettu sääntöjen vastaiseksi tai sisämarkkinoille soveltumattomaksi eikä säätiö ole ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti vaikeuksissa oleva yritys. Tuki täyttää myös muut ryhmäpoikkeusasetuksen I luvun mukaiset yhteisten sääntöjen edellytykset. Edellytykset tarkistetaan vuosittain tuen myöntämisen yhteydessä.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen II mukaan toimintatuesta on tehtävä komissiolle jälki-ilmoitus. Koska kaupungin toimintatuki säätiölle on jatkuva, on tarkoituksenmukaista päättää Korkeasaarelle avustusohjelma, jossa raamitetaan säätiölle maksettava toimintatuki avustusohjelman keston ajaksi. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi riittää tällöin, että komissiolle tehdään työ- ja elinkeinoministeriön välityksellä sähköisesti yksi jälki-ilmoitus avustusohjelmasta sen sijaan, että ilmoitukset tehtäisiin kunkin vuoden toimintatuesta erikseen.

2. Avustusohjelman sisältö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Avustusohjelman kestoksi ehdotetaan yksi + kymmenen vuotta. Vuonna 2017 kaupunki luovuttaa Korkeasaaren säätiölle peruspääomana 1,2 miljoonaa euroa, jonka jälkeen avustusohjelma sääntelee säätiölle maksetaan toimintatukea vuosina 2018–2027. Säätiölle maksettava peruspääoma otetaan myös toimintatukena huomioon. Perustamisvuodetta seuraavat kymmenen vuotta kattava toimintatukea koskeva ohjelma tuo selkeyttä Korkeasaaren säätiön toiminnan suunnitteluun. Lisäksi se keventää myönnettävään tukeen liittyviä hallinnollisia velvoitteita. Näin päätetystä tuesta ei tarvitse tehdä vuosittain erillistä päätöstä, eikä myöskään vuosittaisia jälki-ilmoituksia.

Korkeasaaren eläintarha on saanut käyttömenoihinsa kaupungilta vuosittain noin 3,5 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden toimintakatteeksi on arvioitu -3,381 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi Korkeasaaren rakennusten ja rakennelmien ylläpitoon on vuositason osoitettu investointimäärärahoja 2,5 miljoonaa. Korkeasaaren osuus kaupungin vuosittaisista poistoista on ollut 1,2 miljoonan euron tasolla.

Nykytasaisen tuen säilyttäminen merkitsee näin ollen vuositason ylläpitoon kohdistetut määrärahat ja poistot huomioon ottaen, noin 4,7 miljoonan euron tukea. Avustusohjelma esitetään vahvistettavaksi niin, että vuosina 2018-2017 vuosittaisen tuen enimmäismäärä on noin kymmenen prosenttia nykytasoa korkeampi. Kyse on enimmäismäärästä, kaupunki ja säätiö neuvottelevat tarvittavan tuen määrästä vuosittain ja kaupunki vahvistaa vuosittaisen tuen aina talousarviossaan. Avustusohjelman asettuminen tälle tasolle merkitsee, että Korkeasaaren säätiön on avustusohjelman kuluessa parannettava tuottavuuttaan, koska avustusohjelmassa tukea ei ole sidottu indeksiin.

Kaupunki voi tarvittaessa myöntää Korkeasaaren säätiölle vuosittaista tukea yli avustusohjelman mukaisen enimmäismäärän. Tällainen tarve saattaa syntyä, jos esimerkiksi Kruunusiltojen rakentaminen laskee ennakoitua enemmän Korkeasaaren tuloja. Vastaavasti on mahdollista, että investointien vaikutus Korkeasaaren käyttötalouteen on ainakin joiakin vuosina sellainen, että avustuksen määrää joudutaan arvioimaan uudestaan. Avustusohjelman ylittävän tuen myöntäminen vaatii kuitenkin aina erillisen päätöksen. Lähtökohtana on, että Korkeasaari pystyy kehittämään omaa toimintaansa ja tulorahoitustaan, joten avustusohjelman mukaisen vuosittaisen tason ylittäminen on poikkeuksellista ja vaatii painavia perusteita.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan 1. z) -kohdan mukaan toimintatuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen saa olla enintään 50 miljoonaa euroa vuodessa yritystä kohden. Korkeasaaren avustusohjelman mukainen tuki ei minään kalenterivuonna ylitä tätä määrää.

Kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille nyt tehdyn esityksen, niin kaupunginhallitus tulee täytäntöönpanon yhteydessä

- kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa yhteistyössä Korkeasaaren kanssa perustamaan säätiön Korkeasaaren eläintarhan toiminnan jatkamista varten sekä allekirjoittamaan liitteenä olevien luonnosten mukaiset ja muut tarvittavat säätiön perustamis- ym. asiakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia,

- hyväksymään perustettavan säätiön peruspääoman maksamisen, ja kehottamaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan peruspääoman 1,2 miljoonaa euroa talousarviotililtä 13001, Kaupunginhallituksen käyttövarat,

- hyväksymään Korkeasaaren eläintarhan toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirrot liitteenä olevien asiakirjaluonnosten mukaisesti sekä kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa kaupungin puolesta allekirjoittamaan kyseiset asiakirjat ja tekemään niihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia, sekä

- hyväksymään säätiöön siirtyvän henkilöstön asemaa koskevan neuvottelupöytäkirjan ja siirtymäsopimuksen.

Kaupunginhallitus toteaa vielä, että kun kaupunginvaltuusto 19.4.2017 päätti täydentää hallintosääntöä Korkeasaaren eläintarhaa koskevilla väliaikaisilla määräyksillä, niin määräysten voimassaolon päätettiin lakkaavan siitä hetkestä, kun Korkeasaaren ylläpitämistä varten perustettava säätiö on ottanut vastuun eläintarhan ylläpitämisestä. Jos kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä sille tehdyn esityksen, lakkaavat nämä väliaikaiset määräykset olemasta voimassa 31.12.2017.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Korkeasaaren säätiön perustamiskirja_luonnos.pdf

11.09.2017

-
2	Korkeasaaren eläintarhatoiminnan luovutussopimus_luonnos.pdf
3	Korkeasaaren säätiön sääntöluonnos
4	Korkeasaaren toimintasuunnitelma 2018 - 2020
5	Korkeasaaren kehittämissuunnitelma 2018- 2030
6	Korkeasaari säätiömallin laskelmat_KPMG selvitys.pdf
7	Korkeasaaren rakennusten arviointiraportti
8	Korkeasaaren henkilöstön siirtosopimus.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 791

V 27.9.2017, Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite omaishoidon tuen kriteereistä ja tuen myöntämisestä

HEL 2017-001955 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo perussuomalaisten ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Kaupunginhallituksen päätös 26.6.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää aloitteessaan, että kaupunki valmistelelee uudelleen omaishoidon tuen kriteerit sisältävän ohjeen siten, että omaishoitajien tukea ei leikata aikaisemmasta tasostaan. Samalla aloitteessa esitetään, että asia tuodaan asianmukaisten vaikutusarvioiden kera poliittiseen päätöksentekoprosessiin, jotta voidaan arvioida ovatko kriteerit sellaiset, jotka tukevat omaishoitoa ja omaishoidon käyttöä.

Hallintosäännön 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettu valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän pu-

11.09.2017

heenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Muutoin ryhmäaloitteeseen sovelletaan, mitä 11 §:ssä on määrätty valtuutetun aloitteesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että se on 26.6.2017 § 721 päättänyt palauttaa omaishoidon tuen myöntämisperusteet sosiaali- ja terveystoimialalle uudelleen valmisteltavaksi ja sosiaali- ja terveyslautakunnassa päätettäväksi. Ryhmäaloitteessa esitetyt asiat otetaan huomioon myöntämisperusteiden uudelleen valmistelussa. Kaupunginhallituksen päätös 26.6.2017 § 721 on asian liitteenä.

Omaishoidon tuesta annettuun lakiin on tehty mm. omaishoitosopimusten tarkistamista edellyttävät 1.7.2016 voimaan tulleet muutokset (Laki 511/2016). Lakiuudistus mahdollisti kaikille omaishoitajille lakisääteiset vapaapäivät.

Omaishoitajien lakisääteisiä vapaapäivien pitämiseen tarjotaan erilaisia järjestelymahdollisuuksia. Vapaapäivien aikainen hoito voidaan järjestää esimerkiksi lyhytaikaisena hoitona kaupungin hoitoyksikössä, palvelusetelillä, sijaisomaishoitajan avulla, päivätoiminnassa tai vammaisten sosiaalityössä. Lisäksi omaishoitajien jaksamista tuetaan myös omaishoidon toimintakeskusten ryhmätoiminnalla, vertaistukiryhmillä, palveluneuvonnalla ja virkistystoiminnalla sekä kotiaavustajapalvelulla.

Sosiaali- ja terveystoimi on tehnyt sosiaali- ja terveyslautakunnan pyynnöstä kartoituksen keväällä 2017 omaishoidon tuen asiakkaista ja heidän saamistaan palveluista. Maaliskuussa 2017 omaishoidon tuen asiakkaita oli yhteensä 3 375 ja 1.2. - 25.4.2017 välisenä aikana tehtiin uusien kriteerien mukaisesti yhteensä 637 päätöstä/arviointia hoito- ja palvelusuunnitelmien päivityksen yhteydessä. Tehdyistä 637 päätöksestä/arvioista hoitoisuusluokka laski vain viidellä asiakkaalla. Yleisin syy oli, ettei hoidon sitovuutta voitu katsoa hoitoluokan mukaiseksi. Sen sijaan hoito- ja palvelusuunnitelman tarkistuksen yhteydessä hoitoisuusluokka nousi yhteensä 92 asiakkaalla eli 14,4 % (92/637).

Yli 65-vuotiaille tehtiin seuranta-aikana yhteensä 304 päätöstä, joista uusia asiakkaita oli 48. Omaishoidontuki päättyi 46:lta aiemmin asiakkaana olleelta asiakkaalta. 0–64 -vuotiaille tehtiin uusien kriteerien mukaisia päätöksiä/arvioita yhteensä 333, joista uusia oli 49. 18–64 -vuotiaiden asiakasryhmässä omaishoidontuki päättyi 44:llä asiakkaalla 135 asiakkaasta. Uusia asiakkaita oli tässä ryhmässä 18, joista kolmelle tehtiin kielteinen päätös. Alle 18-vuotiaille tehtiin hoito- ja palvelusuun-

11.09.2017

nitelmapäivityksiä 122, joista omaishoidontuen arvioitiin päättyvän 49 asiakkaalta. Uusia asiakkaita oli 30, joista 11 saisi kielteisen päätöksen. Uusien asiakkaiden ryhmä oli kuitenkin kohtuullisen pieni ja kielteisten päätösten määrät vaihtelivat vuonna 2016 kuukausittain 14–37 % välillä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Kaupunginhallituksen päätös 26.6.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 23.05.2017 § 170

HEL 2017-001955 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle omaishoidon tuen kriteerien tuomista poliittiseen päätöksentekoon koskevasta perussuomalaisten Helsingin valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön 21 §:ssä säädetään päätösvalan siirtämisestä sosiaalihuollon yksilöhuollon asioissa. Pykälässä todetaan, että sosiaalihuollon järjestämisestä ja antamisesta sekä palveluista perittävän maksun määräämisestä päättää siltä osin, kuin asia ei kuulu jaoston päätettäväksi, viraston päällikön määräämä viranhaltija lautakunnan vahvistamien perusteiden ja yleisten ohjeiden mukaisesti.

Lautakunta ei ole vahvistanut johtosäännön 21 §:n päätösvalan siirron perusteita eikä myöskään antanut asiasta yleisiä ohjeita.

Johtosäännön 9 §:n mukaan viraston päällikkö johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan. Pysyväisohjeiden antaminen kuuluu siten virastopäällikön yleistoimivallan käyttöön.

Pysyväis- eli soveltamisohjeilla pyritään varmistamaan se, että yksilöhuollon päätösten toteutuksessa kaikkia asiakkaita kohdeltaisiin samanlaisissa tilanteissa yhdenvertaisesti ja viraston toiminnalle asetetut tavoitteet saavutettaisiin. Julkisina asiakirjoina pysyväisohjeet tuovat myös läpinäkyvyyttä viranhaltijoiden päätöksentekoon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee kokouksessaan 14.3.2017 omaishoidon tuen muutoksia ja päätti kehottaa sosiaali- ja terveysvirastoa tekemään riittävän määrän omaishoidon tuen palvelutarpeen kartoituksia käyttäen hyödyksi uudistettuja palvelutarpeen kriteerejä. Kartoitusta tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta lautakunta voi sen pohjalta arvioida, miten uudistetut kriteerit vaikuttavat etenkin alle 18-vuotiaiden omaishoitosopimusten ehtoihin ja omaishoidon tuen rahoitukseen ottaen huomioon myös yli 18-vuotiaat. Kartoitusta käsitellään erillisenä asiana samassa kokouksessa kuin tämä ryhmäaloite. Kartoituksen pohjalta päätetään, miten omaishoidon sopimusten uudistamista jatketaan. Lautakunta on 23.5.2017 kehottanut virastoa palauttamaan asian uuteen valmisteluun."

Käsittely

23.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus:

Jäsen Tuomas Tuure: Lisätään lausunnon viimeiseen kappaleeseen: "Lautakunta on 23.5.2017 kehottanut virastoa palauttamaan asian uuteen valmisteluun."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus (jäsen Tuomas Tuure): Lisätään lausunnon viimeiseen kappaleeseen: "Lautakunta on 23.5.2017 kehottanut virastoa palauttamaan asian uuteen valmisteluun."

11.09.2017

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Rene Hursti, Seija Muurinen

Ei-äännet: 7

Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Joonas Leppänen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (poissa 1).

16.05.2017 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

§ 792

**V 27.9.2017, Valtuutettu René Hurstin aloite aloitteiden ja toivomus-
ponsien seuraamisesta Ahjossa**

HEL 2017-001304 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu René Hurstin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hursti Rene ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 44.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu René Hursti ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että valtuustoaloitteet ja ponnet julkaistaisiin Ahjossa, mikä mahdollistaisi valtuutetuille paremman seurannan jo tehdyille aloitteille ja ponsille ja sitä kautta epäisi turhien aloitteiden teon.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että aloitteet julkaistaan yleisessä tietoverkossa sivulla <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatokset/kaupunginvaltuusto/Aloitteet/>. Näin aloitteet ovat sekä valtuutettujen että yleisön saatavissa heti niiden jättämistä seuraavana päivänä.

11.09.2017

Toivomusponnet puolestaan liittyvät aina johonkin käsiteltävänä olleeseen asiaan, jolloin niiden löytymiselle irrallisena asioista ei ole samanlaista tarvetta. Toivomusponnet ja niihin annetut vastaukset ovat löydettävissä verkossa julkaistavista kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen pöytäkirjoista. Löydettävyyttä parantavat Päätökset-palvelun (<http://dev.hel.fi/paatokset>) hakutoiminnallisuudet, joilla toivomusponsia voidaan hakea toivomusponsilistana tai tiettyihin asioihin liittyen.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteiden ja toivomusponsien julkaisemiselle enää erikseen Ahjossa ei ole aloitteessa tarkoitettua tarvetta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
[antti.peltonen\(a\)hel.fi](mailto:antti.peltonen(a)hel.fi)

Liitteet

1 Hursti Rene ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 44.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Asia/4

§ 793

V 27.9.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Thomas Wallgrenin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 39 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki päättää pyytää kaikilta useassa maassa toimivilta yrityksiltä, jotka osallistuvat Helsingin tarjouskilpailuihin, että ne toimittavat tarjoustensa liitteenä maakohtaisen veroraportin, tilinpäätös- ja verotustiedot ja verojen vertailulaskelman. Suomessa toimivilta yrityksiltä pyydetään tuloverojen vertailulaskelma. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsinki päättää julkaista tarjousten yhteydessä annetut talousraportit sekä tiedot siitä, mitkä tarjouksen tehneet yritykset ovat jättäneet ko. vapaaehtoiset raportit antamatta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Hankintalainsäädäntö

Kaupunginhallitus toteaa, että julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 83 §:n mukaisesti hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia lain 84—86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia.

Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa, niiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen, ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen sekä laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 85 §:ssä säädetään edelleen minkälaisia vaatimuksia hankintayksikkö voi asettaa tarjoajan taloudellisia ja rahoituksellisia voimavaroja koskien.

Hankintalain 87 §:n mukaisesti tarjoaja osoittaa täyttävänsä vaaditut soveltuvuuden edellytykset käyttämällä alustavana näyttönä yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD). Vasta tarjouskilpailun voittajalta vaaditaan soveltuvuuteen liittyvät erilaiset todistukset ja selvitykset ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Hankintalain 88 §:n mukaisesti hankintayksiköllä on kuitenkin mahdollisuus milloin tahansa hankintamenettelyn aikana pyytää ehdokkaita ja tarjoajia toimittamaan kaikki tai osa poissulkemisperusteiden olemassaolon arviointiin liittyvistä selvityksistä, jos se on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Edelleen hankintalain 88 §:n mukaan näyttö tarjoajan taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta voidaan antaa yhdellä tai useammalla liitteessä D luetellulla asiakirjalla. Liitteessä ei ole tyhjentävästi lueteltu niitä taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen liittyviä asiakirjoja, joita ehdokas tai tarjoaja voi esittää vaatimusten täyttymisen selvittämisessä. Näin ollen hankintayksikkö voi asettaa myös sellaisia taloudellista ja rahoituksellista asemaa koskevia vaatimuksia, joiden täyttymisen selvittämiseksi tarvittavaa asiakirjaa ei ole lueteltu liitteessä.

Hankintalain 88 §:ssä säädetään kuitenkin, että hankintayksikkö ei saa vaatia valittua tarjoajaa toimittamaan näyttöä poissulkemisperusteiden olemassaolon arviointitarkoituksiin, jos hankintayksikkö voi saada tar-

vittavat todistukset, selvitykset ja muut tiedot Suomessa tai muussa Euroopan talousalueen valtiossa olevasta maksuttomasta tietokannasta. Tarjoajaa ei saa vaatia toimittamaan asiakirjanäyttöä, jos hankintayksiköllä on tarvittavat ajantasaiset asiakirjat jo hallussaan.

Edellä mainitut vaatimukset ja niiden näyttönä annettavat selvitykset koskevat pakollisia soveltuvuuden edellytyksiä. Jos tarjoaja ei täytä vaadittuja soveltuvuuden edellytyksiä, se on suljettava pois kilpailutuksesta.

Nykyisessä hankintalaissa on vähennetty tarjoajalle aiemmin asetettuja selvitysten ja todistusten toimittamisen velvoitteita. Samalla on vähennetty hankintaviranomaisen hallinnollista taakkaa siten, että soveltuvuusedellytysten täytyminen tutkitaan vain tarjouskilpailun voittajalta. Lainsäädännöllä on pyritty vähentämään toimitettavien selvitysten ja todistusten määrää ja toisaalta niiden tutkimiseen käytettävää työpanosta.

Lähtökohtaisesti on mahdollista käyttää hankinnoissa vapaaehtoisia selvittämissitoumuksia, jos tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetään niitä koskevat kehotukset. Hankintamenettelyssä on kuitenkin aina noudatettava hankintaoikeudellisia periaatteita, joista yksi on suhteellisuuden periaate. Tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt seikat tulee aina suhteuttaa hankinnalla tavoiteltavaan päämäärään. Näin ollen vapaaehtoistenkin selvittämissitoumusten tulisi kussakin yksittäisessä hankinnassa lähtökohtaisesti olla suhteutettuja hankintaan ja sen kohteeseen.

Vaikka vapaaehtoisia maakohtaisia raportteja pyydetäisiin, ei niiden avulla voisi sulkea tarjoajia kilpailutuksesta, ellei olisi kyse lainvastaisesta toiminnasta, jolloin hankintalain pakolliset poissulkemisperusteet tulisivat sovellettaviksi.

Hankintakeskus on kokeillut pilottihankinnassa vapaaehtoista kehotusta, jossa esitettiin, että tarjoajan tulee ladata tarjouksensa liitteeksi selvitys yrityksen omistajuussuhteista ja mahdollisesta konsernirakenteesta. Kilpailutukseen osallistui kaksi tarjoajaa, jotka molemmat latasivat lyhyen selvityksen.

OECD ja raportointi Verohallinnolle

Verosuunnittelua on tutkittu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) ja Euroopan unionissa laajasti. OECD:ssä toimii työryhmä nimeltä Aggressive Tax Planning Steering Group ja EU:ssa puolestaan on hyväksytty direktiivi(muutos) tietojenvaihdosta verotuksen alalla (2016/881/EU).

Suomessa OECD:ssä ja EU:ssa tehty tutkimus ja lainsäädäntötyö ovat johtaneet verotusmenettelylain muuttamiseen. Muutosten taustalla on OECD:n Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) -raportin suositukset ja edellä mainittu EU-direktiivi 2016/881/EU. Muutokset heijastelevat kansainvälistä tahtoa lisätä suuryritysten verotusta koskevan informaation läpinäkyvyyttä. Tuoreet lakimuutokset velvoittavat suuryrityksiä raportoimaan kansainvälisestä verotuksestaan.

Tammikuun 2017 alusta lähtien monikansallisilla konserneilla on velvollisuus raportoida Verohallinnolle maakohtaisesti tiedot konserniyhtiöiden tuloista, veroista ja tietyistä muista tiedoista.

Verotuksen maakohtainen raportti koskee suurimpia monikansallisia yrityksiä. Asia koskee lähtökohtaisesti sellaisten konsernien ylimpiä emoyhtiöitä, joiden konsernituloslaskelman mukainen liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa. Tietoja raportoidaan ensimmäisen kerran tilikaudelta 2016.

Raportin lisäksi Suomessa sijaitsevan yhtiön, joka on osa kansainvälisen konsernin maakohtaista raporttia, tulee antaa ilmoitus selvitysvollisuudesta eli siitä, mikä konsernin yhtiöistä antaa raportin ja mihin maahan.

EU-direktiivin mukaan maakohtaisen raportin tietoja voidaan käyttää verotuksen riskianalyysien tekemiseen ja tarvittaessa myös muuhun taloudelliseen ja tilastolliseen analyysiin. Raportin tietoja voidaan käyttää riskien arviointivaiheessa muiden käytettävissä olevien tietojen lisäksi. Raporttia voidaan myös käyttää perustana Verohallinnon lisäselvityksille.

BEPS-toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten arviointiryhmä

Valtiovarainministeriö asetti 22.1.2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli arvioida OECD:n ns. Base Erosion and Profit Shifting -hankkeen veropohjan rapautumista ja voittojen siirtoja ehkäisevien toimenpiteiden ja niihin kytkeytyvien mahdollisten Euroopan unionin hankkeiden taloudellisia vaikutuksia Suomessa. Työryhmän tehtävänä oli lisäksi osallistua BEPS-tietojen keräämistä ja analysointia koskevan BEPS-toimenpide 11:n suositusten jatkovalmisteluun. Työryhmän toimikausi oli 1.2.2016–31.5.2017.

Työryhmän raportti julkaistiin kesäkuussa 2017.

Työryhmä priorisoi tarkastelussaan toimenpiteitä, jotka edellyttävät konkreettisia lainsäädäntötoimia Suomessa ja joita voidaan pitää keskeisimpinä veron välttämistä ehkäisevinä toimenpiteinä. Näitä ovat korvähennysoikeuden rajoitus, hybridisääntely, väliyhteisösääntely ja

11.09.2017

maastapoistumisverotus. Työryhmä myös priorisoi muita verotuottojen ja suomalaisten yritysten kannalta merkittäviä toimenpiteitä. Näitä ovat siirtohinnoittelua koskevan ohjeistuksen päivitys ja verosopimusten kiinteän toimipaikan määritelmää koskeva muutos.

BEPS-toimenpiteiden tavoitteena on turvata valtioiden yhteisöveropohjaa ja toimenpiteet on suunniteltu siten, että ne sisältävät olennaisina pidettyjä elementtejä mm. eri valtioissa nykyisin käytössä olevista veron välttämisen vastaisista säännöksistä. Yksi toimenpidekokonaisuu- den keskeisistä piirteistä on samanaikainen täytäntöönpano EU-alueel- la ja OECD:n puitteissa.

Toimenpiteiden sisältö ja yhtäaikaisen täytäntöönpanon toteutus jättä- vät merkittävästi nykyistä vähemmän mahdollisuuksia veron välttämi- seksi tehtäville toimille sekä valtioiden väliselle haitalliselle verokilpailul- le. Työryhmän käsityksen mukaan BEPS-toimenpidekokonaisuuden täytäntöönpano vahvistaa Suomen verojärjestelmän toimivuutta ja kil- pailukykyä veropohjan tiivistyessä ja verovelvollisten yhdenmukaisem- man kohtelun ja oikeusvarmuuden edellytysten parantuessa.

Työryhmän mukaan BEPS-toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista Suomessa on tässä vaiheessa mahdollista esittää pääosin vain laadul- lisia arvioita. Tämä johtuu useista vaikutuksiin liittyvistä epävarmuuste- kijöistä ja tietojen puutteesta, erityisesti numeeristen taustatietojen osalta. Taloudelliset vaikutukset Suomessa riippuvat myös muiden val- tioiden BEPS-toimenpiteiden täytäntöönpanoa koskevista päätöksistä, joita ei raportissa ole otettu huomioon. Sen sijaan raportissa katsotaan toimenpiteistä aiheutuvien taloudellisten vaikutusten syntyvän toimenpi- teiden seurauksena tehtävistä lainsäädäntömuutoksista Suomessa.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että veroparatiisitalouden torjuminen laajassa mittakaavassa edellyttää kansainvälistä yhteistyötä ja tarvittavaa EU- tasoista ja kansallista sääntelyä. Kaupunki pystyy omilla toimillaan vai- kuttamaan rajallisesti aggressiiviseen verosuunnitteluun.

Tästä huolimatta kaupungin tulee pyrkiä edistämään veroparatiisitalou- den torjuntaa käytettävissään olevilla keinoilla ja toimenpiteillä.

Edelleen kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin voimassaoleva ohje harmaan talouden torjumiseksi kaupunkikonsernin hankinnoissa on hy- väksytty kaupunginhallituksessa 19.12.2011. Ohje tullaan päivittämään alkaneen valtuustokauden aikana.

Osana ohjeen päivitystyötä tullaan tarkastelemaan kaupunkitasoisesti erityisen riskialttiita hankintoja, joissa maakohtaisen raportoinnin va-

11.09.2017

paaehtoisen sitoumuksen käyttäminen voisi olla perusteltua ja suhteessa tehtäviin hankintoihin. Samalla selvitetään tarkoituksenmukaista raportointimuotoa sekä mahdollisuudet julkistaa hankintojen yhteydessä kerättävät raportit ja/tai tieto niiden toimittamatta jättämisestä.

Päivityksen yhteydessä harmaan talouden torjunnan ohjeeseen otetaan selvitysten pohjalta mahdollisesti tarvittavat toimenpideohjeistukset veroraportointitietojen pyytämiseen liittyen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 794

V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite toimeentulotuen saannin turvaamisesta

HEL 2017-001956 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa toimeentulotuen saannin turvaamiseksi vaikuttamista Kelan toiminnan kehittämiseen ja kaupungin omien voimavarojen lisäämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että kaupungin sosiaali- ja terveystoimi pitää Kelan eteläisen vakuutuspiirin kanssa säännöllisiä yhteistyökokouksia toimeentulotukiasioissa. Kokouksissa käydään läpi mm. perustoimeentulotuen käsittelyssä ilmenneitä ongelmia ja sovitaan yhteistyökäytännöistä. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimialan esimiehet ovat usein yhteydessä vakuutuspiirin johtoon puhelimitse ja sähköpostitse.

11.09.2017

Alkuvuodesta 2017 pääkaupunkiseudun kaupungit pyysivät Kelalta selvitystä mm. perustoimeentulotukipäätösten terveydenhoitomien myöntämiskäytännöistä, toimeentulotuen myöntämisestä ennakkona, toimeentulotuesta oleskeluluvan hakuajana ja opintolainan huomioimisesta. Lisäksi alkuvuodesta ilmenneitä ongelmia on käsitelty Suomen Kuntaliiton organisoimissa kuntafoorumeissa ja palaute on välitetty Kelaan. Helsingissä on avattu viranomaislinja Kelan ja kaupungin ilmoitusten ja tiedon siirtoa varten.

Asiakkaiden ohjaukseen ja neuvontaan on kiinnitetty erityistä huomiota sekä perus- että täydentävää toimeentulotukea koskevissa asioissa. Muutosvaiheessa Kelan kanssa on tehty asiakaskohtaista yhteistyötä esimerkiksi perustoimeentulotukipäätösten asumismenojen hyväksymisen osalta. Täydentävän toimeentulotuen päätöksenteossa on pysytty seitsemän arkipäivän määräajassa.

Sosiaalityön voimavarojen kohdentaminen on kaupungin aikuissosiaalityössä organisoitu uudelleen vuoden 2017 alussa. Tiimeissä on sekä sosiaalityöntekijöitä että sosiaaliohjaajia. Alle 30-vuotiaiden tiimeissä on 23 sosiaaliohjaajaa 46 sosiaalityöntekijän lisäksi. Etsivässä työssä on kahdeksan sosiaaliohjaajaa (aiemmin neljä). Aikuissosiaalityön tiimeiltä on saatavana apua erilaisten elämäntilanteiden sujuvuuden ongelmissa.

Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki ovat yhä enemmän sosiaalityön välineitä. Lastensuojelun, vammaispalvelujen ja vanhuspalvelujen sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat tekevät omien, hyvin tuntemiensa asiakkaiden harkintaa vaativia ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen päätöksiä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kiinnittänyt huomiota riittävien voimavarojen turvaamiseen aikuissosiaalityössä ja toimeentulotukiasioiden käsittelyssä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.05.2017 § 123

HEL 2017-001956 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Yrjö Hakasen ja 21 muun valtuustoa-loitteeseen toimeentulotuen saannin turvaamisesta:

"Kelaan vaikuttaminen

Helsingin sosiaali- ja terveystoimisto ja Kelan eteläinen vakuutuspiiri pitävät säännöllisiä yhteistyökokouksia toimeentulotukiasioista. Kokouksissa käydään läpi muun muassa esille nousseita ongelmia perustoimeentulotuen käsittelyssä ja sovitaan yhteistyökäytännöistä. Lisäksi esimiehet ovat usein yhteydessä vakuutuspiirin johtoon puhelimitse ja sähköpostilla.

Sosiaali- ja terveystoimisto lähetti yhdessä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa Kelaan selvityspyynnön 23.1.2017. Selvityspyynnöksi tehtiin, koska Kelan perustoimeentulotukipäätösten takia pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystoimen työntekijät ovat joutuneet selvittämään paljon asiakkaiden saamia perustoimeentulotukipäätöksiä. Osa päätöksistä on saattanut asiakkaat kohtuuttomiin tilanteisiin, jolloin kunta on joutunut paikkaamaan perustoimeentulotukeen kuuluvia menoja myöntämällä asiakkaille täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Tukea on myönnetty muun muassa ruokaan ja lääkkeisiin sekä myös vuokra-kuuksiin. Selvityspyynnössä pyydettiin selvennystä terveydenhoitomenojen myöntämisestä, tuloylijäämän huomioimisesta, toimeentulotuen myöntämisestä ennakkona asumismenojen käsittelyssä, tulojen huomioimisesta laskelmassa, toimeentulotuesta oleskeluluvan hakuajana ja opintolainan huomioimisesta.

Selvityspyynnöön saatiin vastaus 5.3.2017 päivätyllä kirjeellä ja siinä vastattiin kaikkiin esitettyihin kysymyksiin. Kela on jo ennen vastausta muuttanut myöntämiskäytäntöjään esimerkiksi terveydenhoitomenojen käsittelyn osalta.

Sosiaali- ja terveystoimisto on osallistunut jo parin vuoden ajan aktiivisesti Kuntaliiton organisoimiin kuntafoorumeihin, joissa on käsitelty toimeentulotuen Kela-siirtoa. Viimeisin foorumi oli 8.2.2017, jossa käsiteltiin yhdessä noin 12 kunnan kanssa alkuvuonna ilmenneitä ongelmia perustoimeentulotuen käsittelyssä. Kuntaliitto on välittänyt foorumin esille ottamat asiat Kelaan.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Asiakaskohtainen yhteistyö on tässä muutosvaiheessa ollut päivittäistä. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien kirjallisilla selvityksillä ja lausunnoilla vaikutetaan Kelan tekemiin perustoimeentulotukipäätöksiin muun muassa asumismenojen hyväksymisen osalta.

Sosiaali- ja terveystoimisto on myös avannut Kelaa varten oman viranomaislinjan, josta Kelan ratkaisijat voivat kysyä edellisten päätösten taustatietoja.

Kelasta välitettyjen täydentävän ja ehkäisevän tuen hakemusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten ilmoitusten jakaminen sosiaali- ja terveystoimiston työntekijöille on keskitetty etuuskäsittelyn tiimiin.

Täydentävän toimeentulotuen päätöksenteossa on pysytty seitsemän arkipäivän määräajassa.

Asiakkaiden ohjaus ja neuvonta

Etuuskäsittelyn toimeentulotuen puhelinneuvontaa saa ma-pe klo 9–12 sekä suomeksi että ruotsiksi. Tämän lisäksi sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat ohjaavat ja neuvovat jatkuvasti asiakkaita perustoimeentulotuen hakemisessa Kelalta. Myös Kelan päätösten sisältöjä selvitetään asiakkaille ja työntekijät ovat tarvittaessa yhteydessä Kelaan päätösten sisällöstä Kelan viranomaislinjan kautta.

Sosiaalineuvontaa varten on rakennettu oma 12 sosiaaliohjaajan tiimi, joka työskentelee kaupungin eri sosiaali- ja terveystoimen pisteissä.

Koska sosiaali- ja terveystoimisto on joutunut paikkaamaan perustoimeentulotukeen kuuluvia menoja myöntämällä asiakkaille täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea, Helsingin menot saattavat nousta. Kunnan maksuosuus perustoimeentulotuesta on puolet, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kunta rahoittaa kokonaan itse. Korvausten maksamista kunnille käsitellään sosiaali- ja terveystoimistossa.

Sosiaalityön resurssien kohdentaminen ja lisääminen

Sosiaali- ja terveystoimistossa on aikuissosiaalityö organisoitu uudelleen vuoden 2017 alusta lukien. Tiimeissä on sekä sosiaalityöntekijöitä että sosiaaliohjaajia. Myös alle 30-vuotiaiden tiimeissä on nyt 23 sosiaaliohjaajaa 46 sosiaalityöntekijän lisäksi. Etsivässä työssä on 8 sosiaaliohjaajaa aikaisemman 4:n sijasta. He työskentelevät pareittain etelän, pohjoisen, idän ja lännen alueilla.

Aikuissosiaalityötä tehdään yksittäisten asiakkaiden, perheiden ja yhteisöjen parissa. Aikuissosiaalityön asiakkaaksi hakeudutaan ottamalla yhteyttä oman asuinalueen aikuissosiaalityön tiimiin. Myös Kela ja muut

yhteistyökumppanit voivat ohjata apua tarvitsevia henkilöitä aikuissosiaalityön asiakkaiksi.

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön tiimistä apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat pyrkivät tukemaan asiakasta hänen pärjäämisessään yhteisellä tavoitteellisella työskentelyllä, ohjaamisella ja harkinnanvaraista tai ehkäisevää toimeentulotukea myöntämällä.

Aikuissosiaalityön tiimeissä asiakkaan elämäntilanne kartoitetaan ja sen pohjalta mietitään yhdessä asiakkaan kanssa palvelujen ja tuen tarve. Aikuissosiaalityön tiimeillä on yhteistyökumppanina myös muut aikuisille suunnatut sosiaalihuollon palvelut kuten asumisneuvonta, talous- ja velkaneuvonta, työkykyseuranta ja kuntouttavan työtoiminnan palvelut.

Aikuissosiaalityön työmallin kehittämistä jatketaan sosiaalihuoltolain mukaiseksi muun muassa koko kevään jatkuvilla koulutuksilla ja työpajoilla.

1.4.2017 alkaen ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki muuttuu yhä enemmän sosiaalityön välineeksi, kuten lakimuutoksen perusteluissa esitetään. Lastensuojelun, vammais- ja vanhustalouden sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat alkavat tehdä omien, hyvin tunte miensa asiakkaiden harkintaa vaativia täydentävien ja ehkäisevien toimeentulotuen päätöksiä. Etuuskäsittelijät käsittelevät ne hakemukset, jotka eivät edellytä harkintaa tai joista on olemassa sosiaalialan ammattilaisen toimeentulotuen myöntämisen ohjeistus.

Ruotsinkieliset palvelut aikuissosiaalityössä on turvattu. Alle 30-vuotiaiden ruotsinkieliset palvelut on keskitetty läntiselle alueelle Haagaan ja yli 30-vuotiaiden palvelut pohjoiselle alueelle Malmille. Myös muilla alueilla on ruotsinkielisiä taitavia työntekijöitä. Muiden kieliryhmien kohdalla käytetään asiakastyössä tulkkeja tarpeen mukaan.

Koska muutoksia on tapahtumassa, aikuissosiaalityössä seurataan asiakasmäärien kehittymistä, minkä pohjalta vasta voidaan tarkentaa tarvittavan henkilöstön määrää.

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaalihuoltolain mukainen aikuissosiaalityö turvataan. Lautakunta edellyttää huolehtimaan, että toimeentulotuen käsittelyyn liittyvään työhön on riittävä henkilöstö.

Terveys- ja hyvinvointi vaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki ja sen saannin turvaaminen on elintärkeää, jotta sitä tarvitsevat henkilöt saavat tarvitsemansa taloudellisen avun ajallaan. Käsittelyn viivästyminen lakisääteisestä ajasta vähentää asiakkaiden hyvinvointia. Asiakkaat ovat joutuneet kohtuuttomiin tilanteisiin, jos heillä ei ole ollut rahaa ostaa tarvitsemiaan lääkkeitä. Myös paine siitä, saavatko he toimeentulotuen ajoissa maksaakseen välttämättömät laskunsa, kuten vuokran tai sähkölaskun, vähentää asiakkaiden hyvinvointia."

Käsittely

02.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus

Jäsen Anna Vuorjoki: Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysturvan mukainen aikuissosiaalityö turvataan. Lautakunta edellyttää huolehtimaan, että toimeentulotuen käsittelyyn liittyvään työhön on riittävä henkilöstö."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus (jäsen Anna Vuorjoki): Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysturvan mukainen aikuissosiaalityö turvataan. Lautakunta edellyttää huolehtimaan, että toimeentulotuen käsittelyyn liittyvään työhön on riittävä henkilöstö."

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tiina Tasmuth

Ei-äännet: 6

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Laura Nordström, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 2

Jouko Malinen, Hannu Tuominen

11.09.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 6 - 5 (poissa 2).

Esittelijä

toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Leena Luhtasela, vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283

leena.luhtasela(a)hel.fi

§ 795

V 27.9.2017, Valtuutettu Dan Koivulaakson aloite kuntouttavan vankityön jatkamisedellytysten turvaamisesta

HEL 2016-007585 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Dan Koivulaakson aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Ståhlberg, palvelupäällikkö, puhelin: 310 45929
tanja.stahlberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Koivulaakso Dan ym. valtuustoaloite Kvsto 22.6.2016 asia 17
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 6.7.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Dan Koivulaakso ja 37 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki turvaa kuntouttavan vankityön onnistumisedellytykset tarjoamalla jatkossakin palkkatuetta työtä 12 kuukauden ajaksi myös niille palvelun asiakkaille, joille ei ole maksettu 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteluun 21.11.2016 § 1040 siten, että kuntouttava vankityö rahoitetaan jatkossakin 12 kuukaudeksi mahdollisimman tehokkaiden työllistymistulosten aikaansaa-

miseksi. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti kuulemaan jatkovalmistelussa henkilöstöä toiminnan arvioimiseksi.

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle 1.3.2017, että kuntouttavan vankityön palveluprosessi uudistetaan. Lisäksi kaupunginhallitus esitti, että ennen uuden toimintamallin valmistumista kaikille vuonna 2016 kuntouttavassa vankityössä aloittaneille järjestetään 12 kuukauden palkkatukijakso sillä edellytyksellä, että valtio myöntää palkkatuen.

Kaupunginvaltuusto palautti asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi 1.3.2017 § 147 siten, että kaikille vuonna 2016 palvelussa aloittaneille taataan 12 kuukauden palkkatukijakso valtion rahoitusosuudesta riippumatta, jotta kenestäkään ei tule väliinputoajaa ennen selvityksen ja uuden mallin valmistumista. Lisäksi kaupunginvaltuusto kehotti hyödyntämään selvityksessä ja uuden mallin kehittämisessä kuntouttavan vankityön KUVA-projektissa työskennelleiden henkilöiden asiantuntemusta.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveystoimialan lausuntoon ja totea seuraavaa:

Kuntouttavan vankityön sisältö ja tavoitteet

Etelä-Suomen rikosseuraamusalueeseen kuuluva Suomenlinnan vankila ja Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala järjestävät toistaiseksi voimassaolevan yhteistyösopimuksen nojalla helsinkiläisille vapausraugaistukseen tuomituille vangeille kuntouttavaa vankityötä. Toiminta sisältää suunnitelmallista sosiaalityötä, jossa korostuvat ohjauksellinen tuki ja verkostotyö, työtoiminta ja palkkatukityö, päihdekuntoutus, asumispalvelut ja asumistaitojen kehittäminen sekä velka-asioiden järjestely.

Kuntouttavaan vankityöhön osallistuvat henkilöt ovat ohjelmaan motivoituneita helsinkiläisiä pitkäaikaisvankeja, jotka ovat osallistuneet päihdekuntoukseen jo vankilassa ollessaan. Kuntouttavan vankityön tavoitteena on viranomaisien yhteistyöllä edistää vankien sijoittumista yhteiskuntaan ja työelämään. Osana palvelua vangeille on järjestetty vanomaisista pitempi 12 kuukauden mittainen palkkatuettu työsuhde Helsingin kaupungilla. Työpaikka on sijainnut Stansvikin työmaalla.

Kuntouttavan vankityön toteuttaminen keskeytyi väliaikaisesti syksyllä 2015, kun TE-toimiston palkkatukimäärärahat loppuivat kesken vuotta ja myöhemmin myönnettyt lisämäärärahat suunnattiin 300 päivää passiivista työmarkkinatukea saaneiden työllistämiseen. Osa KUVA-projektin asiakkaista ei kuulunut tähän kohderyhmään. Palvelu kuitenkin käynnistettiin uudelleen huolimatta siitä, että palkkauskustannukset jou-

duttiin poikkeuksellisesti kattamaan täysmääräisesti kaupungin työllisyismäärärahoista.

KUVA-projektin henkilöstön näkemys

Kuntouttavan vankityön palveluprosessia on arvioitu yhteistyössä kaupunginkanslian työllisyyspalveluiden ja sosiaali- ja terveystoimialan kuntouttavasta vankityöstä vastaavan henkilöstön kesken. Mallin arvioinnissa on hyödynnetty KUVA-projektin asiakastyöntekijöiden asiantuntemusta. Lisäksi valmistelussa on kuultu kuntouttavan vankityön seurantaryhmää, johon kuuluu myös rikosseuraamuslaitoksen edustajia.

KUVA-projektin henkilöstön arvion mukaan 12 kuukautta kestävä palkkatukijakso on tarpeellinen osa KUVA-prosessia uusintarikollisuuden vähentämiseksi. Palkkatukijakso myös motivoi asiakkaita osallistumaan palveluun. Työsuhteen tavallista pitempää kestoä puoltaa henkilöstön näkemyksen mukaan se, että jakso sisältää alussa yleisten työelämätaitojen opettelua vankeusajan jälkeen.

Kuntouttavan vankityön arviointi työllisyshoidon näkökulmasta

Kuntouttavaan vankityön osana järjestettävä palkkatuettu työ toteutetaan työllisyshoidon määrärahalta, jota tulee käyttää työllisyshoidon kohderyhmille ja työllisyshoidollisin perustein. Siten voidaan varmistaa toimenpiteiden työllistymisvaikutuksilla mitattu mahdollisimman suuri vaikuttavuus. Työllisyshoidon tämänhetkiset kohderyhmät ovat alle 30-vuotiaat nuoret, maahanmuuttajat, 300 päivää työmarkkinatukea saaneet, monialaisen yhteispalvelun tarpeessa olevat työttömät sekä kunnan velvoitetyöllistettävät. Suurin osa vapautuvista vangeista kuuluu näihin ryhmiin.

Työllisyshoidon näkökulmasta kuntouttavan vankityön tämänhetkinen palveluprosessi ei kuitenkaan vastaa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden palvelutarvetta eikä edistä määrärahan tarkoituksenmukaista käyttöä. KUVA-projektin asiakkaiden muita pitkäkestoisemmalle palkkatukityölle esitetyt perusteet ovat ensisijaisesti sosiaalisia ja kuntoutuksellisia tai liittyvät työelämätaitojen hankkimiseen. Työllisyshoidon palveluista palkkatuettu työ sijoittuu kuitenkin lähimmäksi avoimia työmarkkinoita, ja sen on tarkoitus edistää jatkotyöllistymistä silloin, kun asiakas omaa jo vähintään kohtalaiset työelämätaidot.

KUVA-projektin asiakkaille järjestetty 12 kuukauden mittainen palkkatukijakso poikkeaa muille työttömille tarjottavan palkkatuetun työn kestosta, joka on vuonna 2017 enintään kahdeksan kuukautta. Kahdeksan kuukauden keston on arvioitu varmistavan määrärahan riittävyys mahdollisimman monen työttömän työllistämiseen sekä parantavan palve-

lun vaikuttavuutta. Kaupungin palkkatukityön jälkeistä työllistymistä tukee asiakkaalle jäävä mahdollisuus neljän kuukauden palkkatukeen toisella työnantajalla.

Kuntouttavan vankityön keskimäärin heikosti koulutetulle asiakaskunnalle tulisi tarjota erityisesti lisää ammatillisen osaamisen kehittämisen palveluita. Työllisyyspalveluiden asiakkuus mahdollistaa palkkatuetun työntekijän laajemmat palvelukokonaisuudet työllistymisen edistämiseksi. Työllisyyspalveluiden palveluina tarjotaan palkkatuetun työn ohella muun muassa ura- ja opinto-ohjausta, työvalmennusta ja koulutusta sekä järjestetään rekrytointitilaisuuksia yrityksiin. Yhteistyössä TE-toimiston kanssa järjestetään lisäksi monialaista TYP-palvelua.

Toimenpiteet vapautuvien vankien palveluiden varmistamiseksi

Helsingissä vapautuu vankiloista vuosittain noin 400 henkilöä. Valtaosa vapautuvista vangeista kuuluu työllisyyspalveluiden kohderyhmiin. KUVA-projektiin ja sen kautta palkkatuetun työhön osallistuu sosiaali- ja terveystoimialan lausunnon mukaan vuosittain kuitenkin vain noin viisi henkilöä. Palveluprosesseja tulee kehittää siten, että varmistetaan kaikkien työllisyyspalveluiden kohderyhmiin kuuluvien vapautuvien vankien pääsy palvelutarpeensa mukaisten työllisyyspalvelujen piiriin. Samalla mahdollistetaan työllisyyspalveluiden koko palveluvalikon, mukaan lukien palkkatuetun työn oikea-aikainen ja vaikuttava hyödyntäminen.

Kaupungin työllisyyspalvelut on sopinut yhteistyöstä rikosseuraamuslaitoksen ja Vankeusaika mahdollisuutena! -hankkeen kanssa palveluiden saatavuuden parantamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimiala on mukana yhteistyössä uuden mallin kehittämiseksi. Kehittämisen lähtökohdaksi on palveluiden nykyistä parempi saavutettavuus ja vastaavuus palvelutarpeeseen, palvelujärjestelmän yksinkertaisuus ja asiakkaiden yhdenvertaisuus sekä palveluiden työllisyyspalveluiden vaikuttavuus, mukaan lukien jatkotyöllistymisen tukeminen.

Työllisyyspalveluiden kohderyhmiin kuuluvien vapautuvien vankien palveluprosessi suunnitellaan yhteistyössä niin, että vankien palvelutarpeen arviointi aloitetaan jo vankeusaikana. Lisäksi sovitaan aiempaa varhaisemmasta ohjautumisesta kaupungin työllisyyspalveluihin. Toimintamallin kokeilu aloitetaan pienen asiakasryhmän kanssa lokakuussa 2017. Valmis malli esitellään kaupunginhallituksen elinkeinojaostolle samanaikaisesti palkkatuen käyttöä vuosina 2018–2019 koskevien linjausten kanssa.

Ennen kuin uusi malli otetaan täysimääräisesti käyttöön, kaikille kuntouttavassa vankityössä aloittaville järjestetään 12 kuukauden mittainen palkkatukityöntekijäjakso valtion rahoitusosuudesta riippumatta katkeamattomien palveluprosessien varmistamiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Ståhlberg, palvelupäällikkö, puhelin: 310 45929
tanja.stahlberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Koivulaakso Dan ym. valtuustoaloite Kvsto 22.6.2016 asia 17
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 6.7.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 01.03.2017 § 147

HEL 2016-007585 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

01.03.2017 Palautettiin

Valtuutettu Dan Koivulaakso ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaikille vuonna 2016 KUVAssa aloittaneille myönnetään 12 kk:n palkkatukijakso riippumatta valtion rahoitusosuuden saamisesta, jotta kenestäkään ei tule väliinputojaa ennen kuin uusi malli/selvitys saadaan luotua. Selvityksessä ja uuden mallin kehittämisessä hyödynnetään Kuvassa työskennelleiden henkilöiden asiantuntemusta.

7 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Aloite palautetaan valmisteluun niin, että kaikille vuonna 2016 KUVAssa aloittaneille myönnetään 12 kk:n palkkatukijakso riippumatta valtion rahoitusosuuden saamisesta, jotta kenestäkään ei tule väliinputoajaa ennen kuin uusi malli/selvitys saadaan luotua. Selvityksessä ja uuden mallin kehittämisessä hyödynnetään Kuvassa työskennelleiden henkilöiden asiantuntemusta.

Jaa-äännet: 29

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Maritta Hyvärinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Sari Mäkimmattila, Matti Niiranen, Pia Parkarinen, Terhi Peltokorpi, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 50

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Eija Loukoi-la, Jape Lovén, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 1

Jan D Oker-Blom

Poissa: 5

Tom Packalén, Osku Pajamäki, Nasima Razmyar, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ilkka Oksman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 76461
ilkka.oksman(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Asia/6

Kaupunginhallitus 20.02.2017 § 173

HEL 2016-007585 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Dan Koivulaakson aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.11.2016 Palautettiin

14.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Ilkka Oksman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 76461
ilkka.oksman(a)hel.fi

§ 796

V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite työaikakokeilusta

HEL 2017-002209 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupungin vuoden 2018 talousarviossa ja 2018-2020 taloussuunnitelmassa päätetään kolmevuotisesta työajan lyhentämisen ja töiden jakamisen kokeilusta esimerkiksi vanhuspalveluissa, terveysasemilla ja muilla kokeiluun sopivilla aloilla. Kokeilu toteutettaisiin ansiotasoa alentamatta. Lisäksi työaikakokeilun vaikutuksia työn tuottavuuteen ja palvelujen saatavuuteen tulisi seurata ja tehdä näistä arvio.

Aloitteen mukaan Helsingissä on paljon sellaisia tehtäviä, joissa 6+6 tunnin työaikamalla voitaisiin kokeilla. Sillä voitaisiin helpottaa mm. terveysasemille pääsyä. Työajan lyhentäminen vähentäisi työn kuormittavuutta ja helpottaisi työssä jaksamista esimerkiksi vanhuspalveluissa. Samalla 6+6 tunnin työaikamalli loisi lisää työpaikkoja ja vähentäisi työttömyyttä. Hyviä kokemuksia työaikamallista on Ruotsissa, Saksassa ja myös Suomessa eräillä työpaikoilla.

11.09.2017

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunki toteuttaa työaika-määräyksiä kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaan ja sitou-tuu KT Kuntatyönantajien neuvottelemiin sopimukseen. Kunnalliset sopi-mukset eivät sisällä 6+6 tunnin työaikamallia eikä keskimääräisestä työajan pituudesta voida neuvotella paikallisesti.

Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen tekemän kilpailukyky sopimuksen mukaan vuosittaista työaika pidennettiin 1.2.2017 keskimäärin 24 tun-tia vuodessa ansiotasoa muuttamatta. Tavoitteena on, että työajan pi-dennyksen tuoma hyöty käytetään kunnalliseen palvelutuotantoon ja kuntalaisten hyväksi.

Virka- ja työehtosopimusten mukaiset työaika määräykset ja kaupungin linjaukset mahdollistavat lyhyemmän yksilöllisen työajan käytön. Ly-hyempää työaika tekevien osa-aikaisten työntekijöiden palkkaus mää-räytyy osa-aikatyön suhteessa kokoaikaisen työntekijän palkkauksesta.

Jos lyhyempää työaika tekeville maksettaisiin samaa palkkaa kuin pi-dempää työaika tekeville, henkilöstö asetettaisiin keskenään eriarvoi-seen asemaan.

Yleensä 6 + 6 tunnin työaikamallilla tarkoitetaan sitä, että työyksikön päivittäinen toiminta- tai palveluaika pitenee ja työntekijän oma työaika lyhenee. Työtä pyritään jakamaan useammalle samalla kun työntekijöi-den työaika lyhenee ja toiminta- tai palveluaika pitenee.

Tarve tehdä ja teettää työtä joustavasti erilaisissa jaksoissa ja eri vuo-rokauden aikoina on lisääntynyt. Työntekijöiden henkilökohtaiset tar-peet työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa puoltavat joustavien työaikajärjestelyjen mahdollisuuksien lisäämistä. Työaikajärjestelyillä on vaikutusta työn tuottavuuteen ja yhteys työllisyyteen. Hyvin suunnitelluilla työajoilla voidaan vähentää työn kuormittavuutta ja tukea työssä jaksamista. Helsingissä esimerkiksi vanhusten kotihoidossa tapahtu-neessa kokeilussa on onnistuttu vähentämään työntekijöiden sairaus-poissaoloja ja parantamaan työhyvinvointia toimintatapoja muuttamalla ja uudistamalla työvuorosunnittelua.

Helsinki työnantajana jatkaa työelämän joustojen kehittämistä myös tu-levaisuudessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

11.09.2017

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 797

V 27.9.2017, Valtuutettu Nina Hurun aloite lomarahaleikkauksen prosenttiosuuden pienentämisestä

HEL 2017-003501 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nina Hurun aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Huru Nina ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nina Huru ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tarkastelee mahdollisuutta lieventää kilpailukyky sopimuksen lomarahan leikkausta kaupungin tilinpäätöksen tehdyn tuloksen perusteella. Kilpailukyky sopimuksen seurauksena osalla työntekijöistä leikataan pois lomarahasta 30 % kolmen vuoden aikana.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Sopimusratkaisu julkisen sektorin henkilöstön lomarahan leikkaamisesta perustuu valtion ja työmarkkinakeskusjärjestöjen tekemään kilpailukyky sopimukseen. Kuntatyönantajat ja kunnalliset pääsopijajärjestöt sopivat kunta-alan lomarahaleikkauksesta erillisellä virka- ja työehtosopimuksella vuosille 2017-2019. Helsingin kaupunki on sitoutunut nou-

11.09.2017

dattamaan tehtyjä sopimuksia ja maksaa palkkoja ja etuuksia henkilös-
tölleen niiden mukaisesti. Sopimuksiin ovat sitoutuneet myös sopijaos-
apuolena olevat henkilöstöjärjestöt.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Huru Nina ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.09.2017

§ 798

F 27.9.2017, Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om hänsyn till hörselskadade och döva

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade föreslå stadsfullmäktige följande:

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Leila Oravisto, projektplanerare, telefon: 310 36103
leila.oravisto(a)hel.fi

Bilagor

1 Ledamoten Björn Månssons motion

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Björn Månsson och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska göra upp ett helhetsprogram som beaktar hörselskadade och döva. Helhetsprogrammet borde innehålla åtminstone följande ärenden:

1. en möjlighet att boka tid på hälsostationerna och kontakta nödcentralen med hjälp av sms
2. induktionsslingor som norm i nya allmänna byggnader och utvalda hyreshus
3. användning av skrivtolkar på möten för allmänheten, vid sidan av teckenspråkstolkning

11.09.2017

4. mahdollisuus saada aina tarvittaessa kirjallinen tieto postitse virastojen toiminnasta
5. mahdollisuus kahdenväliseen viestintään verkkopalveluissa
6. verkkoyhteisö vastauksien tueksi
7. desibelnormit yleisissä tiloissa, jotka poistaa terävät äänet, jotka häiritsevät kuulokoneita.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredraganden hänvisar till de givna utlåtandena och konstaterar att man via stadens e-tjänster kan boka tid till en del av hälsostationernas tjänster, bl.a. till vaccinationer, injektioner, avlägsnande av suturer och vissa av socialvårdens tjänster. Hälsostationerna i Tölö, Vallgård och Nordsjö kan kontaktas elektroniskt. Tjänsterna fungerar också med smarttelefon. De elektroniska tidsbokningstjänsterna kommer att utvidgas ytterligare både inom hälsovården och inom socialvården.

Nödcentralsverket erbjuder möjligheten att skicka nödmeddelande per sms. Numret för nödmeddelanden fås från Nödcentralsverket, Kuuloliitto och Finlands dövas förbund. För att undvika ofog ges numret inte ut offentligt på webbplatsen.

Markanvändnings- och bygglagstiftningen förpliktar alla att bygga offentliga utrymmen så att de är tillgängliga med tanke på lyssnande. Lokaler med åskådarplatser, auditorier och andra samlingslokaler ska vara försedda med induktionsslingor eller andra ljudöverföringssystem. Snart färdigställs RT- och ST-kort för induktionsslingorna, vilket kommer att göra det lättare att skapa slingsystem.

Helsingfors stad har anvisningar för induktionsslingor utifrån vilka man i projektplaneringsskedet överväger vilka behov det finns för induktionsslingor. Staden ska utföra en utredning om servicebyggnadernas utrustning och starta ett projekt genom vilket man kan börja reparera lokalernas brister i hörseltillgänglighet.

I Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet har det antecknats att evenemang som ordnas av staden ska vara tillgängliga och att de ska ordnas i tillgängliga lokaler. Delegationen för tillgänglighetsfrågor har antecknat som sitt mål att det ska uppgöras en anvisning om tillgänglighet för de evenemang som staden ordnar.

Frågan om att ge hänsyn till hörselskadade har varit på tapeten 2014 i en motion där man föreslog att fullmäktigesammanträdena skulle tolkas

11.09.2017

till teckenspråk. Då konstaterade man att teckenspråkstolkning skulle bli dyrt, men man lovade utreda möjligheten att regelbundet publicera videor på teckenspråk på stadens webbplats. Detta har genomförts och videoklippen kan ses på Helsingforskanalen (helsingforskanalen.fi).

Skrivtolkning i form av simultantolkning vid sidan av teckenspråkstolkning har hittills inte erbjudits på de evenemang som ordnats av staden. Det är möjligt att få automatisk texttolkning av videosändningar på engelska, men det finns ännu ingen automatisk tjänst på finska eller svenska. Staden erbjuder videor på teckenspråk på adressen www.helsingforsregionen.fi.

I Helsingfors har man redan utvecklat tjänster genom vilka man kan ge respons via webben. På Helsingfors stads webbplats (hel.fi/respons) kan man skicka respons samt läsa respons som andra skickat och de svar andra fått. Man kan också skicka feedback och frågor till staden via Facebook, Twitter och andra sociala medier. Där kan man också läsa de svar som getts. Staden använder sig också av Kerro kartalla-enkäter, möjligheten att ge respons via huvudstadsregionens servicekarta och stadsmiljösektorns responsidor.

På sin webbplats erbjuder staden möjligheter till tvåvägskommunikation. På stadens allmänna rådgivningssida finns en chattjänst som fungerar i realtid och riktar sig till alla invånare och invandrare i Helsingfors (hel.fi/kanslia/virka-sv). Stadens e-tjänster inkluderar chattrådgivning för kunderna. Tjänsten är tillgänglig både via e-tjänstsidorna och via sidan Familjestöd som är avsedd för barnfamiljer. Social- och hälsovårdssektorns boenderådgivning kan också kontaktas via chatt. Chatttjänsterna kommer i fortsättningen att utvidgas till andra delar av webbplatsen.

Om bullernivån i lokaler finns lagstiftning som just nu håller på att förnyas, bland annat en förordning om byggnaders ljudmiljö.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
[kristiina.matikainen\(a\)hel.fi](mailto:kristiina.matikainen(a)hel.fi)
Leila Oravisto, projektplanerare, telefon: 310 36103
[leila.oravisto\(a\)hel.fi](mailto:leila.oravisto(a)hel.fi)

Bilagor

1 Ledamoten Björn Månssons motion

Sökande av ändring

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 263

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginhallitukselle on jätetty Björn Månssonin ja 14 muun valtuutetun valtuustoaloite kuulovammaisten ja huonokuuloisten huomioon ottamisesta. Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii kokonaisuohjelman kuulovammaisten erityistarpeiden huomioimisesta.

Maankäyttö- ja rakennusasetus (RakA 53 §) velvoittaa rakentamaan julkiset tilat esteettömiksi. Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 on määritelty ne tilat, joiden on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön.

Osana Helsinki kaikille -projektia on vuonna 2011 valmistunut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset -raportti. Raportissa on määritelty menettelytavat kaupungin rakennushankkeissa sen varmistamiseksi, että esteettömyys toteutuu sekä uudisrakennuksia että peruskorjauksia toteutettaessa. Kuulovammaisten ja huonokuuloisten erityistarpeiden huomioon ottaminen on osa esteettömyyden toteuttamista.

Kuulemiseen liittyviä esteitä voidaan poistaa tilojen oikein suunnitellulla äänenvaimennuksella (hälyisyyden poistaminen) ja kuulemisen vahvistamiseen liittyvillä järjestelmillä (kiinteä tai siirrettävä induktiosilmukka-järjestelmä).

Tilojen oikein suunniteltu ääniympäristö on tärkeä sekä kuulevien että erityisesti huonokuuloisten kannalta. Akustinen suunnittelu onkin oleellinen osa kaupungin rakennushankkeiden suunnittelussa. Kiinteistöviraston tilakeskus käyttää ammattitaitoisia akustiikkasuunnittelijoita rakennushankkeissa, jotta varmistetaan tilojen oikea ääneneristys ja myös äänenvaimennus. Suunnitteluosaamisen saaminen käyttöön varmistetaan valmisteilla olevalla akustiikkasuunnittelijoiden puitesopimuskilpailutuksella.

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus on laatinut induktiosilmukkaohjeen, joka on valmistunut 2.4.2012. Ohjeen tavoitteena on ollut määritellä laatutaso, jota noudatetaan kiinteistöviraston tilakeskuksen uudisrakennus- ja peruskorjaukshankkeissa. Tavoitteeksi on asetet-

11.09.2017

tu kaikkien julkisia palveluja tarjoavien kiinteistöjen keskeisten tilojen varustaminen induktiosilmukalla.

Induktiosilmukan suunnittelu ja laatukriteerit määritellään standardissa SFS-EN 60118:4-2014. Induktiosilmukasta on myös valmistumassa RT-kortti, joka tulee ohjaamaan järjestelmien suunnittelua ja toteutusta.

Helsingin kaupungin rakennushankkeissa on jo useiden vuosien ajan pidetty tavoitteena kuuloesteettömyyden toteuttamista osana esteettömyyttä. Tavoitteiden toteutumista selvitettiin vuonna 2016 teetetyllä tutkimuksella. QLu-niminen yritys selvitti pistokoeluntoisesta kuuden palvelurakennuksen induktiosilmukavarustuksen toimivuutta. Tulosten perusteella havaittiin, että useissa rakennuksissa oli puutteita kuulo- vammaisille tarkoitetuissa järjestelmissä.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen työtä jatkava kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus tulee toteuttamaan laajemman selvityksen palvelurakennusten varustamisesta ja käynnistämään projektin, jolla kuuloesteettömyyden puutteita ryhdytään korjaamaan. Uudisrakennus- ja perusparannuskohteissa varmistetaan oikean varustuksen toteuttaminen induktiosilmukkaohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi nykyisten rakennusten keskeisiä kokoontumistiloja (auditoriot, salit) ryhdytään varustamaan toimivalla induktiosilmukajärjestelmällä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi
Anneli Nurmi, projektinjohtaja, puhelin: 310 86432
anneli.nurmi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.05.2017 § 144

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin kuulovammaisten ja kuurojen huomioonottamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon, jossa valtuustoaloitteessa esitettyjen seikkojen osalta käsitellään vain terveysasemien ajanvarausta, kuten kaupunginkanslian kanssa on asiasta sovittu:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

"Sähköinen asiointi palvelee koko väestöä, myös kuulovammaisia ja kuuroja. Sosiaali- ja terveystieteiden sähköinen asiointi on koottu kaupungin yhteiseen asiointi.hel.fi -sivustoon.

Tällä hetkellä asiakkaat voivat varata sähköisesti ajan terveysasemien hoitajille erilaisiin rokotuksiin, injektioihin ja ompeleiden poistoon. Sosiaalihuollon palveluista asiakkaat voivat tällä hetkellä varata sähköisesti ajan perheoikeudellisten palvelujen isyyden tunnistamiseen. Sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon osalta ollaan sähköisiä ajanvarauspalveluja laajentamassa edelleen.

Töölön, Vallilan ja Vuosaaren terveysasemien asiakkaat voivat tällä hetkellä puhelinasioinnin lisäksi kertoa palveluntarpeestaan sähköisellä yhteydenottolomakkeella. Yhteydenottoihin vastataan muun muassa turvallisen viestinvälityksen kautta viimeistään seuraavana arkipäivänä, keskimäärin jo parin tunnin kuluessa sähköisen yhteydenoton tekemisestä. Sähköinen yhteydenottomalli on tarkoitus ottaa asteittain käyttöön myös muilla terveysasemilla.

Tässä palvelumallissa asiakkaille nimetään ammattilainen, joka toimii asiakkaan yhteyshenkilönä ja koordinoi asiakkaan palvelukokonaisuutta. Yhteyshenkilön saatuaan asiakas voi asioida sähköisesti yhteyshenkilön kanssa tietoturvallisen viestinvälityksen kautta. Tietoturallinen viestinvälitysmahdollisuus on jo nyt myös mahdollista muilla sähköisen asioinnin suostumuksen täyttäneillä asiakkailla palveluissa, joissa se on jo käytössä.

Terveydenhuollon sähköiseen asiointiin kuuluu myös mahdollisuus saada sms-viestejä ammattilaisilta, esim. laboratoriovastausten saamista tai muuta lyhyttä ohjeistusta varten. Sms-ajanvarausmuistutukset ovat käytössä sosiaali- ja terveystieteiden osastossa useissa palveluissa.

Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen uudistamiseen liittyen kehitetään sähköisiä palveluja viraston digisuunnitelman mukaisesti. Edellä mainittuja sähköisen ajanvaraamisen mahdollisuuksia laajennetaan ja lisätään myös kaksisuuntaisen kommunikoinnin mahdollisuuksia, chat-palvelua, jossa on mahdollista asioida kirjoittaen. Tällä hetkellä chat-palvelun käytön mahdollisuus on äitiys- ja lastenneuvolapalveluissa sekä asumisneuvonnassa."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Lindén, atk-asiantuntija, puhelin: 310 76449
anne.linden(a)hel.fi

11.09.2017

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 171

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Björn Månsson ja 14 valtuutettua esittävät aloitteessa, että kaupunki tekee kokonaisuohjelman, joka sisältää ainakin seuraavat asiat:

1. Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla
2. Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa
3. Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa
4. Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä
5. Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa
6. Palautteenantomahdollisuus verkon kautta
7. Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äänet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä.

Lainsäädäntö ja kuulovammaisuutta koskevat rakentamismääräykset

Hyvät kuunteluominaisuudet ovat kommunikoinnin perusedellytys. Hyvässä kuunteluympäristössä kaikki voivat kuulla vaivattomasti, mutta erityisen tärkeitä hyvät kuunteluolosuhteet ovat huonokuuloiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Rakennusasetus (RakA/1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat kuuntelun kannalta esteettömiksi.

Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 annetun määräyksen mukaan katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön. Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä.

Induktiosilmukan suunnittelu, laatukriteerit, testaus ja merkinnät määritellään yksityiselitteisesti standardissa SFS-EN 60118:4-2014.

11.09.2017

Induktiosilmukoista on myös valmistumassa RT- ja ST-kortit, jotka tulevat valmistuttuaan helpottamaan silmukkajärjestelmien toteutusta.

Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla

Helsingin kaupungin työterveyshuoltoon voi jo tällä hetkellä varata ajan tekstiviestillä. Espoon kaupungilla on ollut jo muutaman vuoden ajan mahdollisuus varata aika terveysasemalle tekstiviestin avulla.

Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa

Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 annetun määräyksen mukaan katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön. Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä.

Helsingin kaupungilla on induktiosilmukkaohje, jonka mukaan hankesuunnitteluvaiheessa tulee selvittää:

- missä tiloissa silmukkaa tarvitaan
- miten asennettavat silmukat vaikuttavat tilojen keskinäiseen sijoitukseen (uudisrakennuksissa)
- mikä silmukkajärjestelmä soveltuu parhaiten kuhunkin tilaan tai tilaryhmään
- miten tulevat silmukat vaikuttavat rakenne-, sähkö- ja lvi-suunnitelmiin

Tilakeskus teetti vuonna 2016 selvityksen olemassa olevien rakennusten (kouluja, päiväkoteja, kulttuurialan rakennuksia) varustuksesta kuulolaisella QLU-yrityksellä. Tulosten perusteella useissa rakennuksissa oli puutteita kuulovammaisille tarkoitetuissa järjestelmissä. Tilakeskus tulee toteuttamaan laajemman selvityksen palvelurakennusten varustuksesta ja käynnistää projektin, jolla kuuloesteettömyyden puutteita ryhdytään korjaamaan. Keinoja tähän ovat nykyisten rakennusten keskeisten tilojen (salit, auditoriot) varustaminen toimivalla induktiosilmukalla sekä oikean varustuksen varmistaminen käynnissä olevin perusparannus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Hankkeiden suunnittelusta vastaaville projektinjohtajille järjestetään koulutusta suunnitteluun ja valvontaan.

Induktiosilmukalla varustetut tilat on merkittävä SFS-EN 60118-4 standardissa määriteltyjä käytäntöjä noudattaen. Induktiosilmukalla varustetut tilat varustetaan eurooppalaisen ETSI EN 301 462 -standardin mukaisella symbolilla, jolla käyttäjille tiedotetaan induktiivisen kuuntelun

mahdollisuus-desta. Tila varustetaan kuuluvuuskartalla (SFS-EN 60118-4 -standar-di) , jolloin asiakkaat tietävät valita istumapaikkansa silmukan kuulumisen kannalta paremmilta paikoilta. Kartan tulee esittää esimerkiksi värillä kuuluvuuden kannalta eritasoiset tilan alueet. Kartta sijoitetaan jokaisen yleisön käytössä olevan kulku-aukon välittömään läheisyyteen. Tavoitteena on, että eri tilojen kuuluvuuskartat saadaan näkyviin myös Pääkaupunkiseudun palvelukartalle.

Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksiin on kirjattu, että kaupungin järjestämät tilaisuudet ovat esteettömiä ja ne järjestetään esteettömissä tiloissa. Esteettömyys lisätään vaatimukseksi myös yksityisten järjestäjien / tilojen vuokralaisten vuokra- ja/tai muussa sopimusvaiheessa kaupungin kanssa. Tällä tarkoitetaan sitä, että tapahtuman järjestäjä varmistaa tilaisuuden esteettömyyden olemassa olevien puitteiden rajoissa.

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta on kirjannut tavoitteeksi, että kaupungin järjestämien tilaisuuksien esteettömyydestä laaditaan ohje.

Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä

Tämä ehdotus kuuluu hyvään hallintotapaan ja täytyy ottaa yleiseksi käytännöksi kaupungin eri toimialoilla.

Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa

Tällä varmaankin tarkoitetaan mahdollisuutta saada vastaus palautteeseen tai verkossa jätettyyn viestiin. Ainakin palvelukartalla tällainen mahdollisuus jo on.

Palautteenantomahdollisuus verkon kautta

Helsingissä on jo kehitetty tällaisia palveluja mm. Helsingin kaupungin pääsivuilla on palautteenantomahdollisuus, Kerro kartalla –kyselyt, pääkaupunkiseudun palvelukartan palautteenantomahdollisuus sekä rakennusviraston palautesivut.

Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äänet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä

Tilojen melutasoista säädetään kahdessa asetuksessa (muu kuin työterveyteen liittyvä sääntely) ja Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa C1, jota ollaan parhaillaan uudistamassa (asetus rakennuksen ääniympäristöstä).

11.09.2017

-
- Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista VNp993/1992 3 §
 - Asumisterveysasetus 545/2015 12 §
 - SRMKC1-1998, taloteknisten laitteiden äänitasot

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

§ 798

V 27.9.2017, Valtuutettu Björn Månssonin aloite huonokuuloisten ja kuurojen huomioon ottamisesta

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Björn Månssonin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Leila Oravisto, projektisuunnittelija, puhelin: 310 36103
leila.oravisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Björn Månssonin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Björn Månsson ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatisi kokonaisuohjelman huonokuuloisten ja kuurojen huomioimisesta. Kokonaisuohjelman pitäisi sisältää ainakin seuraavat asiat:

1. Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla
2. Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa
3. Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa

4. Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä
5. Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa
6. Palautteenantomahdollisuus verkon kautta
7. Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äännet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin sähköisen asioinnin kautta voi varata ajan osaan terveysasemien palveluista mm. rokotuksiin ja ompeleiden poistoon sekä eräisiin sosiaalihuollon palveluihin. Töölön, Vallilan ja Vuosaaren terveysasemiin voi ottaa yhteyttä sähköisesti. Palvelut toimivat myös älypuhelimessa. Sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon osalta sähköisiä ajanvarauspalveluja tullaan laajentamaan edelleen.

Hätäkeskuslaitos tarjoaa mahdollisuuden lähettää hätäilmoituksen tekstiviestillä. Tekstiviestin numeron saa Hätäkeskuslaitoksesta, Kuuloliitosta ja Kuurojen liitosta. Ilkivallan välttämiseksi numeroa ei julkaista internet-sivuilla.

Maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö velvoittaa rakentamaan julkiset tilat kuuntelun kannalta esteettömiksi. Katsomoissa, auditorioissa ym. kokoontumistiloissa tulee olla induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä. Induktiosilmukoista on valmistumassa RT- ja ST-kortit, jotka tulevat helpottamaan silmukajärjestelmien toteutusta.

Helsingin kaupungilla on induktiosilmukkaohje, jonka perusteella induktiosilmukan tarve harkitaan tilahankkeiden hankesuunnitteluvaiheessa. Kaupungin on tarkoitus toteuttaa selvitys palvelurakennusten varustuksesta ja käynnistää projekti, jolla kuuloesteettömyyden puutteita tiloissa ryhdytään korjaamaan.

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksiin on kirjattu, että kaupungin järjestämät tilaisuudet ovat esteettömiä ja ne järjestetään esteettömissä tiloissa. Esteettömyysasioiden neuvottelukunta on kirjannut tavoitteeksi, että kaupungin järjestämien tilaisuuksien esteettömyydestä laaditaan ohje.

Kuulovammaisten huomioon ottaminen on ollut esillä vuonna 2014 aloitteessa, jossa esitettiin valtuuston kokousten tulkkauksesta viittomakielelle. Tuolloin todettiin, että viittomakielinen tulkkauksen tulisi kalliiksi,

11.09.2017

mutta luvattiin selvittää mahdollisuus viittomakielisten videoiden säännölliseen julkaisemiseen kaupungin verkkosivuilla. Tämä on toteutunut, ja on käytettävissä Helsingin verkkosivuilla (helsinkikanava.fi).

Kirjoitustulkkauksista simultaanitulkkausena viittomakielisen tulkkaus rinnalla ei ole toistaiseksi ollut käytössä kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa. Englanninkielisistä videolähetyksistä on mahdollista saada automaattinen tekstitulkaus, mutta automaattista palvelua ei vielä ole saatavissa suomen kielellä. Kaupunki tarjoaa viittomakielisiä videoita osoitteessa www.helsinginseutu.fi.

Helsingissä on jo kehitetty palveluja, joilla verkon kautta voi antaa palautetta. Helsingin verkkosivujen (www.hel.fi/palaute) kautta voi lähettää palautetta, lukea muiden palautteita ja niihin annettuja vastauksia. Palautetta ja kysymyksiä voi lähettää kaupungille myös Facebookin, Twitterin ja muiden sosiaalisen median välineiden kautta. Niissä voi myös lukea annettuja vastauksia. Kaupungilla on käytössä myös Kerro kartalla -kyselyt, pääkaupunkiseudun palvelukartan palautemahdollisuus sekä kaupunkiympäristön toimialan palautesivut.

Kaupunki tarjoaa mahdollisuuden kaksisuuntaiseen viestintään verkkosivuillaan. Kaupungilla on reaaliaikainen chat-palvelu kaikille helsinkiläisille ja maahanmuuttajille kaupungin yleisneuvonnan sivuilla (www.virka.fi). Kaupungin sähköisen palvelun asiointin asiakkaita neuvoo chat-tuki. Palvelu on saatavilla sekä sähköisen asiointin sivuilla että lapsiperheille tarkoitetuilla Perheentuki-sivuilla. Sosiaali- ja terveys-toimialan asumisneuvonnalla on myös chat-tuki. Chat-palveluja tullaan jatkossa laajentamaan muille sivustoille.

Tilojen melutasoista on olemassa lainsäädäntöä, jota ollaan parhaillaan uudistamassa, mm. asetus rakennuksen ääniympäristöstä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
[kristiina.matikainen\(a\)hel.fi](mailto:kristiina.matikainen(a)hel.fi)
Leila Oravisto, projektisuunnittelija, puhelin: 310 36103
[leila.oravisto\(a\)hel.fi](mailto:leila.oravisto(a)hel.fi)

Liitteet

1 Valtuutettu Björn Månssonin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 263

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginhallitukselle on jätetty Björn Månssonin ja 14 muun valtuutetun valtuustoaloite kuulovammaisten ja huonokuuloisten huomioon ottamisesta. Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii kokonaisuohjelman kuulovammaisten erityistarpeiden huomioimisesta.

Maankäyttö- ja rakennusasetus (RakA 53 §) velvoittaa rakentamaan julkiset tilat esteettömiksi. Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 on määritelty ne tilat, joiden on sovellettava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön.

Osana Helsinki kaikille -projektia on vuonna 2011 valmistunut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset -raportti. Raportissa on määritelty menettelytavat kaupungin rakennushankkeissa sen varmistamiseksi, että esteettömyys toteutuu sekä uudisrakennuksia että peruskorjauksia toteutettaessa. Kuulovammaisten ja huonokuuloisten erityistarpeiden huomioon ottaminen on osa esteettömyyden toteuttamista.

Kuulemiseen liittyviä esteitä voidaan poistaa tilojen oikein suunnitellulla äänenvaimennuksella (hälyisyyden poistaminen) ja kuulemisen vahvistamiseen liittyvillä järjestelmillä (kiinteä tai siirrettävä induktiosilmukka-järjestelmä).

Tilojen oikein suunniteltu ääniympäristö on tärkeä sekä kuulevien että erityisesti huonokuuloisten kannalta. Akustinen suunnittelu onkin oleellinen osa kaupungin rakennushankkeiden suunnittelussa. Kiinteistöviraston tilakeskus käyttää ammattitaitoisia akustiikkasuunnittelijoita rakennushankkeissa, jotta varmistetaan tilojen oikea ääneneristys ja myös äänenvaimennus. Suunnitteluosaamisen saaminen käyttöön varmistetaan valmisteilla olevalla akustiikkasuunnittelijoiden puitesopimuskilpailutuksella.

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus on laatinut induktiosilmukkaohjeen, joka on valmistunut 2.4.2012. Ohjeen tavoitteena on ollut määritellä laatutaso, jota noudatetaan kiinteistöviraston tilakeskuksen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa. Tavoitteeksi on asetettu kaikkien julkisia palveluja tarjoavien kiinteistöjen keskeisten tilojen varustaminen induktiosilmukalla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

Induktiosilmukan suunnittelu ja laatukriteerit määritellään standardissa SFS-EN 60118:4-2014. Induktiosilmukasta on myös valmistumassa RT-kortti, joka tulee ohjaamaan järjestelmien suunnittelua ja toteutusta.

Helsingin kaupungin rakennushankkeissa on jo useiden vuosien ajan pidetty tavoitteena kuuloesteettömyyden toteuttamista osana esteettömyyttä. Tavoitteiden toteutumista selvitettiin vuonna 2016 teetetyllä tutkimuksella. QLu-niminen yritys selvitti pistokoeluontoisesti kuuden palvelurakennuksen induktiosilmukkavarustuksen toimivuutta. Tulosten perusteella havaittiin, että useissa rakennuksissa oli puutteita kuulovammaisille tarkoitetuissa järjestelmissä.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen työtä jatkava kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus tulee toteuttamaan laajemman selvityksen palvelurakennusten varustamisesta ja käynnistämään projektin, jolla kuuloesteettömyyden puutteita ryhdytään korjaamaan. Uudisrakennus- ja perusparannuskohteissa varmistetaan oikean varustuksen toteuttaminen induktiosilmukkaohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi nykyisten rakennusten keskeisiä kokoontumistiloja (auditoriot, salit) ryhdytään varustamaan toimivalla induktiosilmukkajärjestelmällä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi
Anneli Nurmi, projektinjohtaja, puhelin: 310 86432
anneli.nurmi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.05.2017 § 144

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin kuulovammaisten ja kuurojen huomioonottamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon, jossa valtuustoaloitteessa esitettyjen seikkojen osalta käsitellään vain terveysasemien ajanvarausta, kuten kaupunginkanslian kanssa on asiasta sovittu:

”Sähköinen asiointi palvelee koko väestöä, myös kuulovammaisia ja kuuroja. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen sähköinen asiointi on koottu kaupungin yhteiseen asiointi.hel.fi -sivustoon.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Tällä hetkellä asiakkaat voivat varata sähköisesti ajan terveysasemien hoitajille erilaisiin rokotuksiin, injektioihin ja ompeleiden poistoon. Sosiaalihuollon palveluista asiakkaat voivat tällä hetkellä varata sähköisesti ajan perheoikeudellisten palvelujen isyyden tunnistamiseen. Sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon osalta ollaan sähköisiä ajanvarauspalveluja laajentamassa edelleen.

Töölön, Vallilan ja Vuosaaren terveysasemien asiakkaat voivat tällä hetkellä puhelinasiointiin lisäksi kertoa palveluntarpeestaan sähköisellä yhteydenottolomakkeella. Yhteydenottoihin vastataan muun muassa turvallisen viestinvälityksen kautta viimeistään seuraavana arkipäivänä, keskimäärin jo parin tunnin kuluessa sähköisen yhteydenoton tekemisestä. Sähköinen yhteydenottomalli on tarkoitus ottaa asteittain käyttöön myös muilla terveysasemilla.

Tässä palvelumallissa asiakkaille nimetään ammattilainen, joka toimii asiakkaan yhteyshenkilönä ja koordinoi asiakkaan palvelukokonaisuutta. Yhteyshenkilön saatuaan asiakas voi asioida sähköisesti yhteyshenkilön kanssa tietoturvallisen viestinvälityksen kautta. Tietoturallinen viestinvälitysmahdollisuus on jo nyt myös mahdollista muilla sähköisen asiointiin suostumuksen täyttäneillä asiakkailla palveluissa, joissa se on jo käytössä.

Terveydenhuollon sähköiseen asiointiin kuuluu myös mahdollisuus saada sms-viestejä ammattilaisilta, esim. laboratoriovastausten saamista tai muuta lyhyttä ohjeistusta varten. Sms-ajanvarausmuistutukset ovat käytössä sosiaali- ja terveystieteiden osastossa useissa palveluissa.

Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen uudistamiseen liittyen kehitetään sähköisiä palveluja viraston digisuunnitelman mukaisesti. Edellä mainittuja sähköisen ajanvaraamisen mahdollisuuksia laajennetaan ja lisätään myös kaksisuuntaisen kommunikoinnin mahdollisuuksia, chat-palvelua, jossa on mahdollista asioida kirjoittaen. Tällä hetkellä chat-palvelun käytön mahdollisuus on äitiys- ja lastenneuvolapalveluissa sekä asumisneuvonnassa."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Lindén, atk-asiantuntija, puhelin: 310 76449
anne.linden(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 171

HEL 2017-002212 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Björn Månsson ja 14 valtuutettua esittävät aloitteessa, että kaupunki tekee kokonaisohjelman, joka sisältää ainakin seuraavat asiat:

1. Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla
2. Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa
3. Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa
4. Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä
5. Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa
6. Palautteenantomahdollisuus verkon kautta
7. Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äänet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä.

Lainsäädäntö ja kuulovammaisuutta koskevat rakentamismääräykset

Hyvät kuunteluominaisuudet ovat kommunikoinnin perusedellytys. Hyvässä kuunteluympäristössä kaikki voivat kuulla vaivattomasti, mutta erityisen tärkeitä hyvät kuunteluolosuhteet ovat huonokuuloiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Rakennusasetus (RakA/1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat kuuntelun kannalta esteettömiksi.

Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 annetun määräyksen mukaan katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön. Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä.

Induktiosilmukan suunnittelu, laatukriteerit, testaus ja merkinnät määritellään yksiselitteisesti standardissa SFS-EN 60118:4-2014.

Induktiosilmukoista on myös valmistumassa RT- ja ST-kortit, jotka tulevat valmistuttuaan helpottamaan silmukajärjestelmien toteutusta.

Mahdollisuus varata aika terveysasemille ja asioida henkilökunnan kanssa tekstiviestin avulla

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Helsingin kaupungin työterveyshuoltoon voi jo tällä hetkellä varata ajan tekstiviestillä. Espoon kaupungilla on ollut jo muutaman vuoden ajan mahdollisuus varata aika terveysasemalle tekstiviestin avulla.

Induktiosilmukat vaatimukseksi uusissa julkisissa rakennuksissa ja vuokrattavissa rakennuksissa

Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa F1 annetun määräyksen mukaan katsomoiden, auditorioiden, juhla-, kokous- ja ravintolasalien, opetussalien ja -luokkien ja vastaavien kokoontumistilojen on sovelluttava myös liikkumis- ja toimimisesteisten käyttöön. Näihin tiloihin asennetussa äänentoistojärjestelmässä tulee olla myös induktiosilmukka tai muu äänensiirtojärjestelmä.

Helsingin kaupungilla on induktiosilmukkaohje, jonka mukaan hanke-suunnitteluvaiheessa tulee selvittää:

- missä tiloissa silmukkaa tarvitaan
- miten asennettavat silmukat vaikuttavat tilojen keskinäiseen sijoitukseen (uudisrakennuksissa)
- mikä silmukkajärjestelmä soveltuu parhaiten kuhunkin tilaan tai tilaryhmään
- miten tulevat silmukat vaikuttavat rakenne-, sähkö- ja lvi-suunnitelmiin

Tilakeskus teetti vuonna 2016 selvityksen olemassa olevien rakennusten (kouluja, päiväkoteja, kulttuurialan rakennuksia) varustuksesta oululaisella QLU-yrityksellä. Tulosten perusteella useissa rakennuksissa oli puutteita kuulovammaisille tarkoitetuissa järjestelmissä. Tilakeskus tulee toteuttamaan laajemman selvityksen palvelurakennusten varustuksesta ja käynnistää projektin, jolla kuuloesteettömyyden puutteita ryhdytään korjaamaan. Keinoja tähän ovat nykyisten rakennusten keskeisten tilojen (salit, auditoriot) varustaminen toimivalla induktiosilmukalla sekä oikean varustuksen varmistaminen käynnissä olevin perusparannus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Hankkeiden suunnittelusta vastaaville projektinjohtajille järjestetään koulutusta suunniteltuun ja valvontaan.

Induktiosilmukalla varustetut tilat on merkittävä SFS-EN 60118- 4 standardissa määritellyjä käytäntöjä noudattaen. Induktiosilmukalla varustetut tilat varustetaan eurooppalaisen ETSI EN 301 462 -standardin mukaisella symbolilla, jolla käyttäjille tiedotetaan induktiivisen kuuntelun mahdollisuudesta. Tila varustetaan kuuluvuuskartalla (SFS-EN 60118-4 -standardi), jolloin asiakkaat tietävät valita istumapaikkansa silmukan kuulumisen kannalta paremmilta paikoilta. Kartan tulee esittää esimerkiksi värillä kuuluvuuden kannalta eritasoiset tilan alueet. Kartta si-

joitetaan jokaisen yleisön käytössä olevan kulku-aukon välittömään läheisyyteen. Tavoitteena on, että eri tilojen kuuluvuuskartat saadaan näkyviin myös Pääkaupunkiseudun palvelukartalle.

Kirjoitustulkkien ja viittomakielen tulkkien käyttö yleisötilaisuuksissa

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksiin on kirjattu, että kaupungin järjestämät tilaisuudet ovat esteettömiä ja ne järjestetään esteettömissä tiloissa. Esteettömyys lisätään vaatimukseksi myös yksityisten järjestäjien / tilojen vuokralaisten vuokra- ja/tai muussa sopimusvaiheessa kaupungin kanssa. Tällä tarkoitetaan sitä, että tapahtuman järjestäjä varmistaa tilaisuuden esteettömyyden olemassa olevien puitteiden rajoissa.

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta on kirjannut tavoitteeksi, että kaupungin järjestämien tilaisuuksien esteettömyydestä laaditaan ohje.

Mahdollisuus saada tarpeen vaatiessa kaupungin viranomaiselta tieto kirjallisena postin välityksellä

Tämä ehdotus kuuluu hyvään hallintotapaan ja täytyy ottaa yleiseksi käytännöksi kaupungin eri toimialoilla.

Mahdollisuus kahdensuuntaiseen kommunikointiin verkkopalveluissa

Tällä varmaankin tarkoitetaan mahdollisuutta saada vastaus palautteeseen tai verkossa jätettyyn viestiin. Ainakin palvelukartalla tällainen mahdollisuus jo on.

Palautteenantomahdollisuus verkon kautta

Helsingissä on jo kehitetty tällaisia palveluja mm. Helsingin kaupungin pääsivuilla on palautteenantomahdollisuus, Kerro kartalla –kyselyt, pääkaupunkiseudun palvelukartan palautteenantomahdollisuus sekä rakennusviraston palautesivut.

Desibelinormien kehittäminen yleisille tiloille, jotka ehkäisevät kovia ääniä. Kovat äänet häiritsevät kuulolaitteen käyttäjiä

Tilojen melutasoista säädetään kahdessa asetuksessa (muu kuin työterveyteen liittyvä sääntely) ja Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa C1, jota ollaan parhaillaan uudistamassa (asetus rakennuksen ääniympäristöstä).

- Valtioneuvoston päätös melutason ohjeistoista VNp993/1992 3 §
- Asumisterveysasetus 545/2015 12 §
- SRMKC1-1998, taloteknisten laitteiden äänitasot

11.09.2017

Asia/9

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

11.09.2017

§ 799

F 27.9.2017, Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om bättre beaktande av de synskadade kommuninvånarna

HEL 2017-001954 T 00 00 03

Beslut

Stadsstyrelsen föreslog stadsfullmäktige följande:

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Månsson Björn m.fl. fullmäktigemotion Stge 15 2 2017
- 2 Esteettömysasioiden neuvottelukunnan ruotsinkielinen lausunto 22.5.2017
- 3 Esteettömysasioiden neuvottelukunnan lausunto 22.5.2017

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Björn Månsson och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden gör upp en helhetsplan för hur de synskadade kommuninvånarnas behov bättre kunde beaktas.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Nämnden för allmänna arbeten och kommissionen för tillgänglighetsärenden konstaterar i sina utlåtanden att markanvändnings- och bygglagen (132/1999) samt byggnadsförordningen (ByggF/1994) förpliktar att

bygga offentliga lokaler så att de är tillgängliga med tanke på synskadade kommuninvånare.

Ljudsignalförsedda trafikljus

I Helsingfors finns ca 430 korsningar som styrs med trafikljus och som har ett eller flera övergångsställen. I lite över hälften av dessa korsningar är åtminstone ett övergångsställe försett med ljudsignaler. I planeringen av en ny trafikljusreglerad korsning ska behovet av ljudsignaler utredas. Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry ombeds ge en kommentar gällande behovet av ljudsignaler. Övergångsställen som korsar huvudriktningen förses vanligtvis med ljudsignaler. Man syftar till att förse övergångsställen som leder till buss- eller spårvagnshållplatser med ljudsignaler.

Befintliga korsningar förses med ljudsignaler enligt synskadades behov. Förslag om lämpliga objekt fås in i form av direkt kontakt från synskadade och via Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry (HUN). Man syftar årligen till att förse en del av objekten med ljudsignaler.

Hållplatsutrop

I Helsingfors stads tillgänglighetsriktlinjer förutsätts det att tillgängligheten i kollektivtrafikinformation (utrop, skärmtavlor och ruttskyltar) utvecklas.

Införandet av hållplatsutrop i alla trafikmedel har fördröjts i och med att informationssystemprojektet gällande biljetterna fördröjts. I ungefär hälften av bussarna har ett nytt system installerats, vilket möjliggör hållplatsutrop. Hållplatsutropen tas i bruk när alla bussar utrustats med nya biljettförsäljningsapparater.

HST deltar tillsammans med HRT och Trafikverket i utvecklingsprojektet Moniaistinen opastus som påbörjades 2015. Målet med projektet är att komplettera EU-riktlinjerna för användningen av alternativa tillgängliga skylttyper och att skapa material som kan utnyttjas som en del av smart stadsplanering.

Talande tidtabellsskyltar på hållplatser

Det finns redan några talande tidtabellsskärmar, till exempel i Östra centrum nära Iiris. Dessutom håller 16 TFT-skärmar (tunnfilmstransistor, thin film transistor) på att testas.

Att förse ljudlösa elbussar med ljud

HRT har krävt att alla elbussar utöver en normal ljudsignal även förses med ett ljud som varnar synskadade personer. Ljudet är ett likadant

11.09.2017

"koskälöljud" som spårvagnarna har. Tilläggs ljudet ska komma från en elektromekanisk eller elektronisk varningsklocka som installeras i framändan av bussen.

Placering av reklamskyltar och marschaller på trottoarer

Reklamställningar kan vara farliga för synskadade personer. Det måste även lämnas tillräckligt mycket utrymme på trottoaren för bland annat barnvagnar eller rullstolsburna personer.

Nämnden för allmänna arbeten beslutade 8.12.2015 om villkoren för placering av flyttbara reklamställningar. I villkoren fastställs bland annat antalet reklamställningar och deras avstånd från byggnaden. Ställningar som inte motsvarar villkoren kan avlägsnas direkt eller efter anmärkning.

Bestämmelser om gatuarbeten på trottoarer och övergångsställen (inhägnande av gropar)

Enligt de bestämmelser som gäller stadens byggplatser ska arbetandet och de funktioner som anknyter till arbetet avgränsas till ett så litet område som möjligt så att trafiken orsakas så lite olägenhet som möjligt. Arbetsområdet ska isoleras enligt bestämmelserna: Alla skyddsanordningar ska ovillkorligen hålla att luta sig mot. Flagglinor och plastband kan enbart användas i samband med skyddsstaket för att styra trafiken optiskt, aldrig för att skydda schakt eller avgränsa arbetsområdet.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Månsson Björn m.fl. fullmäktigemotion Stge 15 2 2017
- 2 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan ruotsinkielinen lausunto 22.5.2017
- 3 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan lausunto 22.5.2017

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 170

HEL 2017-001954 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Björn Månsson ja 17 valtuutettua esittävät aloitteessaan seuraavia toimenpiteitä:

1. Enemmän ääniopastuksella varustettuja liikennevaloja jalankulkijoita varten
2. Pysäkkikuulutukset kaikkiin liikennevälineisiin, kuuluvalla ja selvällä äänellä
3. Puhuvat aikataulunäytöt pysäkeille
4. Äänettömiin sähkölinja-autoihin lisätään ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä
5. Jonotusjärjestelmä terveystasemilla, laboratorioissa ja vastaavissa vastaanottoaikoissa varustetaan puhetoiminnolla
6. Selkeät ohjeet siitä, mihin mainoskyltit ja ulkotulet saa sijoittaa jalkakäytävillä
7. Tiukat määräykset katutöille jalkakäytävillä ja suojateilla siten, että kuopat ovat turvallisesti aidattu

Lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Rakennusasetus (RakA/1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat näkövammaisten kuntalaisten kannalta esteettömiksi.

Enemmän ääniopastuksella varustettuja liikennevaloja jalankulkijoita varten

Helsingissä on noin 430 liikennevalo-ohjattua risteystä, jossa on yksi tai useampi suojatie. Hieman yli puolessa näistä risteyksistä ainakin yksi suojatie on ääniopastettu.

Suunniteltaessa uutta valo-ohjattua risteystä ääniopastuksen tarve on yksi selvitettävistä asioista. Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry:ltä (HUN) pyydetään kommentti ääniopastuksen tarpeesta. Pääsuunnan ylittävälle suojatielle tehdään yleensä ääniopastus. Linja-auto -tai raitiovaunupysäkillä johtava suojatie pyritään ääniopastamaan. Sen sijaan vähäliikenteisemmän kadun ylittävälle suojateille ääniopastusta ei automaattisesti laiteta, sillä kadunkulmauksessa on vaarana, että erisuuntaisten suojateiden äänet tulkitaan virheellisesti.

Nykyisiin risteysiin ääniopastuksen lisääminen tapahtuu näkövammaisten tarpeiden perusteella. Ehdotuksia sopivista kohteista tulee Kaupunkisuunnitteluvirastoon näkövammaisten suorina yhteydenottoina sekä Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaisten ry:n (HUN) kautta. Ehdotukset kirjataan ja lista käydään tarvittaessa yhteisesti HUNin edustajien kanssa läpi. Vuosittain pyritään toteuttamaan osa kohteista. Toteuttamisen aikatauluun vaikuttaa mm. se, tarvitseeko ääniopastuksen toteuttaminen uusien pylväiden asentamista sekä se, onko risteykseen tulossa lähitulevaisuudessa muutoksia.

Pysäkkikuulutukset kaikkiin liikennevälineisiin, kuuluvalla ja selvällä äänellä

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksissa edellytetään, että joukkoliikenneinformaation esteettömyyttä kehitetään sisältäen kuulutukset, näyttötaulut ja reittiopasteet.

Matkan suunnittelua varten saa tietoa pysäkeistä reittioppaasta ja matlalattiaisesta kalustosta aikatauluista. Reittioppaassa on tarkennetussa haussa kohta "Näytä esteettömyystieto", jossa "esteetön pysäkki" ja "korotettu pysäkki" –symbolein esitetään pysäkkitieto. Lisäksi pysäkkien esteettömyystietoa on otettu käyttöön Palvelukartassa, jonka "esteetön reitti" –palvelu on testausvaiheessa. HSL:n internet-sivuilla löytyy ohjeita matkustajille mm. uuden raitiovaunun luiskan käytön opastusvideo.

Pysäkkikuulutusten tulo kaikkiin liikennevälineisiin on viivästynyt lippu- ja informaatiojärjestelmähankkeen viivästymisen myötä. Linja-autoista noin puoleen on vaihdettu uusi järjestelmä, joka mahdollistaa pysäkkikuulutukset. Pysäkkikuulutukset otetaan käyttöön vasta, kun kaikki linja-autot on varustettu uusilla lipunmyyntilaitteilla. Tämän hetken tiedon mukaan kaikissa HSL-alueen linja-autoissa olisi uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä syksyllä 2017.

HKL on mukana, yhdessä HSL:n ja Liikenneviraston kanssa, vuonna 2015 alkaneessa Moniaistinen opastus –kehityshankkeessa. Hankkeessa täydennetään EU-ohjeistusta vaihtoehtoisten esteettömien opastetyyppien käytöstä ja luodaan aineistoa, joka on hyödynnettävissä älykkään kaupunkisuunnittelun osana.

Puhuvat aikataulunäytöt pysäkeille

Puhuvia aikataulunäyttöjä on jo muutama maastossa, esimerkiksi Itäkeskuksessa Iiriksen lähellä. Lisäksi testeissä on 16 kappaletta tft-näyttöjä.

Äänettämiin sähkölinja-autoihin lisätään ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä

HSL on vaatinut, että kaikkiin sähköbussihin lisätään normaalin äänimerkin lisäksi ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä. Ääni on sama "kilikello" kuin raitiovaunussa. Lisä-äänien tulee olla sähkömekaaninen tai elektroninen bussin etupäähän asennettava varoituskello (malli HKL-raitiovaunut). Asennettuna äänen voimakkuuden on oltava 93- 104 dB(A) 7 metrin etäisyydeltä bussin etupäästä. Kelloa käytetään kertalyöntikellona tai jatkuvatoimisena ajohallintalaitteiden läheisyydessä.

Jonotusjärjestelmä terveysasemilla, laboratorioissa ja vastaavissa vastaanottoaikoissa varustetaan puhetoiminnolla

Näkövammaisen kannalta toimiva kosketusnäyttö on sellainen, joka on varustettu puhetoiminnolla (vrt. iPad), jonka saa tarvittaessa päälle. Lisäksi näytön tulisi toimia eleillä. Heikkonäköisen kannalta on tärkeää, että esitettävän tiedon selkeyteen ja riittäviin kontrasteihin kiinnitetään huomiota, lisäksi heikkonäköisen tulisi voida tarvittaessa suurentaa eleillä näytön tekstiä tai näytössä tulisi olla joku muu ohjelmallinen suurenustoiminto.

Esimerkki näkövammaisen kannalta hyvin toimivasta kosketusnäytöstä on iPadin tai iPhoneen näyttö, pyörää ei siis pidä keksiä uudelleen eikä luoda omia ohjeita toimivista kosketusnäytöistä. Olemassa olevaa, hyväksi havaittua tekniikkaa tulee käyttää saavutettavuuden lisäämiseksi. Tiedossa ei ole, että Suomessa olisi missään vielä käytössä puhuvaa vuoronumerojärjestelmää.

Selkeät ohjeet siitä, mihin mainoskyltit ja ulkotulet saa sijoittaa jalkakäytävillä

Mainosteline voi olla vaaraksi näkövammaisille henkilöille. Jalkakäytävälle täytyy jäädä myös riittävästi tilaa muun muassa lastenvaunuille tai pyörätuolin käyttäjille.

Yleisten töiden lautakunta on kokouksessaan 8.12.2015 (§ 525) käsitellyt siirrettävien mainostelineiden eli ns. A-standien käyttöä.

Ehdot A-standien sijoittamiselle:

1. Ensimmäisen kerroksen liikehuoneistolla on oikeus pitää yhtä A-standia jalkakäytävällä oman liikehuoneistonsa julkisivun edessä liikkeen aukioloaikoina.
2. Näitä ehtoja noudatettaessa A-standin pitäminen on maksutonta.
3. A-standi ei saa
 - ulottua kauemmas kuin 0,8 m päähän liikehuoneiston seinästä. Jalankulkijoille tulee aina jäädä vähintään 1,5 m vapaata kulkuti-

laa.

- olla sijoitettuna pyörä- tai autotielle
- olla sijoitettuna puistoon, ellei A-standi liity kiinteästi puistossa harjoitettavaan toimintaan, kuten kioskiin
- olla kiinnitettynä tai sidottuna kiinni liikennemerkkeihin, puihin, puunsuojuksiin tai muihin kadun kalusteisiin
- haitata liikenneturvallisuutta
- estää näkyvyyttä eikä huonontaa liikennemerkkien, liikennevalojen tai ajoratamaalausten havaittavuutta
- estää kiinteistöjen huoltoliikennettä
- vaikeuttaa katujen kunnossapitoa

4. A-standeista aiheutuvien mahdollisten vahinkojen korvausvastuu on mainoslaitteen omistajalla.
5. Kaupunki poistaa A-standin huomautuksen jälkeen, jos siitä aiheutuu haittaa jalankululle tai alueen muulle käytölle. Vaaraa aiheuttavat ja liikennemerkkeihin tai -valopylväisiin asennetut A-standit poistetaan välittömästi.
6. Kaupunkikuvallisesti tärkeillä alueilla kaupunki voi asettaa tarkempia ehtoja A-standien sijoittamiselle tai rajoittaa niiden sijoittamista.

Tiukat määräykset katutöille jalkakäytävillä ja suojateillä siten, että kuopat ovat turvallisesti aidattu

Helsingin kaupungin työmaita koskevien määräyksiensä mukaan työskentely ja siihen liittyvät toiminnot on rajoitettava mahdollisimman pienelle alueelle, jotta liikenteelle aiheutuva haitta jää mahdollisimman vähäiseksi. Työalue on eristettävä suoja-aidoilla, sulkupuomeilla ja -pylväillä määräysten mukaisesti. Kaikkien jalankulun ja pyöräilyn sekä kaivannon välisten suojalaitteiden on ehdottomasti oltava nojaamisen kestäviä. Lippusiimoja ja muovinauhoja voidaan käyttää ainoastaan suojausaitojen yhteydessä liikenteen optiseen ohjaukseen, ei koskaan kaivannon suojaukseen eikä työalueen rajaamiseen.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

§ 799

V 27.9.2017, Valtuutettu Björn Månssonin aloite näkövammaisten kuntalaisten paremmasta huomioimisesta

HEL 2017-001954 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Björn Månssonin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Månsson Björn ym valtuustoaloite kvsto 15 2 2017
- 2 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan ruotsinkielinen lausunto 22.5.2017
- 3 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan lausunto 22.5.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Björn Månsson ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii kokonaissuunnitelman näkövammaisten kuntalaisten tarpeiden huomioon ottamiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi.

Yleisten töiden lautakunta ja esteettömyysasioiden neuvottelukunta toteavat lausunnoissaan, että maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja rakennusasetus (RakA/ 1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat näkövammaisten kuntalaisten kannalta esteettömiksi.

Ääniopastuksella varustetut liikennevalot

Helsingissä on noin 430 liikennevalo-ohjattua risteystä, joissa on yksi tai useampi suojatie. Hieman yli puolessa näistä risteyksistä ainakin yksi suojatie on ääniopastettu. Uutta valo-ohjattua risteystä suunniteltaessa on selvitettävä ääniopastuksen tarve. Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry:ltä pyydetään kommentti ääniopastuksen tarpeesta. Pääsuunnan ylittävälle suojatielle tehdään yleensä ääniopastus. Linja-auto- tai raitiovaunupysäkille johtava suojatie pyritään ääniopastamaan.

Olemassa oleviin risteysiin ääniopastuksen lisääminen tapahtuu näkövammaisten tarpeiden perusteella. Ehdotuksia sopivista kohteista tulee näkövammaisten suorina yhteydenottoina sekä Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry:n (HUN) kautta. Vuosittain pyritään toteuttamaan osa kohteista.

Pysäkkikuulutukset

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksissa edellytetään, että joukkoliikenneinformaation (kuulutukset, näyttötaulut ja reittiopasteet) esteettömyyttä kehitetään.

Pysäkkikuulutusten tulo kaikkiin liikennevälineisiin on viivästynyt lippujen informaatiojärjestelmähankkeen viivästymisen myötä. Linja-autoista noin puoleen on vaihdettu uusi järjestelmä, joka mahdollistaa pysäkkikuulutukset. Pysäkkikuulutukset otetaan käyttöön, kun kaikki linja-autot on varustettu uusilla lipunmyyntilaitteilla.

HKL on mukana, yhdessä HSL:n ja liikenneviraston kanssa, vuonna 2015 alkaneessa Moniaistinen opastus -kehityshankkeessa. Hankkeessa täydennetään EU-ohjeistusta vaihtoehtoisten esteettömien opastustyyppien käytöstä ja luodaan aineistoa, joka on hyödynnettävissä älykään kaupunkisuunnittelun osana.

Puhuvat aikataulunäytöt pysäkeille

Puhuvia aikataulunäyttöjä on jo muutama, esimerkiksi Itäkeskuksessa Iiriksen lähellä. Lisäksi testeissä on 16 kappaletta tft-näyttöjä (ohutkalvotransistori, thin film transistor).

Äänettömiin sähkölinja-autoihin lisättävä ääni

HSL on vaatinut, että kaikkiin sähköbussihin lisätään normaalin äänimerkin lisäksi ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä. Ääni on sama "kilikello" kuin raitiovaunuissa. Lisä-äänien tulee olla sähkömekaaninen tai elektroninen bussin etupäähän asennettava varoituskello.

Mainoskylttien ja ulkotulien sijoittaminen jalkakäytävälle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Mainosteline voi olla vaaraksi näkövammaisille henkilöille. Jalkakäytävälle täytyy jäädä myös riittävästi tilaa muun muassa lastenvaunuille tai pyörätuolin käyttäjille.

Yleisten töiden lautakunta päätti 8.12.2015 kokouksessaan siirrettävien mainostelineiden sijoittamisen ehdoista. Ehdoissa määritellään mm. mainostelineiden määrä ja etäisyys rakennuksesta. Ehtojen vastaiset telineet voidaan poistaa heti tai huomautuksen jälkeen.

Katutöitä koskevat määräykset jalkakäytävillä ja suojateilla (kuoppien aitaaminen)

Kaupungin työmaita koskevien määräysten mukaan työskentely ja siihen liittyvät toiminnot on rajattava mahdollisimman pienelle alueelle, jotta liikenteelle aiheutuva haitta jää mahdollisimman vähäiseksi. Työalue on eristettävä määräysten mukaisesti: Kaikkien suojalaitteiden on ehdottomasti oltava nojaamisen kestäviä. Lippusiimoja ja muovinauhuja voidaan käyttää ainoastaan suojausaitojen yhteydessä liikenteen optiseen ohjaukseen, ei koskaan kaivannon suojaukseen eikä työalueen rajaamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Månsson Björn ym valtuustoaloite kvsto 15 2 2017
- 2 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan ruotsinkielinen lausunto 22.5.2017
- 3 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan lausunto 22.5.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 170

HEL 2017-001954 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Björn Månsson ja 17 valtuutettua esittävät aloitteessaan seuraavia toimenpiteitä:

1. Enemmän ääniopastuksella varustettuja liikennevaloja jalankulkijoita varten
2. Pysäkkikuulutukset kaikkiin liikennevälineisiin, kuuluvalla ja selvällä äänellä
3. Puhuvat aikataulunäytöt pysäkeille
4. Äänettämiin sähkölinja-autoihin lisätään ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä
5. Jonotusjärjestelmä terveystasemilla, laboratorioissa ja vastaavissa vastaanottoaikoissa varustetaan puhetoiminnolla
6. Selkeät ohjeet siitä, mihin mainoskyltit ja ulkotulet saa sijoittaa jalkakäytävillä
7. Tiukat määräykset katutöille jalkakäytävillä ja suojateilla siten, että kuopat ovat turvallisesti aidattu

Lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Rakennusasetus (RakA/1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat näkövammaisten kuntalaisten kannalta esteettömiksi.

Enemmän ääniopastuksella varustettuja liikennevaloja jalankulkijoita varten

Helsingissä on noin 430 liikennevalo-ohjattua risteystä, jossa on yksi tai useampi suojatie. Hieman yli puolessa näistä risteyksistä ainakin yksi suojatie on ääniopastettu.

Suunniteltaessa uutta valo-ohjattua risteystä ääniopastuksen tarve on yksi selvitettävistä asioista. Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry:ltä (HUN) pyydetään kommentti ääniopastuksen tarpeesta. Pääsuunnan ylittävälle suojatielle tehdään yleensä ääniopastus. Linja-auto -tai raitiovaunupysäkillä johtava suojatie pyritään ääniopastamaan. Sen sijaan vähäliikenteisemmän kadun ylittävälle suojateille ääniopastusta ei automaattisesti laiteta, sillä kadunkulmauksessa on vaarana, että erisuuntaisten suojateiden äännet tulkitaan virheellisesti.

Nykyisiin risteyksiin ääniopastuksen lisääminen tapahtuu näkövammaisten tarpeiden perusteella. Ehdotuksia sopivista kohteista tulee Kaupunkisuunnitteluvirastoon näkövammaisten suorina yhteydenottoina sekä Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaisten ry:n (HUN) kautta. Ehdotukset kirjataan ja lista käydään tarvittaessa yhteisesti HUNin edustajien kanssa läpi. Vuosittain pyritään toteuttamaan osa kohteista. Toteuttamisen aikatauluun vaikuttaa mm. se, tarvitseeko ääniopastuk-

sen toteuttaminen uusien pylväiden asentamista sekä se, onko risteykseen tulossa lähitulevaisuudessa muutoksia.

Pysäkkikuulutukset kaikkiin liikennevälineisiin, kuuluvalla ja selvällä äänellä

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksissa edellytetään, että joukkoliikenneinformaation esteettömyyttä kehitetään sisältäen kuulutukset, näyttötaulut ja reittiopasteet.

Matkan suunnittelua varten saa tietoa pysäkeistä reittioppaasta ja matlalattiaisesta kalustosta aikatauluista. Reittioppaassa on tarkennetussa haussa kohta ”Näytä esteettömyystieto”, jossa ”esteetön pysäkki” ja ”korotettu pysäkki” –symbolein esitetään pysäkkitieto. Lisäksi pysäkkien esteettömyystietoa on otettu käyttöön Palvelukartassa, jonka ”esteetön reitti” –palvelu on testausvaiheessa. HSL:n internet-sivuilla löytyy ohjeita matkustajille mm. uuden raitiovaunun luiskan käytön opastusvideo.

Pysäkkikuulutusten tulo kaikkiin liikennevälineisiin on viivästynyt lippu- ja informaatiojärjestelmähankkeen viivästymisen myötä. Linja-autoista noin puoleen on vaihdettu uusi järjestelmä, joka mahdollistaa pysäkkikuulutukset. Pysäkkikuulutukset otetaan käyttöön vasta, kun kaikki linja-autot on varustettu uusilla lipunmyyntilaitteilla. Tämän hetken tiedon mukaan kaikissa HSL-alueen linja-autoissa olisi uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä syksyllä 2017.

HKL on mukana, yhdessä HSL:n ja Liikenneviraston kanssa, vuonna 2015 alkaneessa Moniaistinen opastus –kehityshankkeessa. Hankkeessa täydennetään EU-ohjeistusta vaihtoehtoisten esteettömien opastetyyppien käytöstä ja luodaan aineistoa, joka on hyödynnettävissä älykkään kaupunkisuunnittelun osana.

Puhuvat aikataulunäytöt pysäkeille

Puhuvia aikataulunäyttöjä on jo muutama maastossa, esimerkiksi Itäkeskuksessa Iiriksen lähellä. Lisäksi testeissä on 16 kappaletta tft-näyttöjä.

Äänettämiin sähkölinja-autoihin lisätään ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä

HSL on vaatinut, että kaikkiin sähköbussseihin lisätään normaalin äänimerkin lisäksi ääni, joka varoittaa näkövammaisia henkilöitä. Ääni on sama ”kilikello” kuin raitiovaunussa. Lisä-äänien tulee olla sähkömekaaninen tai elektroninen bussin etupäähän asennettava varoituskello (malli HKL-raitiovaunut). Asennettuna äänen voimakkuuden on oltava 93- 104 dB(A) 7 metrin etäisyydeltä bussin etupäästä. Kelloa käytetään

kertalyöntikellona tai jatkuvatoimisena ajohallintalaitteiden läheisyydessä.

Jonotusjärjestelmä terveysasemilla, laboratorioissa ja vastaavissa vastaanottoaikoissa varustetaan puhetoiminnolla

Näkövammaisen kannalta toimiva kosketusnäyttö on sellainen, joka on varustettu puhetoiminnolla (vrt. iPad), jonka saa tarvittaessa päälle. Lisäksi näytön tulisi toimia eleillä. Heikkonäköisen kannalta on tärkeää, että esitettävän tiedon selkeyteen ja riittäviin kontrasteihin kiinnitetään huomiota, lisäksi heikkonäköisen tulisi voida tarvittaessa suurentaa eleillä näytön tekstiä tai näytössä tulisi olla joku muu ohjelmallinen suurenustoiminto.

Esimerkki näkövammaisen kannalta hyvin toimivasta kosketusnäytöstä on iPadin tai iPhoneen näyttö, pyörää ei siis pidä keksiä uudelleen eikä luoda omia ohjeita toimivista kosketusnäytöistä. Olemassa olevaa, hyväksi havaittua tekniikkaa tulee käyttää saavutettavuuden lisäämiseksi. Tiedossa ei ole, että Suomessa olisi missään vielä käytössä puhuvaa vuoronumerojärjestelmää.

Selkeät ohjeet siitä, mihin mainoskyltit ja ulkotulet saa sijoittaa jalkakäytävillä

Mainosteline voi olla vaaraksi näkövammaisille henkilöille. Jalkakäytävälle täytyy jäädä myös riittävästi tilaa muun muassa lastenvaunuille tai pyörätuolin käyttäjille.

Yleisten töiden lautakunta on kokouksessaan 8.12.2015 (§ 525) käsitteletyt siirrettävien mainostelineiden eli ns. A-standien käyttöä.

Ehdot A-standien sijoittamiselle:

1. Ensimmäisen kerroksen liikehuoneistolla on oikeus pitää yhtä A-standia jalkakäytävällä oman liikehuoneistonsa julkisivun edessä liikkeen aukioloaikoina.
2. Näitä ehtoja noudatettaessa A-standin pitäminen on maksutonta.
3. A-standi ei saa
 - ulottua kauemmas kuin 0,8 m päähän liikehuoneiston seinästä. Jalankulkijoille tulee aina jäädä vähintään 1,5 m vapaata kulkutilaa.
 - olla sijoitettuna pyörä- tai autotielle
 - olla sijoitettuna puistoon, ellei A-standi liity kiinteästi puistossa harjoitettavaan toimintaan, kuten kioskiin
 - olla kiinnitettynä tai sidottuna kiinni liikennemerkkeihin, puihin,

11.09.2017

puunsuojuksiin tai muihin kadun kalusteisiin

- haitata liikenneturvallisuutta
- estää näkyvyyttä eikä huonontaa liikennemerkkien, liikennevalojen tai ajoratamaalausten havaittavuutta
- estää kiinteistöjen huoltoliikennettä
- vaikeuttaa katujen kunnossapitoa

4. A-standeista aiheutuvien mahdollisten vahinkojen korvausvastuu on mainoslaitteen omistajalla.
5. Kaupunki poistaa A-standin huomautuksen jälkeen, jos siitä aiheutuu haittaa jalankululle tai alueen muulle käytölle. Vaaraa aiheuttavat ja liikennemerkkeihin tai -valopylväisiin asennetut A-standit poistetaan välittömästi.
6. Kaupunkikuvallisesti tärkeillä alueilla kaupunki voi asettaa tarkempia ehtoja A-standien sijoittamiselle tai rajoittaa niiden sijoittamista.

Tiukat määräykset katutöille jalkakäytävillä ja suojateilla siten, että kuopat ovat turvallisesti aidattu

Helsingin kaupungin työmaita koskevien määräyksien mukaan työskentely ja siihen liittyvät toiminnot on rajoitettava mahdollisimman pienelle alueelle, jotta lii-kenteelle aiheutuva haitta jää mahdollisimman vähäiseksi. Työalue on eristettävä suoja-aidoilla, sulkupuomeilla ja -pylväillä määräysten mukaisesti. Kaikkien jalankulun ja pyöräilyn sekä kaivannon välisten suojalaitteiden on ehdottomasti oltava nojaamisen kestäviä. Lippusiimoja ja muovinauhoja voidaan käyttää ainoastaan suojausaitojen yhteydessä liikenteen optiseen ohjaukseen, ei koskaan kaivannon suojaukseen eikä työalueen rajaamiseen.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

§ 800

V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite kaupungin tilojen käytön helpottamisesta

HEL 2017-001313 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 52

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupungin tilojen käyttöä, varaamista ja vuokraamista kehitetään niin, että ne edistävät asukkaiden harrastustoimintaa, kansalais-toimintaa ja yhteiskunnallista osallistumista. Myös maksuttomien tilojen käyttömahdollisuuksia toivotaan lisättävän erityisesti lasten ja nuorten toimintaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi.

Kaupunkiympäristölautakunta sekä kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteavat lausunnoissaan, että tilojen käyttöön liittyvät ongelmat ovat kaupungin tiedossa. Ratkaisun löytämiseksi mm. vuonna 2011 tilanvaraustyöryhmä selvitti mahdollisuutta yhtenäistää kaupungin virastojen tilanva-

11.09.2017

rausjärjestelmiä. Tavoitteena oli, että vapaana olevat tilat ovat kuntalaisille jatkuvasti näkyvillä netissä ja tilattavissa helposti yhden asiakaslähtöisen varausrjestelmän kautta.

Kirjasto asukastoiminnan tukena -kokeiluhankkeen loppuraportin johtopäätöksissä (16.12.2015) esitettiin kaupungin virastojen välisten prosessien selkiyttämistä ja asukastoiminnan tuen resursoinnin selvittämistä. Hankkeen yhtenä osana oli myös Varaamo-tilanvarausjärjestelmän käynnistäminen.

Kirjasto onkin kehittänyt Varaamo-järjestelmää, joka otettiin koekäyttöön vuoden 2016 alussa. Varaamossa asukkaat voivat varata tiloja suoraan järjestelmästä. Tällä hetkellä Varaamon piirissä on 90 tilaa ja laitetta. Varaamo-ohjelman kehittämistä jatketaan muun muassa sähköisen maksamisen osalta. Tavoitteena kaupungin tilojen varaamisjärjestelmiä kehitettäessä on hyödyntää avointa rajapintaa, joka mahdollistaa erilaisten tilojenvaraamisohjelmien yhteensopivuuden.

Kaupungilla on yli 1400 asukas- ja kulttuurikäyttöön sopivaa tilaa. On myös paljon tyhjillään olevia tiloja, jotka eivät ole käytössä vajavaisen kunnan takia, mutta jotka sopisivat hyvin erilaisiksi kulttuuritiloiksi väliaikaisesti tai pidemmäksi aikaa (treenikämpiksi, ateljeiksi ja muun taiteen tekemiseen). Tiloja voisi vuokrata ns. kylmätiloina erilaisille kulttuuritoimijoille. Vuokralainen olisi itse vastuussa tilojen kunnostamisesta ja vastuu tilojen kunnosta olisi näin ollen vuokralaisella itsellään.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 52

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 22.08.2017 § 44

HEL 2017-001313 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungilla on asukas- ja kulttuurikäyttöön sopivia tiloja yli 1400 kpl. Osalla hallintokunnilla on käytössä tilojen sähköisiä vuokraus- ja varausjärjestelmiä: opetustoimella Webtimmi sekä kulttuurikeskuksella ja liikuntavirastolla Innofactor Primen -järjestelmät.

Opetustoimi vuokraa tilojaan Webtimmi-ohjelmiston kautta keskitetysti. Rekisteröityneet käyttäjät, kuten yhdistykset ja yritykset, voivat varata tilat suoraan sähköisesti. Myös liikuntavirastolla tilojen varaaminen on keskitettyä. Muilla virastoilla tilojen varaaminen on hajautettu tilaa hallinnoivan toimijan vastuulle.

Kulttuuritoimen ja liikuntatoimen järjestelmiin on integroitu muita toimintoja, kuten henkilöstö- ja laiteresurssien varaamista sekä tilavuokran maksatusta. Sosiaali- ja terveystoimella sekä nuorisotoimella ei ole käytössä sähköistä varausjärjestelmää, vaan tilojen varaaminen tai vuokraaminen sovitaan sähköpostitse tai puhelimitse asianomaisesta tilasta vastaavan henkilön kanssa. Kulttuurin ja kasvatuksen toimiala uusii parhaillaan sähköisiä varausjärjestelmiä kulttuuritoimen ja liikuntatoimen osalta. Liikuntavirasto on ottamassa käyttöön uutta varausjärjestelmää, Enkoraa. Koulusalit ovat olleet haettavissa kaudelle 2017-2018 Timmi-järjestelmässä, mutta myös nämä tilat siirtyvät Enkoraan. Uusi järjestelmä helpottaa tilojen hakua.

Kirjasto on kehittänyt Varaamo -järjestelmää, joka otettiin koekäyttöön 2016 alusta. Järjestelmässä asukkaat voivat varata tiloja suoraan järjestelmästä, josta näkee vapaana olevat tilat. Tällä hetkellä Varaamon piirissä on 90 tilaa ja laitetta. Kirjaston tilojen varaamisen lähtökohta on periaatteessa ollut yksinkertaisempi kuin muilla toimialoilla esimerkiksi opetustoimessa. Kirjaston aukioloajat ovat pitkät. Tällöin tilojen valvonta on kaiken aikaa läsnä. Lisäksi kirjastojen käyttäjäkuntana on periaatteessa kaikki asukkaat. Varaamo-ohjelman kehittämistä jatketaan muun muassa sähköisen maksamisen osalta. Tavoitteena kaupungin tilojen varaamisjärjestelmiä kehitettäessä on hyödyntää avointa rajapintaa, joka mahdollistaa erilaisten tilojenvaraamisohjelmien yhteensopivuuden.

Käsittely

22.08.2017 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti käsitellä vs. toimialajohtajan seitsemännen esityksen kokouksen kolmantena asiana.

11.09.2017

Asian aikana asiantuntijana kuultavana oli rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö Hildén Sari. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

15.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 09.05.2017 § 44

HEL 2017-001313 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Aloitteentekijät esittävät että kaupungin tilojen käyttöä, varaamista ja vuokraamista kehitetään niin, että keskeisenä lähtökohtana on asukkaiden harrastustoiminnan, kansalaistoiminnan ja yhteiskunnallisen osallistumisen edistäminen.

Aloitteessa tuodaan esille keskeisenä ongelmana se, että kaupungilla on runsaasti tiloja mutta käytännössä niiden löytäminen ja saaminen käyttöön on kuitenkin usein vaikeaa.

Ongelma tiedostetaan ja siihen on pyritty löytämään ratkaisua useaan otteeseen. Muun muassa vuonna 2011 kaupunkitasoisen tilanvarausryhmä selvitti mahdollisuutta yhtenäistää kaupungin virastojen tilanvarausjärjestelmiä. Tavoitteena oli, että vapaana olevat tilat ovat kuntalaisille jatkuvasti näkyvillä netissä ja tilattavissa helposti yhden asiakaslähtöisen varausjärjestelmän kautta.

Kirjasto asukastoiminnan tukena –kokeiluhankkeen loppuraportin johtopäätöksissä (16.12.2015) esitettiin kaupungin virastojen välisten prosessien selkiyttämistä ja asukastoiminnan tuen resursoinnin selvittämistä. Hankkeen yhtenä osana oli myös Varaamo tilanvarausjärjestelmän käynnistäminen.

Jatkovalmistelua varten asetettiin Asukas- ja yhteisötyö alueilla työryhmä jonka tehtävänä oli laatia 31.5.2016 mennessä edellä mainitusta kokeiluhankkeesta saatujen kokemusten pohjalta ehdotus yhtenäisestä

11.09.2017

toimintamallista ja -periaatteista, miten kaupungin julkiset palvelutilat ja –toiminnot avataan nykyistä kattavammin asukas- ja yhteisötoiminnan tukemiseksi ja kaupungin hallintokuntien yhteistyön edistämiseksi eri kaupunginosissa.

Kaupungin johtajiston päätöksellä (7.9.2016) Asukas- ja yhteisötyö alueilla työryhmän ehdottamat yleiset ja yhtenäiset periaatteet virastoille tilojen käyttöön kytketään kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin valmistelutyöhön. Tavoitteena on avata tilat kuntalaisten varattavaksi.

Tässä vaiheessa päätöksen toimeenpanemiseksi on perustettu kaupunkitasoinen työryhmä, jossa laaditaan mahdollisimman yhtenevät tilojen ulosluovutusperiaatteet, yhtenäiset ja selkeät kriteerit maksulliselle ja maksuttomalle tilankäytölle sekä yhtenäiset ja selkeät periaatteet omavalvontaiseen käyttöön kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan tilojen osalta. Valmistelu tehdään kevään 2017 aikana.

Kaupungilla on paljon tyhjiä tiloja jotka eivät ole missään käytössä vajavaisen kunnan takia, mutta jotka sopisivat hyvin erilaisiksi kulttuuritiloiksi väliaikaisesti tai pidemmäksi aikaa (treenikämpiksi, ateljeeksi ja muun taiteen tekemiseen). Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittääkin, että kaupunki vuokraisi tiloja niiden käyttötarkoituksen mahdollistaessa ns. kylmätiloina erilaisille kulttuuritoimijoille. Vuokralainen olisi itse vastuussa tilojen kunnostamisesta ja vastuu tilojen kunnosta olisi näin olleen vuokralaisella itsellään. Tämä on ajankohtaista ja perusteltua, koska kaupungin organisaatio on muuttumassa.

Lautakunta pitää tärkeänä sitä, että lisätään tilojen maksuttoman käytön mahdollisuuksia muun muassa lasten ja nuorten harrastustoiminnassa, asukastoiminnassa ja muussa ei-kaupallisessa asukkailla avoimessa toiminnassa. Samalla lautakunta toteaa, että tilojen nykyistä laajempi käyttöönotto ja maksuttomuus edellyttävät myös kirjaston ja muiden palvelujen resurssien lisäämistä.

Käsittely

09.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausunnon loppuun:

Kaupungilla on paljon tyhjiä tiloja jotka eivät ole missään käytössä vajavaisen kunnan takia, mutta jotka sopisivat hyvin erilaisiksi kulttuuritiloiksi väliaikaisesti tai pidemmäksi aikaa (treenikämpiksi, ateljeeksi ja muun taiteen tekemiseen). Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittääkin, et-

11.09.2017

tä kaupunki vuokraisi tiloja niiden käyttötarkoituksen mahdollistaessa ns. kylmätiloina erilaisille kulttuuritoimijoille. Vuokralainen olisi itse vastuussa tilojen kunnostamisesta ja vastuu tilojen kunnosta olisi näin ollen vuokralaisella itsellään. Tämä on ajankohtaista ja perusteltua, koska kaupungin organisaatio on muuttumassa.

Kannattaja: Juha-Pekka Väisänen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Juha-Pekka Väisänen: Esitän loppuun uuden kappaleen kuulumaan seuraavasti:

Lautakunta pitää tärkeänä sitä, että lisätään tilojen maksuttoman käytön mahdollisuuksia muun muassa lasten ja nuorten harrastustoiminnassa, asukastoiminnassa ja muussa ei-kaupallisessa asukkailla avoimessa toiminnassa. Samalla lautakunta toteaa, että tilojen nykyistä laajempi käyttöönotto ja maksuttomuus edellyttävät myös kirjaston ja muiden palvelujen resurssien lisäämistä.

Kannattaja: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Saara Ihamäki, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi
Stuba Nikula, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

§ 801

V 27.9.2017, Valtuutettu Juha Hakolan aloite alueen osoittamisesta mielenilmauksille

HEL 2017-003245 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Juha Hakola ja 65 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että kaupunki osoittaa mielenilmauksille sopivan alueen, jossa olisi esimerkiksi esiintymislava ja äänentoisto valmiina.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että aloitteessa mainittu Kansalaistori olisi sopiva paikka mielenosoituksille ja muille tapahtumille. Tapahtumien järjestämistä on pyritty viime vuosina helpottamaan Helsingin valtuustostrategian mukaisesti lisäämällä tapahtumapaikkoja ja yksinkertaistamalla lupaprosessia. Kansalaistoria vuokrataan tapahtumille, ja tapahtumapaikan varauksia tehdään pitkälle tulevaisuuteen.

Mielenosoitukset eivät edellytä maanomistajan lupaa. Vain poliisi voi rajoittaa mielenosoituksia perustellusta syystä. Mielenosoitusten järjestäminen spontaanisti tai niiden pitkittyminen ennakoimattomasti voi olla ristiriidassa muun tapahtumakäytön ja varausten kanssa. Tapahtumat ja mielenosoitukset olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää joustavasti rinnakkain tilanteissa, joissa niitä järjestetään yhtä aikaa Kansalaistorilla. Tämä edellyttää poliisin ja kaupungin yhteistyötä.

Kansalaistorin turvallisuuteen liittyvää viranomaisyhteistyötä tehdään kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmisyksikön koordinoimana. Kansalaistorin suunnitelmissa huomioidaan turvallisuuteen liittyvät järjestelyt, ja suunnitelmat sovitetaan yhteen Keskustakirjaston turvallisuussuunnitelmien kanssa.

Helsingin keskustan kysytyimmistä tapahtumapaikoista (ml. Kansalaistorista) on laadittu tapahtumapaikkakortit, joissa on määritelty paikkoihin soveltuvien tapahtumien luonne, koko ja ohjeistettu muita järjestelyjä, kuten äänentoistoon liittyviä seikkoja. Ympäristönsuojeluyksikkö ohjeistaa äänentoiston käyttöä tapahtumissa, ja valvoo, että alueella noudatetaan tilapäistä melua koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Kansalaistorin tapahtumapaikkakortti päivitetään, kun uusi aukio tapahtumapaikkoineen on toteutettu.

Uusissa Kansalaistorin katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksissa on tapahtumia varten esiintymiskoroke. Tavoitteena on toteuttaa alueelle suuriakin tapahtumia palvelevat sähkö-, vesi- ja viemäri liittymät. Viemäriä tarvitaan erityisesti ruokatapahtumia varten. Tavoitteena on tuoda suunnitelmat kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäviksi syksyn 2017 aikana.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakola Juha ym. valtuustoaloite Kvsto 15.3.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 68

HEL 2017-003245 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kansalaistori on sopiva paikka tapahtumille ja myös ennakkoon tapahtumapaikkojen hallintaan ilmoitetuille mielenosoituksille. Kansalaistori voidaan varata ennakkoon ilmoitettujen mielenosoitusten käyttöön.

Tapahtumien järjestämistä on pyritty viime vuosina helpottamaan Helsingin valtuustostrategian mukaisesti lisäämällä tapahtumapaikkoja ja yksinkertaistamalla lupaprosessia. Kansalaistoria vuokrataan tapahtumille, ja tapahtumapaikan varauksia tehdään pitkälle etukäteen.

Mielenosoittaminen on perustuslaillinen oikeus eivätkä mielenosoitukset tarvitse maanomistajan lupaa. Vain poliisi voi rajoittaa mielenosoituksia perustellusta syystä. Mielenosoitusten järjestäminen spontaanisti tai niiden pitkittyminen ennakkoimattomasti voi olla ristiriidassa muun tapahtumakäytön ja varausten kanssa. Tapahtumat ja mielenosoitukset olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää joustavasti rinnakkain tilanteissa, jossa niitä järjestetään yhtä aikaa Kansalaistorilla. Tämä edellyttää poliisin ja kaupungin yhteistyötä.

Uusissa Kansalaistorin katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksissa on tapahtumia varten esiintymiskoroke. Tavoitteena on toteuttaa alueelle suuriakin tapahtumia palvelevat sähkö-, vesi- ja viemäri liittymät. Viemärintä tarvitaan erityisesti ruokatapahtumia varten. Tavoitteena on tuoda suunnitelmat kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäviksi syksyn 2017 aikana.

Kansalaistorin turvallisuuteen liittyvää viranomaisyhteistyötä tehdään kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmisyksikön koordinoimana. Kansalaistorin suunnitelmissa huomioidaan turvallisuuteen liittyvät järjestelyt, ja suunnitelmat sovitetaan yhteen Keskustakirjaston turvallisuussuunnitelmien kanssa.

Helsingin keskustan kysytyimmistä tapahtumapaikoista, muun muassa Kansalaistorista, on laadittu tapahtumapaikkakortit, joissa on määritelty paikkoihin soveltuvien tapahtumien luonne, koko ja ohjeistettu muita järjestelyjä, kuten äänentoistoon liittyviä seikkoja. Ympäristönsuojeluyksikkö ohjeistaa äänentoiston käyttöä tapahtumissa, ja valvoo, että alueella noudatetaan tilapäistä melua koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Kansalaistorin tapahtumapaikkakortti päivitetään sitten, kun uusi aukio tapahtumapaikkoineen on toteutettu.

11.09.2017

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisäys kappaleen neljä ensimmäiseksi virkkeeksi: "Mielenosoittaminen on perustuslaillinen oikeus."

Esittelijä muutti ehdotustaan vastaehdotuksen mukaisesti.

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Timo Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38580
timo.korhonen(a)hel.fi

§ 802

V 27.9.2017, Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite Vrouw Maria -laivalle rakennettavasta museosta

HEL 2017-001949 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Koulumiehen aloite
- 2 Museoviraston selvitys 2007: Vrouw Maria - Selvitys tutkimuksista, tuloksista ja tulevaisuuden eri vaihtoehtoista.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Terhi Koulumies ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan selvitettäväksi, voisiko Helsingin kaupunki yhdessä muiden kumppanien kanssa edistää Vrouw Maria -laivan hyllyn nostamista merestä ja hyllylle rakennettavaa museota. Museo sijaitsisi Kauppatorin vieressä, aiemmin Guggenheim-museolle varatulla paikalla. Aloitteessa todetaan, että hylky on säilynyt yllättävän hyvin. Sen vuoksi kannattaisi selvittää, ovatko hyllyn nostamisen kustannukset mahdollista kattaa yhteistyökumppanien ja ulkopuolisten sijoittajien kanssa, ja saada näin tästä historiallisesta muinaismuistosta pääkaupunkiin uusi vetonaula.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

11.09.2017

Kaupunginmuseon johtokunta on asiasta antamassaan lausunnossa viitannut mm. Museoviraston vuonna 2017 julkaisemaan selvitykseen "Vrouw Maria - Selvitys tutkimuksista, tuloksista ja tulevaisuuden eri vaihtoehdoista". Museovirasto suositti tuolloin, että hylky säilytetään löytöpaikallaan. Hylkyyn ei tällä hetkellä kohdistu sellaisia riskejä, joista aiheutuisi vakavaa ja välitöntä uhkaa hylyn säilymiselle. Tutkimuksessa selvitettiin myös hylyn nostamista, tutkimista ja konservointia ja näytteillepanoa. Pelkästään tutkimus- ja konservointihankkeen arvioitiin kestävän kymmenen vuotta ja maksavan yli 25 miljoonaa euroa.

Kaupunginmuseon johtokunnan lausunnossa todetaan, että Vrouw Maria -hyllyllä ei ole minkäänlaista historiallista Helsinki-kontekstia. Jos hylyn nostamiseen ja esillepanoon löytyisivät niiden vaatimat mittavat resurssit, niin ainoa luonteva konteksti olisi Suomen merimuseo Kotkassa. Suojelunäkökulmasta oikea toimija on Museovirasto, toimivalta asiassa on valtiolla.

Kaupunginmuseon johtokunta ei näe Vrouw Maria -hyllyllä riittävää Helsinki-yhteyttä, eikä muutenkaan riittäviä perusteita sille, että hylyn nostamisesta käynnistettäisiin museoselvitys.

Kun hanketta tarkastellaan matkailun kannalta, niin ensimmäiseksi on todettava, että hanke rinnastuu konseptina Tukholman Vasa-museoon. Vasa-museo kerää vuosittain 1,3 miljoonaa vierailijaa, ja on yksi Ruotsin suosituimmista nähtävyyksistä. Konseptien samankaltaisuus merkitsee, että hanketta ei voida pitää erityisen omaperäisenä, mikä voi vähentää Vrouw Marian kiinnostavuutta. Samalla siitä voi seurata joitain synenergiaetuja. Museon taloudellinen kannattavuus jäisi riippumaan sen kansallisesta ja kansainvälisestä tunnettisuudesta. Sen perustamiseen ja ylläpitoon liittyvät kustannukset ovat kuitenkin korkeita.

Jos valtio päättäisi Vrouw Maria -museon perustamisesta ja sijoittamisesta Helsinkiin, niin kaupunki suhtautuisi hankkeeseen myönteisesti ja lähtisi etsimään sille soveltuvaa merenrantatonttia. Helsingin kaupunki ei kuitenkaan ole luonteva taho vastaamaan museon toiminnasta tai sen vuosittaisesta taloudesta. Siten kaupunki ei ole ottamassa aktiivista roolia hylyn nostamisen edellytysten selvittämisessä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

- 1 Valtuutettu Koulumiehen aloite
- 2 Museoviraston selvitys 2007: Vrouw Maria - Selvitys tutkimuksista, tu-
loksista ja tulevaisuuden eri vaihtoehdoista.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginmuseon johtokunta 28.03.2017 § 26

HEL 2017-001949 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuustoaloitteesta, jossa esitetään selvitettäväksi mahdollisuuksia yhteistyössä ulkopuolisten kumppaneiden tai sijoittajien kanssa Vrouw Maria -laivan hylyn nostamiseen ja museon rakentamiseen Kauppatorin viereen Guggenheimille aikaisemmin kaavailulle tontille:

Vrouw Maria on löytymisensä (1999) jälkeen herättänyt paljon huomiota ja keskustelua niin omistusoikeuksiin, nostamisen mahdollisuuteen kuin aarrelaivan maineeseensa liittyen. Museovirasto julkaisi vuonna 2007 selvityksen mitä tehdä Vrouw Marian hyllylle (oheismateriaali 1). Museovirasto suositti tuolloin Vrouw Maria veden alla -vaihtoehtoa, jossa hylky säilytetään toistaiseksi löytöpaikallaan siten, että hylkyä esitellään vedenalaisessa maisemassa elämyksellisesti online-kameroiden ja virtuaalitekniikan avulla. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet järjestää hyllylle ohjattuja sukellusretkiä.

Seuranneissa tutkimuksissa valmistui mm. virtuaalisimulaatio ja v. 2012 Mereen menetetyt-näyttely julkaisuineen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on Stefan Wallinin aikana ilmoittanut myös Venäjälle, että Suomi ei aio nostaa hylkyä. Mitään virallista hanketta hylyn nostamiseksi ei siis ole. Museovirasto olisi muinaismuistolain perusteella siinä keskeinen osapuoli, hylyn ja sen lastin omistajan eli valtion edustajana. Vrouw Maria sijaitsee lisäksi Natura-alueella, mikä lisää mahdollisen nostohankkeen vaikeuskerrointa.

Vrouw Maria -hylyn säilyttämistä toistaiseksi löytöpaikallaan on perusteltu myös sillä, että hylkyyn ei kohdistu tällä hetkellä sellaisia ihmisen toiminnasta tai ympäristötekijöistä aiheutuvia riskejä, jotka muodostaisivat vakavan ja välittömän uhan hyllyn säilymiselle.

11.09.2017

Em. selvityksessä mukana olleen vaihtoehto D:n mukaisesti hylky voitaisiin toki nostaa kokonaisena, tutkia laboratorio-olosuhteissa, konservoida ja asettaa näytteille museoon, mutta pelkästään tutkimus- ja konservointihanke olisi kymmenvuotinen ja sen kustannusarvio v. 2007 oli yli 25 miljoonaa euroa – eikä se vielä sisältäisi nostoa, kuljetusta, työkentely-, konservointi- ja varastotiloja, saati nykyaikaista museorakennusta näyttelytiloihin.

Kaupunginmuseon johtokunta toteaa, että Vrouw Maria -hyllyllä ei ole minkäänlaista historiallista Helsinki-kontekstia: alus on uponnut v. 1771 Nauvon ulkosaaristoon ja oli alun perin matkalla Hollannista Pietariin. Lisäksi johtokunta toteaa edellä kuvattuun viitaten, että hylkyt ovat muinaismuistolain suojaamia kohteita, joiden vaalimisesta vastaa Museovirasto, ja sen alaisuudessa toimiva Suomen merimuseo eli Kotkassa sijaitseva Vellamo huolehtii merellisen kulttuuriperinnön tallentamisesta ja esittämisestä näyttelyissään ja muun toimintansa kautta. Toinen merelliseen perintöön liittyvä museo on Turussa sijaitseva Forum Marinum. Mikäli edellä kuvattuja mittavia resursseja löytyisi hyllyn nostamiseen ja esillepanoon, olisi sen ainoa luonteva konteksti Suomen merimuseon yhteydessä Kotkassa, jossa on saatavilla riittävää asiantunte- musta tämän kaltaiseen työhön ja jossa periaatteessa on museon rakennushankkeen yhteydessä tehty tonttivaraus.

Suojelunäkökulmasta Vrouw Marian hylky on Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut -osaston Länsi-Suomen palveluiden asia. Kansallismuseo/ Merimuseo hoitaa kokoelmia (muutamia esineitä ja näytteitä on nostettu) ja yleisötyötä. Mikäli jokin taho pohtii hyllyn nostoa, tulee asiassa kääntyä virallisesti Museoviraston pääjohtajan puoleen. Toimivalta asiassa on valtiolla.

UNESCO:n vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelusopimus, jota Suomi ei ole vielä ratifioinut, tukee ajattelua in situ-suojelusta, mutta ei sulje kategorisesti pois perusteltuja ja hyvin resursoituja kajoavia tutkimuksia. Hylkyjen nostaminen on todella kallista ja pitkäkestoista rahoitusta edellyttävää ja siksi mikään tähän mennessä Suomessa ideoitu hanke ei ole edennyt toteutukseen.

Kaupunginmuseon johtokunta ei näe edellä kuvattuun viitaten riittäviä perusteluita, eikä Helsinki-yhteyttä aloitteessa kuvatun museoselvityksen tekemiselle, eikä näin ollen puolla aloitetta.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

§ 803

V 27.9.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite Haaganpuron ja sen taimenkannan elvyttämisestä

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Haaganpurolle laaditaan toimenpidesuunnitelma puron alajuoksun ennallistamiseksi ja taimenkannan elvyttämiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuusto käsitteli aloitetta 15.2.2017 ja päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Palautusehdotuksessa todettiin, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan tänä vuonna toteutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

Kaupunginhallituksen vastaus aloitteeseen oli tuolloin seuraava:

' Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että aloitteessa esitetty toimenpide Haaganpuron kunnostamiseksi kalojen ku-

lulle sopivaksi mm. patorakennelmaa muuttamalla on 2007 valmistuneen Helsingin pienvesiohjelman mukainen toimenpide, jota ei kuitenkaan ole tähän mennessä toteutettu. Haaganpuroa on viimeksi kunnostettu vuonna 2010 poistamalla kasvillisuutta ja kiintoainesta.

Haaganpuron kunnostamisen tavoite on nostettu esiin kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksessä 14.6.2016 Helsingin yleiskaavasta. Lautakunta päätti todeta jatkovalmistelussa varmistettavan, että Haaganpuron arvokas taimenkanta säilyy. Uusi yleiskaava, aluetta koskeva voimassa oleva asemakaava sekä vireillä oleva asemakaavan muutos mahdollistavat Haaganpuron Vihdintien ja meren välisen osuuden parantamisen.

Rakennusvirasto laatii parhaillaan Haaganpuron alueelle hulevesiselvitystä, jossa tarkastellaan myös purossa olevan padon madaltamisen ja avaamisen vaikutuksia tulvien hallintaan ja kalaston elinolosuhteiden parantamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kokonaisvaltaisen suunnitelman tekeminen Haaganpuron kunnostamisesta on kannatettavaa. Itse kunnostushanke ei kuitenkaan puistoinvestointien tiukan rahoituspuutteen takia sisälly vuoden 2017 talousarvioehdotukseen sisältyvään vuosien 2017 – 2026 investointiohjelmaan.'

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkisuunnittelulautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan uusiin lausuntoihin ja toteaa, että puron ennallistaminen täysin ja palauttaminen alkuperäiseen uomaansa ei ole enää mahdollista, mutta puroa voidaan kunnostaa ja palauttaa luonnonmukaisemmaksi. Toteuttamistoimenpiteet, kuten hulevesien käsittely, jätevesipäästöjen ennaltaehkäisy ja uoman muotoilu, on suunniteltava huolellisesti.

Maaliskuussa 2017 valmistuneen Haaganpuron valuma-alueen hulevesiselvityksen mukaan padon poistaminen ja uoman syventäminen olisivat uoman hydrologian ja kalaston kannalta paras vaihtoehto, mutta toimenpide muuttaisi puistoalueen alkuperäistä maisemallista ja kaupunkikuvallista ilmettä. Pikku-Huopalahden padon parantamisesta on käynnistetty selvitys, jossa tarkastellaan eri vaihtoehtoja parantamiselle. Patorakenteen eri muutosvaihtoehtojen kustannukset ovat alustavan arvon mukaan 0,2 - 0,55 milj. euroa. Mahdollinen toteuttamisvaihtoehto ja tarkempi kustannusarvio selviävät suunnittelun edetessä.

Puron vedenkorkeuden muutos edellyttää vesilain mukaista lupaa. Luvan valmistelu käynnistyy syksyllä, kun em. selvitys, muu suunnittelu ja toimenpiteiden vaikutusten arviointi on riittävän pitkällä. Parannustoimia on mahdollista käynnistää aikaisintaan talvella 2018 – 2019.

11.09.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 195

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 15.2.2017 § 107 palauttaa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen Haaganpuron kunnostamisesta siten, että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan vuonna 2017 toteutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua uudelleen valmisteltavaksi.

Yleisten töiden lautakunta viittaa lausuntoonsa 6.9.2016 § 357, jossa Haaganpuron alajuoksun kunnostamisesitystä pidetään hyvänä. Lausunnoissaan lautakunta toteaa, että kunnostushankkeesta tulee tehdä kokonaisvaltainen suunnitelma kustannusarvioineen. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon taimenkannan elvyttämisen lisäksi ympäristönsuojelliset, maisemalliset ja teknistaloudelliset näkökohdat. Puron tulvimisherkkyys ja virkistyskäyttö ovat myös tärkeitä huomioon otettavia asioita.

Haaganpuron uomaa on siirretty ja suoristettu useampaan otteeseen ja puron osuuksia on myös putkitettu. Puron ennallistaminen ja palauttaminen alkuperäiseen uomaansa ei ole enää mahdollista, mutta nykyistä purouomaa voitaisiin kunnostaa ja palauttaa luonnonmukaisemmaksi. 2000-luvulla on panostettu puron kalastollisten olosuhteiden parantamiseen, ja kunnostusten myötä puroon on onnistuttu palauttamaan luontaisesti lisääntyvä meritaimenkanta. Puron luontoarvot ovat merkittävät. Puron vedenlaadun parantamiseksi tarvittaisiin toimenpiteitä huleve-

sien käsittelyssä ja jätevesipäästöjen ennaltaehkäisyssä sekä uoman muotoilussa kuten ympäristölautakuntakin lausunnossaan toteaa.

Rakennusviraston teettämässä maaliskuussa 2017 valmistuneessa Haaganpuron valuma-alueen hulevesiselvityksessä todetaan, että padon poistaminen ja uoman syventäminen olisi uoman hydrologian ja kalaston kannalta suositeltavin vaihtoehto. Selvityksessä todetaan, että ratkaisu muuttaa puistoalueen alkuperäistä maisemallista/kaupunkikuvallista ilmettä sekä edellyttää tarkempaa teknistä tutkimista ja kustannusarviota.

Maaliskuussa 2017 rakennusvirasto käynnisti Pikku-Huopalahden padon parantamisesta selvityksen. Selvityksessä tarkastellaan eri vaihtoehtoja, joissa joko muutetaan nykyistä patorakennetta tai rakennetaan uusi luonnonmukainen uomayhteys noin 90 metrin matkalle, jolla pato ohitetaan. Alustavat kustannusarviot toimenpiteille, jotka suunnittelun tässä vaiheessa voidaan nostaa esille mahdollisesti toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona, vaihtelevat 200 000 euron ja 550 000 euron välillä. Halvin vaihtoehto on poistaa nykyiset betonirakenteiset kalaportaat ja korvata ne luonnonmukaisempana koskimaisena rakenteena. Kallein vaihtoehto on siirtää uomaa nykyiseltä paikaltaan. Kustannusarviot sisältävät arvioidut suunnittelukustannukset sekä varauksen pilaantuneiden maiden käsittelylle, jonka tarve tarkentuu suunnittelun edetessä. Kustannusarviot ja selvityksessä esitettävä suositusvaihtoehto tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Noususteiden poistamisvaihtoehtojen toteuttamissuunnitelmat on valmisteltava huolella, vaikka toteutusta kiirehdittäisiin. Kuten ympäristölautakunta lausunnossaan toteaa, olisi toimenpidesuunnitelmassa hyvä ottaa huomioon virtakutuisten kalojen lisäksi myös muut vesieliöt sekä muun muassa patoaltaaseen laskeutuneen sedimentin laatu, alueen virkistyselliset arvot sekä alajuoksun laajempi kunnostaminen.

Puron vedenkorkeuden muutos edellyttää vesilain mukaista lupaa. Lupahakemus perustuu suunnitelmiin ja toimenpiteiden vaikutusten arviointiin. Aikataulullisesti lupahakemusta on mahdollista valmistella syksyllä 2017. Toimenpiteiden toteutuksen vaatimia määrärahoja voidaan esittää aikaisintaan vuoden 2018 talousarvioehdotukseen, jolloin toimenpiteet on mahdollista toteuttaa aikaisintaan talvella 2018–2019.

06.09.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649

11.09.2017

paivi.islander(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.03.2017 § 160

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa uudelleen valmisteluun valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen Haaganpuron kunnostamisesta siten, että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan tänä vuonna toteutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga - Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

Kaupunkisuunnittelulautakunta viittaa lausuntoonsa 20.9.2016, jossa pidetään hyvänä esitystä Haaganpuron alajuoksua koskevan toimenpidesuunnitelman laatimista. Lausunnossa on todettu myös kaavalliset edellytykset. Kaupunkisuunnitteluvirasto ottaa huomioon taimenen elinolosuhteiden vaalimisen koko valuma-aluetta koskevassa suunnittelussa. Kaupunkisuunnitteluviraston teknistaloudellisessa toimistossa on valmistunut vuonna 2016 Hämeenlinnan väylän bulevarditarkasteluun liittyvä hulevesi- ja perustamistapaselvitys välillä Hakamäentie - Kehä I. Raportissa on käsitelty Haaganpuron kalaston elinolosuhteiden säilyttämisen edellytyksiä ja selvitetty alustavasti Hämeenlinnan väylän bulevardisuunnitteluun liittyviä hulevesi- ja perustamistapakysymyksiä.

Haaganpuron alajuoksulla ja Meilahdessa sijaitsevien kalojen nousuesteiden poistamisvaihtoehtoja koskevat toteuttamissuunnitelmat on valmisteltava huolella, vaikka toteutusta kiirehdittäisiin. Suunnittelussa on otettava huomioon myös ympäröivä maankäyttö, Pikku-Huopalahden viheralueiden puistomiljö ja virkistyskäyttö, maankäytön muutokset sekä merenpinnan ennustetun nousemisen ja hulevesitulvien vaikutukset. Haaganpuron taimenkannan elinolosuhteiden säilyttäminen tulee jatkossa olemaan lähtökohtana kaavoituksessa.

Käsittely

28.03.2017 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Miia Järvi: Esitän, että lausunnon viimeiseen kappaleeseen tehdään seuraava muutos. Muutoskohta merkitty tekstiin *** -merkein. Alla lausunnon viimeinen kappale uudella tekstillä.

Haaganpuron alajuoksulla ja Meilahdessa sijaitsevien kalojen nousues-
teiden poistamisvaihtoehtoja koskevat toteuttamissuunnitelmat on val-
misteltava huolella ***ja suunnittelua ja toteutusta on kiirehdittävä. Lau-
takunta kehottaa kiirehtimään erityisesti padon purkamisen ja sitä kor-
vaavan kivisen koskiuoman suunnittelua siten että mahdollisesti vaadit-
tava lupahakemus vesioikeuteen voidaan jättää syksyn 2017 kuluessa
ja kustannukset huomioida kaupungin talouden käyttösuunnitelmassa
2017-2018. *** Suunnittelussa on otettava huomioon myös ympäröivä
maankäyttö, Pikku-Huopalahden viheralueiden puistomiljö ja virkistys-
käyttö, maankäytön muutokset sekä merenpinnan ennustetun nouse-
misen ja hulevesitulvien vaikutukset. Haaganpuron taimenkannan eli-
nolosuhteiden säilyttäminen tulee jatkossa olemaan lähtökohtana kaa-
voituksessa.

Kannattaja: Jaakko Meretniemi

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Varajäsen Järven vastaehdotuksen mukaan.

Jaa-äännet: 5

Hennariikka Andersson, Nuutti Hyttinen, Eija Loukoila, Matti Niiranen,
Risto Rautava

Ei-äännet: 4

Miia Järvi, Jaakko Meretniemi, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettuna äänestyksessä esittelijän ehdotus jäi voimaan äänin 5-4.

14.03.2017 Pöydälle

20.09.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 21.03.2017 § 101

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta viittaa lausuntoonsa 9.8.2016, jossa puolletaan esitystä laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten Haaganpuron padolla tehty tekolampiosuus voitaisiin ennallistaa takaisin taimenelle soveliaaksi. Lausunnossaan lautakunta toteaa, että toimenpidesuunnitelmas-
sa olisi hyvä ottaa huomioon virtakutuisten kalojen lisäksi myös muut vesieliöt sekä muun muassa patoaltaaseen laskeutuneen sedimentin laatu, alueen virkistyselliset arvot sekä alajuoksun laajempi kunnostaminen.

Vuonna 2007 valmistuneessa Pienvesiohjelmassa ehdotetaan Haaganpuron suun patorakennelman muuttamista kalojen kululle sopivaksi. Padon pudotuskorkeutta ehdotetaan jaettavan pidemmälle matkalle koskimaiseksi kiveämällä, jotta taimenen kutu- ja poikastuotantoalue lisääntyisi. Pienvesiohjelmassa ehdotetaan lisäksi Haaganpuron ja Mau-
nulanpuron uomien ennallistamista takaisin mutkittleviksi ja poikkileikkaussuhteiltaan vaihteleviksi. Vuonna 2010 padon aukkoa hieman levennettiin ja kertynyttä sedimenttiä poistettiin patoaltaasta. Pato toimii kuitenkin edelleen vesieliöiden nousuesteenä ja edesauttaa alajuoksun liettymistä.

Pikku-Huopalahden asutusaluetta rakennettaessa Haaganpuron alajuoksua siirrettiin Vihdintien eteläpuolella kulkemaan noin 100 metriä luontaista uomaan lähemmäksi. Uoma on putkitettu ja siirretty myös Hämeenlinnanväylän rakentamisen yhteydessä kulkemaan luontaista uomaansa idempänä. Tällöin uoman luontaista mutkittelua on vanhojen karttojen perusteella vähennetty kaivamalla. Haaganpuron ympäristö on ollut peltoviljelyssä jo vanhimpien karttojen teon aikaan 1800-luvulla, joten oma ei ole tuolloinkaan todennäköisesti ollut kaikilta osin luontaisessa uomassaan. Puron palauttaminen alkuperäiseen uomaansa ei ole enää laajassa mittakaavassa mahdollista ja tästä syystä tulisikin ennemmin keskittyä nykyisen purouoman kunnostamiseen.

Haaganpuron valuma-alueelle on valmistumassa rakennusviraston tilaama hulevesiselvitys. Ympäristölautakunta ehdottaa, että Haaganpurolle laadittaisiin lisäksi kunnostussuunnitelma pienvesiohjelman tietoja ja toimenpide-ehdotuksia päivittämällä. Haaganpuro on ympäristökeskuksen vesistöseurantatutkimusten tulosten mukaan ollut viime vuosina vain välttävissä kunnossa, joten puron veden laadun parantamiseksi

11.09.2017

tarvittaisiin toimenpiteitä hulevesien käsittelyssä, jätevesipäästöjen ennaltaehkäisyssä sekä uoman muokkauksessa (esimerkiksi eroosiosuojaus, uoman mutkittelun lisääminen, tulvatasanteet, varjostavan puuston lisäys, nousuesteiden poisto ja taimenen lisääntymis- ja elinpaikkojen rakentaminen). Haaganpuron valuma-alueesta kolmannes on jo tällä hetkellä päällystettyä pintaa, joka hankaloittaa huleveden viivyttämistä ja imeyttämistä pohjavedeksi. Lisäksi päällystetyn pinta-alan osuus saattaa tulevaisuudessa kasvaa valuma-alueella tapahtuvan rakentamisen seurauksena. Puron eliöstön turvaamiseksi, tulvahaittojen minimoimiseksi ja veden kuljettaman kiintoaineen vähentämiseksi hulevesien erityisen tehokas hallinta yhdessä uomakunnostusten kanssa olisi välttämätöntä.

09.08.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Katja Pellikka, tutkija, puhelin: +358 9 310 31510
katja.pellikka(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 15.02.2017 § 107

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

15.02.2017 Palautettiin

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti valtuutettu Sara Paavolaisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan tänä vuonna toteutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

10 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

EI-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan tänä vuonna to-

teutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

Jaa-äännet: 18

Hennariikka Andersson, Mika Ebeling, Matti Enroth, Fatbardhe Hetemaj, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pertti Villo

Ei-äännet: 52

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakkanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 5

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Kaarin Taipale

Poissa: 10

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Rene Hursti, Seppo Kanerva, Emma Kari, Lasse Männistö, Osku Pajamäki, Nasima Razmyar, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

01.02.2017 Pöydälle

18.01.2017 Pöydälle

30.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 988

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 25.08.2016 § 106

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen, joka koskee Haaganpuron kunnostamista.

Liikuntalautakunta suhtautuu myönteisesti aloitteeseen Haaganpuron Pikku-Huopalahden alueen uoman ennallistamiseksi välillä meri-Vihdintie.

Aloitteen tekijät esittävät, että kaupunki laatii toimenpidesuunnitelman siitä miten Haaganpuron padolla tehty tekolampi-osuus, eli Haaganpuron Pikku Huopalahden alueen uoma, osuudella Vihdintie-meri voitaisiin ennallistaa takaisin uhanalaisella taimenelle soveliaaksi. Puron suulla oleva pato muodostaa tällä hetkellä vaellusesteen. Kaikkien kalojen kulku tulisi olla turvattu, ja tekolampi saada muutettua takaisin virtaavaksi puroksi, vastaavanlaiseksi kun puro on ylempänä Haagan puolella, eli Kauppalanpuistossa. Kalaisampana ja virtaavan puron tulvasanteineen puron vedenlaatu paranisi, eikä puro olisi liettynyt ja umpeenkasvanut, niin kuin tähän asti. Puron ennallistaminen tekisi uoman viihtyisämmäksi sekä lähialueen asukkaille että kaloille.

Aloitteen tekijät esittävät myös että toimenpidesuunnitelman laatimisen yhteydessä tehdään toteutuksen hinta-arvio ja että suunnitelma huo-

11.09.2017

mioi toimenpiteiden ympäristövaikutukset muiltakin osin kuin taimenen suojelun kannalta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Jukka Linder, kalastuspäällikkö, puhelin: 310 87964
jukka.linder(a)hel.fi

§ 804

V 27.9.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite rakkauden metsän perustamisesta

HEL 2016-006924 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo, valtuustoaloite Kvsto 8.6.2016 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittää mahdollisuuden osoittaa viheralue rakkauden metsälle.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.2.2017 (130 §) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunki osoittaa ensimmäiselle rakkauden metsälle konkreettisen paikan.

Rakennusvirasto esitti lausunnossaan 30.3.2017 rakkauden metsän paikaksi Vuosaaren liikuntapuiston länsireunalla olevaa avointa kohtaa. Paikka on keskeinen ja hyvin saavutettavissa sijaiten lähellä Porslahdentietä.

11.09.2017

Rakennusviraston ja liikuntaviraston yhdessä laatima Vuosaaren liikuntapuiston yleissuunnitelma tarjoaa mahdollisuuden rakkauden metsän istuttamiselle. Rakkauden metsä olisi pienialainen puistometsä, joka koostuu erilaisista lehtipuulajeista ja isoista, puumaisiksi kasvavista pensaista. Tarkempi suunnitelma tehdään kaupunkiympäristön toimialan kaupunkitila ja maisemasuunnittelu -palvelun puisto- ja viheralue-suunnitteluüksikössä syksyn ja talven 2017 - 2018 aikana.

Kaupunki järjestää tapahtuman rakkauden metsän istuttamiseksi loppukevällä 2018. Tapahtumasta tiedotetaan etukäteen, ja puiden istuttajat voivat ilmoittautua hankkeesta vastaaville. Istuttamisen tekevät tapahtumaan osallistuvat pariskunnat kaupungin asiantuntijoiden opastamina paikkaan soveltuvilla puu- ja pensaslajeilla, jotka kaupunki tilaa. Puiden merkitsemistapa suunnitellaan ennen tapahtumaa, jotta taimen istutaneet parit voivat seurata sen varttumista. Jatkossa kaupunki hoitaa rakkauden metsää osana Vuosaaren liikuntapuistoa, jotta taimien kasvu varmistetaan.

Jos rakkauden metsän istutustapahtuma saa suosiota ja helsinkiläiset haluavat niitä muuallekin kaupunkiin, kaupunkitila ja maisemasuunnittelu -palvelu ryhtyy selvittämään mahdollisuuksia laajentaa Vuosaaren rakkauden metsän aluetta tai käynnistää työn uusien paikkojen löytämiseksi eri puolilta Helsinkiä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo, valtuustoaloite Kvsto 8.6.2016 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Rakennusvirasto 30.3.2017

HEL 2016-006924 T 00 00 03

Kaupunginhallitus pyytää rakennusviraston lausuntoa kaupunginvaltuuston palauttamasta aloitteesta, jossa esitetään rakkauden metsän perustamista. Määräaika on 10.4.2017 mennessä.

Leo Stranius ja 32 muuta kaupunginvaltuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittää mahdollisuuden osoittaa viheralue rakkauden metsälle.

Kaupunginhallituksen mukaan rakkauden metsiä tai puistoja voisi olla useita, jolloin niiden ei tarvitsisi olla pinta-alaltaan kovin suuria. Istutusten tulisi seurata viheralueiden kokonaissuunnitelmaa ja sopia alueelle. Lisäksi yleisten töiden lautakunnan aikaisemmin annetussa lausunnossa rakkauden metsästä todetaan, että rakkauden metsän perustaminen kaupungin omistamalle alueelle onnistuu parhaiten erillisenä tempauksena. Se voi olla myös osana uudessa puistossa.

Aloitteen palauttamiseen takaisin valmisteluun johti se, ettei mitään viheraluetta oltu osoitettu rakkauden metsäksi.

Rakennusvirasto esittää rakkauden metsän paikaksi Vuosaaren liikuntapuiston länsireunalla olevaa avointa kohtaa. Paikka on keskeinen ja hyvin saavutettavissa sijaiten lähellä Porslahdentietä.

Rakennusviraston ja liikuntaviraston yhdessä laatima Vuosaaren liikuntapuiston yleissuunnitelma vuodelta 2017 tarjoaa mahdollisuuden rakkauden metsän istuttamiselle. Metsä voidaan istuttaa suunnitelmaa mukailten (liitteenä puistosuunnitelma). Rakkauden metsä on pienialainen puistometsä, joka koostuu erilaisista lehtipuulajeista ja isoista, puumaisiksi kasvavista pensaista. Tarkempi suunnitelma tehdään kaupunkitila ja maisemasuunnittelu -palvelun puisto- ja viheraluesuunnitteluyksikössä syksyn ja talven 2017 - 2018 aikana.

Kaupunki järjestää tapahtuman rakkauden metsän istuttamiseksi loppukevällä 2018. Tapahtumasta tiedotetaan etukäteen, ja puiden istuttajat voivat ilmoittautua hankkeesta vastaaville. Istuttamisen tekevät tapahtumaan osallistuvat pariskunnat kaupungin asiantuntijoiden opastamina paikkaan soveltuvilla puu- ja pensaslajeilla, jotka kaupunki tilaa. Puiden merkitsemistapa suunnitellaan ennen tapahtumaa, jotta taimen istuttaneet parit voivat seurata sen varttumista. Jatkossa kaupunki hoitaa rakkauden metsää osana Vuosaaren liikuntapuistoa. Näin taimien kasvulla on hyvät edellytykset

Jos rakkauden metsän istutustapahtuma saa suosiota ja helsinkiläiset haluavat niitä muuallekin kaupunkiin, kaupunkitila ja maisemasuunnitte-

lu -palvelu selvittää mahdollisuuksia laajentaa Vuosaaren rakkauden metsän aluetta tai palvelu käynnistää työn uusien paikkojen löytämiseksi eri puolilta Helsinkiä.

Lisätiedot

Tiina Saukkonen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38508
tiina.saukkonen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 22.02.2017 § 130

HEL 2016-006924 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

22.02.2017 Palautettiin

Valtuutettu Leo Stranius ehdotti valtuutettu Jaana Pelkosen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunki osoittaa ensimmäiselle Rakkauden metsälle konkreettisen paikan.

5 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten, että kaupunki osoittaa ensimmäiselle Rakkauden metsälle konkreettisen paikan.

Jaa-äännet: 36

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Charlotte Granberg-Haakana, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Terhi Koulumies, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Tom Packalén, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pekka Tiusanen, Sinikka Vepsä, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen, Heta Välimäki

Ei-äännet: 38

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina

11.09.2017

Huru, Suzan Ikävalko, Helena Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Meeri Kuikka, Pauliina Lehtinen, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Jarmo Nieminen, Laura Nordström, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuure, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Ville Ylikahri

Tyhjä: 10

Mukhtar Abib, Gunvor Brettschneider, Veronica Hertzberg, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Eija Loukoila, Silvia Modig, Björn Månsson, Sirpa Puhakka, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Jasmin Hamid

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

15.02.2017 Pöydälle

01.02.2017 Pöydälle

18.01.2017 Pöydälle

30.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 1002

HEL 2016-006924 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

11.09.2017

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 20.09.2016 § 373

HEL 2016-006924 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Leo Stranius ja 32 valtuutettua esittävät, että Helsinki selvittää mahdollisuuden osoittaa viheralue rakkauden metsälle, jossa rakkauttaan voisi tunnustaa istuttamalla puun.

Puiden istuttaminen kaupungin omistamalle alueelle onnistuu parhaiten erillisenä tempauksena. Rakkauden metsän istuttamiselle soveltuvaa paikkaa tulisi etsiä lähimetsää tiiviimmän ylläpidon piirissä olevalta alueelta. Tällainen metsiköksi istutettava paikka voi löytyä, kun rakennusvirastossa laaditaan uusia aluesuunnitelmia. Metsikkö voisi olla myös osana uudessa puistossa. Paikka voi löytyä myös huonossa kunnossa olevan puiston peruskorjauksen yhteydessä.

Puiden taimien on oltava hieman kookkaampia kuin mitä metsän istutuksessa käytettävät taimet ovat. Näin istutettavan metsikön jatkokehitykselle on riittävät edellytykset, joka näkyy myös työmäärässä ja kustannuksissa. Taimet pitää myös suojata asianmukaisesti esimerkiksi kaneilta. Puiden istuttajien on lisäksi tiedostettava se tosiseikka, että kaikki puut eivät välttämättä selviä metsikkövaiheeseen saakka. Tämän vuoksi siltojen rakkauslukot ovat monesti helpompi ja pysyvämpi vaihtoehto.

Rakennusvirasto pitää esimerkiksi kaupunginosayhdistystä luontevana kumppanina organisoimaan rakkauden metsän puiden istuttamista.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Markus Holstein, metsäsuunnittelija, puhelin: 310 64829
markus.holstein(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.09.2016 § 278

HEL 2016-006924 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Helsinki selvittää mahdollisuuden osoittaa viheralueen Rakkauden metsälle, johon voi istuttaa rakkauden symboliksi puun.

Helsingissä on jo pitkään ollut paikkoja, joihin on voinut ohjatusti istuttaa korvausta vastaan muistopuita. Asemakaavojen ohjausvaikutus puiden istuttamisessa metsiin on rajallinen, eivätkä asemakaavat estä metsän istuttamista viheralueeksi varatulla alueella.

Aloitteessa esitetyn Rakkauden metsän tai puiston tulisi luonteensa vuoksi sijaita paikassa, joka säilyy pitkään virkistyskäytössä joko metsänä tai puistona. Rakkauden metsän kaltaisen alueen haasteena on puuston eri-ikäisyys ja mahdollinen istutusten ennakoimattomuus. Kaupunkimaisissa puistoissa tavoitellaan usein kasvillisuuden hallittua ja yhtenäistä ilmettä. Istutusten tulisi seurata kokonaissuunnitelmaa ja sopia alueen muihin tavoitteisiin. Alueen tulisi myös olla sekä rauhallinen että helposti saavutettavissa, ja suuren puustomäärän istuttaminen yhteen paikkaan vaatii myös alueelta laajuutta. Laajan yhtenäisen alueen varaaminen pitkäaikaiseen uuden puuston istutukseen on tiivistyvässä kaupungissa haastavaa. Metsän sijasta alue voisi olla myös pienimuotoisempi puistomainen hedelmä- tai ruusutarha.

Puiden istuttamisen voi koordinoita myös jokin järjestö, seura tai yhteisö. Muistamistarkoitukseen on syytä tutkia myös muita vaihtoehtoja, kuten olevien puistopuiden kummiksi ryhtymistä, kiveykseen kaiverrettuja nimiä tai puiston penkkien nimeämistä korvausta vastaan, kuten monissa puistoissa ulkomailla on tapana.

Rakennusvirasto rakennuttaa ja hoitaa kaupungin viheralueita, joten mahdollinen Rakkauden metsän tai puiston paikka tulee suunnitella yhteistyössä rakennusviraston kanssa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Maria Jaakkola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37244
maria.jaakkola(a)hel.fi

Liisa Kuokkanen-Suomi, suunnittelija, puhelin: 310 37362
liisa.kuokkanen-suomi(a)hel.fi

§ 805

V 27.9.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite pyöräväylästä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalonn ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että kaupunkisuunnitteluvirasto selvittäisi mahdollisuutta rakentaa pyörätie Pasilan ja Vallilanlaakson välissä olevaan hylättyyn junatunneliin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.2.2017 (125 §) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että pyöräväylä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin selvitetään perusteellisesti ottaen huomioon länsipään suuaukon liuskan sekä pyöräilyn tai tarvittaessa myös kävelyn sovittamisen tunneliin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta lausui aloitteesta uudestaan 9.5.2017 ja totesi, että tunnelin länsipään liittymiskohta katuverkkoon ei sijaitse verkostollisesti hyvässä kohdassa eikä tunnelista tulevaa väylää saisi sujuvasti yhdistettyä pyöräilyn pääverkostoon. Itäpäässä taas yhteys Kumpulanlaaksoon onnistuu, mutta muuhun verkostoon, kuten Mäkelänkadulle, luontevan yhteyden rakentamista haittaa suuret korkeuserot.

Tunnelin korkotaso suhteessa länsipään ympäröivään reitistöön on erittäin vaikea. Kokonaisuutena yhteys pääradan varren pyörätielle tunnelin kautta tarkoittaisi ensin nousua Sähköttäjensillalle korkeustasolle 31 m noin kahdensadan metrin matkalla. Tunnelin suuaukolla korkotaso on n. 14 m, joten reitin pituuskaltevuuden maksimiarvot ylittyvät. Tämän tyyppisten pyörätieratkaisujen käyttöä ei nykyisin suositella, sillä pyörätieratkaisujen tulisi palvella kaikenlaisia pyöräilijöitä.

Tunneli on rakennettu 1960-luvulla tavarajunaliikenteen käyttöön eivätkä sen suunnittelu- ja rakentamisvaatimukset ole muun muassa turvallisuuden kannalta nykyisiä vastaavat. Tunnelissa on liikennöity dieselkalustolla sekä kuljetettu vaarallisia ja muuten haitallisia aineita, jotka ovat todennäköisesti vaikuttaneet sekä maaperään että tunnelin muihin rakenteisiin. Ympäristökeskuksella ei ollut tietoja tunnelin puhdistuksesta tavarajunakäytön jälkeen. Tunnelin seinät ja katto tulisi puhdistamisen lisäksi tiivistää ja vahvistaa. Tunnelia on myös käytetty maankaatopaikkana, jonne on ajettu huomattava määrä maa-ainesta.

Tunnelin ilmanvaihto, paloturvallisuus ja sosiaalisen turvallisuuden luominen tulisi varmistaa ennen tunnelin käyttöönottoa. Hätäpoistumiskuiluja olisi oltava useita tunnelin pituudelle. Tunnelin linjalla on puiston lisäksi olemassa olevien asuinrakennusten tontteja sekä koulutontti, joille tarvittavia pystykuiluja olisi sijoitettava. Olemassa olevasta kaupunkirakenteesta on haastavaa löytää sijoituspaikkoja jälkikäteen tehtäville pystykuiluille ja niiden maanpäällisille osille. Tunnelissa ei ole myöskään yhtään valoaukkoa.

Tunneli ei edellä kuvatuista syistä johtuen ole ollut investointiohjelmisissa. Turvallisen ja esteettömän reitin toteuttaminen nostaisi rakentamiskustannuksia. Pyöräilyn edistämiseen varatut investointiresurssit on tarkoituksenmukaisempaa suunnata jo päätettyjen pyöräliikenteen tavoiteverkkojen rakentamiseen. Pasilassa itä-länsi -suuntaisen pyöräilyn edistämiseksi parannetaan Asemapäällikönkadun ja Pasilansillan kautta kulkevaa reittiä. Pasilansillalla valmistuu uudet yksisuuntaiset pyöräjärjestelyt vuonna 2019. Pasilan kehittyessä pyöräliikenne Vanhankaupungin suunnalta on arvioitu olevan enemmän Pasilaa kohti, joten kantakaupungin tavoiteverkossa reitti on linjattu sen mukaisesti.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

11.09.2017

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo, valtuustoaloite Kvsto 30.3.2016 asia 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 245

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Hankenumero 5264_43

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tunnelin käyttämistä pyöräliikenteeseen ei ole huomioitu nykyisissä suunnitelmissa tai investointiohjelmassa. Pääosin tämä johtuu siitä, että kyseisen tunnelin liittymiskohta katuverkkoon länsipäässä ei sijaitse verkostollisesti hyvässä kohdassa. Teollisuuskadun rakentumisen myötä on poistunut mahdollisuus liittää tunnelista tuleva väylä sujuvasti pyöräilyn pääverkkostoon, esimerkiksi pääradan varteen. Itäpäässä yhteys Kumpulanlaaksoon onnistuu, mutta muuhun verkostoon kuten Mäkelänkadulle luontevan yhteyden rakentamista haittaa suuret korkeuserot.

Kumpulanlaaksosta Pasilan baana on linjattu Asemapäällikönkatua pitkin Pasilan sillalle. Pasilan kehittyessä pyöräliikenne Vanhankaupungin suunnalta on arvioitu olevan enemmän Pasilaa kohti, joten kantakaupungin tavoiteverkossa reitti on linjattu sen mukaisesti. Hämeentie toimii pääreitteinä keskustan suuntaan. Pyöräilyinvestointien tulisikin kohdentua ensisijaisesti kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytyyn verkon rakentamiseen.

Tunnelin korkotaso suhteessa länsipään ympäröivään reitistöön on erittäin vaikea. Kokonaisuutena yhteys pääradan varren pyörätielle tunnelin kautta tarkoittaisi ensin nousua Sähköttäjansillalle korkeustasolle 31 m noin kahdensadan metrin matkalla. Tunnelin suuaukolla korkotaso on n. 14 m joten reitin pituuskaltevuuden maksimiarvot ylittyvät. Tämän tyyppisten pyörätieratkaisujen käyttöä ei nykyisin suositella, koska pyörätieratkaisujen tulisi palvella kaikenlaisia pyöräilijöitä.

Tunneli on suunniteltu tavarajunaliikenteen käyttöön ja sen ratkaisut muun muassa turvallisuuden kannalta ovat sen mukaiset. Se on rakennettu 1960-luvulla eivätkä sen ajan suunnittelu- ja rakentamisvaatimukset vastaa nykyisiä. Yleiseen liikennekäyttöön ottamiselle riskejä aiheuttaa se, että tunnelissa on liikennöity dieselkalustolla sekä kuljetettu vaarallisia ja muuten haitallisia aineita. On todennäköistä, että tämä on vaikuttanut sekä maaperään että tunnelin muihin rakenteisiin. Ympäristökeskuksella ei ollut tietoja tunnelin puhdistuksesta tavarajunakäytön jälkeen. Edellä kuvatut tekniset haasteet nostavat reitin rakentamiskustannuksia. Todennäköisesti tunnelin seinät ja katto tulisi puhdistamisen lisäksi tiivistää ja vahvistaa. Tunnelia on myös käytetty maankaatopaikkana. Sinne on ajettu huomattava määrä maa-ainesta.

Tunnelin ilmanvaihto, paloturvallisuus sekä sosiaalisen turvallisuuden luominen tulee varmistaa ennen tunnelin käyttöön ottoa, mikä lisää reitin rakennuskustannuksia. Hätäpoistumiskuiluja jouduttaisi tekemään useita tunnelin pituudelle. Tunnelin linjalla on puiston lisäksi olemassa olevien asuinrakennusten tontteja sekä koulutontti, joille tarvittavia pystykuiluja olisi sijoitettava. Olemassa olevasta kaupunkirakenteesta on haastavaa löytää sijoituspaikkoja jälkikäteen tehtäville pystykuiluille ja niiden maanpäällisille osille. Tunnelissa ei ole myöskään yhtään valoaukkoa. Turvallisuudentunteen riittävän tason saavuttaminen näillä lähtökohdilla on hankalaa, mikä vähentää potentiaalista käyttäjämäärää.

Tunneli on ollut pitkään vailla käyttöä, mutta nyt sen itäpäässä olevaan kaavahankkeeseen liittyen on noussut ajatuksia tunnelin käyttämisestä muun muassa urheilutoimintaan. Tarkastelut maaperän tai rakenteiden pilaantuneisuudesta sekä ilmanvaihdosta ja muiden tarvittavien seikkojen osalta tehdään osana suunnitteluprosessia.

Edellä mainituilla perusteilla Pasilan ja Vallilanlaakson välinen junatunneli ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa pyöräliikenteen käyttöön. Sen sijaan pyöräilyn edistämiseen varatut investointiresurssit suunnataan jo päätettyjen pyöräliikenteen tavoiteverkkojen rakentamiseen. Tunnelista osan muuttaminen urheilukäyttöön tutkitaan kaavaprosessin yhteydessä.

11.09.2017

14.06.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Ilari Heiska, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37220
ilari.heiska(a)hel.fi
Harri Verkamo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37127
harri.verkamo(a)hel.fi
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 22.02.2017 § 125

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

22.02.2017 Palautettiin

Valtuutettu Leo Stranius ehdotti valtuutettu Paavo Arhinmäen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että pyöräväylä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin selvitetään perusteellisesti ottaen huomioon länsipään suuaukon liuskan sekä pyöräilyn tai tarvittaessa myös kävelyn sovittamisen tunneliin.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

EI-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten, että pyöräväylä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin selvitetään perusteellisesti ottaen huomioon länsipään suuaukon liuskan sekä pyöräilyn tai tarvittaessa myös kävelyn sovittamisen tunneliin.

Jaa-äännet: 32

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Matti Niiranen, Pia Pakarinen,

11.09.2017

Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sinikka Vepsä, Tuulikki Vuorinen, Heta Välimäki

Ei-äännet: 45

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Charlotte Granberg-Haakana, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Laura Nordström, Hannu Oskala, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuure, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Terhi Koulumies

Poissa: 5

Outi Alanko-Kahiluoto, Eero Heinäluoma, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tuomo Valokainen

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

15.02.2017 Pöydälle

01.02.2017 Pöydälle

18.01.2017 Pöydälle

30.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 997

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 806

V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite katupuiden lisäämiseksi

HEL 2017-002214 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 21

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 53 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että katupuita lisätään Helsingissä kaavoituksen ja alueellisten selvitysten avulla.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää lausunnossaan hyvänä ajatuksena katupuiden lisäämistä Helsingissä. Lautakunta katsoo, että katu ympäristössä tulee kiinnittää huomiota viherrakentamisen laatuun.

Helsingissä on paljon historiallisia puistokatuja, joita istutettiin ensin paloturvallisuus- ja 1700-luvulta alkaen kaupunkikuvallisista syistä. Sotien jälkeen katupuut yleistyivät vasta 1980-luvulla.

Puiden lisäämistä katualueille huomioidaan jo monin eri tavoin kaavoituksessa. Erityisesti uusilla projektialueilla esitetään katupuita hierarkkisesti tärkeille kaduille eli pääkatujen, tärkeimpien paikallis- ja kokoojakatujen sekä rantapromenadien varrelle. Helsingin uudessa yleiskaavassa (Kvsto 26.10.2016) esitetään kaikkien kantakaupungista Kehä I:lle jatkuvien moottoritiemäisten liikenneväylien muuttamista katumaisiksi kaupunkibulevardeiksi Mannerheimintien ja Mäkelänkadun taapaan. Myös uusien raitiotielinjojen Raide-Jokeri I:n, Raide-Jokeri II:n ja saaristoratikan suunnittelun yhteydessä selvitetään tarkemmin katupuiden sijoittumista katualueille.

Helsingin kaupunkipuulinjauksen mukaisesti puurivejä ja kujanteita uudistetaan ja täydennysistutetaan niiden tulevaisuuden turvaamiseksi, samalla kun katupuiden lajivalikoimaa monipuolistetaan. Eri aikakausina rakennetuilla alueilla pyritään suosimaan kyseisen aikakauden helsinkiläistä puulajistoa. Asemakaavoissa voidaan merkitä yksittäiset katupuut tai katupuurivit joko suojeltaviksi, korvattaviksi tarpeen mukaan uusilla tai ohjeellisesti säilytettäväksi. Uusia katupuita ja katupuurivejä voidaan myös vaatia tai esittää ohjeellisesti istutettaviksi.

Vuonna 2014 valmistuneessa katutilan mitoitusohjeessa on esitetty katupuiden vaatimat tilavaraukset Helsingissä. Ohjeesta löytyvät niin katupuille vaadittavan kasvualustan tilavuussuositukset kuin suositeltavat minimietäisyydet maanalaiseen kunnallistekniikkaan, liikenteeseen ja rakennuksiin.

Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VIST-RA osa II) esitetään kaupungin viherlinjayhteyksiä ja niitä täydentäviä yhteyksiä. Osa näistä yhteyksistä sijaitsee katualueilla, ja niitä tulisi kehittää mahdollisimman vihreinä ja miellyttävinä virkistysympäristöinä ja puistokatuina. Uuden yleiskaavan määräykset edellyttävät metsäverkoston ja viheryhteyksien kehittämistä. Tiivistyvässä rakenteessa katupuut osaltaan yhdistävät olemassa olevia metsäalueita ja puistoja. Uuden yleiskaavan Kaupunkiluonto-teemakartta osoittaa kehitettävät metsäverkostoyhteydet.

Lähes kaikki Helsingin katupuut on rekisteröity puurekisteriin, johon sijainnin ja puulajin lisäksi kerätään myös muita tietoja puun elinaikana. Katupuut vaurioituvat kaupunkiympäristössä monesta eri syystä, jolloin niitä joudutaan poistamaan. Myös hyväkuntoisia katupuita joudutaan joskus poistamaan liikennejärjestelyihin liittyvien muutosten yhteydessä. Istutuspaikoista puuttuvia katupuita kartoitetaan kaupunkiympäristön toimialalla kolmessa eri vaiheessa: Nuorten ja varttuvien katupuurivien täydennysistutuksia arvioidaan ja toteutetaan vuosittain ylläpitotöiden yhteydessä. Alueellista kartoitusta täydennysistutustarpeista tehdään myös kymmenen vuoden välein tehtävässä aluesuunnittelussa.

11.09.2017

Lisäksi täydennysistutustarpeita on toistuvasti kartoitettu koko kaupungin kattavan inventoinnin avulla. Viimeisin katupuurivien inventointi valmistui vuonna 2013. Siinä arvioitiin noin 800 katupuuriviä, joista 24 % edellyttää joko uudistamista tai täydennysistuttamista. Taimitarve näille hankkeille on noin 2 500 kpl ja kokonaiskustannusarvio n. 15 milj. euroa.

Yhteisölliset puunistutustalkoot ovat suunnitteilla Rakkauden metsän perustamiseksi Vuosaaren liikuntapuistoon loppukevällä 2018. Ideaa on mahdollista laajentaa tapahtumasta saatavien kokemusten perusteella. Katualueille istutustalkoot eivät kuitenkaan sovi.

Katupuiden positiiviset vaikutukset ovat hyvin tiedossa. Puut parantavat katutilan viihtyisyyttä, tasaavat lämpötilaeroja ja toimivat merkittävänä osana kaupunkiluonnon viherverkostoa. Pelkkä puiden määrän lisääminen ei kuitenkaan takaa ekosysteemipalvelujen määrän kasvua. Katupuun istuttamisen hiilijalanjälki on yllättävän suuri, ja sen vaikutus voi kestää useita kymmeniä vuosia. Hiilitaseenkin näkökulmasta hyväkuntoiset katupuut kannattaa siis viimeiseen asti säilyttää. Katupuita lisääminen edellyttäisi, että niiden istuttamiselle varataan tilaa katutilassa ja määrärahaa talousarviossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 21

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.06.2017 § 11

HEL 2017-002214 T 00 00 03

Maka 5264_131

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta pitää hyvänä ajatuksena katupuiden lisäämistä Helsingissä. Lisäksi katuympäristössä tulee kiinnittää huomiota viherrakentamisen laatuun. Puiden lisäämistä katualueille huomioidaan jo monin eri tavoin kaavoituksessa. Alue-, katu- ja puistosuunnitelmissa asukkaat voivat vaikuttaa puisto- ja katualueiden kehittämiseen.

Katupuut kaavoituksessa ja katutilan suunnittelussa

Helsingin keskustassa ja kantakaupungissa on paljon historiallisia puistokatuja, alun perin paloturvallisuussyistä. 1700-luvulta alkaen niitä istutettiin myös kaupunkikuvallisen merkityksen takia. Sodan jälkeen rakentuneilla esikaupunkialueilla katupuut yleistyivät vasta 1980-luvulla. Tiiviisti rakennetuilla asuinalueilla katupuut kompensoivat muuten vähäistä vehreyttä.

Helsingin kaavoituksessa, erityisesti uusilla projektialueilla, esitetään katupuita hierarkkisesti tärkeille kaduille eli pääkatujen, tärkeimpien paikallis- ja kokoojakatujen sekä rantapromenadien varrelle. Helsingin uudessa yleiskaavassa, Kaupunkikaavassa, esitetään kaikkien kantakaupungista Kehä I:lle jatkuvien moottoritiemäisten liikenneväylien muuttamista katumaisiksi kaupunkibulevardeiksi Mannerheimintien ja Mäkelänkadun tapaan. Laajasalontietä ollaan muuttamassa ensimmäisenä kaupunkibulevardiksi. Myös uusien raitiotielinjojen Raide-Jokeri I:n, Raide-Jokeri II:n ja saaristoratikan suunnittelun yhteydessä selvitetään tarkemmin katupuiden sijoittumista katualueille. Suunnittelussa joudutaan sovittamaan yhteen monia erilaisia näkökulmia, joista katupuut jalankulkuympäristön ja kaupunkiympäristön viihtyisyyden varmistajana on yksi tärkeimmistä. Katutilaan joudutaan sovittamaan katupuulle varattava tilan lisäksi kunnallistekniikka, huollon ym. vaatima infra sekä eri liikkumismuotojen vaatima tila. Käytettävissä oleva tila on rajallinen erityisesti olevassa kaupunkirakenteessa. Lisäksi katupuiden sijoitteluun vaikuttavia asioita ovat mm. mahdolliset kansirakenteet, näkemäalueet, kasvuympäristövaatimukset, kaivuutilat, pysäkit ym. kalusteet, kadunvarsipysäköinti, valaistusratkaisut, liikennemerkit, ilmajohdot sekä mainostaulut.

Katupuiden hyvien vaikutusten saavuttamiseksi ja katupuuston riittävästä määrästä huolehtimiseksi onkin ensiarvoisen tärkeää säilyttää elinvoimaisina nykyiset kaupunkikuvallisesti, ekologisesti ja viihtyisyyden sekä pienilmaston kannalta tärkeät katupuurivit. Niistä monet erityisesti kantakaupungissa ovat myös ns. arvoympäristöjä. Katupuuston kehittyminen resilientiksi ympäristön muutoksille ja kasvaminen isoksi

hankalissa kasvuolosuhteissa on pitkälinen prosessi, jonka nykyiset hyväkuntoiset katupuut ovat jo läpikäyneet. Liikennehankkeet ja muu rakentaminen, mukaan lukien maanalaiset tekniset verkostot ja pyöräkaistat, tulee ensisijaisesti toteuttaa siten, että Helsingin jo olemassa olevien katupuurivistöjen säilyttäminen on mahdollista. Puurivistöjä uusittaessa on uusiminen järkevää ajoittaa kadun muun päivityksen kanssa yhteen.

Puurivien lisäksi katuvihreään on syytä panostaa myös yksittäisten katupuiden muodossa osana pienempien katujen liikennesaneerauksia ja kaupunkitilan kohentamista, jolloin ne toimivat viihtyisyystekijänä ja osana liikenteen rauhoittamisen keinovalikoimaa esim. risteysalueilla.

Asemakaavoissa voidaan merkitä yksittäiset katupuut tai katupuurivit joko suojeltaviksi, korvattaviksi tarpeen mukaan uusilla tai ohjeellisesti säilytettäväksi. Uusia katupuita ja katupuurivejä voidaan myös vaatia tai esittää ohjeellisesti istutettaviksi. Helsingin nykyisissä asemakaavoissa on merkitty vaihtelevasti eri puolilla kaupunkia suojeltavia, korvattavia ja uusia katupuita. Erityisesti kantakaupungin ja keskustan historiallisia katupuita on pyritty suojelemaan ja korvaamaan tarpeen mukaan uusilla. Aina tämä ei onnistu esimerkiksi uusien liikennejärjestelyjen vaatimien laajentuvien katutilatarpeiden vuoksi. Täydennysrakennettavien ja tiivistettävien vanhojen asuinalueiden pihoilta ja katujen reunustoilta poistuvia puita korvataan katupuilla (esim. Laajasalon kaupunkibulevardi). Toisinaan esim. katualueen kapeus estää katupuiden istuttamisen, jolloin täydennysrakennettavan tai tiivistettävän alueen vehreyttä pyritään säilyttämään tai lisäämään muilla keinoin.

Helsingin kaupunkipuulinjauksen mukaisesti puurivejä ja kujanteita uudistetaan ja täydennysistutetaan niiden tulevaisuuden turvaamiseksi, samalla kun katupuiden lajivalikoimaa monipuolistetaan. Eri aikakausina rakennetuilla alueilla pyritään suosimaan kyseisen aikakauden helsinkiläistä puulajistoa. Osa katutilaa muodostavista ja rajaavista puista sijaitsee myös puistoissa ja yksityisillä tonteilla.

Viher- ja virkistysverkoston kehittäminen

Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VIST-RA osa II) esitetään kaupungin viherlinjayhteyksiä ja niitä täydentäviä yhteyksiä. Osa näistä yhteyksistä sijaitsee katualueilla, ja niitä tulisi kehittää mahdollisimman vihreinä ja miellyttävinä virkistysympäristöinä ja puistokatuina. Uuden yleiskaavan määräykset edellyttävät metsäverkoston ja viheryhteyksien kehittämistä. Tiivistyvässä rakenteessa katupuut osaltaan yhdistävät olemassa olevia metsäalueita ja puistoja. Uuden yleiskaavan Kaupunkiluonto-teemakartta osoittaa kehitettävät metsäverkostoyhteydet.

Katupuiden istuttaminen ja hoito

Tavoitteena on, että katupuuistutukset toteutetaan kestävästi, sillä niiden istuttaminen on kallista. Istutuskustannukset koostuvat kookkaan taimen hankinnasta, suojarusteista, kasvualustasta ja pinnoitteesta. Kokonaisuudessaan katupuun istuttamisen yksikkökustannus voi vaihdella 2 500–15 000 euron välillä riippuen istutuspaikasta. Istutuksen jälkeen taimia on vielä kasteltava, jotta puut juurtuvat hyvin. Lisäksi katupuita on leikattava noin 30 vuoden ajan, jotta latvuston rakenne saadaan kasvatettua kestäväksi ja katu ympäristöön sopivaksi.

Kestävien katupuuistutusten edellytyksenä ovat riittävät tilavaraukset, joissa huomioidaan sekä juuriston että latvuston kasvu ja kehittyminen vuosikymmenten kuluessa. Vuonna 2014 valmistuneessa katutilan mitoitusohjeessa on esitetty katupuiden vaatimat tilavaraukset Helsingissä. Ohjeesta löytyvät niin katupuille vaadittavan kasvualustan tilavuussuosituksiset kuin suositeltavat minimietäisyydet maanlaiseen kunnallistekniikkaan, liikenteeseen ja rakennuksiin. Tilavarausten tavoitteena on turvata istutettaville katupuille sellaiset kasvuolosuhteet, missä niiden juuristoa ei vaurioiteta toistuvilla kaivutöillä ja latvusto mahtuu kasvaan ilman jatkuvaa leikkaamista. Myös katupuiden hoidon ja uusimisen vaatima katutila tulee huomioida.

Täydennysistuttaminen

Valtuustoaloitteessa tuodaan myös esille jo kaavoitettujen, mutta eriyistä poistettujen katupuiden istutuspaikkojen kartoittaminen ja täydennysistuttaminen. Lähes kaikki Helsingin katupuut on rekisteröity puurekisteriin, johon sijainnin ja puulajin lisäksi kerätään myös muita tietoja puun elinaikana. Katupuut vaurioituvat kaupunkiympäristössä monesta eri syystä, jolloin niitä joudutaan poistamaan. Myös hyväkuntoisia katupuita joudutaan joskus poistamaan liikennejärjestelyihin liittyvien muutosten yhteydessä. Istutuspaikoista puuttuvia katupuita kartoitetaan kaupunkiympäristön toimialalla kolmessa eri vaiheessa: Nuorten ja varttuvien katupuurivien täydennysistutuksia arvioidaan ja toteutetaan vuosittain ylläpitotöiden yhteydessä. Alueellista kartoitusta täydennysistutustarpeista tehdään myös kymmenen vuoden välein tehtävässä aluesuunnittelussa. Lisäksi täydennysistutustarpeita on toistuvasti kartoitettu koko kaupungin kattavan inventoinnin avulla. Viimeisin katupuurivien inventointi valmistui vuonna 2013. Siinä arvioitiin noin 800 katupuuriviä, joista 24 % edellyttää joko uudistamista tai täydennysistuttamista. Taimitarve näille hankkeille on noin 2 500 kpl ja kokonaiskustannusarvio n. 15 milj. euroa. Hankkeiden toteuttaminen edellyttäisi sekä ylläpidon että investointihankkeiden määrärahojen kasvattamista nykyisestä, sillä katupuiden vuosittainen täydennysistutustarve on huomatta-

vasti suurempi kuin mitä nykyisillä ylläpidon resursseilla pystytään toteuttamaan.

Katupuiden vaikutus ympäristöön

Katupuiden positiiviset vaikutukset ovat hyvin tiedossa. Puut parantavat katutilan viihtyisyyttä, tasaavat lämpötilaeroja ja toimivat merkittävänä osana kaupunkiluonnon viherverkostoa. Pelkkä puiden määrän lisääminen ei kuitenkaan takaa ekosysteemipalvelujen määrän kasvua. Katupuun istuttamisen hiilijalanjälki on yllättävän suuri, ja sen vaikutus voi kestää useita kymmeniä vuosia. Hiilitaseenkin näkökulmasta olevat hyväkuntoiset katupuut kannattaa siis viimeiseen asti säilyttää.

Yhteisöllinen puiden istuttaminen

Valtuustoaloitteessa toivotaan myös enemmän yhteisöllisiä puunistutustalkoita. Yksi tällainen talkootapahtuma on jo suunnitteilla Rakkauten metsän perustamiseksi Vuosaaren liikuntapuistoon loppukeväällä 2018. Ideaa on tarkoitus laajentaa tapahtumasta saatavien kokemusten perusteella. Katualueille istutustalkoot eivät kuitenkaan sovi. Kaupunkilaisille järjestettäviä avoimia puunistutustalkoita voi toteuttaa turvallisemmin kaupungin metsä- tai puistoalueilla. Katupuun istuttaminen on teknisesti vaativaa ja työ edellyttää ammatillista pätevyyttä. Katualueella ei saa työskennellä ilman tieturvakurssin suorittamista. Yhteisöllistä, Helsingin hyväksi tehtävää toimintaa voi harrastaa monissa talkootapahtumissa, joita eri yhteisöt ja koulut järjestävät kaupunkilaisille vuosittain yli 200 tapahtuman verran. Myös ympärivuotinen puistokummina toimiminen on mahdollista.

Katupuiden lisääminen

Katupuuston toteutumisen esteitä voidaan tarpeen vaatiessa selvittää ja raportoida tarkemmin aluekohtaisesti ja edistää katupuuston lisäämistä seuraamalla kaavoitettujen katupuurivien toteutumista. Jotta katupuita voidaan lisätä, tulee niiden istuttamiselle varata tilaa katutilassa ja ennen kaikkea varata niiden istutukseen ja hoitoon merkittävästi aiempaa enemmän resursseja.

Käsittely

20.06.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti Mikko Särelän ehdotuksesta yksimielisesti lisätä lausuntoehdotuksen ensimmäiseen kappaleeseen uuden seuraavan sisältöisen toisen virkkeen: Lisäksi katuympäristössä tulee kiinnittää huomiota viherrakentamisen laatuun.

11.09.2017

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Liisa Kuokkanen-Suomi, suunnittelija, puhelin: 310 37362
liisa.kuokkanen-suomi(a)hel.fi
Minna Terho, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 39527
minna.terho(a)hel.fi
Maria Jaakkola, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37244
maria.jaakkola(a)hel.fi
Marek Salerno, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37106
marek.salermo(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.04.2017 § 133

HEL 2017-002214 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Katupuut ovat tärkeitä kaupunkikuvan, kulttuuriperinnön, viihtyisyyden ja myös luonnon monimuotoisuuden kannalta. Katupuut ovat myös osa viherrakennetta ja toimivat viheryhteyksinä, silloin kun leveämmät yhteydet eivät ole mahdollisia.

Kasvillisuudella on ilman lämpötilaa viilentävä vaikutus, joka johtuu varjostuksesta ja haihdutuksesta. Vettä imemällä ne myös auttavat pidättämään ja tasaamaan rankkasateiden aiheuttamia hulevesihuippuja. Nämä seikat ovat merkittäviä ilmastonmuutoksen aiheuttamien äärevien sääilmiöiden, kuten helleaaltojen ja rankkasateiden, lisääntymisen vuoksi. Sään lämpenemisen vuoksi myös sopivien puulajien valinta on entistä tärkeämpää, ja lajivalikoiman lisääminen auttaisi ehkäisemään mahdollisia uusia kasvitauteja ja tuholaisia.

Kasvillisuudella voidaan parantaa ilman laatua. On kuitenkin huomattava, että tietyntylaisissa katukuluissa yhtenäisen latvuston muodostamat suuret puut voivat heikentää liikenteen saasteiden (hengitettävien hiukasten ja typen oksidien) kulkeutumista pois ilmapirtausten mukana. Tämä pitäisi huomioida jo alun perin katujen suunnittelussa. Myös käytettäessä harvaa puustoa, pensaskasvillisuutta tai viherseiniä eivät saasteet jää kadulla tasolle, jossa ihmiset liikkuvat. Tämä käy ilmi Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) teettämästä selvityksestä: Kasvillisuuden ja melusteiden vaikutus ilmanlaatuun liikenneympäristöissä (julkaisu 4/2015).

11.09.2017

Monimuotoisuutta lisää katupuiden pitkäikäisyys, jolloin niissä ja varsinkin niiden lahoissa osissa voi elää monia eliölajeja, kuten lintuja, hyönteisiä, sammalia, jäkäliä ja kääpiä.

Ympäristölautakunta kannattaa katupuiden lisäämistä Helsingissä ja selvityksen tekemistä katupuiden lisäämisen kaavoituksellisista esteistä. Rakennusviraston laatimat kaupunkipuiden nykytilan kuvaus (julkaisu 4/2014) ja katupuulinjaus (julkaisu 8/2014) ovat hyviä lähtökohtia tulevalle kehittämistyölle. Katupuulinjauksenkin mukaan tietämystä katupuista tulee lisätä ja puiden lajivalikoimaa kasvattaa. Juuri nyt aiheeseen kannattaa kiinnittää entistä enemmän huomiota, koska kaupunkirakennetta tiivistetään samanaikaisesti ilmastonmuutoksen vaikutusten lisääntyessä. Aihe sopii mainiosti asukkaiden kanssa yhdessä työstelläväksi.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 807

V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite katupölyn vähentämisestä edistämällä siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaisiin

HEL 2017-003183 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matti Enroth ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että katupölyn vähentämiseksi kaupunki ryhtyy edistämään siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaisiin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Helsingissä katupölypitoisuuksia on vähennetty tehokkaalla katujen kunnossapidolla ja pölyntorjuntatoimenpiteillä. EU:n asettama hengittävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt HSY:n mittausten mukaan vuoden 2006 jälkeen. Katupöly heikentää kuitenkin edelleen ilmanlaatua erityisesti keväisin, kun tienpinnat kuivuvat ja talven aikana muodostunut katupöly nousee hengitysilmaan. Katupöly aiheuttaa sekä terveys- että viihtyisyyshaittoja. Keuhkoputkiin kulkeutuvat hiukkaset ai-

heuttava hengityselinoireita ja –tulehduksia, ja korkeat pölypitoisuudet ovat myös yhteydessä lisääntyneeseen kuolleisuuteen. Erityisen herkkiä pölyn terveysvaikutuksille ovat lapset, astmaatikot sekä sydän- ja keuhkosairauksista kärsivät. Terveillekin henkilöille katupöly voi aiheuttaa ärsytysoireita, kuten nuhaa, yskää sekä kurkun ja silmien kutinaa ja kirvelyä.

Katupölyhaittoja on vähennetty Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toimenpiteillä. Yhteistyössä on tutkittu ja otettu käyttöön tehokkaita katupölyntorjuntamenetelmiä. Katupölyä koskevia toimenpiteitä sisältyy myös Helsingin kaupungin ilmansuojelusuunnitelmaan 2017-2024.

Pölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. vähän pölyävän liukkaudentorjuntamateriaalin valinta, hiekoitussepin pesu, täsmähiekoitus, pölynsidonta laimealla suolaliuoksella ja tehokkaat kadunpesumenetelmät, imulakaisukoneen käyttäminen, rakennustyömaiden lupaehdoissa vaaditulla katualueen pesu. Menetelmiä ja käytäntöjä jatketaan ja kehitetään edelleen.

Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan. Tulokset ovat vahvistaneet tehokkaiden pesumenetelmien vähentävän pölypitoisuuksia sekä osoittaneet pölynsidonnan useimmiten estävän katupölyn raja-arvojen ylittymisen kaikkein pölyisimpinä päivinä. Pölynsidonnessa hiukkaset sidotaan kadun pintaan laimealla suolaliuoksella. Täsmähiekoituksessa hiekoitetaan ainoastaan suojatiet, risteysalueet ja mäkipaikat. Hiekoituksella tehtävässä liukkaudentorjunnassa käytetään pestyä hiekoitussepeä, mikä osaltaan vähentää pölyämistä.

Edellä mainittuja katupölyn torjuntatoimenpiteitä jatketaan tulevaisuudessa, mutta näiden menetelmien tehoa ei juurikaan enää pystytä kasvattamaan. Muodostuneen katupölyn torjunnassa kaikki edellä mainitut keinot ovat käytössä.

Kitkarenkasiin siirtymisen vaikutuksia

Helsingin päällystysmäärärahat kohdistuvat pääasiassa nastarenkaiden urauttamien pääkatujen uudelleenpäällystyksiin. Nykyisin nastarengaskestävyyden vuoksi pääkatujen kiviaines pitää olla erittäin kulu- tuskestävää ja se on kalliimpaa kuin tavanomainen päällysteiden kiviaines. Lisäksi kulutuskestävämpää kiviainesta joudutaan tuomaan kauem- paa, mikä aiheuttaa lisää kustannuksia ja päästöjä.

Vanhan päällysteen käyttöä uusioasfalttina voitaisiin laajentaa myös pääkaduille. Asfaltti on yksi harvoista rakennusmateriaaleista, jota voidaan kierrättää täysimääräisesti samassa rakennusosassa. Kierrätys osaltaan vähentää kuljetusten päästöjä ja uuden materiaalin käyttöä.

Tällä hetkellä esimerkiksi asutokatuja päällysteissä on jopa 70 % kierrätettyä vanhaa asfalttia. Helsinki on edelläkävijä uusioasfaltin käytössä valtakunnallisesti.

Siirtyminen kitkarenkaisiin talvikunnossapidon näkökulmasta

Suuri osa katupölystä aiheutuu hiekoitussepeleistä. Hiekoitussepeleitä joudutaan käyttämään myös ajoradoilla (pääasiassa risteysalueet ja suojatiet ja niiden edustat) alle 7 pakkasasteen kelin aikana. Siirtyminen kitkarenkaisiin voi osaltaan lisätä hiekoitussepeleiden käyttöä, sillä nastarengas karhentavat väylän pintaa, varsinkin jos siihen on muodostunut jäätä.

Siirtyminen kitkarenkaisiin lisää suolan käytön tarvetta. Esimerkiksi Kanadassa ja Keski-Euroopassa käytetään moninkertainen, jopa yli 10-kertainen määrä suolaa verrattuna Helsinkiin. Tämä johtuu merkittävien osin siitä, ettei näillä alueilla käytetä nastarengas. Suolan käytön lisääminen nostaa talvikunnossapidon kustannuksia oleellisesti. Suolalla on negatiivisia ympäristövaikutuksia esimerkiksi katupuille ja eläimille. Kustannustehokasta vaihtoehtoa suolalle ei tällä hetkellä ole. Suolaa käytetään Helsingissä noin 15 000 tonnia talvikaudessa.

Jatkotoimenpiteet

Suurmetsäntiellä tehdyissä tutkimuksissa osoittautui, että lähes puolet katupölystä aiheutuu nastan raapaisusta, iskusta ja hierrosta, kun taas hiekoitussepeleiden osuus syntyneestä katupölystä on noin neljännes. Kuuksaarentiellä tehtyjen tutkimusten perusteella arvioitiin nastojen irrottavan hiukkaspölyä asfalttipäällysteestä yli 300 kg kilometrin matkalla.

Jatkossa on syytä tehostaa toimenpiteitä hengitysilman laadun parantamiseksi vaikuttamalla katupölyn syntymiseen. Tehokkain ja käytännössä ainoa keino estää hengitettävien hiukkasten (PM10) muodostumista on kasvattaa kitkarengas osuutta talvirengas. Kitkarengas käyttöä edistämällä pystytään vähentämään katupölyn muodostumista ja alentamaan hengitysilman hiukkaspitoisuuksia.

Kaupunkiympäristötoimialalla ollaan talvirengas tutkimuksiin nojautuen valmistelemassa katupölyn merkittävään vähentämiseen tähtävää esitystä kitkarengas käytön edistämisestä ja ehdotus pyritään tuomaan päätöksentekoon loppuvuodesta 2017. Ehdotus kitkarengas käytön edistämisestä tulee sisältämään kolmelle kaudelle asetetut tavoitteet kitkarengas osuuden kasvattamiseksi sekä toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteerin, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Teknisen palvelun lautakunta 18.05.2017 § 69

HEL 2017-003183 T 00 00 03

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta päätti antaa Matti Enrothin valtuustoaloitteeseen kitkarenkaiseen siirtymisestä kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Siirtyminen nastarenkaista kitkarenkaiseen on pääasiassa suotavaa aloitteessa esitettyjen hyötyjen saavuttamiseksi. Kitkarenkaiseen siirtymisessä on myös erilaisia rajoitteita ja seurauksia. Kitkarenkaiseen siirtymisen kokonaisvaikutuksia tulisi tarkastella laajemmin.

Teknisen palvelun lautakunta lausuu esitettyihin hyötyihin seuraavasti:

Siirtyminen kitkarenkaiseen päällystysten näkökulmasta

Helsingin päällystysmäärärahat suurelta osin kohdistuvat pääasiassa nastarenkaiden urauttamien pääkatujen uudelleenpäällystyksiin. Jos yleisen liikenteen nastarengasosuuksa saadaan Helsingissä merkittävästi pienennettyä, on sillä merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Päällystysmäärärahoja voidaan joko pienentää tai kohdistaa enemmän kävelyn ja pyöräilyn väylille. Paremmat päällysteet kaupunkiympäristön kävelyn ja pyöräilyn väylillä houkuttelee osaltaan siirtymistä pois autoilusta, millä olisi laajemmat yhteiskunnalliset hyödyt.

Päällysteiden koostumusta voitaisiin myös muuttaa edullisemmaksi. Nastarenkaiden vähenemisen vuoksi päällysteissä voitaisiin käyttää hieman edullisempaa kiviainestakin. Nykyisin nastarengaskestävyyden vuoksi pääkatujen kiviaines pitää olla erittäin kestävä ja se on kalliimpaa kuin tavallinen päällysteiden kiviaines. Pääkatujen ki-

viainesta joudutaan tuomaan kauempaa, joten myös kuljetusten päätöt vähenisivät.

Lisäksi vanhan päällysteen käyttöä uusioasfalttina voitaisiin laajentaa myös pääkaduille. Asfaltti on yksi harvoista rakennusmateriaaleista, jota voidaan kierrättää täysimääräisesti samassa rakennusosassa. Kierätys osaltaan vähentää kuljetusten päästöjä ja uuden materiaalin käyttöä. Tällä hetkellä esimerkiksi asuntokatujen päällysteissä on jopa 70 % kierrätettyä vanhaa asfalttia. Helsinki on Staran korkean asfalttiosaimisen vuoksi edelläkävijä uusioasfaltin käytössä valtakunnallisesti.

Siirtyminen kitkarenkaisiin talvikunnossapidon näkökulmasta

Katupölyn tutkimustulosten mukaan noin puolet katupölystä johtuu hiekoitussepelistä. Hiekoitussepeleitä joudutaan käyttämään myös ajoradoilla (pääasiassa risteysalueet ja suojatiet ja niiden edustat) alle 7 pakkasasteen kelin aikana. Siirtyminen kitkarenkaisiin voi osaltaan lisätä hiekoitussepin käyttöä, sillä nastarenkaat karhentavat väylän pintaa, varsinkin jos siihen on muodostunut jäätä.

Lisäksi siirtyminen kitkarenkaisiin varmasti lisää suolan käytön tarvetta. Esimerkiksi Kanadassa ja Keski-Euroopassa käytetään moninkertainen, jopa yli 10-kertainen määrä suolaa verrattuna Helsinkiin. Tämä johtuu merkittävien osin siitä, ettei näillä alueilla käytetä nastarenkaita. Suolan käytön lisääminen nostaa talvikunnossapidon kustannuksia oleellisesti. Suolalla on negatiivisia ympäristövaikutuksia esimerkiksi katupuille ja eläimille. Kustannustehokasta vaihtoehtoa suolalle ei tällä hetkellä ole. Suolaa käytetään Helsingissä noin 15 000 tonnia talvikaudessa.

Talvikunnossapitoon tai siihen liittyvät ajoneuvot, myös työnjohdon ajoneuvot eivät voi siirtyä kitkarenkaisiin, koska ne joutuvat kulkemaan pääasiassa liukkaalla kelillä. Esimerkiksi talvikaudella 2016–2017 oli eräs läheltä piti-tilanne, kun hiekoitusta tekevät ajoneuvo alkoi liukua hallitsemattomasti erittäin jäisellä kadulla. Jos ajoneuvossa olisi ollut kitkarenkaat, vahinkovaikutukset olisivat olleet suuremmat.

Siirtyminen kitkarenkaisiin Staran ja kaupungin ajoneuvo- ja kuljetuskaluston osalta

Liikenteessä vahinkoja kaupungin ajoneuvoille on tapahtunut vuonna 2016 441 kappaletta ja omavastuun maksuosuuksia on maksettu 121.500 euroa. Vakuutusyhtiö on korvannut 677.439 euron arvosta vahinkoja vuonna 2016. Osa vahingoista on johtunut liukkaudesta ja siirtyminen kitkarenkaisiin voi kasvattaa vahinkojen määrää. Varovainen arvio on, että vahinkojen määrä kaksinkertaistuu jolloin omavastuumak-

11.09.2017

sut nousevat 240.000 euroon ja vakuutuskorvaukset 1.300.000 euroon. Päätös kitkarenkaisuun siirtymisestä saattaa kasvattaa vakuutusmaksuja vastaavalla tavalla tai enemmän.

Ennakoivan ajon koulutusta on lisättävä kaikille ja varsinkin ennen talviaikaa tällöin koulutusaika ja koulutukseen sidottavat resurssit tulee maksamaan.

Kitkarenkaiden ominaisuudet myös heikkenevät vanhetessaan ja kullessaan. Niiden ajo-ominaisuuksissa tapahtuu jossain vaiheessa jyrkkä muutos huonompaan. Monissa kaupungin ajoneuvoissa voisi riittää pelkät kitkarenkaat ympäri vuoden, sillä kaupungissa nopeudet eivät kasva niin suuriksi, että kitkarenkaat lämmitessään hajoavat. Kitkarenkaiden kesäajan ajo-ominaisuudet poikkeavat huomattavasti tavallisista kesärenkaista. Kitkarenkaiden käyttö kesällä aiheuttaa sen, että renkaiden ajo-ominaisuudet putoavat rajusti seuraavaan talveen. Jo yhden kesän käytöllä voidaan saada rengassarja pilalle. Tämän näkemyksen kokonaisvaikutuksia kustannuksineen ei ole vielä arvioitu ja se pitäisi tehdä ennen kuin päätetään siirtyä kitkarenkaisuun.

Lisäksi kaupunki voisi velvoittaa aliurakoitsijoitaan tai palvelua kaupungille toimittavilta yhteistyökumppaneiltaan kitkarenkaiden käyttöä, ellei nastarenkaiden käyttö ole perusteltua. Perusteluina toimisivat muun muassa hälytysajoneuvot, jakelu- tai muu liikkumistarve yöaikaan tai kalusto osallistuu talvikunnossapitoon.

Osa kaupungin työntekijöistä käyttää omaa autoaan liikkuaan työajalla. Näiden osalta kaupunki ei voi velvoittaa kitkarenkaiden käyttöä, mutta se voisi esimerkiksi palkita kitkarenkaiden käyttämisestä, ja valistaa kaupunkilaisia ja omia työntekijöitään kitkarenkaiden ympäristöeduista.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Ville Alatyppö, yksikönjohtaja, puhelin: 310 39943
ville.alatyppe(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 193

HEL 2017-003183 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennusvirasto vähentää katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja tilaamalla sen torjuntaa oikea-aikaisten hoitotoimenpiteiden avulla.

Katupölyn määrä on vähentynyt sääolojen mukaisen mahdollisimman aikaisen katujen keväisen siivouksen ja vesipesun ansiosta. Katupölyn pitoisuudet eivät ole ylittyneet valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadulle määritettyjä raja-arvoja sitten vuoden 2006.

Katupölyä torjumisen keskeiset toimenpiteet ovat:

- ostettavan hiekoitussepin pesulla ja liukkaudentorjuntaan käytettävän kivimurskeen ominaisuuksien avulla
- hiukkasten määrän vähentäminen katupinnoilta imulakaisukonein tehtävillä puhdistuksilla
- runsaan katupölyn episodijaksolla katupintojen pölynsidontaa kalsiumkloridiliuoksella
- hiekoitussepin käyttöä vähentämällä mm. levittimien säätöjä optimoimalla ja täsmähiekoituksin
- rakennustyömaiden lupaehdoissa vaaditulla katualueen pesulla
- keväisin koko katuverkolla tehtävällä hiekoitussepin poistamisella ja katupintojen pesulla

Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan. Tulokset ovat vahvistaneet tehokkaiden pesumenetelmien vähentävän pölypitoisuuksia sekä osoittaneet pölynsidonnan useimmiten estävän katupölyn raja-arvojen ylittymisen kaikkein pölyisimpinä päivinä. Pölynsidonnessa hiukkaset sidotaan kadun pintaan laimealla suolaliuoksella. Täsmähiekoituksessa hiekoitetaan ainoastaan suojatiet, risteysalueet ja mäkipaikat. Hiekoituksella tehtävässä liukkaudentorjunnassa käytetään pestyä hiekoitussepiä, mikä osaltaan vähentää pölyämistä.

Edellä mainittuja katupölyn torjuntatoimenpiteitä jatketaan tulevaisuudessa, mutta näiden menetelmien tehoa ei juurikaan enää pystytä kasvattamaan. Muodostuneen katupölyn torjunnassa kaikki keinot ovat käytössä.

Suurmetsäntiellä tehdyissä tutkimuksissa osoittautui, että lähes puolet katupölystä aiheutuu nastan raapaisusta, iskusta ja hierrosta, kun taas hiekoitussepin osuus syntyneestä katupölystä on noin neljännes. Kuu-sisaarentiellä tehtyjen tutkimusten perusteella arvoitiin nastojen irrottavan hiukkaspölyä asfalttipäälysteestä yli 300 kg kilometrin matkalla.

Jatkossa on syytä tehostaa toimenpiteitä hengitysilman laadun parantamiseksi vaikuttamalla katupölyn syntymiseen. Tehokkain ja käytännössä ainoa keino estää hengitettävien hiukkasten (PM10) muodostumista on kasvattaa kitkarenkaiden osuutta talvirenkaista. Kitkarenkaiden käyttöä edistämällä pystytään vähentämään katupölyn muodostu-

11.09.2017

mista ja alentamaan hengitysilman hiukkaspitoisuuksia. Tieliikennelain kokonaisuudistuksessa annetaan mahdollisuus kieltää nastarenkailla varustettujen moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö esimerkiksi yksittäisillä kaduilla, jossa on tarve rajoittaa katupölyn syntymistä.

Rakennusvirastossa ollaan talvirengastutkimuksiin nojautuen valmistelussa katupölyn merkittävään vähentämiseen tähtäävää esitystä kitkarenkaiden käytön edistämisestä ja ehdotus tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2017. Ehdotus kitkarenkaiden käytön edistämisestä tulee sisältämään kolmelle kaudelle asetetut tavoitteet kitkarengasosuuden kasvattamiseksi sekä toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Käsittely

09.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Lisätään kappaleen 9 alkuun:

Tieliikennelain kokonaisuudistuksessa annetaan mahdollisuus kieltää nastarenkailla varustettujen moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö esimerkiksi yksittäisillä kaduilla, jossa on tarve rajoittaa katupölyn syntymistä.

Yleisten töiden lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sahlbergin ehdottaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tarja Myller, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.04.2017 § 135

HEL 2017-003183 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Helsingissä on saatu selkeästi vähennettyä katupölypitoisuuksia tehokkaalla katujen kunnossapidolla ja pölyntorjuntatoimenpiteillä. EU:n asettama hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt HSY:n mittauksen mukaan vuoden 2006 jälkeen. Katupöly heikentää kuitenkin edelleen ilmanlaatua erityisesti keväisin, kun tienpinnat kuivuvat ja talven aikana muodostunut katupöly nousee hengitysilmaan. Ka-

tupöly aiheuttaa sekä terveys- että viihtyisyyshaittoja. Keuhkoputkiin kulkeutuvat hiukkaset aiheuttava hengityselinoireita ja –tulehduksia, ja korkeat pölypitoisuudet ovat myös yhteydessä lisääntyneeseen kuolleisuuteen. Erityisen herkkiä pölyn terveysvaikutuksille ovat lapset, astmaatit sekä sydän- ja keuhkosairauksista kärsivät. Terveillekin henkilöille katupöly voi aiheuttaa ärsytysoireita, kuten nuhaa, yskää sekä kurkun ja silmien kutinaa ja kirvelyä.

Katupölyhaittoja on vähennetty Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toimenpiteillä. Yhteistyössä on tutkittu ja otettu käyttöön tehokkaita katupölyntorjuntamenetelmiä. Katupölyä koskevia toimenpiteitä sisältyy myös uuteen, vuoden 2017 alusta voimaan tulleeseen Helsingin kaupungin ilmansuojelusuunnitelmaan 2017-2024. Pölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. vähän pölyävän liukkaudentorjuntamateriaalin valinta, täsmähiekoitus, pölynsidonta laimealla suolaliuoksella ja tehokkaat kadunpesumenetelmät. Näitä käytäntöjä jatketaan ja kehitetään edelleen.

Lisäksi kaupunki pyrkii myös edistämään kitkarenkaiden osuuden kasvua lähinnä viestinnällä ja kannustimilla sekä hankkimalla omaan kalustoonsa ensisijaisesti kitkarenkaita. Jos kitkarengasosuus ei kasva tavoitteiden mukaisesti nykyisestä n. 25 %:sta 30 %:iin talvikaudella 2020-21 ja 50 %:iin talvikaudella 2024-25, ryhdytään tarvittaessa lisätoimenpiteisiin, jotka voivat olla yksittäisiä katuja koskevia nastarengaskieltoja. Uusi tieliikennelakiehdotus sisältää nastarenkaat kieltävän liikennemerkin. Laki sallii tienpitäjän, kuten kaupungin, asettaa liikennettä koskevia määräyksiä yksittäisille kaduille, mutta ei laajoille alueille, kuten koko kaupunkiin. Nastarenkaiden pito on jäisillä tienpinnoilla parempi kuin kitkarenkaiden, ja ne myös estävät tienpintoja kiillottumasta liikaa ja tulemasta liian liukkaiksi. Näin ollen tavoitteena ei ole nastarenkaiden kieltäminen vaan niiden osuuden vähentäminen. Lopullisena tavoitteena kaupungilla on, että kitkarenkaiden osuus nousisi 70 %:iin talvikaudella 2030-31. Kitkarenkaiden osuuden kasvaminen vähentää myös selvästi tieliikenteen aiheuttamaa melua, joka on yksi merkittävä liikenteen ympäristöhaitta Helsingissä. Rakennusvirasto valmistelee esitystä kitkarenkaiden edistämiseksi uudelle kaupunkiympäristölautakunnalle syksyllä 2017.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi

§ 808

V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite toimintasuunnitelman laatimiseksi katumelun ja -pölyn vähentämiseksi

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matti Enroth ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että katumelun ja -pölyn vähentämiseksi kaupunki ryhtyy toimiin melu- ja pölyongelman vähentämiseksi ja tekee toimintasuunnitelman katumelun- ja pölyn vähentämiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Autoliikenne aiheuttaa sekä ilmanlaatu- että meluhaittoja ja tuottaa lisäksi ilmastonmuutosta kiihdyttäviä hiilidioksidipäästöjä. Ilmanlaatua heikentävät sekä liikenteen pakokaasupäästöt (typenoksidit, pienhiukkaset, häkä ja hiilivedyt) että epäsuorat hiukkaspäästöt eli katupöly.

Helsingin kaupungilla on ympäristölautakunnan 1.11.2016 hyväksymä ilmansuojelusuunnitelma vuosille 2017-2024 ja kaupunginhallituksen 25.11.2013 hyväksymä meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosille 2013-2017. Suunnitelmia tarkistetaan lainsäädännön asettamien vaatimusten ja aikataulujen mukaisesti.

Strategisista meluselvityksistä ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimisesta säädetään EU:n ympäristömeludirektiivillä (2002/49/EY), joka on pantu täytäntöön ympäristönsuojelulailla (527/2014). Valtioneuvoston asetuksessa (801/2004) määritellään tarkemmin meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien sisältö, käytettävät tunnusluvut sekä niiden laatimisen aikataulu. Kaupunkimaisten yli 100 000 asukkaan kuntien on laadittava meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma sekä tarkistettava ne vähintään viiden vuoden välein. Helsingin kaupunki teki ensimmäisen meluselvityksen vuonna 2007 ja ensimmäisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman vuonna 2008. Toinen meluselvitys valmistui vuonna 2012, ja sen perusteella tehtiin ensimmäinen meluntorjuntasuunnitelman tarkistus vuonna 2013. Tarkistettu meluntorjuntasuunnitelma sisältää pitkän ajan tavoitteet meluhaittojen vähentämiseksi sekä toimenpideohjelman vuosille 2013-2017. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä melupäästöjen ja -altistuksen vähentämiseksi, melun huomioimiseksi hankinnoissa ja suunnittelussa sekä hiljaisten alueiden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Uusi meluselvitys valmistuu vuonna 2017, ja sen perusteella tehdään uusi meluntorjuntasuunnitelma vuosille 2018-2022. Toimintasuunnitelman tulee olla valmis heinäkuussa 2018.

EU:n ilmanlaatudirektiiviin (2008/50/EY) perustuvat ilmanlaadun raja-arvot on saatettu osaksi lainsäädäntöä valtioneuvoston ilmanlaatuasetuksella (38/2011) ja ympäristönsuojelulailla (527/2014). Ilmanlaadun raja-arvojen ylittyessä kunta on ympäristönsuojelulain nojalla velvollinen laatimaan ilmansuojelusuunnitelman, joka sisältää toimenpiteet pitoisuuksien alentamiseksi alle raja-arvojen mahdollisimman pian. Helsingissä ylittivät 2000-luvun alkupuolella sekä hengitettävien hiukkasten eli katupölyn vuorokausiraja-arvo että liikenteen pakokaasupäästöistä aiheutuvan typpidioksidin vuosiraja-arvo. Ylitysten johdosta kaupunki laati ensimmäisen ilmansuojelun toimintaohjelmansa vuosille 2008-2016. Katupölypitoisuudet eivät ole ylittäneet raja-arvoa vuoden 2006 jälkeen, mutta ylitysriski on olemassa vilkasliikenteisissä katukuiluissa, joissa ylittyy edelleen typpidioksidin vuosiraja-arvo. Ylittymisen vuoksi Helsingin kaupunki otti käyttöön uuden ilmansuojelusuunnitelman vuosille 2017-2024. Suunnitelma oli laajalla lausuntokierroksella ja yleisön kuultavana, minkä jälkeen ympäristölautakunta hyväksyi suunnitelman 1.11.2016. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä liikenteen pakokaasupäästöjen ja katupölyn vähentämiseksi sekä puun pienpolton päästöjen vähentämiseksi.

Helsingissä on vähennetty katupölypitoisuuksia tehokkaalla katujen kunnossapidolla ja pölyntorjuntatoimenpiteillä. EU:n asettama hengittävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt HSY:n mittausten mukaan vuoden 2006 jälkeen. Katupölyhaittoja on vähennetty Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toimenpiteillä. Yhteistyössä on tutkittu ja otettu käyttöön tehokkaita katupölyntorjuntamenetelmiä. Uuteen, vuoden 2017 alusta voimaan tulleeseen Helsingin kaupungin ilmansuojelusuunnitelmaan 2017-2024 sisältyviä katupölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. vähän pölyävän liukkaudentorjuntamateriaalin valinta, täsmähiekoitus, pölynsidonta laimealla suolaliuoksella ja tehokkaat kadunpesumenetelmät. Näitä käytäntöjä jatketaan ja kehitetään edelleen. Lisäksi kaupunki pyrkii myös edistämään kitkarenkaiden osuuden kasvua lähinnä viestinnällä ja kannustimilla sekä hankkimalla omaan kalustoonsa ensisijaisesti kitkarenkaita. Kitkarenkaiden osuuden kasvaminen vähentää myös selvästi tieliikenteen aiheuttamaa melua, joka on yksi merkittävä liikenteen ympäristöhaitta Helsingissä.

Meluntorjuntasuunnitelman tarkistuksessa on huomioitu ja myös tulevassa tarkistuksessa tullaan huomioimaan ilmansuojelusuunnitelman toimenpiteet, jotka vaikuttavat melua vähentävästi. Merkittävimpiä sekä liikennemelua että katupölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat autoliikenteen määrän vähentäminen mm. liikenteen hinnoittelun, liikkumisen ohjauksen ja kestävien kulkutapojen edistämisen avulla sekä nastarenkaiden osuuden vähentäminen.

Katumelusta aiheutuneita terveyshaittoja vähennetään vaimentamalla liikenteen melua hiljaisten päällysteiden käytöllä sekä rakentamalla melusteitä. Katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja torjutaan oikea-aikaisen hoitotoimenpiteiden avulla.

Kaupunkiympäristön toimiala vähentää katumelusta aiheutuneita terveyshaittoja vaimentamalla liikenteen melua hiljaisten päällysteiden käytöllä sekä rakentamalla melusteitä. Katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja torjutaan oikea-aikaisen hoitotoimenpiteiden avulla.

Meluntorjunnantoimintasuunnitelma sisältää hiljaisten päällysteiden tavoitteellisen katuverkoston, mistä on toteutettu noin 40 %, tavoite täydentyy uudelleen päällystyksen yhteydessä. Vuosittain päällystetään 1–4 katukohdetta hiljaisella päällysteellä.

Hiljaisten päällysteiden melutasoa mitataan vuosittain, mittauksella selvitetään melua vaimentavan ominaisuuden muuttumista päällysteen kuluessa.

Meluntorjunnantoimintasuunnitelma sisältää ohjelman melusteiden rakentamisesta. Melusteillä torjutaan liikennemelua vilkasliikenteisten

katujen varsilla, joiden läheisyydessä on asuinalueita. Melusteiden rakentamisessa on hyödynnetty kaupungin ylijäämämassoja.

Katupölyä on vähennetty katujen kunnossapidon toimin Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008–2016 mukaisilla toimenpiteillä. Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan ja tulokset ovat vahvistaneet käytännön katupölytorjuntamenetelmien vähentäneen huomattavasti katupölypitoisuuksia.

Ilmansuojelusuunnitelma 2017–2024 sisältää katupölyä vähentäviä torjuntatoimenpiteitä, joiden käyttöä edelleen kehitetään. Tehokkaimpia ovat kadunpesumenetelmät, pölynsidonta kaikkein pölyisimpinä päivinä sekä täsmähiekoitus pestyllä hiekoitussepelillä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 194

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto vähentää katumelusta aiheutuneita terveyshaittoja vaimentamalla liikenteen melua hiljaisten päällysteiden käytöllä sekä rakentamalla melusteitä. Katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja torjutaan oikea-aikaisen hoitotoimenpiteiden avulla.

Rakennusvirastossa valmistellaan parhaillaan kitkarenkaiden käytön edistämiseen liittyvää esitysehdotusta kaupunkiympäristölautakunnalle vietäväksi kaupunginhallitukselle. Kitkarenkaiden käytön edistäminen

vähentää merkittävästi katupölyn ja samalla liikennemelun terveyshaittoja.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus on laatinut meluntorjunnan toimintasuunnitelman vuonna 2008 ja tarkistanut sen vuonna 2013, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 25.11.2013. Suunnitelma sisältää esityksiä melua vaimentavista toimenpiteistä.

Rakennusviraston vastuulla on toimenpide hiljaisten päällysteiden käytöstä. Meluntorjunnantoimintasuunnitelma sisältää hiljaisten päällysteiden tavoitteellisen katuverkoston, mistä on toteutettu noin 40 %, tavoite täydentyy uudelleen päällystyksen yhteydessä. Vuosittain päällystetään 1–4 katukohdetta hiljaisella päällysteellä.

Hiljaisten päällysteiden melutasoa mitataan vuosittain, mittauksella selvitetään melua vaimentavan ominaisuuden muuttumista päällysteen kuluessa.

Meluntorjunnantoimintasuunnitelma sisältää ohjelman melusteiden rakentamisesta. Melusteillä torjutaan liikennemelua vilkasliikenteisten katujen varsilla, joiden läheisyydessä on asuinalueita. Melusteiden rakentamisessa on hyödynnetty kaupungin ylijäämämassoja.

Katupölyä on vähennetty katujen kunnossapidon toimin Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008–2016 mukaisilla toimenpiteillä. Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan ja tulokset ovat vahvistaneet käytännön katupölytorjuntamenetelmien vähentäneen huomattavasti katupölypitoisuuksia.

Tämän vuoden alussa voimaan tulleessa ilmansuojelusuunnitelmassa 2017–2024 on jälleen nimetty katupölyä vähentäviä torjuntatoimenpiteitä, joiden käyttöä edelleen kehitetään. Tehokkaimpia ovat kadunpesumenetelmät, pölynsidonta kaikkein pölyisimpinä päivinä sekä täsmähiekoitus pestyllä hiekoitussepelillä.

Lisäksi kaupunki pyrkii vaikuttamaan katupölyn syntyyn ja edistämään kitkarenkaiden käyttöä. Rakennusvirasto valmistelee katupölyn synnyn vähentämiseksi esitystä kitkarenkaiden edistämiseksi tuotavaksi päätöksentekoon syksyllä 2017.

Kitkarenkaiden osuuden kasvattaminen vähentää samalla liikenteen aiheuttamaa melua, sillä nastarenkaiden käyttö nostaa liikenteen aiheuttamia melutasoja noin 2–3 desibeliä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tarja Myller, ylläpitöinsinööri, puhelin: 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.04.2017 § 134

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Autoliikenne aiheuttaa sekä ilmanlaatu- että meluhaittoja ja tuottaa lisäksi ilmastomuutosta kiihdyttäviä hiilidioksidipäästöjä. Ilmanlaatua heikentävät sekä liikenteen pakokaasupäästöt (typenoksidit, pienhiukkaset, häkä ja hiilivedyt) että epäsuorat hiukkaspäästöt eli katupöly. Ilmanlaatua ja melua säädellään kuitenkin eri säädöksin, jotka edellyttävät ohjelmien ja suunnitelmien tekemistä ja asettavat niille omat aikatauluvaatimuksensa.

Helsingin kaupungilla on ympäristölautakunnan 1.11.2016 hyväksymä ilmansuojelusuunnitelma vuosille 2017-2024 ja kaupunginhallituksen 25.11.2013 hyväksymä meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosille 2013-2017. Näin ollen erillisen katumelua ja –pölyä koskevan suunnitelman laatiminen ei ole tarpeen, koska lainsäädäntöön perustuvat aikataulutetut suunnitelmat ovat jo olemassa sekä melun- että katupölyn vähentämiseksi. Näitä suunnitelmia tullaan tarkistamaan myös jatkossa lainsäädännön asettamien vaatimusten ja aikataulujen mukaisesti.

Strategisista meluselvityksistä ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimisesta säädetään EU:n ympäristömeludirektiivillä (2002/49/EY), joka on pantu täytäntöön ympäristönsuojelulailla (527/2014). Valtioneuvoston asetuksessa (801/2004) määritellään tarkemmin meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien sisältö, käytettävät tunnukset sekä niiden laatimisen aikataulu. Kaupunkimaisten yli 100 000 asukkaan kuntien on laadittava meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma sekä tarkistettava ne vähintään viiden vuoden välein. Helsingin kaupunki teki ensimmäisen meluselvityksen vuonna 2007 ja ensimmäisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman vuonna 2008. Toinen meluselvitys valmistui vuonna 2012, ja sen perusteella tehtiin ensimmäinen meluntorjuntasuunnitelman tarkistus vuonna 2013. Tarkistettu meluntorjuntasuunnitelma sisältää pitkän ajan tavoitteet meluhaittojen vähentämiseksi sekä toimenpideohjelman vuosille 2013-2017. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä melupäästöjen ja –altistuksen vähentämiseksi, melun huomioimiseksi hankinnoissa ja suunnittelussa sekä hiljaisten alueiden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Uusi meluselvitys valmistuu kesäkuussa 2017, ja sen perusteella tehdään uusi me-

luntorjuntasuunnitelma vuosille 2018-2022. Toimintasuunnitelman tulee olla valmis heinäkuussa 2018.

EU:n ilmanlaatudirektiiviin (2008/50/EY) perustuvat ilmanlaadun raja-arvot on saatettu osaksi lainsäädäntöä valtioneuvoston ilmanlaatuasetuksella (38/2011) ja ympäristönsuojelulailla (527/2014). Ilmanlaadun raja-arvojen ylittyessä kunta on ympäristönsuojelulain nojalla velvollinen laatimaan ilmansuojelusuunnitelman, joka sisältää toimenpiteet pitoisuuksien alentamiseksi alle raja-arvojen mahdollisimman pian. Helsingissä ylittivät 2000-luvun alkupuolella sekä hengitettävien hiukkasten eli katupölyn vuorokausiraja-arvo että liikenteen pakokaasupäästöistä aiheutuvan typpidioksidin vuosiraja-arvo. Ylitysten johdosta kaupunki laati ensimmäisen ilmansuojelun toimintaohjelmansa vuosille 2008-2016. Katupölypitoisuudet eivät ole ylittäneet raja-arvoa vuoden 2006 jälkeen, mutta ylitysriski on olemassa vilkasliikenteisissä katukuiluissa, joissa ylittyy edelleen typpidioksidin vuosiraja-arvo. Ylittymisen vuoksi Helsingin kaupunki otti käyttöön uuden ilmansuojelusuunnitelman vuosille 2017-2024. Suunnitelma oli laajalla lausuntokierroksella ja yleisön kuultavana, minkä jälkeen ympäristölautakunta hyväksyi suunnitelman 1.11.2016. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä liikenteen pakokaasupäästöjen ja katupölyn vähentämiseksi sekä puun pienpolton päästöjen vähentämiseksi.

Helsingissä on saatu selkeästi vähennettyä katupölypitoisuuksia tehokkaalla katujen kunnossapidolla ja pölyntorjuntatoimenpiteillä. EU:n asettama hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt HSY:n mittausten mukaan vuoden 2006 jälkeen. Katupölyhaittoja on vähennetty Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toimenpiteillä. Yhteistyössä on tutkittu ja otettu käyttöön tehokkaita katupölyntorjuntamenetelmiä. Uuteen, vuoden 2017 alusta voimaan tulleeseen Helsingin kaupungin ilmansuojelusuunnitelmaan 2017-2024 sisältyviä katupölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. vähän pölyävän liukkaudentorjuntamateriaalin valinta, täsmähiekoitus, pölynsidonta laimealla suolaliuksella ja tehokkaat kadunpesumenetelmät. Näitä käytäntöjä jatketaan ja kehitetään edelleen. Lisäksi kaupunki pyrkii myös edistämään kitkarenkaiden osuuden kasvua lähinnä viestinnällä ja kannustimilla sekä hankkimalla omaan kalustoonsa ensisijaisesti kitkarenkaita. Kitkarenkaiden osuuden kasvaminen vähentää myös selvästi tie liikenteen aiheuttamaa melua, joka on yksi merkittävä liikenteen ympäristöhaitta Helsingissä.

Meluntorjuntasuunnitelman tarkistuksessa on huomioitu ja myös tulevassa tarkistuksessa tullaan huomioimaan ilmansuojelusuunnitelman toimenpiteet, jotka vaikuttavat melua vähentävästi. Merkittävimpiä sekä liikennemelua että katupölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat autoliikenteen määrän vähentäminen mm. liikenteen hinnoittelun, liikkumisen oh-

11.09.2017

jauksen ja kestävien kulkutapojen edistämisen avulla sekä nastarenkaiden osuuden vähentäminen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi

§ 809

V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite yleiskaavan 2016 epäkohtien korjaamisesta

HEL 2017-002208 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Ulla-Marja Urhon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matti Enroth ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että Keskuspuisto, Malmin lentokenttä ja Tuomarinkylän kartanon alueet poistetaan kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymästä yleiskaavasta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lausunnossaan, että yleiskaavan laatiminen käynnistyi 20.11.2012 kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksyessä yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelman. Neljän vuoden valmistelu- ja päätöksentekoprosessi sai päätöksensä 26.10.2016 kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin uuden yleiskaavan. Yleiskaava

11.09.2017

ei ole vielä lainvoimainen. Kaavasta on jätetty useita valituksia hallinto-oikeuteen, ja kaupunginhallitus antoi niihin vastineen 22.5.2017.

Vastikään hyväksytyn yleiskaavan muuttaminen jälkikäteen yksittäisten alueiden osalta ei ole yksinkertaista eikä sitä ole pidettävä perusteltuna. Aloitteessa ehdotetun kaltaisilla muutoksilla olisi merkittävä vaikutus tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen ja valmistelun lähtökohdaksi asetetun väestöprojektion toteutumisen edellytyksiin. Esitettyjen muutosten laajuus vaarantaisi koko kaavaratkaisun toimivuuden, mikä edellyttäisi kokonaan uuden yleiskaavan valmistelua.

On syytä huomata, että yleiskaavamerkinnot ovat pääkäyttötarkoituksimerkintöjä. Puistojen ja liikenneväylien lopulliset sijainnit määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Rakentamisalueilla ei ole yleiskaavakartalla tarkkoja rajoja. Vierekkäisten eri kaavamääräysten alaisten alueiden maankäyttö sovitetaan tarkemmassa suunnittelussa yhteen niin, että tuetaan toimivaa kaupunkirakennetta. Vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden sekä paikallisen viheralueverkoston jatkuvuus turvataan. Esimerkiksi keskuspuiston tarkkoja rajauksia ei ole päätetty osana yleiskaavaa. Vastaavasti Tuomarinkylän alueella on mahdollisuus tutkia keskustelua herättänyttä pikaraitiotien linjausta tarkemmin. Arvokas kartanoympäristö säilyy Tuomarinkylässä jatkossakin osana kulttuurimaisemaa. Malmin lentokentän alue taas on asuntorakentamisen näkökulmasta Helsingin merkittävin yleiskaavan osoittama uusi asuntorakentamisen aluekokonaisuus.

Yleiskaava ei myöskään ota kantaa alueiden toteuttamisjärjestykseen. On kuitenkin syytä erikseen todeta, että muutettavaksi esitetty Malmin lentokentän alueen saattaminen toteuttamiskelpoiseksi on tärkeää 2020-luvun asuntorakentamistavoitteiden saavuttamisen kannalta. Samoin asuntorakentamiseen ja liikennejärjestelmään kytkeytyvien investointien suuntaaminen koilliseen Helsinkiin on olennaista ympäröivien alueiden tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksien ja alueellisen eriarvoisuuden estämisen kannalta.

Hierarkkinen kaavoitusjärjestelmä mahdollistaa sen, että asemakaavoitusvaiheessa on mahdollisuus vaikuttaa asemakaavoihin, joita ei pidetä tarkoituksenmukaisina. Asemakaavoitustyön aikana käydään myös aina läpi laaja osallistumis- ja vuorovaikutusprosessi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 22.2.2017 asia 20

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 237

HEL 2017-002208 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kaupunkisuunnittelulautakunnalta valtuustoaloitteesta, joka koskee yleiskaavan muuttamista Keskuspuiston, Malmin lentokentän ja Tuomarinkartanon alueiden osalta.

Yleiskaavan laatiminen käynnistyi 20.11.2012, kun kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelman. Neljän vuoden valmistelu- ja päätöksentekoprosessi sai päätöksensä 26.10.2016 kaupunginvaltuuston hyväksyessä Helsingin uuden yleiskaavan (Kaupunkikaavan). Yleiskaavan eri vaiheita on käsitelty useaan otteeseen kaupunkisuunnittelulautakunnassa, minkä lisäksi prosessiin kuuluva muu vuorovaikutus on ollut hyvin kattavaa. Yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen. Kaavasta on jätetty useita valituksia hallinto-oikeuteen. Kaupunki tulee antamaan niihin vastineen ennen kesää.

Yleiskaava kattaa koko Helsingin alueen lukuun ottamatta Östersundomia. Yleiskaava ei korvaa voimassa olevia Jätkäsaaren, Keski-Pasilan, Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan, Kuninkaantammen, Pohjois-Haagan itäosan ja Kruunuvuorenrannan osayleiskaavoja eikä Vartiosaaren, Meri-Rastilan länsirannan, Koivusaaren osayleiskaavoja, mikäli ne ovat tulleet voimaan ennen kuin uusi yleiskaava saa lainvoiman.

Vastikään hyväksytyn yleiskaavan muuttaminen jälkikäteen yksittäisten alueiden osalta ei olisi yksinkertaista. Lausunnossa ehdotetun kaltaisilla muutoksilla olisi merkittävää vaikutusta koko Helsingin tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen ja valmistelun lähtökohdaksi asetetun väestöprojektion toteutumisen edellytyksiin. Muutosten arviointi edellyttäisi arvioita koko kaavaratkaisun toimivuudesta. Mikäli yleiskaavaa haluttai-

11.09.2017

siin keskeisten ratkaisujensa osalta muuttaa, tulisi käytännössä käynnistää uuden yleiskaavan valmistelu.

On syytä huomata, että yleiskaavamerkinnät ovat pääkäyttötarkoituserkintöjä. Tarkemmassa suunnittelussa määritetään tarkemmin esimerkiksi rakentamisalueiden, puistojen ja liikenneväylien lopulliset sijainnit. Rakentamisalueilla ei ole yleiskaavakartalla tarkkoja rajoja. Vierekkäisten eri kaavamääräysten alaisten alueiden maankäyttö sovitaan tarkemmassa suunnittelussa yhteen niin, että tuetaan toimivaa kaupunkirakennetta. Vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden sekä paikallisen viheralueverkoston jatkuvuus turvataan. Esimerkiksi keskuspuiston tarkkoja rajauksia ei ole päätetty osana yleiskaavaa. Vastaavasti Tuomarinkylän alueella on mahdollisuus tutkia keskustelua herättänyttä pikaraitiotien linjausta tarkemmin. Arvokas kartanoympäristö säilyy Tuomarinkylässä jatkossakin osana kulttuurimaisemaa. Malmin lentokentän alue taas on asuntorakentamisen näkökulmasta Helsingin merkittävin yleiskaavan osoittama uusi asuntorakentamisen aluekokonaisuus.

Yleiskaava ei myöskään ota kantaa alueiden toteuttamisjärjestykseen. Näitä ajoitetaan osaltaan yleiskaavan toteuttamisohjelmassa, joka on tarkoitus tuoda päätöksentekoon vuoden 2017 loppupuolella. On kuitenkin syytä erikseen todeta, että muutettavaksi esitetty Malmin lentokentän alueen saattaminen toteuttamiskelpoiseksi on tärkeää 2020-luvun asuntorakentamistavoitteiden saavuttamisen kannalta. Samoin asuntorakentamiseen ja liikennejärjestelmään kytkeytyvien investointien suuntaaminen koilliseen Helsinkiin on olennaista ympäröivien alueiden tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksien ja alueellisen eriarvoisuuden estämisen kannalta.

Kaupunginvaltuustolla on aina mahdollisuus kaupungin ylimpänä päätöksentekuelimenä ottaa kantaa tuleviin suunnitelmiin. Hierarkkinen kaavoitusjärjestelmä tarkoittaa sitä, että asemakaavoitusvaiheessa on mahdollisuus palauttaa valmisteluun sellaiset asemakaavat, joiden hyväksymistä ei pidetä tarkoituksenmukaisena. Asemakaavaprosessin yhteydessä käydään myös aina läpi laaja vuorovaikutusprosessi, johon kaikki osalliset pääsevät mukaan.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

§ 810

V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite Puhoksen, Vallilan konepaja-alueen ja tukkutorin kehittämisestä Kaapelitehtaan toimintamallia soveltamalla

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuudet sille, että kaupunki lunastaa Puhoksen omistavan yhtiön osakekannan ja muodostaa tämän omistuksen pohjalta Kiinteistö Oy Kaapelitalon tapaan toimivan kiinteistöyhtiön. Lisäksi esitetään selvitettäväksi myös sitä, olisiko Vallilan konepaja-alueen kohdalla mahdollista ajatella kaupungin lunastavan jalostamisen tarpeessa olevat kiinteistöt kaupungin erillisen kiinteistöyhtiön kehitettäväksi. Edelleen aloitteessa esitetään selvitettäväksi myös sellaista vaihtoehtoa, että Tukkutorin tehtäväaluetta laajennettaisiin siten, että se toimisi nykyisten tehtäviensä ohella Kiinteistö Oy Kaapelitalon tapaisena oman toimialueensa erikoiskiinteistöjen yhtiömuotoisena jalostajana.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Puotinharjun ostoskeskus

Yleistä

Puotinharjun ostoskeskus, Puhos, sijaitsee kauppakeskus Itiksen naapurissa kaupungin omistamalla noin 29 000 m²:n suuruisella tontilla. Kaksikerroksinen ostoskeskus on rakennettu vaiheittain vuosina 1965–1989 ja sen laajuus on noin 17 000 k-m². Rakennukset kaipaavat peruskorjausta ja kaupallisesti ostoskeskus on jäänyt Itiksen varjoon.

Rakennus on keskinäisen kiinteistösaakeyhtiön omistuksessa. Yhtiössä on noin 25 osakasta, joista suurimmat ovat Sponda, Hok-Elanto, Kesko ja Ilmarinen. Maanvuokrasopimus on voimassa 31.12.2020 asti.

Kehittämisestä

Kaupallisen toiminnan jatkaminen Puhoksessa on tarkoituksenmukaista jo pelkästään siksi, että sen vanha osa tultaneen suojelemaan. Myymälä- ja palvelutiloiksi suunniteltua rakennusta ei välttämättä ole helppoa eikä edes tarkoituksenmukaista muuntaa täysin toisenlaiseen käyttöön.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona esitetty idea etnisesti profiloituneesta kauppahallista on kannatettava. Kaupallisen toiminnan menestyminen kauppakeskus Itiksen vieressä ja Prisman sekä syksyllä 2017 avautuvan Keskon Easton-kauppakeskuksen läheisyydessä edellyttää vahvasti omaleimaista muista toimijoista poikkeavaa profiilia. Onnistuneen profiilin löytäminen voisi mahdollistaa kohteen kehittymisen jopa niin sanotuksi destinaatio-kohteeksi, joka houkuttelisi kävijöitä laajemmaltakin alueelta.

Puhoksen hajautunut omistajarakenne oletettavasti vaikeuttaa kohteen kehittämistä. Omistuksen siirtyminen yhdelle omistajalle mahdollistaisi kohteen kehittämisen nykyistä tehokkaammin, vaikka toiminnan asiakkaille tuskin on merkitystä sillä, onko kiinteistön omistajuus keskittynyt vai hajautunutta.

Ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, että kaupunki lunastaisi kohteen. Pienenkin kauppaa- tai ostoskeskuksen kaupallisen konseptin kehittäminen, manageeraaminen ym. menestyksekkäs ylläpito ei kuulu kaupungin perustehtäviin tai kompetenssiin. Kaupunki voisi edelleen maanomistajan roolissa olla mukana toiminnassa sekä toimia Puhok-

sen toimijoita kokoavana ja heidän kanssaan keskustelevana kumppanina, mutta kohteen kaupallinen kehittäminen ja toiminta tulee tapahtua ammattimaisesti yksityisen, nykyisen tai tulevan, omistajan toimesta.

Aloite ei ole ristiriidassa Puhoksen alueen kaavoituksellisten pyrkimysten kanssa. Mahdollisen kaavamuutoksen lähtökohtana on vanhan osan suojelu ja säilyttäminen pääosiltaan kaupallisessa käytössä. Kaupahallitointi olisi asemakaavallisesti mahdollista nyt ja kaavamuutoksen jälkeenkin. Kaupunkikehittämisen kannalta ja siihen liittyvät sosiaaliset seikat huomioon ottaen kaavoittaja pitää aloitteen sisältöä kannatettavana.

Konepaja-alue

Yleistä

VR Yhtymä Oy:n omistama konepaja-alue Vallilassa rakentuu parhailaan asuin- ja toimitila-alueeksi. Osa vanhoista rakennuksista on tällä hetkellä vuokrattu lyhyillä sopimuksilla ns. väliaikaiskäyttöön.

Vanhojen konepajahallien voimassa olevan asemakaavan tavoitteena on suojella rakennukset sekä sijoittaa niihin palveluja, liiketilaa sekä toimitilaa. Pääkäyttötarkoitukseksi on merkitty KTY/s, toimitilarakennusten korttelialue. Halleihin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto- ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuustiloja, opetus-, koulutus-, studio- ja näyttelytiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevia tiloja. Lisäksi halleille on annettu suojelumääräyksiä.

Kehittämisestä

Konepaja-alueen Asemakaava on laadittu tarkoituksella sallimaan monipuolisia toimintoja. Aloitteessa esitetty visio yritysvetoisesta kaupunkikulttuurisesta tapahtuma- ja ruokaravintolamaailmasta on kaavan mukaista toimintaa ja tukee kaavan tavoitteita.

Alueen suojeltujen rakennusten korjaaminen on välttämätöntä ja sillä on suora vaikutus tilavuokriin. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan siihen, millaista yritys- tai muuta toimintaa rakennuksiin sijoittuu. Tältä osin tilanne ei siis muuttuisi, vaikka kaupunki omistaisi tilat, sillä kaupunki ei voisi tukea yritystoimintaa matalampien vuokrien muodossa. Sen sijaan kaupungin tulisi mahdollisuuksiensa mukaan edesauttaa maanomistajaa löytämään taloudellisesti kestävä ratkaisu rakennusten käyttöön.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Konepaja-alueen aukiot voisi liittää osaksi mahdollista tulevien rakennusten toimintaa. Aukioiden hyödyntäminen parantaisi alueen vetovoimaisuutta ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Tukkutori

Helsingin tukkutorin tehtävänä on kehittää Teurastamon, kauppahallien ja torien toimintaa, vuokrata varasto- ja kylmätilaa pakastushotellista sekä toimitiloja erityisesti elintarvike- ja kukka-alan toimijoille ja yrityksille, ylläpitää ja tukea alueittensa yritysten toimintaedellytyksiä ja edesauttaa uusien yritysten aloittamismahdollisuuksia näiden erilaiset tarpeet huomioiden.

Tukkutorin toiminnat liittyvät kiinteästi toisiinsa ja edistävät kokonaisvaltaista kehitystä. Teurastamo, kauppahallit ja torit muodostavat ison ja luontevan osan ruoka- ja kaupunkikulttuurin kehittämistyöstä. Samaan kokonaisuuteen sulautuvat myös Silakkamarkkinat ja muut ruokatapahtumat. Koko tukkualue toimii suurena kokonaisuutena, jonka ytimessä on pakastamolaitos. Pakastamo luo toimintaedellytyksiä tori- ja hallikauppiaille sekä muille kaupungissa toimiville ravintola-alan toimijoille ja pienyrittäjille.

Tukkutorin ja Teurastamon alue on profiloitunut vahvana ja omaleimaisena ruokakulttuuritoiminnan keskittymänä. Kaupungin on tärkeää mahdollistaa jatkossakin tukkutorin toiminta ja keskittää voimavaroja Teurastamon alueen kehittämiseen. Teurastamohanke on vielä kesken ja korjattavia rakennuksia tulisi saattaa kuntoon mahdollisimman pian, jotta kaikki tilat saataisiin vuokrattua ja alue tulisi toimivaksi. Toimintojen hajauttaminen ja voimavarojen jakaminen tässä vaiheessa uusille, pahimmillaan toistensa kanssa kilpaileville, hankkeille tai alueille ei ole tarkoituksenmukaista. Lisäksi Kalasataman alueella asuminen sijoittuu hieman kauemmaksi teurastamosta, kun taas konepaja-alueella asuinrakennuksia on jo nyt aivan po. rakennusten vieressä.

Yksityisiä, menestyneitä torihankkeita on muun muassa Kööpenhaminassa, Tallinnassa ja Tukholmassa. Näissä hankkeen taustalla on yksityinen toimija, joka vuokraa myyntipaikkoja kauppiaille ja toiminta on kaupakeskusmaista.

Lopuksi

Aloitteessa esitetyt ehdotukset Puotinharjun ostoskeskuksen ja Vallilan konepaja-alueen toiminnan sisällölliseksi kehittämiseksi ovat sinällään kannatettavia. Kaupungin ydintehtäviin ei kuitenkaan kuulu liikekiinteistöjen omistaminen ja kaupakeskusmaisen toiminnan järjestäminen. Rakennukset ovat myös olleet yleisesti myynnissä, joten kaupungin ostamismahdollisuuksiin liittyisi kilpailutilanteessa paljon epävarmuutta.

Kaupungin tavoitteena on ollut aktiivisesti vähentää tilaomaisuutta, joka ei ole kaupungin ydintoimintojen käytössä.

Aloitteessa esitetään toiminnan organisointia kaupungin perustaman ja omistaman yhtiön toimesta. Tällaisen yhtiön taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Kaupunki joutuisi käytännössä pääomittamaan yhtiötä osakkeiden tai rakennusten hankintaan ja korjaamiseen tarvittavilla varoilla tai takaamaan yhtiön toiminnan edellyttämiä lainoja. Lisäksi kaupunki ottaisi yhtiön kautta liiketaloudellisen riskin siitä, että yhtiö saa tilat vuokrattua. Mikäli yhtiön toiminta muodostuisi tappiolliseksi, se voisi edellyttää kaupungin lisäpanostuksia yhtiöön. Tällaisen riskin ottaminen ei ole kaupungin kannalta perusteltua.

Kiinteistöjen kehittämistä haluttuun suuntaan on tarkoituksenmukaista edistää ensisijaisesti kiinteistöjen omistajien kanssa maankäytöllisin ja Puotinharjun Puhoksen osalta tarvittaessa myös tontinluovutuksen keinoin.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kaupunginhallitukselle antamansa lausunnon hyväksyessään kehottaa samalla kaupunkiympäristön toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Tukkutorin organisaatiomuodon osalta kaupunginhallitus toteaa, että 1.6.2017 voimaan tulleen johtamisjärjestelmän uudistuksen yhteydessä tukkutori päätettiin yhdistää osaksi kaupunkiympäristön toimialaa. Tukkutorin erottaminen omaksi kokonaisuudekseen ja/tai toiminnan yhtiöittämistä koskevien selvitysten käynnistäminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 15.2.2017 asia 39

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 65

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Puotinharjun Puhos –ostoskeskusta, Vallilan konepaja-aluetta ja Tukutoria kehitettäisiin Kaapelitehtaan toimintamallia soveltamalla. Tällöin kaupunki ostaisi rakennukset omistukseensa, peruskorjaisi ne ja vuokraisi yrityksille.

Puotinharjun Puhos

Yleistä

Puotinharjun ostoskeskus sijaitsee kauppakeskus Itiksen naapurissa kaupungin omistamalla noin 29 000 m²:n suuruisella tontilla. Kaksikerroksinen ostoskeskus on rakennettu vaiheittain vuosina 1965-1989 ja sen laajuus on noin 17 000 k-m². Rakennukset kaipaavat peruskorjausta ja kaupallisesti ostoskeskus on jäänyt Itiksen varjoon. Rakennus on keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön omistuksessa. Yhtiössä on noin 25 osakasta, joista suurimmat ovat Sponda, Hok-Elanto, Kesko ja Ilmarinen. Maanvuokrasopimus on voimassa 31.12.2020 asti.

Kehittämisestä

Kuten aloitteessa on esitetty, kaupallisen toiminnan jatkaminen Puhoksessa on tarkoituksenmukaista jo pelkästään siksi, että sen vanha osa tultaneen suojelemaan: myymälä- ja palvelutiloiksi suunniteltua rakennusta ei välttämättä ole helppoa eikä edes tarkoituksenmukaista muuntaa täysin toisenlaiseen käyttöön.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona esitetty idea etnisesti profiloituneesta kauppahallista on kannatettava: kaupallisen toiminnan menestyminen kauppakeskus Itiksen vieressä ja Prisman sekä syksyllä 2017 avautuvan Keskon Easton-keskuksen läheisyydessä edellyttää vahvasti omaileimaista muista toimijoista poikkeavaa profiilia. Onnistuneen profiilin löytäminen mahdollistaisi kohteen kehittämisen jopa niin sanotuksi des-

11.09.2017

tinaatio-kohteeksi, joka houkuttelisi kävijöitä laajemmaltakin alueelta. Maailmalla on useita esimerkkejä tällaisista onnistuneista hankkeista.

Puhoksen hajautunut omistajarakenne vaikeuttaa kohteen kehittämistä. Omistuksen siirtyminen yhdelle omistajalle mahdollistaisikin kohteen kehittämisen nykyistä tehokkaammin.

Kaupunkiympäristölautakunnan mielestä ei kuitenkaan ole tarkoituk- senmukaista, että kaupunki lunastaisi kohteen jo pelkästään siksi, että kaupungilla ei ole sellaista osaamista, mitä pienenkin kauppa- tai os- toskeskuksen kaupallisen konseptin kehittäminen, manageeraaminen ym. menestyksekkäs ylläpito edellyttää. Kaupunki voisi edelleen maano- mistajan roolissa olla mukana toiminnassa, mutta kohteen kaupallinen kehittäminen ja toiminta tulisi tapahtua ammattimaisesti yksityisen, ny- kyisen tai tulevan, omistajan toimesta.

Kaavoituksellisesti aloitteen sisältöä voidaan pitää hyvänä sosiaalisista, rakennussuojelullisista ja urbanistista syistä. Puhoksen alueen kaavoit- tamisen kannalta aloite ei ole ristiriidassa kaavoituksellisten pyrkimys- ten kanssa. Mahdollisen kaavamuutoksen lähtökohtana on vanhan osan suojelu ja säilyttäminen pääosiltaan kaupallisessa käytössä. Kau- pungin organisoima kauppahallitoiminta olisi asemakaavallisesti mah- dollista nyt ja kaavamuutoksen jälkeenkin. Kaupunkikehittämisen kan- nalta ja siihen liittyvät sosiaaliset seikat huomioiden kaavoittaja pitää aloitteen sisältöä kannatettavana. Aloitteessa mainittu Puhoksen sisä- pihan kattaminen on detalji, joka saattaisi olla mahdollista, mutta se on erillinen suunnittelukysymys, joka pitäisi ratkaista muun muassa suoje- lutavoitteiden valossa.

VR:n konepaja-alue Vallilassa

Yleistä

VR Yhtymä Oy:n omistama konepaja-alue Vallilassa rakentuu parhail- laan asuin- ja toimitila-alueeksi. Osa vanhoista rakennuksista on tällä hetkellä vuokrattu lyhyillä sopimuksilla ns. väliaikaiskäyttöön.

Pasilan konepajalla vanhojen konepajahallien voimassa olevan asema- kaavan tavoitteena on suojella rakennukset sekä sijoittaa niihin palvelu- ja liiketilaa sekä toimistotilaa. Pääkäyttötarkoitukseksi on merkitty KTY/s, toimitilarakennusten korttelialue. Halleihin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto- ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teol- lisuustiloja, opetus-, koulutus-, studio- ja näyttelytiloja, kokoontumistilo- ja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa pal- velevia tiloja. Lisäksi halleille on annettu suojelumääräyksiä.

Kehittämisestä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Aloitteessa on esitetty, että kaupunki selvittäisi mahdollisuutta lunastaa myös konepaja-alueen kiinteistöjä niiden jalostamiseksi esimerkiksi kaupunkikulttuuriseksi tapahtuma- ja ruokaravintolakeskittymäksi.

Asemakaava on laadittu tarkoituksella sallimaan monipuolisia toimintoja. Aloitteessa esitetty visio yritysveloitetusta kaupunkikulttuurisesta tapahtuma- ja ruokaravintolamaailmasta on kaavan mukaista toimintaa ja tukee kaavan tavoitteita.

Alueen suojeltujen rakennusten korjaaminen on välttämätöntä ja sillä on suora vaikutus tilavuokriin. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan siihen, millaista yritys- tai muuta toimintaa rakennuksiin sijoittuu. Tältä osin tilanne ei siis muuttuisi, vaikka kaupunki omistaisi tilat, sillä kaupunki ei voi subventoida yrityksiä matalampien vuokrien muodossa. Sen sijaan kaupungin tulisi mahdollisuuksiensa mukaan edesauttaa maanomistajaa löytämään taloudellisesti kestävä ratkaisu rakennusten käyttöön.

Konepaja-alueen aukiot voisi liittää osaksi mahdollista tulevien rakennusten toimintaa. Aukioiden hyödyntäminen parantaisi alueen vetovoimaisuutta ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Tukkutori

Helsingin tukkutorin tehtävänä on kehittää Teurastamon, kauppahallien ja torien toimintaa, vuokrata varasto- ja kylmätilaa pakastushotellista sekä toimitiloja erityisesti elintarvike- ja kukka-alan toimijoille ja yrityksille, ylläpitää ja tukea alueittensa yritysten toimintaedellytyksiä ja edesauttaa uusien yritysten aloittamismahdollisuuksia näiden erilaiset tarpeet huomioiden.

Tukkutorin toiminnat liittyvät kiinteästi toisiinsa ja edistävät kokonaisvaltaista kehitystä. Teurastamo, kauppahallit ja torit muodostavat ison ja luontevan osan ruoka- ja kaupunkikulttuurin kehittämistyöstä, samaan kokonaisuuteen sulautuu myös Silakkamarkkinat ja muut ruokatapahtumat. Myös viestinnällisesti nämä toiminnat ovat hyvin yhtenäinen alue. Koko tukkualue toimii suurena kokonaisuutena, jonka ytimessä on pakastamolaitos. Pakastamo luo toimintaedellytyksiä tori- ja hallikauppiaille sekä muille kaupungissa toimiville ravintola-alan toimijoille ja pienyrityksille.

Tavoitteena on, että tukkutori on elintarvike- ja kukka-alan pk-yrityksille palveluiltaan ja sijainniltaan pääkaupunkiseudun houkuttelevin toimintaympäristö. Kauppahallien ja torien osalta tavoitteena on antaa erityisesti pienyrityksille mahdollisuuksia myydä tuotteitaan perinteisissä halli- ja toritiloissa, joissa puitteet ja kokonaisuus luovat hyvät mahdollisuudet kaupankäyntiin.

On tärkeää, että kaupunki mahdollistaa jatkossakin tukkutorin toiminnan ja keskittää erityisesti voimavaroja Teurastamon kehittämiseksi. Teurastamohanke on vielä kesken ja korjattavia rakennuksia tulisi saattaa kuntoon mahdollisimman pian, jotta kaikki tilat saataisiin vuokrattua ja alue tulisi toimivaksi. Toimintojen hajauttaminen ja voimavarojen jakaminen uusille hankkeille tässä vaiheessa ei ole toivottavaa.

Toisaalta yksityisiä, menestyneitä torihankkeita on muun muassa Kööpenhaminassa, Tallinnassa ja Tukholmassa. Näissä hankkeen taustalla on yksityinen toimija, joka vuokraa myyntipaikkoja kauppiaille ja toiminta on kauppakeskusmaista.

Lopuksi

Aloitteessa esitetyt ehdotukset Puhoksen ostarin ja VR:n konepaja-alueen toiminnan sisällölliseksi kehittämiseksi ovat sinällään kannatettavia. Kaupungin ydintehtäviin ei kuitenkaan kuulu liikekiinteistöjen omistaminen ja kauppakeskusmaisen toiminnan järjestäminen. Yksityiseltä sektorilta löytyy hyvin rahoitusta ja parempaa osaamista yritystoiminnan tarpeisiin.

Kaupungin tavoitteena on ollut aktiivisesti vähentää tilaomaisuutta, joka ei ole kaupungin ydintoimintojen käytössä. Puhoksen ja VR:n konepaja-alueen rakennuksia voisi siis kehittää osin täydennysrakentamalla joko nykyisten tai uusien yksityisten omistajien voimin. Rakennukset ovat olleet yleisesti myynnissä, joten kaupungin ostamismahdollisuuksiin liittyy kilpailutilanteessa paljon epävarmuutta.

Aloitteessa esitetään toiminnan organisointia kaupungin perustaman yhtiön toimesta. Tällaisen yhtiön taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä ja kaupunki joutuisi käytännössä pääomittamaan yhtiötä osakkeiden tai rakennusten hankintaan ja korjaamiseen tarvittavilla varoilla tai takaamaan yhtiön toiminnan edellyttämiä lainoja. Lisäksi kaupunki ottaisi yhtiön kautta liiketaloudellisen riskin siitä, että yhtiö saa tilat vuokrattua. Mikäli yhtiön toiminta muodostuu tappiolliseksi, se voisi ajautua taloudellisiin vaikeuksiin, ellei kaupunki sijoita yhtiöön lisää pääomia. Tällaisen riskin ottaminen ei ole välttämättä kaupungin kannalta perusteltua.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää aloitteessa mainittujen kiinteistöjen toiminnan sisällöllistä kehittämistä aloitteessa mainittuun suuntaan kannatettavana. Lautakunta ei kuitenkaan lähtökohtaisesti pidä kannatettavana kiinteistöjen hankkimista kaupungille tai sen omistamalle yhtiölle. Kiinteistöjen kehittämistä haluttuun suuntaan tulisi ensisijaisesti edistää kiinteistöjen omistajien kanssa maankäytöllisin ja Puhoksen osalta myös tontinluovutuksen keinoin.

Lautakunta lisäksi kehottaa toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään kappale:

"Hyväksyessään lausunnon lautakunta kehottaa samalla toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappale:

"Hyväksyessään lausunnon lautakunta kehottaa samalla toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 7

Eveliina Heinäluoma, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Nuutti Hyttinen

Lautakunta hyväksyi Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 5 (1 poissa).

22.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 09.05.2017 § 47

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi valtuutettu Rantasen valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa rinnastetaan kaksi mahdolliselta kehityskaareltaan samantapaista kohdetta sekä esitetään kehityssuuntia kaupungin hallintokuntien ja konserniyksiköiden toiminnalle. Selkeiden ratkaisuesitysten taakse kätkeytyy tarpeita jatkoselvityksille sekä periaatteellisia kysymyksiä kaupungin roolista kehittäjänä.

Puhoksen kohdalla keskeiset selvitettävät asiat ovat se, onko jokin osa todella saamassa rakennussuojelun suojaa, ketkä omistavat juuri tuon osan tilat ja millaisena tiloja omistavat tahot Puhoksen tulevaisuuden ylipäättään näkevät. Koska lausuntopyyntöä ei ole esitetty kaupunginmuseolle, suojeluasiaan tuskin saadaan edes alustavaa kannanottoa tämän aloitteen käsittelyn yhteydessä.

Omistuksen selvittäminen on yksinkertaista. Monimutkaista on selvittää onko tilojen omistaminen joillekin tulevan toiminnan kannalta keskeiseksi nähdylle vuokralaiselle erityisen merkityksellistä. Yrittäjälähtöisessä toiminnassa mahdollisuus omistaa toimitilat vuokraamisen sijaan on monelle tärkeää. Toisaalta on ymmärrettävä, että hajautunut omistus voi olla toiminnan kehittymisen kannalta positiivinenkin asia. Se estää suurten linjamuutosten syntymistä ja pelkällä monimutkaisella päätöksenteolla suojelee kokonaisuutta esim. myynniltä tai purkamiselta. Aloitteessa visioidun toiminnan asiakkaille tuskin on erityistä merkitystä sillä, onko kiinteistön omistajuus keskittynyttä vai hajautunutta.

Omistamisen kysymys näyttäytyy oikeassa valossaan, kun ajatellaan kaupungin omaa, aktiivista roolia kehittäjänä. Miksi Helsingin kaupungin tulisi olla omistaja voidakseen olla kokonaisuuden kehittäjä? Eikö kaupungille löydy kokonaisuudessa roolia ilman omistajuutta? Mikä on se lisäarvo, joka kaupungin omistuksesta syntyisi? Aloitteessa tehty

11.09.2017

vertaus Kaapelitehtaan malliin on helppo nähdä, mutta kun ajatellaan mitä on se työ, jota Kiinteistö Oy Kaapelitalo rakennustensa kehittäjänä tekee, nähdään, että merkittävä osa siitä voidaan tehdä ilman omistussuhdetta kiinteistöön.

Helsingin kaupunki voi halutessaan toimia Puhoksen kehittäjänä toimijoita kokoavana ja keskustelevana kumppanina, joka viestii toiminnasta, auttaa löytämään sinne parhaat vuokralaiset ja/tai osakkaat ja soveltaa lupaprosessejaan Puhoksen osalta säännösten mahdollistamaan sallivuuden maksimiin asti. Toki Helsinki voi olla toiminnassa myös omistaja, mutta silloin mietittäväksi tulee se, riittääkö osakkuus yhtenä muiden omistajien rinnalla. Osaomistajuudesta on hyviä kokemuksia mm. Maria 0-1 –start-up –keskittymän toiminnasta.

Viittaus Stoaan alueelliseen kulttuurikeskukseen on lautakunnan mielestä kirjattu väärin päin. Mikäli kaupunki olisi omistajana, on perustellumpaa järjestää asetelma siten, että Stoalla on määräysvaltaa Puhoksen toimintaan eikä Puhoksella Stoaan. Sinänsä on tärkeää, että Stoa Puhoksen naapurina nähdään kehittämisen tärkeänä osana jo aloitteessa.

Vallilan konepajan alueen tulevaisuuden ovat nostaneet keskusteluun paikalliset aktiiviset asukkaat. Rakennukset ja maapohjan omistaa valtiollinen toimija. Niiden käyttöä rajoittaa sekä suojele- että kaavamääräykset. Haetun kaavasta poikkeamisluvan hylkääminen kertoo siitä, että tuleva käyttö on hyvin rajallista. Tämä laskee kiinteistön arvoa sen omistajan silmissä. Arvoa, joka ei suojelemääräysten ja rakennusten heikon kunnon vuoksi ollut luultavasti valmiiksikaan korkea.

Silti on epäselvää miksi juuri Helsingin kaupungin pitäisi omistaa ja kehittää toimintaa ja rakennuskantaa. Kaupungissa on useita musiikkio- pistoja, jotka omistavat tilansa. Niiden taloudellinen tilanne on keskimääräistä vakaampi. Uusimpana hankkeena Katajannokan rantaan on noussut Altaan kaupunkiuimala yksityisellä rahoituksella. Kaapelitehtaan toimintamallin keskiössä on kiinteistöomistuksen tuoma työrauha ja toiminnan joustavuus.

Sen sijaan, että kaupunki monistaa ja muokkaa sinänsä erinomaista Kaapelitehtaan toimintamallia sen tulisi yrittää keksiä kokonaan uusi. Malli, jossa kaupunkikulttuurisesti aktiivisia toimijoita tuetaan ja opastetaan omistamaan omat toimitilansa. Kulttuurin kentän toimijoiden yleinen ongelma on kevyt tai olematon taseomaisuus, joka herkistää pienilekin kassavirran vaihteluille.

Kiinteistöomistus tarkoittaisi kymmenien vuosien lainanhoitoa, mutta kyseessä on rakennukset, jotka ovat nyt olleet olemassa ensimmäiset 115 vuottaan. Kiinteistöjen omistamiseen kantakaupungissa on tarjolla yksityistä rahoitusta, mutta tällainen toimintamalli vaatii toimijakentän

11.09.2017

rohkaisemista tiedolla, laskentamalleilla ja luultavasti rahoituksen ja kaupanteon tuella.

On selvää, että kulttuurikeskuksen henkilöstön ja tulevaisuudessa koko toimialan osaamisen tulee olla tukemassa tuollaisen mallin syntymistä.

Aloitteen kolmantena asiana esitetään Tukkuutori-viraston yhtiöittämistä. Asia olisi ollut luontevaa selvittää osana johtamisuudistuksen prosessia, kuten on tehty Korkeasaaren eläintarhan kohdalla. Koska näin ei ole tehty, jää asia tulevan kaupunkiympäristön toimialan asiaksi. Selvityksen teettäminen on toimialajohtajan päätettävissä ja selvityksen johtopäätökset hänen esittelyvallassaan.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että mikäli Tukkuutorin yhtiöittämisestä selvitetään, on tärkeää samalla kirkastaa Helsingin ruokakulttuuristrategiaa. Nykyisellään siinä kulkee sekaisin erittelemättöminä ruokakulttuurin liiketoiminnallinen ja yhteiskunnallinen vaikutus. Tällaisenaan strategiaan on vaikea löytää yhtymäkohtia muiden hallintokuntien toiminnasta. Tämä lienee merkittävä syy sille, miksi Tukkuutorin toiminta ruokakulttuurin edistäjän on jäänyt yksinäiseksi. Yhteistyö aktiivisten kuntalaisten ja yrittäjien kanssa on luontevaa, mutta epäselvän vaikutavuusmäärittelyn vuoksi hallintokunnat ovat nähneet prioriteetit liian helposti jonkin toisen hallintokunnan asiana.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

§ 811

V 27.9.2017, Valtuutettu René Hurstin aloite Ristikkokadun nimen muuttamisesta

HEL 2017-001314 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu René Hurstin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ristikkokadun nimen muuttamista koskeva valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu René Hursti ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että Hermannissa sijaitseva, Helsingin vankilalle johtava Ristikkokatu muutetaan Uuden alun kaduksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunkisuunnittelulautakunta, nimistötoimikunta ja kaupunginmuseon johtokunta toteavat lausunnoissaan, että Ristikkokatu - Gallergatan on vahvistettu asemakaavassa 10900 jo vuonna 2002. Vuosina 1952 - 2002 oli käytössä nimi Ristikkotie - Gallervägen. Nimistösuunnittelun keskeisenä ohjenuorana on pidetty nimistön pysyvyyttä ja historiallista syvyyttä.

Helsingin vankilan ympäristöön annettiin vuonna 2002 yhteensä kolme vankilan historiaan liittyvää kadunnimeä: Mathilda Wreden kuja - Mathilda Wredes gränd, Muurikuja - Murgränden ja Ristikkokatu - Gallergatan. Alue on rakentunut uudeksi asuinalueeksi vuosien 2002 - 2015 välillä, ja Ristikkokatu on keskeinen osa tätä uutta asuinaluekokonaisuutta. Ristikkokadun ympäristössä on myös 28.4.2017 tullut voimaan asemakaava 12402, jossa osoitettiin useita vanhoja puurakennuksia asuinrakennuksiksi. Alueella on näin ollen kymmeniä uusia asukkaita, jotka vastikään ovat ottaneet uuden osoitteensa käyttöön. Kadun asukkailta ei ole tullut palautetta tai muutostoiveita kadunnimeen liittyen.

Helsingin kaupungin nimistösuunnittelussa noudatettavan periaatteen mukaan vakiintuneita ja paikallishistoriallisesti merkittäviä paikannimiä ei tule muuttaa, ellei muuttamiseen ole pakottavaa, esimerkiksi pelasturvallisuuteen liittyvää tarvetta. Tällaisia Ristikkokadun nimenmuutokseen pakottavia syitä ei ole ilmennyt. Lisäksi vakiintuneen kadunnimen muuttaminen aiheuttaisi kadun asukkaille ja yrityksille kustannuksia, pitkäaikaista sekaannusta ja kohtuutonta haittaa. Kadunnimien muuttaminen voi aiheuttaa myös vaaratilanteita.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ristikkokadun nimen muuttamista koskeva valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 240

HEL 2017-001314 T 00 00 03

Ksv 5264_112

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

11.09.2017

Helsingin kaupungin nimistösuunnittelussa noudatettavan periaatteen mukaan vakiintuneita ja paikallishistoriallisesti merkittäviä paikannimiä ei tule muuttaa, ellei muuttamiseen ole pakottavaa, esimerkiksi pelastusturvallisuuteen liittyvää tarvetta. Nimistösuunnittelun keskeisenä ohjenuorana on pidetty nimistön pysyvyyttä ja historiallista syvyyttä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että Hermannin kaupunginosassa Hermanninmäen osa-alueella sijaitseva kadunnimi Ristikkokatu–Gallergatan on määrätty vuonna 2002 voimaan tulleessa asemakaavassa nro 10900. Siihen asti samalla paikalla oli käytössä kaupunginhallituksen vuonna 1952 tekemällä päätöksellä nimi Ristikkotie–Gallervägen. Alueella sijaitsevat Ristikkokadun tavoin vankilan historiaan liittyvät Mathilda Wreden kuja–Mathilda Wredes gränd ja Muurikuja–Murgränden.

Nimistötoimikunta on kaupunkisuunnitteluvirastolle antamassaan lausunnossa 8.3.2017 (§ 19) muistuttanut kadunnimien tärkeimmästä funktiosta osoitejärjestelmän osana kadun asukkaiden, siellä kulkevien ja asioita toimittavien arjessa. Kadulla on käytössä tällä hetkellä viisi osoitenumeroa (Ristikkokatu 3 ja 4–10), ja vakiintuneen kadunnimen muuttaminen aiheuttaisi kadun asukkaille ja yrityksille kustannuksia, pitkäaikaista sekaannusta ja kohtuutonta haittaa esimerkiksi pelastustilanteissa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta jakaa nimistötoimikunnan kannan siitä, että kadun nykyinen nimi Ristikkokatu–Gallergatan antaa alueelle karakteriä ja kunnioittaa erilaisten ihmisryhmien rinnakkaiseloja ja yhteisöllisyyttä. Ristikkokadun nimenmuutokseen ei ole ilmennyt pakottavia syitä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta ei puolla valtuustoaloitteessa esitettyä Ristikkokadun nimenmuutosta Uudenalunkaduksi.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Marja Piimies

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 25.04.2017 § 35

HEL 2017-001314 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Kaupunginmuseon johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuustoaloitteesta, jossa esitetään Hermannissa sijaitsevan Ristikkokadun (Gallergatan) nimen muuttamista Uudenalunkaduksi.

Johtokunta kiittää kaupunginvaltuutettuja kiinnostuksesta Helsingin nimistöä kohtaan. Johtokunta muistuttaa, että Hermannin kaupunginosassa sijaitseva Ristikkokatu – Gallergatan on vahvistettu asemakavassa 10900 jo 25.10.2002. Vuosina 1952–2002 samalla paikalla oli käytössä nimi Ristikkotie – Gallervägen.

Helsingin vankilan ympäristöön nousi vuosina 2002–2015 uusi asuinalue, jolle annettiin kolme vankilan historiaan liittyvää kadunnimeä: Mathilda Wreden kuja – Mathilda Wredes gränd, Muurikuja – Murgränden ja Ristikkokatu – Gallergatan. Viimeksi mainittu kadunnimi on keskeinen osa tätä uutta asuinaluekokonaisuutta, johon kuuluu mm. useita vanhoja puurakennuksia, jotka on korjattu asuinrakennuksiksi. Alueen uudet asukkaat ovat melko vastikään ottaneet uudet osoitteet käyttöönsä eikä heiltä ole tullut kielteistä palautetta tai nimenmuutosvaatimuksia.

Kaupunginmuseon johtokunta kannattaa Helsingin kaupungin nimistön suunnittelussa noudatettavaa periaatetta, jonka mukaan käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityisen painavia syitä. Ristikkokadun nimenmuutokseen ei ole johtokunnan mielestä esitetty tällaisia syitä. Kadunnimen muuttaminen aiheuttaisi myös turhaa vaivaa ja kustannuksia kadun asukkaille ja yrityksille. Uudenalunkadulle saattaisi myös olla haastavaa löytää sopiva ruotsinkielinen vastine.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että kadun nykyinen nimi kertoo alueen historiasta ja nykyisyydestä sekä huomioi Hermannin erilaiset asujat. Kadun nimen muuttamisen sijaan Helsingin vankilan alueella voisi kenties olla esimerkiksi taideteos, joka korostaa vankilasta poistuville uuden alun mahdollisuutta?

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 08.03.2017 § 19

HEL 2017-001314 T 00 00 03

Nimistötoimikunta käsitteli valtuutettu René Hurstin ja 22 muun allekirjoittaneen aloitetta, jossa esitetään Hermannin kaupunginosassa Hermanninmäen osa-alueella sijaitsevan Ristikkokadun (Gallergatan) nimen muuttamista Uudenalunkaduksi. Nimistötoimikunta kiittää aloitteesta ja mielenkiinnosta Helsingin nimistöä kohtaan.

Nimistötoimikunta toteaa, että Hermannin kaupunginosassa sijaitseva Ristikkokatu–Gallergatan on vahvistunut 11.9.2002 ja kuulutettu voimaan 25.10.2002 asemakaavassa 10900. Tätä ennen samalla paikalla oli käytössä nimi Ristikkotie–Gallervägen vuodesta 1952.

Helsingin vankilan ympäristöön annettiin vuonna 2002 yhteensä kolme vankilan historiaan liittyvää kadunnimeä: Mathilda Wreden kuja–Mathilda Wredes gränd, Muurikuja–Murgränden ja Ristikkokatu–Gallergatan. Alue on rakentunut uudeksi asuinalueeksi vuosien 2002–2015 välillä, ja Ristikkokatu on keskeinen osa tätä uutta asuinaluekokonaisuutta. Ristikkokadun ympäristöön on myös laadittu asemakaavan muutos, jossa osoitettiin useita vanhoja puurakennuksia asuinrakennuksiksi. Alueella on näin ollen kymmeniä uusia asukkaita, jotka vastikään ovat ottaneet uuden osoitteensa käyttöön. Kadun asukkailta ei ole tullut palautetta tai muutostoiveita kadunnimeen liittyen.

Nimistötoimikunta jatkaa, että Helsingin kaupungin nimistösuunnittelussa noudatettavan periaatteen mukaan käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityistä, painavaa syytä. Tällaisia Ristikkokadun nimenmuutokseen pakottavia syitä ei ole ilmennyt. Nimistötoimikunta muistuttaa kadunnimien tärkeimmästä funktiosta osoitejärjestelmän osana kadun asukkaiden, siellä kulkevien ja asioita toimittavien arjessa. Kadulla on käytössä tällä hetkellä viisi osoitenumeroa (Ristikkokatu 3 ja 4–10), ja vakiintuneen kadunnimen muuttaminen aiheuttaisi kadun asukkaille ja yrityksille kustannuksia, pitkäaikaista sekaannusta ja kohtuutonta haittaa. Kadunnimien muuttaminen voi aiheuttaa myös suoranaisia vaaratilanteita, jos muuttunut tilanne ei jostain syystä päivity ajantasaiseksi esimerkiksi pelastuslaitokselle tai muihin elintärkeisiin järjestelmiin tai esimerkiksi kaupallisten toimittajien navigaattoreihin.

Nimistötoimikunta toteaa vielä, että ehdotetun nimen oikeinkirjoitus ja nimen taivutus saattaisi osoittautua käytännössä hankalaksi. Nimestä käytettävän ruotsinkielisen vastineen valinta ja nimen toimivuus ruotsiksi voisi myös osoittautua vaikeaksi.

Nimistötoimikunnan mielestä kadun nykyinen nimi antaa alueelle karakteriä ja kunnioittaa erilaisten ihmisryhmien rinnakkaiseloja ja yhteisöllisyyttä. Nimistötoimikunta muistuttaa lisäksi, että katu kuljetaan aina molempiin suuntiin, kohti vankilaa ja sieltä pois.

11.09.2017

Nimistötoimikunta toivoo lämpimästi Helsingin vankilasta vapautuville vangeille uuden alun mahdollisuutta, mutta ei puolla aloitteessa esitettyä virallisen kadunnimen muuttamista. Nimistötoimikunta ehdottaa, että Helsingin vankilan uloskäynnin luona tai portissa voisi olla jokin epävirallinen, vankilasta poistuville uuden alun mahdollisuutta korostava symboli tai teksti.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

§ 812

V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite pysäköintiautomaattien toiminnan parantamisesta

HEL 2017-003502 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matti Enroth ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin pysäköintiautomaattien toiminnan parantamiseksi ja käyttämisen helpottamiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että pysäköintiautomaatteja on vuonna 2015 päätetyn automaattiuudistuksen jälkeen uusittu suurin osa eli 400 kpl kaikista 600 automaattista. Uudistuksen yhtenä tavoitteena on ollut lisätä maksuvaihtoehtoja. Pysäköinnin voi maksaa pysäköintiautomaateilla, mobiililaitteiden avulla tai tekstiviestillä. Vuonna 2017 pysäköintiautomaateista maksettavan pysäköinnin osuus on enää 32 %.

Pysäköintimaksuautomaattien käyttöjärjestelmään tehdään tarpeen mukaan käyttöä helpottavia parannuksia. Mobiilimaksujärjestelmillä on

11.09.2017

mahdollista toimia siten, että auton ikkunassa on järjestelmän käyttöä osoittava tarra ja itse pysäköintimaksu luetaan järjestelmän kautta. Kaupunkiympäristön toimiala tutkii mahdollisuutta hyväksyä pysäköinti ilman tuulilasiin asetettavaa maksulappua. Pakkasilla ilmenevään pysäköintiautomaattien näytön ajoittaiseen jähmeyteen pyritään myös saamaan parannusta automaatteihin asennettavin lisälämmittimin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 180

HEL 2017-003502 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta on tehnyt päätöksen pysäköintiautomaattien uusimisesta 19.5.2015 § 243. Tähän mennessä 600 automaattia on uusittu 400. Suomessa noin 75% vähittäisostoksista tehdään erilaisten maksukorttien kautta. Uudistuksen yhtenä tavoitteena on ollut lisätä maksuvaihtoehtoja.

Pysäköintimaksuautomaattien käyttöjärjestelmään on jo tehty käyttöä helpottavia parannuksia ja niitä tullaan myös tekemään käyttäjää kuunnellen.

Rekisterinumeron syöttäminen on uusi ominaisuus kansallisesti, mutta vastaava käytäntö on käytössä valtaosassa suurempia kaupunkeja maailmanlaajuisesti. Se on edellytyksenä maksujen koneelliselle valvonnalle.

Uusiin pysäköintiautomaatteihin on mahdollista suorittaa pysäköintimaksu pankki- ja luottokorteilla sekä maksusirun että lähimaksuominaisuuden kautta. Lisäksi voi käyttää prepaid maksukortteja.

Pysäköinnin maksamiseen on useita eri maksutapoja. Pysäköinnin voi maksaa pysäköintiautomaateilla, mobiililaitteiden avulla tai tekstiviestillä.

Tieliikenneasetuksen mukaan maksun suorittamista osoittava pysäköintilippu tai maksulaite on pysäköimisen ajaksi sijoitettava näkyvään paikkaan, autossa tuulilasin tai sivulasin sisäpuolelle niin, että lipun tai laitteen etupuoli on kokonaisuudessaan ulkoapäin nähtävissä ja luettavissa. Yleisten töiden lautakunta toteaa, että mobiilimaksujärjestelmillä on jo nyt mahdollista toimia siten, että auton ikkunassa on järjestelmän käyttöä osoittava tarra ja itse pysäköintimaksu luetaan järjestelmän kautta. Lautakunta katsoo, että viraston tulisi tutkia mahdollisuutta hyväksyä pysäköinti ilman maksulappua koska se on selkeästi myös muillekin mahdollista.

Vuonna 2013 kulki pysäköintimaksuautomaattien kautta 66 prosenttia maksuista. Vuoden 2017 ensimmäisen neljän kuukauden aikana pysäköintiautomaateista maksettavan pysäköinnin osuus on enää 32 prosenttia.

Mobiilimaksamisen osuus maksullisesta pysäköinneistä on 64 prosenttia vuoden 2017 ensimmäisen neljän kuukauden ajalta, vuonna 2013 mobiilipysäköinnin osuus oli 25 prosenttia.

Vuoden 2017 alusta mobiilimaksujen osalta siirryttiin avoimen rajapinnan malliin, missä lähtökohtaisesti kuka tahansa auditoinnin läpäissyt yhteisö voi tuoda autoilijoiden saataville maksutavan tai -laitteen.

Maksullisen pysäköinnin tiedot tallennetaan tietovarastoon, mistä tieto varatuista pysäköintipaikosta tullaan julkaisemaan avoimena reaaliaikaisena datana, millä helpotetaan vapaiden pysäköintipaikkojen löydettävyyttä.

Pysäköinninvalvonnan käyttöön tulee vuoden 2017 aikana rekisterikilven tunnistukseen perustuva valvonnan apujärjestelmä, kamera-auto. Järjestelmä perustuu siihen, että pysäköinnin tiedot on saatavina sähköisesti maksujärjestelmistä.

Pysäköintiautomaattien näytön ajoittainen jähmeys johtuu yleensä nopeasti kiristyneestä pakkasesta. Jähmeys poistuu, kun automaattien sisällä oleva lämmitin on saanut laitteiston lämpimäksi. Lisälämmittimien asentamista pysäköintiautomaatteihin arvioidaan ja niitä asennetaan, kun tarvetta on.

Kokonaisuudessa pysäköintiautomaattien toimintavarmuustaso on määritelty 99 prosenttiin maksullisuusajasta.

11.09.2017

Käsittely

09.05.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Kappaleen 7 loppuun lisäys: "Yleisten töiden lautakunta toteaa, että mobiilimaksujärjestelmällä on jo nyt mahdollista toimia siten, että auton ikkunassa on järjestelmän käyttöä osoittava tarra ja itse pysäköintimaksu luetaan järjestelmän kautta. Lautakunta katsoo, että viraston tulisi tutkia mahdollisuutta hyväksyä pysäköinti ilman maksulappua koska se on selkeästi myös muillekin mahdollista."

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Lauri Uski, projektipäällikkö, puhelin: 310 39638
lauri.uski(a)hel.fi

§ 813

V 27.9.2017, Valtuutettu Jukka Järvisen aloite raitiovaunulinja 1:n jatkamisesta iltaisin ja viikonloppuisin

HEL 2017-002535 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jukka Järvisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Jukka Järvisen aloite
- 2 HSL:n lausunto 20.4.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jukka Järvinen ja 56 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että raitiovaunu 1:n liikennöintiä jatketaan myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

HSL:n hallitus on 10.2.2015 hyväksynyt raitioliikenteen linjastosuunnitelman. Sen mukaan raitioliikenteen reitit, liikennöintiajat ja vuorovälit muuttuvat Raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisiksi syysliikenteen alussa elokuussa 2017.

11.09.2017

Linjan 1 reitti on muuttunut syysliikenteen alettua, ja linja liikennöi kaikkina viikonpäivinä ja myös iltaisin. Linja liikennöi arkisin ja lauantaisin 10 min välein ja sunnuntaisin 12 min välein. Linjan uusi reitti on Eira - Fredrikinkatu - Bulevardi – Lasipalatsi - Runeberginkatu - Helsinginkatu - Sörnäinen - Mäkelänkatu - Käpylä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Jukka Järvisen aloite
- 2 HSL:n lausunto 20.4.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.04.2017 § 214

HEL 2017-002535 T 00 00 03

Hankennumero 5264_113

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

HSL on valmistellut raitioliikenteen linjastosuunnitelman, jonka ensimmäiset muutokset tulevat voimaan elokuussa 2017. Tällöin linjan 1 reitti muuttuu ja linja alkaa liikennöidä kaikkina viikonpäivinä ja myös iltaisin. Linja liikennöi arkisin ja lauantaisin 10 min välein ja sunnuntaisin 12 min välein. Linjan uusi reitti on Eira - Fredrikinkatu - Bulevardi - Lasipalatsi - Runeberginkatu - Helsinginkatu - Sörnäinen - Mäkelänkatu - Käpylä.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37489

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

anton.silvo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 814

V 27.9.2017, Valtuutettu Helena Kantolan aloite maksuttoman paluuliikenteen järjestämisestä 31.12.2017

HEL 2017-003882 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 HSL:n lausunto 24.5.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Helena Kantola ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginhallitus selvittäisi mahdollisuudet järjestää uuden vuoden juhlaan 31.12.2017 osallistuville ilmaisen julkisen paluukuljetuksen Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) päättää pääkaupunkiseudun liikenteessä noudatettavista lippujen hinnoista ja alennuksista sekä myös lippujärjestelmässä toteutettavista poikkeusjärjestelyistä. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ei pidä perusteltuna maksuttoman joukkoliikenteen järjestämistä Suomi 100 -juhlavuoden uutenavuotena.

Kaupunginhallitus katsoo, ettei maksuttoman joukkoliikenteen järjestäminen tulevaa uuttavuotta varten ole toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Nykyisin on tarjolla useita erilaisia matkalipun hankinta- vaihtoehtoja, ja myös kertalippuja voi ostaa etukäteen mobiilisovelluksella sekä myös kioskeista ja myyntipisteistä. Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymä ja VR järjestävät lisävuoroja uudenvuoden lähiliikenteeseen. Maksuttomuus aiheuttaisi arviolta jopa noin 1 milj. euron lipputulomenetykset.

Maksuttoman joukkoliikenteen järjestäminen ei ole Kansalaistorilla pidettävän uudenvuoden tapahtuman järjestämisen kannalta tarpeellista eikä maksuttomuus ole noussut esille uudenvuodenjuhlien asiakaspalautteiden perusteella. Itse Suomi 100 -juhlavuosi huipentuu jo viikkoon 30.11.-6.12.2017.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 HSL:n lausunto 24.5.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 11.05.2017 § 81

HEL 2017-003882 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien Helena Kantolan valtuustoaloitetta selvittää mahdollisuudet toteuttaa maksuton julkinen paluukuljetus uutena vuotena 31.12.2017 – Suomi 100-juhlavuoden kunniaksi:

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metror-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen kehittäjänä ja toteuttajana ja tavoitteena on, että arki

11.09.2017

HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävä liikumisen kulkumuoto-osuutta. Käsiteltävänä olevan aloitteen toteutuminen voisi lisätä niin kestävien liikkumispalvelujen käytön osuutta kyseisen yön juhlinnassa kuin vähentää liikenteen ruuhkautumista sekä häiriöherkkyyttä.

Ilmaisen joukkoliikenteen tarjoamisesta tai maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisesta kampanjasta päätöksen tekee HSL, joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus on tarkemmin 10.12.2013 hyväksymässä päätöksessään kunnannut vapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua. Myöhemmin tätä päätöstä on tarkennettu muun muassa 25.10.2016 HSL:n hallituksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 243

HEL 2017-003882 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa Helsingin seudun joukkoliikenteen järjestämisestä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä liikenteen taksat. HSL harkitsee ja päättää myös lippujärjestelmässä toteutettavat poikkeusjärjestelyt. HSL:n lippujärjestelmään on vuosien varrella muodostunut yksi vakiintunut poikkeuspäivä. Kansainvälisenä autojen vapaapäivänä 22.9. myydään kerta- ja arvolippuja joukkoliikenteen satunnaiskäyttäjille normaalia edullisempaan hintaan.

Ajatus uuden vuoden aattona 31.12.2017 tariffijärjestelmässä toteutettavasta poikkeuksesta ei ole kannatettava. Asiasta tiedottaminen siten, että kaikki joukkoliikenteen osapuolet ovat muutoksesta tietoisia, on vaikeaa. Joukkoliikenteen vakiokäyttäjille poikkeusjärjestely ei toisi muuta lisäarvoa kuin mahdollisen matkan nopeutumisen rahastamiseen normaalisti kuluvan ajan lyhentymisenä.

11.09.2017

HSL järjestää aina suurien yleisötapauhtumien yhteydessä lisäliikennettä normaalin aikataulun mukaisen liikenteen lisäksi, jotta kaikki juhlijat pääsevät kaupungilta myös kotiin. Uuden vuoden aattona matkakorttia omistamattomia satunnaiskäyttäjiä tulisi kannustaa käyttämään HSL:n mobiililippusovellusta, jolla matkan maksaminen on joustavaa.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 815

V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Nordströmin aloite yömetroliikenteen palauttamisesta

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Laura Nordströmin aloitteen lop-puun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Nordström ja 44 muuta valtuutettua esittävät aloit-teessaan, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL ja kaupun-ki selvittäisivät yömetron ja bussien yöliikenteen yhteensovittamista ja yömetron liikennöinnin palauttamista viikonloppuisin sekä metron liiken-nöintiajan jatkamista arkisin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhalli-tus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vuosina 2013 - 2014 toteutetun metron yöliikennekokeilun perusteella metron viikonlopun yöliikenne oli vähäistä, ja suurin osa yömetromatkoista oli kantakaupungin sisäisiä Ruoholahden ja Kalasataman välisellä osuu-

della tehtyjä matkoja. Yömetroliikenteen kokemuksia käsiteltiin HSL:n hallituksessa helmikuussa 2015. HSL:n lausunto on liitteenä 2 ja informaatio yömetroliikennekokeilun kokemuksista 15.11.2013 - 31.12.2014 on liitteenä 3.

Merkittävimmät kustannukset metroliikenteessä syntyvät liikennöintikustannuksista ja vartioinnista. HSL arvioi vuonna 2015 metron yöliikenteen kokemusten perusteella, että metron yöliikenteestä aiheutuvat kustannukset ovat vuositasolla noin 610 000 euroa. Itä-Helsingin bussiliikenteen vaihtoehdoista riippuen kokonaislisäys kustannuksiin on noin 310 000 – 630 000 euroa. Lisäksi osassa bussiliikenteen vaihtoehdoista lisäkustannusta tulisi Itä-Helsingin liityntäterminaalien vartiointitarpeesta. Liikennelaitosliikelaituksen lausunnon 11.5.2017 mukaan vartiointikustannukset olisivat arviolta 280 000 euroa vuositasolla.

HSL:n mukaan kustannuksiltaan edullisin ja palvelutasoltaan kattavin liikenneratkaistu keskiyön liikenteeseen on edelleenkin N-bussiliikenne. Yömetroliikenteen mielekkyys edellyttäisi, että se korvaisi päällekkäistä bussiliikennetarjontaa. Tämä ei HSL:n mukaan ole mahdollista, koska suuri osa matkustajista asuu kävelyetäisyyden ulkopuolella metrosta.

N-bussiliikenteen ohella on erilaisten suur tapahtumien yhteydessä jatkettu myös metron yöliikennettä harkinnan mukaan, ja tällaista käytäntöä on tarkoitus jatkaa.

HSL tulee selvittämään metron liikennöinnin lopettamisaikaa ja N-linjoja ensi talvena länsimetron liikennöinnin ollessa toiminnassa. HSL:n mukaan Länsimetron myötä ei kuitenkaan ole tarkoitus aloittaa yömetroliikennettä, vaan kyse on aikataulujen säätämisestä noin puolella tunnilla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Laura Nordströmin aloite
- 2 HSL:n lausunto 4.5.2017
- 3 Informaatio metron yöliikennekokeilun kokemuksista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 11.05.2017 § 82

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Laura Nordströmin valtuustoaloitteeseen yömetroliiikenteen palauttamisesta:

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metror-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen kehittäjänä ja toteuttajana. HKL:n perustehtävänä on tuottaa ja kehittää kestävästä liikkumisesta palveluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Metron yöliikenteen laajentamisesta on tehty erillinen Metron yöliikenteen laajentamisselvitys vuonna 2009. Selvityksessä laajentamiselle ei löydetty perusteita muun muassa palvelutason tai turvallisuuskäytännöiden osalta eikä joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden kannalta. Silloisessa selvityksessä todetaan myös, että yöliikennettä ei ole tarkoituksenmukaista aloittaa ennen automaattimetron ja länsimetron käyttöönottoa liittyen asennus-, testaus- ja rakentamistöihin. Nyt länsimetron matkustajaliikenteen alkaessa onkin oikea aika arvioida uudemman kerran metron yöliikenteen tarkoituksenmukaisuutta.

Selvityksessä todetaan myös yöbussi- eli N-linjojen vaikutusalueen kattavuuden olevan metroliiikenteen kaltainen ja tarjoten myöhäisillan hiljaisen kysynnän aikana myös paremman ja kustannustehokkaan palvelutason matkustajamäärien hoitamiseen. Metroliiikenteen kustannuksista merkittävän osan muodostavat vartiointin tarve ja mahdollinen liittynäliikenne.

Metron yöliikennettä on jatkettu erilaisten suur tapahtumien yhteydessä aina harkinnan mukaan. Yöliikenteen jatkamisesta on tehty aika ajoin valtuustoaloitteita ja asiasta on keskusteltu julkisesti eri tahoilla. Valtuustoaloitteen mukainen kokeilu järjestettiin 8.11.2013-31.12.2014 välisenä aikana. Matkustajapalautteet kokeilusta olivat pääsääntöisesti positiivisia, kun taas jonkin verran esiintyi negatiivista asukaspalautetta metroradan varrelta pitkittyneenä meluhaittana.

Mikäli metron yöliikenne jatkettaisiin, olisi se tarkoituksenmukaista toteuttaa 20 minuutin vuorovälillä. Yöliikenteen mahdollinen aloitus on järkevintä ajoittaa länsimetron liikenteen aloittamisen jälkeen, sillä län-

11.09.2017

simetron rakentamisen vaatimat kuljetukset ja koeajot on erittäin tärkeä hoitaa ilman ylimääräisiä häiriöitä.

Metron yöliikenteen jatkaminen valtuustoaloitteen mukaisesti perjantai- ja lauantai-iltoina vaatii lisäresursseja vartiointiin sekä lisääntyneeseen kuljettajatarpeeseen. Alustavien selvitysten perusteella aloitteen kaltainen ja aiemman kokeilujakson kaltainen lisäliikenne ei aiheuttaisi kuitenkaan kovin merkittäviä muutoksia metroradan ja junakaluston kunnossapitojärjestelyissä, eikä myöskään aiheuta merkittäviä muutoksia kunnossapidon työkustannuksissa. Mikäli vuotuinen kilometrimäärän lisäys on merkittävä, lisää se kustannuksia tihentyneenä huoltovälinä kaluston kunnossapidossa. Muutoksia kunnossapidon näkökulmasta vaatii entistä tarkempi töiden suunnittelu junakalustolle luontaisen seisonta-ajan lyhentyessä sekä vapaan työskentelyajan lyhentyessä radalla. Lyhyemmät työskentelyajat sekä lyhentynyt luontainen seisonta-aika saattavat alentaa liikenteen luotettavuutta.

Merkittävimmät kustannukset syntyvät liikennöintikustannuksista sekä vartiointiin kustannuksista. Yöliikenne lisää liikennesuoritteita ja sitä kautta liikennöintikustannuksia. Kasvavien liikennesuoritteiden lisäksi yöliikenne nostaa metron yksikkökustannuksia, koska yöaikaan ja suurelta osin pyhäpäivien pariin kuuluvana ajankohtana kuljettajille, valvomo-työntekijöille ja vartiojoille maksettavat palkat ovat selvästi päiväaikaa suuremmat. Vartiointikustannusten vaikutus vuositasolla on noin 280.000 euroa. Vastaavasti on otettava huomioon, että huomattavasti enemmän työvoimavaltaisen bussiliikenteen kustannukset alenisivat.

Päätös yöliikenteen aloittamisesta sekä tarkempi kustannusten esittäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Lausunnossa kuvatut kustannusvaihtokutukset ovat arvioita ja kustannukset vaativat tarkemman selvityksen siinä vaiheessa, kun on tiedossa tarkempi suunnitelma liikennöintiajoista ja -määristä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 242

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Hankenumero 5264_125

Lausunto

11.09.2017

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Metron liikennöintiajan laajentamista yöaikaan esitetään aika ajoin kaupunginvaltuutettujen, asukkaiden ja eri sidosryhmien taholta. Nykyisin vuorokauden viimeinen metro Ruoholahdesta Mellunmäkeen lähtee kaikkina päivinä klo 23:31. Tämän jälkeen joukkoliikenneyhteydet hoidetaan busseilla kaupungin keskustasta lähtevillä N-linjoilla. Länsimetron liikenteen alkaessa Espoon suunnalla aiotaan toimia vastaavalla tavalla.

HSL toteutti Helsingin kaupungin pyynnöstä 8.11.2013 - 31.12.2014 kokeilun, jonka aikana metro liikennöi viikonloppuisin noin klo 1.30 asti. Kokeilun aikana Itä-Helsingin yöbusseilta vähennettiin vuoroja eikä metroasemilta ollut yömetron liikennöintiaikoina liityntäbussiyhteyksiä.

Metron yöliikenteessä oli kokeilun aikana keskimäärin 3 200 matkustajaa yötä kohden, joten matkustajamäärät olivat selvästi pienempiä kuin muina vuorokauden liikennöintijaksoina. Suuri osa, jopa 40 prosenttia yömetromatkoista oli kantakaupungin sisäisiä Ruoholahden ja Kalasataman välisellä osuudella tehtyjä matkoja. Yömetro vähensi Itä-Helsingin yöbussien käyttöä: niissä oli yötä kohti keskimäärin 1 500 matkustajaa vähemmän kuin aiempina vuosina. Yöliikenteen kustannukset matkaa kohti olivat moninkertaiset päiväliikenteeseen verrattuna.

Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokokeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Käsittely

09.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Outi Silfverberg: Lausuntoehdotuksen viides kappale muutetaan muotoon:

Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokokeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

11.09.2017

Kannattaja: Jape Lovén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen viides kappale muutetaan muotoon: Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokokeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Jaa-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Nuutti Hyttinen, Hanna Lähteenmäki, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Eija Loukoila, Jape Lovén, Outi Silfverberg, Osmo Soininvaara, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä varajäsen Silfverbergin vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 5 – 4.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 816

V 27.9.2017, Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite Puistolan tyhjän Tenavatien koulun saattamisesta asukaskäyttöön

HEL 2017-001953 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Laaksosen Heimo ym. valtuustoaloite Kvsto 15.2.2017 asia 42

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Heimo Laaksonen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Puistolan koulun myyntiaikeet keskeytetään, ja rakennuksen saattaminen asukkaiden palvelukäyttöön selvitetään.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että opetusviraston vuonna 2014 järjestämän kouluverkko-tarkastelun seurauksena opetusviraston suomenkielinen jaosto päätti 27.5.2014 kokouksessaan luopua Puistolanraitin ala-asteen koulun Tenavatien rakennuksesta 1.1.2015 lukien.

11.09.2017

Tenavatien rakennus on ollut tyhjillään syksystä 2015 lähtien. Tilaa on tarjottu kaupungin sisäisille toimijoille ja väistötilakouluksi muun muassa Medialukion julkisivukorjauksen ajaksi vuonna 2017. Kohde on ollut myyntilistalla, sillä kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti ne tilat, joita kaupunki ei tarvitse omaan toimintaansa, myydään.

Kaupunkiympäristön toimiala on yhdessä kasvatus- ja koulutustoimialan kanssa käynyt läpi koillisen alueen palvelutilatarpeita. Syksyllä 2017 on tarkoitus aloittaa palvelutilaverkkotarkastelu, jossa tarkastellaan tarkemmin Puistolan aluetta. Samassa yhteydessä voidaan selvittää myös alueen asukastilojen tarve.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Laaksonen Heimo ym. valtuustoaloite Kvsto 15.2.2017 asia 42

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 15.08.2017 § 39

HEL 2017-001953 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Opetusvirasto järjesti vuonna 2014 kouluverkkotarkastelun Puistolan alueella, jonka seurauksena Helsingin kaupungin opetusviraston suomenkielinen jaosto päätti 27.5.2014 kokouksessaan luopua Puistolanraitin ala-asteen koulun Tenavatien rakennuksesta sekä Puistolanraitti 18 rakennuksessa sijaitsevasta erillisestä iltapäivätoiminnan tilasta 1.1.2015 lukien, sekä 1.8.2015 osasta Puistolanraitti 18 koulun tiloista.

Tenavatien rakennus on ollut tyhjillään syksystä 2015 lähtien. Tilaa on tarjottu kaupungin sisäisille toimijoille sekä väistötilakouluksi muun muassa Medialukion julkisivukorjaukseen 2017. Kohde on ollut myynti-

11.09.2017

listalla, koska kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti ne tilat, joita kaupunki ei tarvitse omaan toimintaansa, myydään.

Puistola-Seura järjesti 22.5.2017 keskustelutilaisuuden, jossa keskusteltiin Tenavatien koulun kohtalosta. Mukana tilaisuudessa oli kaupungin valtuutettuja ja edustajia eri hallintokunnista, tilakeskuksesta, kaupunkisuunnitteluvirasto sekä Puistolanraitin ala-asteen vanhemmat ry:stä.

Kaupunkiympäristön toimiala on käynyt keskusteluita Kasvatus- ja koulutus- sekä Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialojen kanssa Tenavatien toimipisteen tulevaisuudesta. Tähän mennessä tiloille ei ole löytynyt kaupungin sisäistä käyttöä.

Kaupunkiympäristön toimiala ja Kasvatus- ja koulutustoimialan edustajat pitivät 20.3.2017 kokouksen, jossa käytiin lävitse koillisen alueen palvelutilatarpeita. Syksyllä 2017 on tarkoitus aloittaa palvelutilaverkkotarkastelu, jossa tarkastellaan tarkemmin Puistolan aluetta. Samassa yhteydessä voidaan selvittää myös alueen asukastilojen tarve.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

§ 817

V 27.9.2017, Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Kulosaaren metroaseman varauloskäynnin muuttamisesta päivittäiseen kulkemiseen

HEL 2017-003243 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Kulosaaren metroaseman itäinen varasisäänkäynti muutettaisiin päivittäiseen kulkemiseen sopivaksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kulosaaren metroaseman nykyiset matkustajien kulkuyhteydet ovat kapasiteetiltaan riittävät Kulosaaren aseman käyttäjämäärään nähden. Metroaseman varauloskäynti täyttää hätätapauksissa matkustajien poistumiselle asetetut vaatimukset. Metroaseman käyttäjämäärät ovat alkuvuoden 2017 tilanteessa noin 80 000-90 000 nousijaa/kk.

Kaupunginvaltuusto käsiteli 25.9.2013 nyt esillä olevassa aloitteessa mainittua metroasemien varauloskäyntien kausiluontoista käyttöä kos-

kevaa aloitetta. Kaupunginhallituksen vastauksessa todettiin tuolloin seuraavaa:

" Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että useimmilla metroasemilla ei ole sellaisia varauuskäyntejä, joita voitaisiin ottaa jokapäiväiseen matkustajakäyttöön kulkemisen helpottamiseksi tai nopeuttamiseksi. Varauuskäynnit täyttävät matkustajien poistumiselle hätätapauksissa asetetut vaatimukset, mutta ne eivät esimerkiksi esteettömyyden ja kulkuyhteyksien nopeuden kannalta ole toimivia.

Liikennelaitos -liikelaite kuitenkin selvittää, onko Kulosaaren ja Siilitien metroasemilla, joilla on vain yksi uloskäynti, mahdollista muuttaa myös varauuskäyntejä päivittäiseen kulkemiseen. Sisäänkäynnit tullaan mahdollisuuksien mukaan avaamaan."

Liikennelaitos -liikelaite arvioi vuonna 2013 varauuskäynnin muuttamisen mahdollisuuksia ja kustannuksia. Tuolloin päädyttiin siihen, ettei varauuskäynnin ja ulkoalueiden rakentaminen jatkuvakäyttöiseksi sekä uloskäynnin ylläpitäminen ole matkustajamäärät huomioon ottaen taloudellisesti järkevää.

Kulosaaren metroaseman muuttaminen jatkuvaan käyttöön tulisi kärkeän arvion mukaan kevyimmillään muutoksilla maksamaan vähintään 350 000 euroa, ja ylläpitokustannukset olisivat arviolta vajaa 100 000 euroa/kk.

Varauuskäynnin alikulusta tulisi korkeuseroa eteläpuoliselle Svinhufvudintielle noin kuusi metriä, jolloin esteetön yhteys olisi noin 120 metriä pitkä. Reitillistä hyötyä ei näin saavutettaisi.

Kaupunginhallitus katsoo edellä mainitun perusteella ja saatuihin lausuntoihin viitaten, ettei Kulosaaren metroaseman varauuskäynnin muuttaminen päivittäiseen kulkemiseen sopivaksi ole perusteltua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

11.09.2017

Pelastuslautakunta 02.05.2017 § 53

HEL 2017-003243 T 00 00 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi lausunnon valtuutettu Pia Pakarisen ym. aloitteesta Kulosaaren itäisen varauloskäynnin muuttamisesta päivittäiseen kulkemiseen soveltuvaksi:

Pelastuslaitoksella ei ole lausuttavaa aloitteeseen.

Varapoistumistien muuttaminen päivittäin käytettäväksi kulkuväyläksi ei vaaranna matkustajien poistumismahdollisuuksia metroasemalta mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Edellä mainitusta syystä pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa varapoistumistien muuttamisesta päivittäiseen käyttöön.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Jari Korkiamäki, pelastuspäällikkö, puhelin: 310 31264
jari.korkiamaki(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 11.04.2017 § 60

HEL 2017-003243 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Pia Pakarisen valtuustoaloitteeseen koskien Kulosaaren metroaseman itäisen varauloskäynnin muuttamisesta päivittäiseen kulkemiseen sopivaksi seuraavan lausunnon:

Metroasemien varauloskäynnit täyttävät hätätapauksissa matkustajien poistumiselle asetetut vaatimukset. Varauloskäynnit ovat lukittu, merkitty ja opastettu selkeästi määräysten mukaisesti.

Kulosaaren aseman peruskorjauksen suunnittelussa lähtökohtana oli huomioida aseman turvallisuuden kehittäminen myös hätäpoistumistilanteessa. Nykyjärjestelyillä hätätilanteessa aseman tyhjentäminen voidaan hoitaa mahdollisimman nopeasti ja sujuvasti laiturin molemmista suunnista. Nykyiset matkustajien kulkuyhteydet ovat kapasiteetiltaan riittävät Kulosaaren aseman käyttäjämäärään nähden.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

HKL mainitsi lausunnossaan vuonna 2013, että Kulosaaren metroasemalle rakennetun varauuskäynnin ottaminen mahdollisesti arkikäyttöön vaatisi tarkempaa selvitystä, joka HKL:n tuli laatia vuonna 2013. HKL valmisteli oman sisäisen selvityksen ja erittelyn kustannuksistaan, joita varauuskäynnin ottaminen arkikäyttöön aiheuttaisi HKL:lle. Näissä laskelemissa päädyttiin siihen, että matkustajamääriin suhteutettuna varauuskäynnin ja ulkoalueiden rakentaminen jatkuvakäyttöiseksi sekä sen myöhempi ylläpitäminen ei ole taloudellisesti järkevää matkustajamääriin nähden. Muutostyöt- ja ylläpitokustannukset koostuisivat muun muassa liukkauden estosta, kulumisen hallinnasta, puhtaanapidosta, valaistuksesta, opastuksesta, ilkivaltakorjauksista sekä valvonnan järjestämisestä. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi HKL ei lähtenyt edistämään asiaa muutostyön osalta, eikä myöskään selvittämään asema-kaavan muutosta puistoalueen osalta kulkureitiksi.

Kustannuksissa huomioitiin myös kulkutien käyttötarkoituksen muuttamiseen tarvittavan suunnittelu ja asiantuntijatyömäärän osuus. Asiantuntijatyössä tehtäviä selvityksiä olisi muun muassa kaupunkisuunnitteluviraston esitys/lausunto ja rakennusvalvontaviraston lupa, joiden saamiseen myös naapurustolla on mahdollisuus vaikuttaa. Kulosaaren metroaseman rakennuslupaa haettaessa alueen naapurustolta tiedusteltiin näiden kantaa itäiseen sisäänkäyntiin. Naapuritonttien omistajat mielipidekirjeissään vastustivat uuden kulkuyhteyden rakentamista puistoon. Kulosaaren metroaseman rakentamisen yhteydessä päädyttiin hakemaan puistoalueelle johtavalle poistumistielle ainoastaan varapoistumistielupaa alueen asukaspalautteen perusteella. Selvityksen aikana ja edelleen on oletettavaa, että varapoistumistien ottaminen päivittäiseen käyttöön aiheuttaisi myös kielteistä palautetta naapurustossa.

Edellä olevan perusteella HKL ei pidä edelleenkaan tarkoituksenmukaisena eikä taloudellisena ratkaisuna, että Kulosaaren metroasemien varauuskäynti muutettaisiin päivittäiseen kulkemiseen sopivaksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.04.2017 § 182

HEL 2017-003243 T 00 00 03

Ksv 5264_120

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kulosaaren metroaseman varauloskäynti sijaitsee metroaseman itäpäässä ja siitä on yhteys puistoalueen kautta pohjoispuoliselle Kulosaaren puistotielle. Nykyisen uloskäynnin ja varauloskäynnin välinen etäisyys on noin 130 metriä. Varauloskäynnin avaamiselle ei ole liikenteellistä estettä.

Yhteyttä kyseiselle sisäänkäynnille Itäväylän eteläpuolelle ei ole kuitenkaan mielekästä rakentaa. Uusi yhteys olisi kallias ja varauloskäynnin alikulusta tulisi korkeuseroa eteläpuoliselle Svinhufvudintielle noin 6 metriä, jolloin esteetön yhteys olisi noin 120 metriä pitkä. Reitillistä hyötyä ei saavutettaisi.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Laura Hietakorpi, arkkitehti, puhelin: 310 37047
laura.hietakorpi(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

§ 818

V 27.9.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite aamu- ja iltapäivätoiminnan riittävydestä 1. - 4. -luokkalaisille

HEL 2017-001308 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 48

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sirkku Ingervo ja 28 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että niille 1.- 4. -luokkalaisille taataan maksuton aamutoimintapaikka, jos huoltajat joutuvat lähtemään kotoa ennen lapsen kouluun lähtöä. Iltapäivätoimintapaikka taataan 1.- 4. -luokkalaisille tarvetta vastaavasti. Vuorotyössä olevien pienten koululaisten hoitoratkaisuja kehitetään siten, että lapset eivät joudu olemaan iltoja ja öitä yksin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Helsingin kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan on kirjattu, ettei kaupunki järjestä perusopetuslain mukaista aamutoimintaa. Koulukuljetuksen piiriin kuuluville oppilaille on järjestetty tarpeenmukaisesti aamuparkkitoimintaa ennen oppituntien alkua.

Valtakunnallisesti noin 8 % kunnista tarjoaa maksullisen tai maksuttoman aamutoiminnan mahdollisuuden pääsääntöisesti 1.-2. luokan oppilaille ja koulukuljetuksessa oleville erityisen tuen oppilaille. Lapsikohtainen käyttötarve on yleisesti ollut satunnaista ja suurin tarve ajoittuu 1. luokkalaisten koulunaloitukseen alkusyksystä.

Opetusviraston tekemän kyselyn perusteella kaikista vastaajista (N=1144) 48 %:lla ei ollut tarvetta aamutoiminnalle. Satunnaisesti tarvetta oli 22 %:lla ja päivittäistä tarvetta noin 10 %:lla vastaajista.

Kaupunginvaltuusto myönsi opetusviraston vuoden 2017 budjettiin 0,5 milj. euron lisämäärärahan pienten koululaisten aamutoiminnan järjestämiseen.

Aamutoiminnan järjestämisen kokeilu on käynnistynyt elokuussa 2017. Aamutoimintaa on tällä hetkellä 75 koulussa ja siihen osallistuu 1500 oppilasta. Koulunkäyntiavustaja resurssia lisätään 1 - 2 tuntia/koulupäivä niille kouluille, joissa ilmenee aamutoiminnan tarvetta 1.- 2. luokan ja 1.- 4. luokan erityisen tuen oppilaille.

Lukuvuonna 2016–2017 iltapäivätoimintaan osallistui 63 % 1. luokan oppilaista. Kaikkiaan 42 % 2. luokkalaisista haki toimintaan ja paikka pystyttiin tarjoamaan 26 %:lle 2. luokkalaisista.

Lukuvuoden 2017–2018 avustusmäärärahat iltapäivätoiminnan palveluntuottajille, ovat kaupunginvaltuuston budjettipäätöksellä korottuneet 2 milj. eurolla. Määrärahan korotus mahdollistaa perusopetuksen iltapäivätoimintapaikan tarjoamisen myös tarvitseville 2. luokan oppilaille.

Lukuvuonna 2017–2018 toimintaan osallistuvien määrän arvioidaan kasvavan noin 1 200 oppilaalla vuoden 2016 tasosta.

Opetustoimessa on valmisteltu koulujen, iltapäivätoiminnan palveluntuottajien ja leikkipuistojen kanssa iltapäivätoiminnan palveluverkkoa. Kaupunki tarjoaa perusopetuksen iltapäivätoiminnan lisäksi muuta leikki-, kerho- tai harrastetoimintaa 1. - 4. luokan oppilaille. Alueellisella yhteissuunnittelulla leikkipuistojen, nuorisotoimen ja koulujen kerho- ja harrastetoiminnan kanssa saavutetaan synergiaetuja palveluissa ja välitetään palveluiden epätasainen jakautuminen.

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa voidaan tarjota koulupäivisin klo 7.00–17.00 välisenä aikana. On tärkeää selvittää vuorotöissä olevien

11.09.2017

vanhempien 1. - 2. luokkalaisten koululaisten ilta- ja yöhoitoa koskevat käytänteet ja tarpeet.

Laadukkaasti ja tarvetta vastaavasti järjestetty aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten tervettä kasvua ja hyvinvointia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 48

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 28.03.2017 § 43

HEL 2017-001308 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aamutoiminnan järjestäminen

Helsingin kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan on kirjattu, ettei kaupunki järjestä perusopetuslain mukaista aamutoimintaa. Koulukuljetuksen piiriin kuuluville oppilaille on järjestetty tarpeenmukaisesti aamuparkkitoimintaa ennen oppituntien alkua.

Valtakunnallisesti noin 8 % kunnista tarjoaa maksullisen tai maksuttoman aamutoiminnan mahdollisuuden pääsääntöisesti 1.-2. luokan oppilaille ja koulukuljetuksessa oleville erityisen tuen oppilaille. Lapsikohtainen käyttötarve on yleisesti ollut satunnaista ja suurin tarve ajoittuu 1. luokkalaisten koulunaloitukseen alkusyksystä.

Kysely huoltajille

Opetusvirasto keräsi 16.2.–5.3.2017 välisenä aikana palautetta perusopetuksen iltapäivätoiminnan järjestämisestä iltapäivätoiminnassa mukana olevilta 1.-2. luokkalaisten huoltajilta. Asiakaskyselyssä kartoitettiin

11.09.2017

erityisesti huoltajien tarvetta lyhempään 3 tunnin toiminta-aikaan, kiinnostusta osaviikkoiseen iltapäivätoimintaan sekä tarvetta ennen koulupäivän alkua olevaan aamutoimintaan.

Kaikista vastaajista (N=1144) 48 % ei ollut tarvetta aamutoiminnalle. Satunnaisesti tarvetta oli 22 % ja päivittäistä tarvetta noin 10 % vastaajista.

Aamutoimintaa tarvitsevista 78 % tarve alkaisi kello 7.30 tai 8.00. Lisäksi 72 % toimintaa tarvitsevista olisi valmis maksamaan 10–20 euroa/kuukaudessa asiakasmaksua. Vastaajista 95 % toivoi aamutoiminnan järjestämispaijaksi koulua.

Pilotointi

Kaupunginvaltuusto myönsi opetusviraston vuoden 2017 budjettiin 0,5 milj. euron lisämäärärahan pienten koululaisten aamutoiminnan järjestämiseen.

Aamutoiminnan järjestämisen kokeilu käynnistyy tarvittaessa kaikilla kouluilla elokuussa 2017. Koulunkäyntiavustaja resurssia tullaan lisäämään 1-2 tuntia/koulupäivä niille kouluille, joissa ilmenee aamutoiminnan tarvetta 1.-2. luokan ja 1.-4. luokan erityisen tuen oppilaille. Elokuussa lukujärjestysten vahvistumisen jälkeen, huoltajat voivat Wilman kautta ilmoittaa lapsensa aamutoiminnan käyttäjiksi. Kokeilu käynnistyy maksuttomana palveluna, eikä sen yhteydessä tarjota aamupalaa. Kokeilun kokemuksia kerätään syyslomaan saakka, jonka jälkeen linjataan kehittämisideat ja sovitaan kokeilun jatkamisesta.

Peruskouluilla on aamutoimintaa varten soveltuvat olemassa olevat iltapäivätoiminnan tilat ja välineistö, joita on tarkoituksenmukaista hyödyntää aamutoiminnan järjestämisessä.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että aamutoiminnan pilotoinnin aikana arvioidaan sen tarpeellisuutta.

Iltapäivätoiminta

Lukuvuonna 2016–2017 toimintaan osallistui 63 % 1. luokan oppilaista. Kaikkiaan 42 % 2. luokkalaisista haki toimintaan ja paikka pystyttiin tarjoamaan 26 % 2. luokkalaisista.

Lukuvuoden 2017–2018 avustusmäärärahat iltapäivätoiminnan palveluntuottajille, ovat kaupunginvaltuuston budjettipäätöksellä korottuneet 2 milj. eurolla. Määrärahan korotus mahdollistaa perusopetuksen iltapäivätoimintapaikan tarjoamisen myös tarvitseville 2. luokan oppilaille.

Lukuvuonna 2017–2018 toimintaan osallistuvien määrän arvioidaan kasvavan noin 1 200 oppilaalla vuoden 2016 tasosta.

Opetusvirasto on valmistellut koulujen, iltapäivätoiminnan palveluntuottajien ja leikkipuistojen kanssa iltapäivätoiminnan palveluverkkoa. Kaupunki tarjoaa perusopetuksen iltapäivätoiminnan lisäksi muuta leikki-, kerho- tai harrastetoimintaa 1.-4. luokan oppilaille. Alueellisella yhteissuunnittelulla leikkipuistojen, nuorisotoimen ja koulujen kerho- ja harrastetoiminnan kanssa saavutetaan synergiaetuja palveluissa ja välteään palveluiden epätasainen jakautuminen.

Opetuslautakunta ei pidä tarpeellisena laajentaa iltapäivätoimintaa nykyisestäään muihin vuosiluokkiin edellä mainituista sivistä.

Hoitoratkaisujen kehittäminen

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa voidaan tarjota koulupäivisin klo 7.00–17.00 välisenä aikana. Opetusvirasto pitää tärkeänä, että selvitetään vuorotöissä olevien vanhempien 1.-2. luokkalaisten koululaisten iltaja yöhoitoa koskevat käytännöt ja tarpeet. Pienten koululaisten ja huoltajien työelämän yhteensovittamisen kannalta on tärkeää luoda kokonaiskuva perheiden käytössä olevista ratkaisuista ja malleista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala mahdollistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen läheisen yhteistyön ja palveluiden kehittämisen koululaisten erilaisiin hoitoratkaisuihin. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen osaksi pienten koululaisten hoitoratkaisuja voi olla uusi yhteisöllisyyttä lisäävä toimintamalli.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Laadukkaasti ja tarvetta vastaavasti järjestetty aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten tervettä kasvua ja hyvinvointia. Jokaisella lapsella on oikeus leikkiin ja vapaa-aikaan kavereiden kanssa sekä taide- ja kulttuurielämään.

Käsittely

28.03.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Korkkula teki vastaehdotuksen, että poistetaan lausuntoehdotuksen 17. kappaleesta ("Kasvatuksen ja koulutuksen...") sen jälkimmäinen virke "Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen osaksi...".

11.09.2017

Lisäksi jäsen Korkkula teki vastaehdotuksen, että lisätään lausuntoehdotuksen 9. kappaleen ("Peruskouluilla on aamutoimintaa...") jälkeen seuraavaa:

"Aamutoiminnan tilojen tulee olla koulujen yhteydessä. Aamutoiminnan tarve liittyy huoltajan työaikoihin ja koulujen lukujärjestykseen. Aamutoimintaa tulisi varautua järjestämään koululla, mikäli oppilaan koulu alkaa myöhemmin kuin klo 8 ja huoltajan työhön menoon perustuen joustavasti."

Jäsen Korkkulan molemmat ehdotukset raukesivat kannattamattomina.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

§ 819

V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 24.4.2017 (§ 432) palauttaa valtuutettu Mari Holopaisen ja 33 muun valtuutetun aloitteen vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti: Kaupunginhallitus pitää kieltenopetuksen varhaistamista kannatettavana ja kehottaa valmistelemaan käytännön laajentamista syksystä 2018 kaikkiin kouluihin, joissa toiminta luontevasti onnistuu. Kaupunginhallitus pitää myös tärkeänä, että syksyllä 2017 käynnistyviä kielirikastetun esiopetuksen pilotteja seurataan ja toimintaa pyritään laajentamaan vuodelle 2018.

Aloitteessa esitetään, että vieraan kielen opiskelu mahdollistetaan alakoulun ensimmäiseltä luokalta alkaen. Samalla tarjotaan kielikerhoja ja lisätään kielikylpyä ja -suihkuja osana varhaiskasvatusta. Varhaiskas-

vatuksessa ja opetustoimessa tulisi yhteistyössä aloittaa valmistelu, jossa tutkitaan uusia keinoja tavoitteen saavuttamiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Määräaika on kahdeksan kuukautta. Jos määräaika ylittyy sen vuoksi, että kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, aloite käsitellään määräajan päättymistä seuraavassa aloitteita käsittelevässä valtuuston kokouksessa.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan lausuntoihin sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lisäselvitykseen ja toteaa seuraavaa:

Kielenoppimisen tukeminen kielenopetuksen varhentamisella on tutkimusten mukaan merkittävää. Varhennetulla kielenopetuksella tuetaan oppilaiden oppimista ja oppilaiden motivoitumista kielenopiskeluun. Tutkimusten mukaan vieraan kielen oppimisessa parhaat tulokset saavutetaan, kun oppiminen on aloitettu ennen yhdeksättä ikävuotta.

Kaksikielistä opetusta on tarjolla sekä laajamittaisena (11 suomenkielistä koulua) että suppeampana (3 suomenkielistä koulua) kaksikielisenä opetuksena. Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa opetuksesta vähintään 25 % toteutetaan kohdekielellä. Suppea kaksikielinen opetus on kielirikasteista opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä. Laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeella. Suppeaan kaksikieliseen opetukseen voivat osallistua kaikki kyseisen koulun oppilaat. Lisäksi kaupungissa on ruotsin kielen kielikylvyn opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Osa kouluista tarjoaa vuosiluokilla 1 ja 2 mahdollisuuden tutustua kieliin myös kerhoissa ja pienimuotoisissa opetustuokioissa (ns. kielisuihkutus).

Esiopetuksessa kielten oppimisen pilotointiin on varauduttu 150 000 euron määrärahalta vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa.

Kielirikasteisella esiopetuksella tarkoitetaan esiopetusta, jossa alle 25 % toiminnasta järjestetään säännöllisesti ja suunnitellusti jollakin muulla kuin perusopetuslaissa säädetyllä opetuskielellä. Kielirikasteinen esiopetus antaa luontevia mahdollisuuksia tuoda monikielisyyttä ja kulttuurien kohtaamisia esiin esiopetuksen arjessa ja toimintakulttuurissa. Tavoitteena on, että lapset olisivat sekä kielen oppijoita että käyttäjiä. Tavoitteena voi olla siirtyminen kielirikasteiseen tai muuhun kaksikieliseen perusopetukseen.

Kielirikasteinen esiopetus toteutetaan niin, että opettajat kiertävät useammassa esiopetusryhmässä ja järjestävät kielirikasteisen esiopetuksen mukaista toimintaa kussakin ryhmässä niin, että se muodostaa alle 25 % esiopetuksen toiminnasta.

Kielirikasteista esiopetusta järjestetään kaudella 2017–2018 yhdeksässä päiväkodissa, kahdessakymmenessä esiopetusryhmässä.

- Päiväkodit Auringonkukka, Toivo ja Satakieli – ranska
- Päiväkodit Myllynratas ja Leipuri – venäjä
- Päiväkodit Kesäheinä ja Alku-Käpylinna – espanja
- Päiväkodit Maunula, Himmeli, Perttu ja Vaskiniitty – englantia

Kielirikasteinen esiopetus antaa luontevia mahdollisuuksia tuoda monikielisyttä ja kulttuurien kohtaamisia esiin esiopetuksen arjessa ja toimintakulttuurissa. Tarkoitus on, että lapset voivat perusopetukseen siirtymässään valita esiopetuksessa tutuksi tulleen vieraan kielen varhennettun opetuksen.

Pilotoinnin tuloksien arvioinnin ja toimintamallin kehittämisen näkökulmasta on tärkeää voida jatkaa kielirikasteista toimintaa myös esiopetuksen toimintavuonna 2018–2019. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että helsinkiläisillä lapsilla on entistä varhaisemmin ja entistä monipuolisemmin mahdollisuus oppia eri kieliä jo esiopetuksesta alkaen. Kielen opetuksen varhentamisessa esiopetusta eri kielillä tarjoavat yksityiset päiväkodit ovat tärkeinä kumppaneina ja tältäkin osin pyritään varmistamaan sujuvat opinpolut.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on myös valmisteilla kaksikielisen suomi-saame opetuksen käynnistäminen esi- ja perusopetuksessa. Kaksikieliseen suomi-saame varhaiskasvatukseen on edellytykset kunnallisella puolella sekä yksityisenä palveluna. Kaksikielistä suomi-saame -opetuksen opinpolkua esiopetuksesta perusopetukseen valmistellaan toimintavuodelle 2018–2019.

Varhennettua kielenopetusta on tällä hetkellä tarjolla vakituisesti 13 ja hankerahoituksella 32 suomenkielisessä koulussa Helsingin 76 suomenkielisestä koulusta, joissa on ensimmäinen vuosiluokka. Varhennettua kielenopetusta tarjoavat koulut sijoittuvat kaikille Helsingin neljälle perusopetuksen alueelle. Hankerahoituksella aloitettujen 32 koulun varhennettun kielen opetus on yksi vuosiviikkotunti ryhmää kohden. Lisäksi hankerahoituksella kustannetaan yhdeksän koulun kielisuihikutuskokeilu, johon koulut saivat 0,5 vuosiviikkotuntia ryhmää kohden.

Ruotsinkielisen perusopetuksen itäisellä alueella toteutetaan lukuvuonna 2017-2018 kokeilu, joka sisältää sekä kielisuihikutusta (1. luokalla toinen kotimainen, 3. luokalla A2-kieli) sekä etä-/monimuoto-opetusta (4. luokalla A2-kieli, saksa). Kokeiluun osallistuvat alueen neljä koulua.

Hankerahoitus koskee lukuvuotta 2017–2018. Kielten opetuksen varhentamisen laajentaminen Helsingissä koskemaan kaikkia kouluja niin, että kaikki oppilaat aloittavat 1. luokalta A-kielen opetuksen edellyttää määrärahan kohdentamista tähän tarkoitukseen. Varhennettu kielen opetus tarkoittaa yleisesti sitä, että 1-2 luokkalaisten minimituntimäärä nousee 19 vuosiviikkotunnista 21 vuosiviikkotuntiin. Vuotuinen kustannus suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä peruskouluissa olisi yhteensä noin 2,5 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen 4.9.2017 kaupunginvaltuustolle esittämän kaupunkistrategian vuosiksi 2017-2021 mukaan englanninkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Helsingiläisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikyöpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta. Ensimmäisen vieraan tai toisen kotimaisen kielen opetus aloitetaan jo ensimmäiseltä luokalta. Kiinan kielen opetusta laajennetaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite Kvsto 2.11.2016 asia 12.pdf
- 2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lisäselvitys.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.04.2017 § 432

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

24.04.2017 Palautettiin

11.09.2017

Palautusehdotus:
Otso Kivekäs:

Kaupunginhallitus päättää palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti:

- Kaupunginhallitus pitää kieltenopetuksen varhaistamista kannatettavana ja kehottaa valmistelemaan käytännön laajentamista syksystä 2018 kaikkiin kouluihin joissa toiminta luontevasti onnistuu.
- Kaupunginhallitus pitää myös tärkeänä, että syksyllä 2017 käynnistettyjä kielirikastetun esiopetuksen pilotteja seurataan ja toimintaa pyritään laajentamaan vuodelle 2018

Kannattaja: Laura Rissanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi Otso Kivekkään palautusehdotuksen mukaisesti.

18.04.2017 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 07.03.2017 § 30

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mari Holopaisen ym. aloitteesta vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta perusopetuksessa sekä kielikerho- ja kielisuihkutarjonnan lisäämisestä varhaiskasvatuksessa:

Varhaiskasvatusvirastossa on varauduttu kielirikasteisen esiopetuksen kokeiluun päiväkotien esiopetuksessa toimintavuonna 2017–2018. Kielipainottunutta toimintaa pilotoidaan sovitulla alueilla kielirikasteisen esiopetuksen periaatteiden mukaisesti.

Kielirikasteisella esiopetuksella tarkoitetaan esiopetusta, jossa alle 25 % toiminnasta järjestetään säännöllisesti ja suunnitellusti jollakin muulla kuin perusopetuslaissa säädetyllä opetuskielellä. Kielirikasteinen esiopetus antaa luontevia mahdollisuuksia tuoda monikielisyyttä ja kulttuurien kohtaamisia esiin esiopetuksen arjessa ja toimintakulttuurissa.

Tavoitteena on, että lapset olisivat sekä kielen oppijoita että käyttäjiä. Tavoitteena voi olla siirtyminen kielirikasteiseen tai muuhun kaksikieliseen perusopetukseen. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 OPH.)

Tehtävään palkataan neljä äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia puhuvaa lastentarhanopettajaa, jotka vastaavat toiminnan käynnistämisestä ja toteuttamisesta. Kielirikasteinen esiopetus toteutetaan niin, että opettajat kiertävät useammassa esiopetusryhmässä ja järjestävät kielirikasteisen esiopetuksen mukaista toimintaa kussakin ryhmässä niin, että se muodostaa alle 25 % esiopetuksen toiminnasta. Kielirikasteisen esiopetuksen kokeilu käynnistetään syksyllä 2017.

Kielirikasteisen esiopetuksen käynnistämistä ehdotetaan seuraavilla kielillä ja alueilla:

- Itäinen suurpii (Myllypuro) – venäjä
- Keskinen suurpiiri (Käpylä) – espanja
- Koillinen suurpiiri (Pihlajisto ja Latokartano) – ranska
- Pohjoinen ja koillinen suurpiiri (Maunula ja Siltamäki) – englantia

Alueet kokeilulle on valikoitu yhdessä perusopetuksen järjestäjien kanssa, jotta lapsille saataisiin mahdollisimman sujuva opinpolku ja opetuksen jatkumo. Alueiden valinnassa on tarkasteltu myös yksityisten palveluntuottajien tarjoamaa kielipainotteista esiopetusta, jotta vältetään päällekkäisyydet tarjonnassa.

Kielten oppimisen pilotointiin päiväkodeissa on varauduttu 150 000 euron määrärahalta. Lisäksi olemme mukana Kielirikas Helsinki -hankkeessa, jossa kielten opetuksen varhentamiseen, seurantaan ja kehittämiseen esi- ja perusopetuksessa on haettu Opetushallituksen jakamaa valtionavustusta.

Kielirikas Helsinki -hankkeen tavoitteena on monikielinen Helsinki, jossa kaupungin rikas kielivaranto sekä tukee oppimista että houkuttaa lapsia uusien kielten äärelle. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että helsinkiläisillä lapsilla on entistä varhaisemmin ja entistä monipuolisemmin mahdollisuus oppia eri kieliä jo esiopetuksesta alkaen.

1. Varhennetaan kielten oppimista ja rohkaistaan monipuolisen kielivarannon luomiseen esi- ja perusopetuksessa siten, että kaupungin eri alueilla olisi monipuoliset mahdollisuudet varhennetun kielen aloittamiseen.
2. Kehitetään systemaattisesti varhennettua pedagogista kielipolkuksi esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisen yhteistoiminnan kautta.

3. Mahdollistetaan kielirikasteisen opetuksen mukaisia toiminnallisia tuokioita esiopetuksen ja perusopetuksen yhteisissä ryhmissä.
4. Kartoitetaan huoltajien kielitoiveita ja ajatuksia kielten opetuksesta koko kaupungin laajuisesti, sekä rohkaistaan kartoituksen tulosten pohjalta kouluja lisäämään uusia harvinaisempia kieliä koulujen kieliohjelmiin.
5. Lisätään monipuolisella ja varhennetulla kielitarjonnalla lähikoulujen vetovoimaa.
6. Tiedotetaan kielten opiskelun merkityksestä lapsen opinpolulla, osana identiteetin kehittymistä ja tulevassa työelämässä hyödyntäen yhteistyökumppaneiden ja elinkeinoelämän toimijoiden verkostoja.
7. Vahvistetaan oppiaineiden välistä yhteistyötä luomalla rakenne, jossa kielten opetus on vakiintuneesti tiiviinä osana vähintään yhden oppimiskokonaisuuden opetusta lukuvuoden aikana.
8. Tuetaan ruotsinkielisen esi- ja alkuopetuksen kaksikielisten (suomi/ruotsi) oppilaiden kielellistä kehitystä ja herätetään halu suomen kielen opiskeluun.
9. Tuetaan ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaiden suomenkielen oppimäärän ryhmävalintaa.
10. Rohkaistaan ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaita valitsemaan A2-kieleksi ranska tai saksa tavallisemman englannin sijaan.

Varhaiskasvatuslautakunta toivoo, että tulevaisuudessa tarkastellaan säännöllisesti eri kielirikasteisen kasvatuksen ja opetuksen sekä kielikylvyn tarjontaa koko kaupungissa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa ja pyritään ohjaamaan tarjontaa kokonaisuutena.

Käsittely

07.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Juha Levo: Varhaiskasvatuslautakunta toivoo, että tulevaisuudessa tarkastellaan säännöllisesti eri kielirikasteisen kasvatuksen ja opetuksen sekä kielikylvyn tarjontaa koko kaupungissa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa ja pyritään ohjaamaan tarjontaa kokonaisuutena.

Varhaiskasvatuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Juha Levon tekemän vastaehdotuksen.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

Opetuslautakunta 07.03.2017 § 31

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä kielenopetukseen kohdistuvia kehittämistoimia ja kielenopetuksen varhentamista.

Kielenoppimisen tukeminen kielenopetuksen varhentamisella on tutkimusten mukaan merkittävää. Varhennetulla kielenopetuksella tuetaan oppilaiden oppimista ja oppilaiden motivoitumista kielenopiskeluun. Tutkimusten mukaan vieraan kielen oppimisessa parhaat tulokset saavutetaan, kun oppiminen on aloitettu ennen yhdeksättä ikävuotta.

Varhennettua kielenopetusta on tällä hetkellä tarjolla 13 suomenkielisessä koulussa Helsingin 76:sta suomenkielisestä koulusta, joissa on ensimmäinen vuosiluokka. Varhennettua kielenopetusta tarjoavat koulut sijoittuvat kaikille Helsingin neljälle perusopetuksen alueelle. Helsingin kaupungin suomenkielisissä kouluissa ensimmäisen vieraan kielen opiskelu alkaa kaikille oppilaille viimeistään 3. luokalla.

Kaksikielistä opetusta on tarjolla sekä laajamittaisena (11 suomenkielistä koulua) että suppeampana (3 suomenkielistä koulua) kaksikielisenä opetuksena. Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa opetuksesta vähintään 25 % toteutetaan kohdekielellä. Suppea kaksikielinen opetus on kielirikasteista opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä. Laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeella. Suppea kaksikielinen opetukseen voi osallistua kaikki kyseisen koulun oppilaat. Lisäksi kaupungissa on ruotsin kielen kielikylyn opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Vuosiluokilla 1-6 kielikylyopetusta on kuudessa suomenkielisessä koulussa ja vuosiluokilla 7-9 viidessä suomenkielisessä koulussa. Osa kouluista tarjoaa vuosi-

luokilla 1 ja 2 mahdollisuuden tutustua kieliin myös kerhoissa ja pienimuotoisissa opetustuokioissa (ns. kielisuihkutus).

Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa A1-kielen opetus on varhennettu alkavaksi toiselta vuosiluokalta. A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi. Neljännellä luokalla alkaa A2-kielen opetus ja vaihtoehtoina on englanti, saksa ja ranska. Kutakuinkin kaikki oppilaat valitsevat A2-kielen. B2-kielen opetus on varhennettu aloitettavaksi seitsemänneltä vuosiluokalta.

Helsingin opetusviraston suomen- ja ruotsinkielinen linja ovat yhdessä varhaiskasvatusviraston kanssa hakeneet Opetushallituksen perusopetuksen järjestäjille suunnattua avustusta kielenopetuksen varhentamiseen, kehittämiseen ja lisäämiseen. Haku liittyy Uusi peruskoulu -ohjelman kielenopetusta koskevaan kokeiluun. Hankkeeseen liittyvien toimenpiteiden kautta laajennetaan varhennetun kielen ja kielisuihkutuksen tarjontaa. Haun yhteydessä kouluilta kysyttiin halukkuutta kielenopetuksen varhentamiseen. Kouluista 20 ilmoitti halukkuutensa kielenopetuksen varhentamiseen jo syksystä 2017 ja 12 koulua ilmoitti halukkuutensa kielisuihkutuksen antamiseen kielivalintojen tueksi. Varhennetun kielenopetuksen laajentamisessa huomioidaan alueellinen tasa-arvoisuus.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kaikki oppilaat aloittavat 1. luokalta A-kielen opetuksen. Tämä edellyttää lisärahoitusta. Varhennettu kielen opetus tarkoittaa sitä, että 1-2 luokkalaisten minimituntimäärä nousee 19 vuosiviikkotunnista 21 vuosiviikkotuntiin. Varhennetun kielenopetuksen uudistusta toteutettaessa on syytä varmistaa, että vuosiviikkotuntimäärää lisätään yhtä paljon suomenkielisissä sekä ruotsinkielisissä kouluissa. Vuotuinen kustannus yhteensä suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä kouluissa olisi noin 2,5 milj. euroa.

Käsittely

07.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Keskustelu.

Jäsen Hertzberg teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 6. kappaleen ("Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa...") toisen virkkeen "A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi." jälkeen lisätään seuraavaa:

"Neljännellä luokalla alkaa A2-kielen opetus ja vaihtoehtoina on englanti, saksa ja ranska. Kutakuinkin kaikki oppilaat valitsevat A2-kielen."

ja että lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen ("Opetuslautakunta pitää tärkeänä...") kolmannen virkkeen jälkeen lisätään seuraavaa:

11.09.2017

"Varhennetun kielenopetuksen uudistusta toteutettaessa on syytä varmistaa, että vuosiviikkotuntimäärää lisätään yhtä paljon suomenkielisisä sekä ruotsinkielisissä kouluissa."

Kannattaja jäsen Nordman

Hyväksyttiin yksimielisesti jäsen Hertzbergin vastaehdotus.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
taina.tervonen(a)hel.fi

§ 820

**V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Rantasen aloite peruskoululaisten ensi-
siapuopetuksesta**

HEL 2017-001309 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Mari ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 49

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Rantanen ja 30 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuuden maksuttomaan ensi-
siapuopetukseen esimerkiksi kaikille 6. tai 7. luokkalaisille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja pelastuslautakunnan lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan itsestä huolehtiminen ja arjen taidot ovat olennainen osa laaja-alaista osaamista. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista sekä harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja. Heitä ohjataan ennakoimaan

11.09.2017

vaaratilanteita ja toimimaan niissä tarkoituksenmukaisesti. Huomiota kiinnitetään turva- ja suojavälineiden käyttöön sekä omien tietojen ja taitojen kehittämiseen. Myös erilaisissa vaaratilanteissa tarvittavan toiminnan ja avun hakemisen taitoja harjoitellaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan kaikilla vuosiluokilla opetetaan terveystietoa, ensimmäiset kuusi vuosiluokkaa osana ympäristöoppia. Ympäristöopin keskeisenä sisältöalueena vuosiluokilla 3–6 harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Vuosiluokilla 7–9 terveystiedon keskeisenä sisältöalueena käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen ja avun hakemista. Liikunnan opetukseen vuosiluokilla 3–9 kuuluu lisäksi vesipelastustaitojen opetus, jotta oppilas osaa sekä pelastautua että pelastaa vedestä.

Suomen punainen risti on käynnistänyt LähiTapiolan kanssa Sankari-koulutus-kokonaisuuden, joka koostuu verkko-opinnoista ja yhdestä lähiopetuskäynnistä. Tämä on alakoululaisille suunnattu koulutus, jonka sisältönä on avun hälyttäminen, paineluelvytys ja tajuttoman ensiapu. Koulutus on maksuton. Koulu saa osallistuessaan elvytyspaketin, joka sisältää myös elvytysmaton <http://sankarikoulutus.fi/>. SPR:n sivuilla on opettajille suunnattua valmista materiaalia, jonka avulla valtuustoaloitteen ja opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista ensiapukoulutusta voidaan hyvin antaa. Koulut voivat myös olla yhteydessä SPR:n paikallisosastoihin, jotka voivat tulla koululle vetämään esimerkiksi esiapuun liittyvää rastirataa ilmaiseksi.

Opetuslautakunta kannattaa lausunnossaan koulujen yhteistyötä SPR:n kanssa. Kouluja tullaan tiedottamaan yhteistyömahdollisuudesta ja kannustamaan yhteistyöhön SPR:n kanssa. Yhteistyötä maksuttoman ensiapukoulutuksen järjestämisestä myös muiden toimijoiden kanssa selvitetään. Ensiapuopetus on tärkeä taito, jonka opetuksen tehostamiseen on syytä käyttää kaikkia mahdollisia keinoja.

Pelastuslaitos on vuodesta 2003 toteuttanut turvallisuuskumppanuutta yhdessä opetustoimen kanssa tavoitteena sitouttaa ja kouluttaa opettajat opettamaan turvallisuustietoutta. Osana muuta turvallisuusviestintäänsä pelastuslaitos voi tuottaa opetustoimen käyttöön hätäensiaputaitojen koulutusmateriaalia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Mari ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 49

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 28.03.2017 § 44

HEL 2017-001309 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää ensiapuopetusta tärkeänä taitona, jonka opetuksen tehostamiseen on syytä käyttää kaikkia mahdollisia keinoja.

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan itsestä huolehtiminen ja arjen taidot ovat olennainen osa laaja-alaista osaamista. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista sekä harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja. Heitä ohjataan ennakoimaan vaaratilanteita ja toimimaan niissä tarkoituksenmukaisesti. Huomiota kiinnitetään turva- ja suojavälineiden käyttöön sekä omien tietojen ja taitojen kehittämiseen. Myös erilaisissa vaaratilanteissa tarvittavan toiminnan ja avun hakemisen taitoja harjoitellaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan kaikilla vuosiluokilla opetetaan terveystietoa, ensimmäiset kuusi vuosiluokkaa osana ympäristöoppia. Ympäristöopin keskeisenä sisältöalueena vuosiluokilla 3–6 harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Vuosiluokilla 7–9 terveystiedon keskeisenä sisältöalueena käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen ja avun hakemista. Liikunnan opetukseen vuosiluokilla 3–9 kuuluu lisäksi vesipelastustaitojen opetus, jotta oppilas osaa sekä pelastautua että pelastaa vedestä.

Suomen punainen risti on käynnistänyt LähiTapiolan kanssa Sankari-koulutus-kokonaisuuden, joka koostuu verkko-opinnoista ja yhdestä lähiopetuskäynnistä. Tämä on alakoululaisille suunnattu koulutus, jonka

11.09.2017

sisältönä on avun hälyttäminen, paineluevlytys ja tajuttoman ensiapu. Koulutus on maksuton. Koulu saa osallistuessaan elvytyspaketin, joka sisältää myös elvytysmaton <http://sankarikoulutus.fi/>. SPR:n sivuilla on opettajille suunnattua valmista materiaalia, jonka avulla valtuustoaloitteen ja opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista ensiapukoulutusta voidaan hyvin antaa. Koulut voivat myös olla yhteydessä SPR:n paikallisosastoihin, jotka voivat tulla koululle vetämään esimerkiksi esiapuun liittyvää rastirataa ilmaiseksi.

Opetuslautakunta kannattaa koulujen yhteistyötä SPR:n kanssa. Kouluja tullaan tiedottamaan yhteistyömahdollisuudesta ja kannustamaan yhteistyöhön SPR:n kanssa. Yhteistyötä maksuttoman ensiapukoulutuksen järjestämisestä myös muiden toimijoiden kanssa selvitetään.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
[taina.tervonen\(a\)hel.fi](mailto:taina.tervonen(a)hel.fi)

Pelastuslautakunta 21.03.2017 § 34

HEL 2017-001309 T 00 00 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Rantanen Mari ym. valtuustoaloitteesta peruskoululaisten ensiapuopetuksesta:

Esitys hätäensiaputaitojen opettamisen ottamisesta osaksi peruskoulujen opetusohjelmaa on kannatettava.

Pelastuslaitos toteuttaa kiireellistä ensihoitopalvelua Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kanssa tehtyyn palvelusopimukseen pohjautuen. Tämän sopimuksen piiriin ei kuulu hätäensiaputaitojen opettaminen peruskoululaisille tai muille kohderyhmille. Aloitteen toteuttamiskelpoisuutta on siten pelastuslaitoksen näkökulmasta arvioitava osana pelastustoimen palvelutuotantoa.

Turvallisuusviestintä ja turvallisuuskoulutus on osa pelastustoimen perustoimintaa. Pelastuslaitos on vuodesta 2003 toteuttanut turvallisuuskumppanuutta yhdessä Helsingin kaupungin opetustoimen kanssa tavoitteena sitouttaa ja kouluttaa opettajat opettamaan turvallisuustietoutta oppilailleen osana muuta opetusohjelmaa. Nykyisellään pelastustoimen resurssit eivät mahdollista käytännön turvallisuusoppituntien, eikä siten myöskään hätäensiaputuntien, järjestämistä kouluissa.

11.09.2017

Osana muuta turvallisuusviestintäänsä pelastuslaitos voi tuottaa opetustoimen käyttöön hätäensiaputaitojen koulutusmateriaalia. Pelastuslaitos voi avata opetusviraston intraan nettiportaalin, johon tuotetaan opettajien käyttöön hätäensiavun opettajanopas suomeksi ja ruotsiksi, esitysmateriaalit sekä hätäensiapuopetusta tukevaa videomateriaalia. Pelastuslaitos voi toteuttaa nämä toimenpiteet osana opetustoimen kumppanuusohjelmaa ja opetusviraston tehtävänä on viedä tämän osaksi koulujen opetusta.

Pelastuslautakunta ehdottaa, että Helsingin kaupungin opetustoimi, terveystoimi ja HUS aloittavat keskustelut siitä, millä tavoin hätäensiaputaitojen opettaminen voitaisiin tuoda osaksi peruskoulujen opetusohjelmaa. Valmistelussa on huomioitava maakuntauudistuksen vaikutukset terveystoimen ja pelastustoimen järjestelyihin sekä selvitettävä, onko hätäensiaputaitojen kouluttaminen tehokkaimmin tuotettavissa viranomaistyönä vai esimerkiksi kolmannen sektorin, kuten SPR:n toteuttamana.

Esittelijä

pelastuskomentaja vs.
Jorma Lilja

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

§ 821

V 27.9.2017, Valtuutettu Johanna Sydänmaan aloite opettajien varsinaisen palkan maksamisesta syyskuusta alkaen

HEL 2017-002206 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Sydänmaan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Sydänmaa ja 41 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että opettajille maksetaan syyskuusta lähtien täysi palkka, jolloin rehtoreilla on edellisen kevään lisäksi elokuu aikaa määrittää opettajien lopullinen lukuvuoden palkkaus.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Opettajille maksetaan palkka kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. OVTES II luvun 29 §:n 3 momentin mu-

kaan ylituntipalkkio sekä muut palkkiot ja erityistehtävien korvaukset maksetaan kuukausittain jälkikäteen joko kuukauden lopussa tai seuraavan kuukauden alussa, jollei paikallisesti toisin sovita. Jos em. palkkion tai erityistehtävän korvauksen maksaminen edellyttää selvitystä tehdystä työstä, palkkio maksetaan kuitenkin viimeistään laskutusta seuraavan kalenterikuukauden aikana. Elokuulta tulevat ylituntipalkkiot sekä muut palkkiot ja erityistehtävien korvaukset voidaan maksaa myös lokakuun varsinaisen palkanmaksun yhteydessä, ellei ole mahdollista maksaa niitä edellä mainitussa aikataulussa.

Lukukauden alusta opettajille maksetaan hinnoittelukohtainen mukainen palkka sekä tehtäväkohtaiset lisät, vuosisidonnainen lisä, henkilökohtaiset lisät ja mahdolliset siirtymäkauden lisät.

Elokuussa ei vielä tiedetä tarkkaan tuleeko opettajalle ylituntipalkkioita, muita palkkioita tai erityistehtäväkorvauksia. Syynä tähän on mm. oppilasmäärien laskentapäivä 20.9., jolloin tiettyjen oppilasmääriin perustuvien erityistehtävien korvausmäärät selviävät. Lisäksi kouluissa ja oppilaitoksissa voi olla ryhmien muodostuminen vielä epävarmaa ja näin opettajien ylituntien määräytyminen myöhentyy.

Mikäli opettajille maksetaan elokuussa arviomääräisesti ylituntipalkkioita, muita palkkioita ja erityistehtävien korvauksia, on mahdollista, että ne on arvioitu väärin ja palkkioita joudutaan perimään takaisin.

On tärkeää, että palkkiot ja erityistehtäväkorvaukset maksetaan nopeasti ja oikeamääräisenä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee tutkimaan tiettyjen erityistehtäväkorvausten maksamisen aikaistamisen mahdollisuuden.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Sydänmaa Johanna ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.06.2017 § 6

HEL 2017-002206 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että opettajille maksetaan täysi palkka kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ymmärtää aloitteentekijöiden nostaman ongelman ja tulee tutkimaan tiettyjen erityistehtäväkorvausten maksamisen aikaistamista.

Nykytila

Opettajalle maksetaan täysi palkka oikea-aikaisesti kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Sopimus mahdollistaa menettelyn, jossa elokuulta tulevat palkkiot ja korvaukset voidaan maksaa lokakuun palkanmaksun yhteydessä.

Opettajalle maksetaan lukukauden alusta lukien siis hinnoittelukohtaan mukainen palkka sekä mahdolliset tehtäväkohtaiset lisät, vuosisidonnainen lisä, henkilökohtaiset lisät sekä mahdolliset siirtymäkauden lisät.

Vielä elokuussa ei tiedetä tarkkaan tuleeko opettajalle ylituntipalkkioita, muita palkkioita tai erityistehtäväkorvauksia. Syynä tähän on mm. oppilasmäärien laskentapäivä 20.9., jolloin tiettyjen oppilasmääriin perustuvien erityistehtävien korvausmäärät selviävät. Lisäksi kouluissa ja oppilaitoksissa voi olla ryhmien muodostuminen vielä epävarmaa ja näin opettajien ylituntien määräytyminen myöhentyy.

Mikäli opettajalle maksetaan jo elokuussa arviomääräisesti ylituntipalkkioita, muita palkkioita ja erityistehtävien korvauksia, on todennäköistä, että seurauksena on takaisinperintämenettely.

On tärkeää, että opettaja saa mahdollisimman nopeasti palkkiot ja erityistehtäväkorvaukset oikeamääräisenä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee tutkimaan tiettyjen erityistehtäväkorvausten maksamisen aikaistamista siten, että korvaukset sidottaisiin esimerkiksi oppilasmääräennusteeseen eikä laskentapäivän todellisiin oppilasmääriin.

Käsittely

20.06.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

11.09.2017

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tarja Malmivirta, palvelussuhdepäällikkö, puhelin: 310 86235
tarja.malmivirta(a)hel.fi

§ 822

V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koulupsykologien ja -kuraattorien Wilman käyttöoikeuksien laajentamisesta

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen lop-puun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloit-teessaan, että koulupsykologeille ja -kuraattoreille annetaan yhtä laajat Wilman käyttöoikeudet, kuin opettajillakin on. Mikäli käyttöoikeuksien laajentaminen ei ole mahdollista, tulee selvittää mahdollisuus pyytää oppilaiden vanhemmilta tähän lupa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoit-tanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja oikeuspalveluiden lau-suntoon ja toteaa seuraavaa:

11.09.2017

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kursseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelylvä (Henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti. Opettajilla tulee olla työtehtävien mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan. Koulukuraattoreilla ja -psykologeilla ei ole tällä hetkellä Wilman käyttöoikeuksia.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisien toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Lukiolaissa on

11.09.2017

vastaavan kaltainen säännös (Lukiolaki 32 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on luovutettu.

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin tai psykologin tehtävän hoidon kannalta. Koulukuraattoreille ja -psykologeille ei tule myöntää Wilman käyttöoikeutta ilman oppilashuollon asiakkuutta. Tällöin on myös arvioitava, edellyttääkö oikeuksien myöntäminen multiPrimusta koskevan rekisteriselosteen tarkistamista.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 67

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kursseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

Oppilashallintojärjestelmä multiPrimusta käytetään oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin, opetusjärjestelyiden ja oppimistulosten hallintaan ja valvontaan. MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja. Tietosisältö on kerrottu tarkemmin multiPrimuksen rekisteriselosteessa, joka löytyy Helsingin kaupungin internetsivuilta.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu. Rekisterinpitäjä on opetustoimen hallinnosta vastaava toimielin, opetuslautakunta. Rekistereitä ylläpidetään opetuksen järjestämiseksi ja tietoja käytetään koulujen ja oppilaitosten omassa toiminnassa.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelylvä (henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja,

joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti.

Esimerkiksi opettajilla tulee olla heidän työtehtäviensä mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan.

Henkilötietojen luovuttaminen henkilökisteristä

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilökisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on annettu eteenpäin.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Henkilötietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilökisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien

hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin/psykologin tehtävän hoidon kannalta. Wilmaa tulee kehittää siten, että oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen sähköinen luovuttaminen Wilman välityksellä tietoon oikeutetuille kuraattoreille ja psykologeille voidaan toteuttaa lainmukaisesti.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettyä suostumusta. Opetusvirasto selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Käsittely

16.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

§ 823

V 27.9.2017, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite lasten ja nuorten liikunnan määrän lisäämiseksi

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Paavo Arhinmäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Paavo Arhinmäki ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että lasten ja nuorten liikkumattomuus ovat yksi yhteiskuntamme isoimpia ongelmia. Lasten liian vähäisellä liikunnalla on merkittävät kansanterveydelliset vaikutukset ja myös sosiaalisesti epätasa-arvoistava vaikutus. Helsingin pitää lähteä entistä avoimemmin ja voimakkaammin pohtimaan keinoja, joilla lasten liikunnan määrää saadaan kasvatettua. Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii selvityksen lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamisesta, jossa arvioidaan aloitteessa mainittuja toimenpiteitä ja esitetään myös muita toimenpide-ehdotuksia.

11.09.2017

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa liikuntalautakunnan, opetuslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Liikuntalautakunta kannattaa aloitteessa esitetyn selvityksen laatimista lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksiin liittyvien toimenpiteiden parantamiseksi ja arvioimiseksi.

Liikuntavirasto on kehittänyt helposti saavutettavissa olevia lapsille ja nuorille suunnattuja liikuntapalveluitaan tiiviissä yhteistyössä mm. opetustoimen, varhaiskasvatuksen, nuorisoasiainkeskuksen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lasten ja nuorten liikkujaksi kasvamista on pyritty edistämään liikuntapalveluiden kolmiportaisuutta kehittämällä. Palveluiden suunnittelun ja kehittämisen keskiössä on ollut kaikille lapsille ja nuorille suunnatut matalan kynnyksen liikuntapalvelut (kuten EasySport-, FunAction ja Nyt-liikunta), erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille tarkoitettut kohdennetut pienryhmät sekä henkilökohtaiset neuvonta- ja ohjauspalvelut. Uusimpana toimenpiteenä liikuntavirasto on kehittänyt yhdessä kouluterveydenhuollon sekä opetustoimen kanssa nk. ”Koulu-PT-toimintaa” henkilökohtaista ohjausta tarvitseville oppilaille.

Esimerkkinä muusta hallinnonalat ylittävästä liikunnanedistämistyöstä voidaan mainita myös liikunta- ja opetusviraston yhteistyö Liikkuva koulu -ohjelman jalkauttamiseksi Helsingin peruskouluihin. Liikkuva koulu -ohjelman edistämistyötä on toteutettu aluehallintovirastosta haetulla hankerahalla. Koulujen lisäksi on tehty yhteistyötä myös varhaiskasvatuksen kanssa.

Liikuntavirastossa on kehitetty monipuoliset matalan kynnyksen liikuntapalvelumallit, joiden tunnettavuutta on pyritty lisäämään hyvällä markkinoinnilla ja kampanjoinnilla. Kaikille uusille palvelumalleille on luotu omat nettisivut ja jokaiselle alakoulun oppilaalle on jaettu EasySport -toiminnasta kertova esite. Palveluita hyödyntävien lasten ja nuorten määrä on noussut tasaisesti.

Helsingiläisten liikuntaseurojen toimintamahdollisuuksia tuetaan vuosittain toiminta- ja tilankäyttöavustuksin. Toiminta-avustus on yleisavustusluontoista avustusta, jonka kohdentamisesta seura saa päättää.

Liikunnan kansalaistoiminnan avustusten myöntämisperusteet uudistettiin vuonna 2016. Tavoitteena oli tukea entistä vahvemmin lasten ja nuorten liikuntatoiminnan edellytyksiä. Toiminta-avustuksen laskennassa 80 % avustuksesta jaetaan alle 20-vuotiaiden toiminnan ja 20 % yli 20-vuotiaiden toiminnan mukaan.

Tilavuokrien osalta siirryttiin avustuskelpoisten seurojen osalta maksullisuuteen 1.5.2016. Samalla hinnastoa muutettiin niin, että tilojen vuokrat alle 20-vuotiaiden toiminnassa ovat vahvasti subventoidut.

Ns. höntsävuorojen lisäämiseen suhtaudutaan myönteisesti. Liikuntaseurojen ylläpitämiä kenttiä koskeviin sopimuksiin on lisätty tarkennus, jonka mukaan kentiltä tulee löytyä kaikille avoimia vuoroja vähintään 5,5 tuntia viikossa.

Kaupungin omien sisäleikkipuistojen rakentamiseen liittyvää keskustelua on käyty lähinnä erilaisen harrastetasoisen temppuvoimistelun, akrobatian ja parkour-tyyppisen toiminnan tarpeisiin suunnattujen tilojen tarpeellisuuteen nähden.

Opetuslautakunta on lausunnossaan todennut, että se pitää tärkeänä aloitteessa esitettyjä huomioita liikunnan ja harrastusmahdollisuuksien merkityksestä jokaisen lapsen ja nuoren terveille kasvulle ja kehitykselle. Lautakunta pitää tärkeänä aloitteessa mainittua selvityksen tekemistä.

Kaupungin johtamisrakenteen uudistus on mahdollisuus uusien toimialojen välillä löytää asiakaslähtöisiä toimintamalleja lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden huomioonottamisen lisäämistä.

Liikuntasuositusten mukaan alle kouluikäisten tulisi liikkua vähintään kaksi ja kouluikäisten 1-2 tuntia päivässä.

Tärkeässä roolissa on ollut järjestökentän kanssa yhteisten toimintamallien rakentaminen kouluissa. Koulujen tasolla tavoitteena on ollut auttaa ja tukea koulujen omia muutosprosesseja ja löytää erilaisia kuhunkin kouluun sopivia liikkumista ja aktiivista oppimista tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja. Helsingin toimintamalli jakautuu ennen ja jälkeen koulupäivän toimintaan, välituntitoimintaan ja toiminnallisiin oppitunteihin.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö LIKES on julkaissut Liikkuva koulu -ohjelman seurantatutkimuksen Muutoksia liikkuvassa koulussa 2013-2015. Tulokset olivat positiivisia.

Uusi opetussuunnitelma tukee aktiivisen ja toiminnallisen koulupäivän rakentamista.

Varhaiskasvatuslautakunta toteaa lausunnossaan, että se pitää tärkeänä kynnysten madaltamista lasten ja nuorten harrastustoiminnassa. Selvityksessä on tärkeää ottaa huomioon varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten kehitystason aiheuttamat erityispiirteet ja jo nykyisellään toteutettu liikkumisen edistämiseen tähtäävä toiminta.

Lapsia tutustetaan harrasteisiin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, leikkipuistoissa ja kerhoissa. Alle kouluikäisten lasten lisäksi toiminnan piiriin kuuluu 1–2-luokkien sekä kaikkien kehitysvammaisten ja autismikirjon peruskoululuokkien koululaisia iltapäivä- ja loma-ajan toiminnassa. Eri ikävaiheissa harrasteisiin tutustuminen tapahtuu erilaisin tavoittein ja menettelyin päivittäisessä, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisessa toiminnassa. Tässä apuna on laaja yhteistyöverkosto, joka on laajenemassa. Varhaiskasvatuksella on runsaasti yhteisiä hankkeita Helsingin mallin hengessä kulttuurilaitosten, taiteilijoiden ja kulttuuri-työntekijöiden sekä liikunta-alan ja ympäristökasvatustahojen kanssa. Muutoina ovat esimerkiksi museo-, kuvataide-, tanssi- ja draamatyöpajat, vanhempi-lapsi -liikuntaohjelmat, lähiliikuntapaikkojen ja luontokohdeiden tarjonta, liikuntajärjestöjen pikkulapsitoiminta, lasten hiihto-, luitelu-, retkeily-, kaupunkiviljely-, kalastus- jne. toiminta sekä kirjastoyhteistyö satudiplomeineen. Lasten leikkeihin on toisinaan mahdollista kytkeä eri oppilaitosten projekteja luovissa aineissa ja peruskoulun oppilaiden työelämään tutustumisjaksoja varhaiskasvatuksen yksiköissä voidaan kytkeä koululaisten harrastusten näkyväksi tekemistä lapsille.

Varhaiskasvatuksen toimipisteistä noin 50 on mukana Valo ry:n valtakunnallisessa Ilo kasvaa Liikkuen -ohjelmassa.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan tasapuolisesti kaikille palvelujen piirissä oleville lapsille monipuolisia harrastekokemuksia ilman lisämaksua. Lasten ja nuorten harrastusvalikon kartoittaminen tukee varhaiskasvatuksen toteuttamista.

Lasten ja nuorten liikkumisen lisääminen sekä liikuntaharrastusmahdollisuuksien parantaminen ja kehittäminen on erittäin tärkeää. Eri toimialat miettivät edelleen yhdessä keinoja lasten ja nuorten liikunnan lisäämiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 25.04.2017 § 50

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa esitettyjä huomioita liikunnan ja harrastusmahdollisuuksien merkityksestä jokaisen lapsen ja nuoren terveille kasvuille ja kehitykselle. Lisäksi aloitteessa kiinnitetään huomiota, että toimintaa olisi ympäri vuoden ja harrastamisen hinta ei olisi rajaava tekijä harrastukseen hakeutumisessa.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa mainitun selvityksen tekemistä.

Kaupungin johtamisuudistus

Kaupungin johtamisrakenteen uudistus on mahdollisuus uusien toimialojen välillä löytää asiakaslähtöisiä toimintamalleja tukemaan lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien ja huomioonottamisen lisäämistä kaikissa kaupungin lapsia ja nuoria koskevissa palveluissa.

On tärkeää, että kaupungin uudet toimialat jatkavat jo olemassa olevaa yhteiskehittelyä yhdessä kaupallisten ja yleishyödyllisten toimijoiden kanssa ei ammattimaisten liikuntaharrastusten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kehittämistyössä tulee hyödyntää jo olemassa olevia laajoja toimijaverkostoja ja viranomaisyhteistyötä.

Kaupungin tavoitteiden näkökulmasta on tärkeää huomioida lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien lisääminen kaikissa lapsiin kohdistuvissa palveluissa.

Koulut

Lasten ja nuorten liikuntasuosittelun mukaan alle kouluikäisten tulisi liikkua reippaasti, monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla vähintään kaksi tuntia päivässä. Kouluikäisille tällaista liikuntaa suositellaan vähintään 1–2 tuntia päivässä. Nämä liikunnan minimisuositukset eivät kuitenkaan toteudu kaikkien suomalaislasten osalta.

Liikunnallinen elämäntapa on huomattavasti helpompi toteuttaa, kun se omaksutaan jo lapsuuden perheessä ja koulussa. Liikunnan edistämiseen tarvitaan uusia innovatiivisia keinoja, jotta voidaan kasvattaa hyväkuntoisia ja terveitä sukupolvia. Alakouluikäisissä omatoiminen arkiliikunta on tärkeä osa kokonaisliikuntaa. Lisäksi liikuntaa tulee lisätä las-

ten ja nuorten omat mieltymykset ja päämäärät huomioiden. Kouluilla on parhaat edellytykset koko ikäluokan tavoittamiseen ja liikunta-aktiivisuuden turvaamiseen.

Lasten ja nuorten reippaan liikunnan lisääminen 1–2 tuntiin päivässä on tavoite, jonka toteuttamiseen tarvitaan koulujen ja huoltajien lisäksi myös liikuntaseurat ja matalan kynnyksen liikunnan tarjonta. Koulujen kerhotoiminta ja alkuopetusikäisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoavat luonnollisia päivittäisiä liikuntakokemuksia koulupäivän aikana.

Uusi opetussuunnitelma tukee aktiivisen ja toiminnallisen koulupäivän rakentamista. Koulujen olosuhteiden ja sisällöllisten ainekokonaisuuksien kehittäminen sekä oppilaiden aktiivinen rooli oman koulupäivän muodostumisessa vaikuttavat yhdessä liikuntamyönteisen toimintakulttuurin rakentamiseen.

Helsingin kaupungin kaikki peruskoulut ovat rekisteröityneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan vuonna 2016. Liikkuva koulu -ohjelma on osa Suomen hallituksen osaamisen ja koulutuksen kärkihanketta. Opetusvirasto ja liikuntavirasto sitoutuivat hankkeeseen vuonna 2012. Tärkeässä roolissa on ollut järjestökentän kanssa yhteisten toimintamallien rakentaminen kouluissa. Koulujen tasolla tavoitteena on ollut auttaa ja tukea koulujen omia muutosprosesseja ja löytää erilaisia kuhunkin kouluun sopivia liikkumista ja aktiivista oppimista tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja. Helsingin toimintamalli jakautuu ennen ja jälkeen koulupäivän toimintaan, välituntitoimintaan ja toiminnallisiin oppitunteihin.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö LIKES on julkaissut Liikkuva koulu -ohjelman seurantatutkimuksen Muutoksia liikkuvissa kouluissa 2013–2015.

Päätulokset:

- Oppilaiden fyysinen aktiivisuus lisääntyi.
- Suositusten mukaan liikuttujen päivien määrä kasvoi, erityisesti vähän liikkuvilla yläkoululaisilla.
- Tyttöjen vapaa-ajan liikunta lisääntyi, erityisesti vähän liikkuvilla.
- Yläkoulussa välituntien vietto ulkona yleistyi.
- Välituntiliikunta lisääntyi erityisesti vähän liikkuvilla yläkoululaisilla.

Pääpaino vuoden 2017 Liikkuva koulu -toimenpiteissä on koulujen toimintaolosuhteiden kehittäminen toiminnallisen oppimisen tueksi sekä opettajien osaamisen kehittäminen ja tietoteknologian hyödyntäminen fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston vuonna 2016 teettämässä koulujen pihakartoituksessa helsinkiläisten koulujen pihat ovat valtakunnalliseen tasoon tarkasteltuna heikoimmat. Koulupihojen kehittäminen tukee toiminnallisen oppimisen ja välituntii-

kunnan toteutumista. Koulujen pihoja kehitetään yhdessä liikuntatoimen kanssa palvelemaan lähiliikuntapaikan tarpeita. Liikunnan lisääminen koulupäivän yhteyteen edellyttää, että koulujen ja oppilaitosten liikuntasalit ovat monipuolisia. Jokaisessa koulussa tai sen välittömässä läheisyydessä tulee olla liikuntasali. Koulujen liikuntatilojen varaukset ja hallinnointi siirtyy 1.6.2017 alkaen liikuntapalveluiden varausjärjestelmään. Tällä edistetään asukkaiden mahdollisuuksia käyttää kaupungin eri tiloja liikunnan harrastamiseen.

Lausunnon terveys- ja lapsivaikutukset

Lasten ja nuorten harraste- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen edistää kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveyttä.

28.03.2017 Pöydälle

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 23.03.2017 § 72

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. aloitteesta koskien lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamista:

Liikuntalautakunta pitää aloitteessa mainittua lasten ja nuorten liikkumisen lisäämistä sekä liikuntaharrastusmahdollisuuksien parantamista ja kehittämistä erittäin tärkeänä. Liikunnan määrän kasvattamiseksi kehitettyjen monipuolisten toimenpiteiden toteuttamista jatketaan liikuntavirastossa edelleen ja uusia keinoja pohditaan yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

Liikuntalautakunta kannattaa aloitteessa esitetyn selvityksen laatimista lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksiin liittyvien toimenpiteiden parantamiseksi ja arvioimiseksi. Esitetty aikataulu selvityksen laatimiseksi on kuitenkin haasteellinen ja se vaatii hyvää yhteistyötä kaikkien kaupungin eri hallinnonalojen välillä. Lasten ja nuorten palveluiden keskeistä roolia halutaan vahvistaa uudella toimialalla laajemminkin, ja sik-

si liikuntalautakunta näkee, että tarkoituksenmukaisin aika selvityksen tekemiselle olisi uuden toimialahallinnon aloittaessa toimintansa.

Liikuntavirasto kehittää helposti saavutettavissa olevia lapsille ja nuorille suunnattuja liikuntapalveluitaan tiiviissä yhteistyössä mm. opetustoimen, varhaiskasvatuksen, nuorisoiasiainkeskuksen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lasten ja nuorten liikkujaksi kasvamista on pyritty edistämään liikuntapalveluiden kolmiportaisuutta kehittämällä. Palveluiden suunnittelun ja kehittämisen keskiössä on ollut kaikille lapsille ja nuorille suunnatut matalan kynnyksen liikuntapalvelut (kuten EasySport-, FunAction ja Nyt-liikunta), erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille tarkoitettut kohdennetut pienryhmät sekä henkilökohtaiset neuvonta- ja ohjauspalvelut. Uusimpana toimenpiteenä liikuntavirasto kehittää yhdessä kouluterveydenhuollon sekä opetustoimen kanssa nk. ”Koulu-PT-toimintaa” henkilökohtaista ohjausta tarvitseville oppilaille.

Esimerkkinä muusta hallinnonalat ylittävästä liikunnanedistämistyöstä voidaan mainita myös liikunta- ja opetusviraston yhteistyö Liikkuva koulu – ohjelman jalkauttamiseksi Helsingin peruskouluihin. Ohjelman tavoitteena on lisätä tunti liikettä jokaisen oppilaan koulupäivään, ja liikuntaviraston sitovana talousarviotavoitteena vuonna 2016 oli, että kaikki kaupungin peruskoulut ovat lähteneet mukaan ohjelmaan vuoden loppuun mennessä. Kuluvan vuoden aikana ohjelma on tarkoitus käynnistää pilottikokeiluna myös toisen asteen oppilaitoksissa. Liikkuva koulu – ohjelman edistämistyötä on toteutettu aluehallintovirastosta haetulla hankerahalla.

Koulu yhteistyön lisäksi liikuntavirasto tekee yhteistyötä myös varhaiskasvatusviraston kanssa. Yhteistyön ansiosta touko-kesäkuussa 2016 Töölön Kisahallilla järjestettiin kolmen päivän mittainen liikuntatapahtuma kaupungin kaikille eskarilaisille. Tapahtumaan osallistui yhteensä noin 4500 lasta yhdessä omien varhaiskasvattajiensa kanssa. Positiivisten kokemusten innoittamana liikuntapäivistä on syntymässä perinne, sillä sama tapahtuma toteutetaan jälleen tänä vuonna.

Liikuntavirastossa kehitetyt monipuoliset matalan kynnyksen liikuntapalvelumallit sekä Liikuntahulina- ja Perhepalloilukonseptit ovat saavuttaneet kuntalaisten keskuudessa suuren suosion. Monipuolisten liikuntapalvelumallien tunnettavuutta on pyritty lisäämään hyvällä markkinoinnilla ja kampanjoinnilla. Virasto järjestää eri kohderyhmille suunnattuja liikuntatapahtumia, joiden avulla uusia vähän liikkuvia kuntalaisia pyritään tekemään tietoiseksi viraston tarjoamista matalan kynnyksen palveluista. Kaikille uusille palvelumalleille on myös luotu omat nettisivut, ja jokaiselle alakoulun oppilaille on lisäksi jaettu koulun kautta EasySport-toiminnasta kertova esite. Palveluita hyödyntävien lasten ja nuorten määrä on noussut niiden olemassaolon aikana tasaisesti, ja

uusista toiminnasta kiinnostuneita liikuntaseuroja ja yhteistyökumppaneita ilmaantuu koko ajan lisää. Toiminnan laajentaminen sekä laadun kehittämisen on kuitenkin nykyisten resurssien puitteissa lähes mahdollista.

Helsingiläisten liikuntaseurojen toimintamahdollisuuksia liikuntavirasto tukee vuosittain toiminta- ja tilankäyttöavustuksin. Seuratoiminnan tuki on kasvanut vuodesta 2013 yhteensä 715 000 eurolla vuoteen 2017 tultaessa. Tuen suuruus oli vuonna 2013 yhteensä 6 874 000 euroa, ja vuonna 2017 se on 7 589 000 euroa.

Toiminta- ja tilankäyttöavustusta voidaan myöntää liikuntalautakunnan avustuskelpoisuuden ehdot täyttävälle liikuntaseuroille. Toiminta-avustus on yleisavustusluontoista avustusta, jonka kohdentamisesta seura saa itse päättää. Tilankäyttöavustuksella tuetaan seuran liikuntatoimintaa muissa kuin liikuntaviraston tiloissa. Lisäksi avustuskelpoisuuden ulkopuolelle jääville voidaan myöntää harkinnanvaraista avustusta.

Seuroilta saadun palautteen mukaan tiloihin kohdistuva tuki on suurelle osalle seuroista toiminnan kannalta merkityksellisin. Avustusmäärärahamosituksessa on huomioitu tämä tarve (esimerkiksi vuonna 2017 toiminta-avustusta jaetaan seuroille 2 000 000 euroa ja tilankäyttöavustusta 5 379 000 euroa).

Liikunnan kansalaistoiminnan avustusten myöntämisperusteet uudistettiin vuonna 2016. Uudistamisen tavoitteena oli entistä vahvemmin tukea erityisesti lasten ja nuorten liikuntatoiminnan edellytyksiä. Toiminta-avustuksen laskennassa 80% avustuksesta jaetaan alle 20-vuotiaiden toiminnan ja 20% yli 20-vuotiaiden toiminnan mukaan. Myös tilankäyttöavustuksessa tuetaan alle 20-vuotiaiden toimintaa enemmän. Harkinnanvarainen avustus on suurempi niillä seuroilla, joiden toiminnassa on lapsia ja nuoria.

Tilavuokrien osalta liikuntavirasto siirtyi myös avustuskelpoisten seurojen osalta maksullisuuteen 1.5.2016. Samalla hinnastoa muutettiin niin, että liikuntaviraston tilojen vuokrat alle 20-vuotiaiden toiminnassa ovat vahvasti subventoidut. Esimerkiksi liikuntasalien vuokrat lasten ja nuorten toiminnassa ovat 5-6 euroa/tunti, tekonurmikenttä n. 5 euroa/tuntia ja jäähalli 8 euroa/tunti. Liikuntaviraston myöntämistä tilojen käyttövuoroista suurin osa on alle 20-vuotiaiden toimintaan varattuja vuoroja. Mitäluokaltaan liikuntaviraston tuetut tilavuokrat ovat suurin tuki lasten ja nuorten toimintaan.

Nk. höntsävuorojen lisäämiseen liikuntavirasto suhtautuu myönteisesti. Liikuntaseurojen ylläpitämiä kenttiä koskeviin sopimuksiin on lisätty tarkennus, jonka mukaan kentiltä tulee löytyä kaikille avoimia vuoroja vähintään 5,5 tuntia viikossa. Tekonurmikentiltä löytyykin vapaaharjoitte-

luvuoroja lähes joka puolelta Helsinkiä, ja vuoroja on tällä hetkellä yli 40 kentällä. Vapaaharjoitteluvuoroista puolet on liikuntaviraston omilla kentillä ja puolet liikuntaseurojen ylläpitämällä kentillä. Olosuhteiden parantamiseksi uusia tekonurmia on valmistumassa tulevana kesänä liikuntaviraston rakennuttamana Tehtaanpuistoon sekä liikuntaseurojen toimesta Lassilaan, Tapanilaan ja Kurkimäkeen. Myös useiden lähiliikuntapaikkojen aina vapaana oleville ministadioneille pääsee pelaamaan milloin tahansa ilman vuorojen varaamista.

Liikuntavirastossa ollaan tietoisia aloitteessa mainittujen kaupallisten sisäleikkipuistojen suosiosta, ja kyseisiä palveluita onkin hyödynnetty mm. viraston järjestämien kohdennettujen liikuntaryhmien toiminnassa. Liikuntavirasto on myös jakanut lapsille ja nuorille puistojen sisäänpääsyrannekkeita kannustimina ja palkintoina erilaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin liittyen. Omien sisäleikkipuistojen rakentamiseen liittyvää keskustelua on käyty lähinnä erilaisen harrastetasoisen temppuvoimistelun, akrobatian ja parkour-tyyppisen toiminnan tarpeisiin suunnattujen tilojen tarpeellisuuteen liittyen. Kaupungin omistuksessa olevia tiloja onkin tulevaisuudessa tarkoituksenmukaista tarkastella etenkin perusparannushankkeiden yhteydessä myös tämä ulottuvuus huomioiden.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Tytti Soini, liikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87509
tytti.soini(a)hel.fi
Taina Korell, yhteyspäällikkö, puhelin: 310 38038
taina.korell(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 07.03.2017 § 31

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Paa-vo Arhinmäen ym. aloitteesta koskien lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamista:

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa toivottua kynnysten madaltamista lasten ja nuorten harrastustoiminnassa. Aloitteessa mainitun selvityksen laadinnassa on tärkeää ottaa huomioon varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten kehitystason aiheuttamat erityispiirteet ja varhaiskasvatuspalveluissa jo nykyisellään toteutettu liikkumisen edistämiseen tähtäävä toiminta.

Varhaiskasvatusvirasto tutustuttaa omalta osaltaan lapsia harrasteisiin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, leikkipuistoissa ja kerhoissa. Alle kouluikäisten lasten lisäksi toiminnan piiriin kuuluu 1–2-luokkien sekä kaikkien kehitysvammaisten ja autismitietäjien peruskoululuokkien koululaisia iltapäivä- ja loma-ajan toiminnassa. Eri ikävaiheissa harrasteisiin tutustuminen tapahtuu erilaisin tavoittein ja menettelyin päivittäisessä, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisessa toiminnassa. Tässä apuna on laaja yhteistyöverkosto, joka on laajenemassa. Varhaiskasvatuksella on runsaasti yhteisiä hankkeita Helsingin mallin hengessä kulttuurilaitosten, taiteilijoiden ja kulttuurityöntekijöiden sekä liikunta-alan ja ympäristökasvatustahojen kanssa. Muotoina ovat esimerkiksi museo-, kuvataide-, tanssi- ja draamatyöpajat, vanhempi-lapsi -liikuntaohjelmat, lähiliikuntapaikkojen ja luontokohteiden tarjonta, liikuntajärjestöjen pikukulapsitoiminta, lasten hiihto-, luistelu-, retkeily-, kaupunkiviljely-, kalastus- jne. toiminta sekä kirjastoyhteistyö satudiplomeineen. Lasten leikkeihin on toisinaan mahdollista kytkeä eri oppilaitosten projekteja luovissa aineissa ja peruskoulun oppilaiden työelämään tutustumisjaksoja varhaiskasvatuksen yksiköissä voidaan kytkeä koululaisten harrastusten näkyväksi tekemistä lapsille.

Varhaiskasvatusviraston sitovana tavoitteena vuonna 2016 oli, että lapsilla on mahdollisuus aktiiviseen liikkumiseen vähintään kaksi tuntia päivässä. Tavoitteen toteutumiseksi kaikissa varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä tehtiin liikkumissuunnitelma yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa ja suunnitelmien toteutumista arvioitiin loppuvuodesta. Varhaiskasvatusalueilla tehtiin myös alueelliset suunnitelmat, joita laadittaessa jaettiin yksiköiden osaamista, menetelmiä ja hyviä toimintatapoja. Liikkumisen lisäämisessä pääpaino on liikkumisen kytkeminen kaikkeen toimintaan toiminnallisen ja kehollisen oppimisen periaatteiden mukaisesti.

Viime syksynä julkaistut Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset antavat ohjeita alle 8-vuotiaiden lasten fyysisen aktiivisuuden määrästä ja laadusta, fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön rooleista sekä ohjatun liikunnan ja liikuntakasvatuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta osana varhaiskasvatusta. Suositukset on tarkoitettu lasten vanhempien, varhaiskasvatus-, liikunta- ja terveydenhuollon ammattilaisten sekä muiden alle 8-vuotiaiden lasten liikunnan, terveyden tai hyvinvoinnin edistämiseen osallistuvien yhteisöjen ja yksilöiden käyttöön (http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2016/09/lasten_liikuntasuosituks.html).

Näissä suosituksissa kiinnitetään myös huomiota lasten liian vähäisen liikkumisen ongelmaan ja suositellaan liikkumista erilaisissa ympäristöissä, kaikkina vuodenaikoina, luonnon ja rakennetuissa ympäristöissä, metsissä, kalliolla, luonnonvesissä ja puistoissa. Varhaiskasvatta-

jien tulee ottaa selvää paikkakunnan ulkoilumahdollisuuksista ja kertoa niistä myös vanhemmille, kannustaa kokeiluihin ja liikkumiseen houkuttelevien ympäristöjen luomiseen ja ohjatkaa arvioimaan riskejä sen sijaan että kieltää niitä liialliseen turvallisuushakuisuuteen vedoten.

Varhaiskasvatusviraston toimipisteistä noin 50 on mukana Valo ry:n valtakunnallisessa Ilo kasvaa Liikkuen -ohjelmassa. Liikuntasuosituksia ja em. ohjelmassa saavutettuja tuloksia käytetään Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2017 prosessissa. Yhdessä liikuntaviraston kanssa laaditaan varhaiskasvatusikäisille ja pikkulapsiperheille tarkoitettuja liikuntapalvelujen matalan kynnyksen yhteistyömalleja kuten opetusviraston ja liikuntaviraston yhteistyönä tuotettu ala-asteikäisten Easy Sport -malli. Toukokuussa 2016 järjestettiin Töölön Kisahallissa eska-reiden liikuntapäivä, joka oli tarkoitettu kaikille esiopetuksen ryhmille. Luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia kehitetään Helsingin ympäristötietoisuuden yhteistyösuunnitelman suuntaviivojen mukaisesti yhteistyössä kaupungin useiden ympäristökasvatustoimijoiden kanssa. Suomi 100 Suuri lukuseikkailu -tempaukseen liittyvä yhteistyö kirjastojen kanssa tarjoaa kehyksen, jonka avulla lapsia voidaan innostaa liikunnallisten mielikuvitusleikkien pariin.

Alle kouluikässä vasta tutustutaan moniin eri liikuntamuotoihin leikin kehyksessä. Lapsen maailma on vielä kokonaisvaltainen. Taidelajit eivät ole eriytyneitä - eivät myöskään leikki ja oppiminen tai kiinnostuksen kohteet eri liikuntamuotoihin ja maailman moniin ilmiöihin. Harrastusmahdollisuuksien turvaamisessa on olennaista, ettei näitä leikin ulottuvuuksia rikota kovin varhaisella yhteen tai muutamaan harrastukseen systemaattisesti rajautumalla. Pienille koululaisille järjestetään koulujen loma-aikoina leikkipuistoissa teemallisia päiväleirejä, joissa syntyy kosketuksia erilaisiin harrastusaloihin.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan tasapuolisesti kaikille palvelujen piirissä oleville lapsille monipuolisia harrastekokemuksia toiminta-aikana ilman lisämaksua.

Lasten ja nuorten harrastusvalikon kartoittaminen tukee varhaiskasvatuksen toteuttamista. Päiväkotien ulkoilualueet ja niihin liittyvät lähiliikuntapaikat sekä leikkipuistot tarjoavat tiloja harrastajille. Eräät päiväkotipihoja täydentämään kaavoitetut lähiliikuntapaikat odottavat vielä rakentamista. Useita varhaiskasvatuksen sisätiloja on vuokrattavissa nimelliseen hintaan, vähitellen lisääntyvästi myös uuden Varaamo-palvelun kautta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Risto Keskinen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 050 597 8748
risto.keskinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 824

V 27.9.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite Konalan nuorisotilan turvaamisesta

HEL 2017-003507 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Konalan koulun peruskorjauksen yhteydessä varmistetaan se, että Konalassa säilyy nuorisotila tai vastaava nuorisoasiainkeskusten tila.

Hallintosäännön 20 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kulttuurin- ja vapaa-ajan lautakunnan lausuntoon. Siinä kerrotaan, että nuorisopalvelukokonaisuuden toimitila Konalassa sijaitsee Konalan alakoulun yhteydessä. Tila on iltaisin ensisijaisesti järjestöjen ja toimintaryhmien käytössä. Kerhuhuoneessa ei järjestetä varsinaista avointa nuorisotoimintaa, vaan siellä on varhaisnuorille suunnattua kerho- ja pienryhmätoimintaa. Konalan peruskoulun

11.09.2017

ala-aste on tarkoitus remontoida. Koulu on toivonut, että kerhotila siir-
tyy remontin yhteydessä koulun käyttöön.

Lausunnossa todetaan, että Konalassa on edelleen tarve varhaisnuor-
ten toimintaan, samoin alueen järjestöille on tarve tiloille. Nuorisopalve-
lukokonaisuus tulee suunnittelemaan alueen nuorisotyötä yhdessä
nuorten ja alueen toimijoiden kanssa niin, että alueen tarpeisiin voidaan
vastata niin remontin aikana kuin sen jälkeenkin. Erityisesti alakoulu-
käisille suunnattua nuorisotyötä voidaan toteuttaa koulun tiloissa ilman
nuorisopalvelukokonaisuudelle erikseen osoitettua tilaa. Lautakunnan
käsityksen mukaan varhaisnuorten toiminta voidaan turvata Konalan
alueella jatkossakin, vaikka kerhohuone olisikin remontin jälkeen kou-
lun oma tila. Järjestöt voivat jatkossa hyödyntää, paitsi alakoulun tiloja,
niin esimerkiksi Pitäjänmäen nuorisotalon tiloja.

Kaupunginhallitus pitää esitettyä selvitystä riittävänä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 22.08.2017 § 25

HEL 2017-003507 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Nuorisopalvelukokonaisuuden toimitila Konalassa sijaitsee Konalan
alakoulun yhteydessä. Tila on iltaisin ensisijaisesti järjestöjen ja toimin-
taryhmien käytössä. Päivisin tilaa käyttää Konalan alakoulu. Kerhotilan
varausjärjestelmästä ja muista käytännön asioista huolehtii nuorisopal-
velukokonaisuuden osa-aikainen työntekijä. Varsinaista avointa nuori-

11.09.2017

sotoimintaa kerhohuoneessa ei järjestetä, vaan toiminta on varhaisnuorten kerho- ja pienryhmätoimintaa.

Konalassa asui vuoden 2017 alussa 9–12-vuotiaita lapsia 222 ja 13–17-vuotiaita nuoria 252. Lasten ja nuorten määrä kasvaa maltillisesti. Väestöennusteen mukaan 9–17-vuotiaiden lasten ja nuorten kokonaismäärä on 552 vuonna 2021.

Konalan ala-aste on tarkoitus remontoida ja tämä vaikuttaa myös nykyisen Konalan kerhohuoneiston toimintaan. Nuorisoasiainkeskus on mukana koulun remontin valmistelussa ja tässä valmistelussa on tullut esiin se, että koulu toivoo saavansa lisää tilaa omaan käyttöönsä. Alueen nuorisotyötä tullaan suunnittelemaan yhdessä nuorten ja alueen toimijoiden kanssa niin, että alueen tarpeisiin voidaan vastata myös koulun remontin aikana ja remontin valmistumisen jälkeen.

Konalassa on edelleen tarve varhaisnuorten toimintaan ja alueen järjestöillä on tarve tiloille. Tähän tarpeeseen voidaan vastata siten, että koulun tilojen monikäyttöisyydestä huolehditaan remontin yhteydessä. Erityisesti alakouluikäisille suunnattua nuorisotyössä voidaan toteuttaa koulun tiloissa ilman, että rakennuksessa on erikseen nuorisopalvelukokonaisuudelle osoitettua omaa tilaa. Jo nyt nuorisotyössä hyödynnetään Konalan alakoulun liikuntasalia.

Tällä hetkellä Konalan kerhohuoneessa toimivat järjestöt voivat jatkossa hakea käyttövuoroja paitsi Konalan alakoulusta myös nuorisopalvelukokonaisuuden muista tiloista, joista lähin sijaitsee Pitäjänmäessä. Pitäjänmäen nuorisotalossa tullaan toteuttamaan remontti, jonka myötä tilat entistä paremmin sopivat monipuolisen kansalaistoiminnan tarpeisiin. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan, varhaisnuorten toiminta voidaan turvata Konalan alueella, vaikka nykyisen kerhohuoneiston tilat olisivatkin alakoulun remontin jälkeen kyseisen koulun omia tiloja.

Lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo tässä kokouksessa.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

§ 825

**V 27.9.2017, Valtuutettu Terhi Mäen aloite skeittirampin suunnittelu-
miseksi Myllypuroon**

HEL 2017-002534 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Terhi Mäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Mäki Terhi ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Terhi Mäki ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy mahdollisimman pian suunnittelemaan skeittirampia Myllypuron liikuntapuistoon ja että myllypurolaiset nuoret otetaan mukaan suunnitteluun.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan antamaan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Kaupungilla toimii skeittipaikkatyöryhmä, joka on epävirallinen poikkihallinnollinen työryhmä ja joka koordinoi kaupungilla skeittiasioita. Työryhmä on teettänyt skeittiohjelman, joka päivitetään noin neljän vuoden

välein. Suunnitelma päivitettiin viimeksi vuonna 2015 ja ohjelma ulottuu vuodelle 2019.

Skeittiohjelman päivityksen yhteydessä tehtiin KerroKartalla-kysely, jossa palvelun käyttäjät esittivät Itä-Helsinkiin merkittävimmäksi kehittämistarpeeksi Kelkkapuiston skeittipaikan. Skeittipaikka on vastaajien mukaan sijainniltaan ja tavoitettavuudeltaan erinomainen. Myllypurosta pääsee turvallisesti kevyen liikenteen väyliä pitkin Kelkkapuistoon.

Ohjelman mukaan Kontulan Kelkkapuistossa sijaitseva skeittipaikka tullaan peruskorjaamaan ja laajentamaan. Hankkeen suunnittelu on valmistumassa ja sen toteutus aloitetaan vuonna 2017. Tavoitteena on, että nykyinen skeittipaikka laajenee suureksi, kansainväliset kilpailuolosuhteet täyttäväksi skeittipuistoksi.

Skeittiohjelman päivittämisen valmistelu aloitetaan vuonna 2018. Päivityksessä arvioidaan kaupunkitasoisesti olemassa olevat skeittaamisen edellytykset sekä tulevat verkoston kehittämistarpeet vuorovaikutteisesti palvelun käyttäjien kanssa. Tässä yhteydessä tullaan arvioimaan myös Myllypuron alueen tilanne.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Mäki Terhi ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala 24.8.2017

HEL 2017-002534 T 00 00 03

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Terhi Mäen ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen skeittirampin suunnittelemiseksi Myllypuron liikuntapuistoon:

Helsingissä skeittipalveluita järjestävät kaupunkiympäristön toimiala, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelu- sekä nuorisopalvelukokonaisuudet.

Kaupunkiympäristön toimiala järjestää lähinnä lapsia ja varhaisnuoria palvelevia eri kokoisia ja kohderyhmän mukaan palvelutasoltaan vaihtelevia skeittipaikkoja. Liikunnan palvelukokonaisuuden ylläpitämät skeittipaikat sijaitsevat liikuntapuistoissa tai niiden läheisyydessä. Myllypuron liikuntapuistoa hallinnoi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikunnan palvelukokonaisuus. Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan budjettiin ei ole varattu määrärahaa skeittirampin suunnittelulle.

Kaupungilla toimii skeittipaikkatyöryhmä. Skeittipaikkatyöryhmä on epävirallinen poikkihallinnollinen työryhmä joka koordinoi kaupungilla skeittiasioita. Työryhmä on teettänyt skeittiohjelman, joka päivitetään noin 4 vuoden välein. Suunnitelma päivitettiin viimeksi vuonna 2015 ja ohjelma ulottuu vuodelle 2019.

Skeittiohjelman päivityksen yhteydessä tehdyssä KerroKartalla-kyseilyssä palvelun käyttäjien Itä-Helsinkiin esittämäksi, alueellisesti merkittävimmäksi kehittämistarpeeksi nousi kaupunkiympäristön toimialan hallinnoima Kelkkapuiston skeittipaikka. Skeittipaikka on vastaajien mukaan sijainniltaan ja tavoitettavuudeltaan erinomainen. Myllypurosta pääsee turvallisesti kevyen liikenteen väyliä pitkin Kelkkapuistoon, hyödyntäen Kehä I:n yli tai ali kulkevia kevyen liikenteen väyliä.

Ohjelman mukaan Kontulan Kelkkapuistossa sijaitseva skeittipaikka tullaan peruskorjaamaan ja laajentamaan. Hankkeen suunnittelu on valmistumassa ja sen toteutus aloitetaan vuonna 2017. Tavoite on, että nykyinen skeittipaikka laajenee suureksi, kansainväliset kilpailupuitteet täyttäväksi skeittipuistoksi.

Skeittiohjelman päivittämisen valmistelu aloitetaan vuoden 2018 aikana. Päivityksessä arvioidaan kaupunkitasoisesti olemassa olevat skeittaamisen edellytykset sekä tulevat verkoston kehittämistarpeet vuoro-vaikutteisesti palvelun käyttäjien kanssa. Tässä yhteydessä tullaan arvioimaan myös Myllypuron alueen tilanne.

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Arja Eloranta, hallintosihteeri, puhelin: 310 87902
arja.eloranta(a)hel.fi

§ 826

V 27.9.2017, Valtuutettu Ville Ylikahrin aloite Yrjönkadun uimahallin auki pitämisestä myös kesäisin

HEL 2017-001306 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Ville Ylikahrin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ylikahri Ville ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 46

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ville Ylikahri ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Yrjönkadun uimahalli olisi auki ympäri vuoden tai vaihtoehtoisesti kesä- ja huoltotaukoa lyhennettäisiin vastaamaan muiden uimahallien noin kuukauden pituista kesätaukoa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa liikuntalautakunnan antamaan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Yrjönkadun uimahallin aukioloaikojen laajentaminen nykyisestä ei ole mahdollista muita palveluita karsimatta. Resurssikysymyksen lisäksi

11.09.2017

Yrjönkadun uimahallin aukioloaikojen laajentamista vaikeuttavat ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus kesällä.

Kesällä 2017 uimahallissa tehtiin peruskorjauksia ja kunnostustöitä. Nämä työt voidaan suorittaa vain laitoksen ollessa suljettuna.

Vakinaisen henkilöstön lomat on syytä pitää pääosin kesällä, jotta ne eivät toiminnallisesti (mm. pätevien sijaisten saatavuus) ja taloudellisesti rasita liikaa toimintaa talvikaudella. Tämän lisäksi erityisesti osa teknisestä ja kassahenkilökunnasta tarvitaan samaan aikaan maauimaloissa riittävän osaamisen varmistamiseksi. Maauimaloita ei voida operoida pelkästään kesätyöntekijöiden voimin.

Uudessa Liikuntapaikat-palvelussa selvitetään, onko määrärahojen ja henkilöstöressurssien kohdentaminen mahdollista jatkossa siten, että Yrjönkadun uimahallin 1. kerroksen palvelut voitaisiin pitää avoinna kesällä 2018 juhannukseen saakka ja aloittaa syyskausi jo elokuun puolivälissä.

Liikuntaviraston sisäliikuntapaikoissa toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely syksyllä 2015. Yrjönkadun uimahalli sai kouluarvosanaksi 8,5. Viraston keskiarvo oli 8,7. Vuonna 2016 uimahalleissa tehdyn asiakaskyselyn tulokseksi Yrjönkadun uimahallissa tuli 4,30 asteikolla 1 - 5.

Liikuntalautakunta on lausunnossaan esittänyt, että selvitetään mahdollisuutta pitää Yrjönkadun uimahalli auki esimerkiksi koeluonteisesti jonnain kesänä kustannusneutraalisti eli niin, että tilapäisesti lippujen hinnat korotettaisiin todellisia kuluja vastaaviksi. Näin Yrjönkatu palvelisi kaupunkiin tulevia turisteja ja matkailijoita nähtävyytenä ja kulttuurikohteena. Vaihtoehtoisesti voitaisiin myös selvittää, voisiko Yrjönkadun uimahallia kesällä operoida esimerkiksi yksityinen yritys.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ylikahri Ville ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 46

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 11.04.2017 § 83

HEL 2017-001306 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Ville Ylikahrin ym. valtuustoaloitteeseen, joka koskee Yrjönkadun uimahallin pitämistä auki myös kesäisin:

Tämän hetkiset taloudelliset resurssit eivät mahdollista Yrjönkadun uimahallin aukioloaikojen laajentamista nykyisestä muita palveluita karsimatta.

Taloudellisten resurssien lisäksi Yrjönkadun uimahallin aukioloaikojen laajentamista vaikeuttavat ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus kesällä ja tulevan kesän korjaukset.

Tulevana kesänä uimahallikiinteistön katto peruskorjataan ja allastiloissa tehdään maalaus- ja kunnostustöitä. Lisäksi ensimmäisen ja toisen kerroksen asiakkaiden pukukaappien kunnostus aloitetaan kesällä 2017. Nämä työt voidaan suorittaa vain laitoksen ollessa suljettuna.

Vakinaisen henkilöstön lomat on syytä pitää pääosin kesällä, jotta ne eivät toiminnallisesti (mm. pätevien sijaisten saatavuus) ja taloudellisesti rasita liikaa toimintaa talvikaudella. Tämän lisäksi erityisesti osa teknisestä ja kassahenkilökunnasta tarvitaan samaan aikaan maauimaloissa riittävän osaamisen varmistamiseksi. Maauimaloita ei voida operoida pelkästään kesätyöntekijöiden voimin.

Johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä aloittavassa uudessa Liikuntapaikat-palvelussa selvitetään onko määrärahojen ja henkilöstöresurssien kohdentaminen mahdollista jatkossa siten, että Yrjönkadun uimahallin 1. kerroksen palvelut voitaisiin pitää avoinna kesällä 2018 juhannukseen saakka ja aloittaa syyskausi jo elokuun puolivälissä.

Liikuntavirasto ylläpitää neljää yleisölle avoinna olevaa uimahallia (Itäkeskus, Jakomäki, Pirkkola ja Yrjönkatu) sekä Uimastadionin ja Kumpulän maauimalaa.

Kesällä 2017 uimahallien kesäseisokit ovat seuraavat:

Itäkeskus 23.6. - 6.8.

Jakomäki 29.5. - 3.9.

Pirkkola 3.7. - 13.8.

Yrjönkatu 28.5. - 3.9.

Samaan aikaan liikuntavirasto kuitenkin avaa maauimalat seuraavasti:

Uimastadion 7.5. - 17.9.
Kumpula 25.5. - 27.8.

Maauimaloiden päivittäiset aukioloajat ovat maanantaista lauantaihin klo 6.30 - 20.00 ja sunnuntaisin 9.00 - 20.00.

Yrjönkadun uimahallin vuosittainen kävijämäärä on viime vuosina ollut

2016 163 567
2015 152 904
2014 153 949

Toukokuussa Yrjönkadun uimahallissa on ollut avoinna vain 1. kerroksen uintipalvelut (2. kerros on ollut suljettu).

Liikuntaviraston sisäliikuntapaikoissa toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely syksyllä 2015. Yrjönkadun uimahalli sai kouluarvosanaksi 8,5. Viraston keskiarvo oli 8,7. Vuonna 2016 uimahalleissa tehdyn asiakaskyselyn tulokseksi Yrjönkadun uimahallissa tuli 4,30 asteikolla 1 - 5.

Liikuntalautakunta esittää, että selvitetään mahdollisuutta pitää Yrjönkadun uimahalli auki esimerkiksi koeluonteisesti jonain kesänä kustannusneutraalisti eli niin, että tilapäisesti lippujen hinnat korotettaisiin todellisia kuluja vastaaviksi. Näin Yrjönkatu palvelisi kaupunkiin tulevia turisteja ja matkailijoita nähtävyytenä ja kulttuurikohteena.

Vaihtoehtoisesti voitaisiin myös selvittää, voisiko Yrjönkadun uimahallia kesällä operoida esimerkiksi yksityinen yritys.

Käsittely

11.04.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Jäsen Joonas Lyytinen teki puheenjohtaja Riku Aholan kannattamana seuraavan vastaehdotuksen. Muuten esityksen mukaan, mutta lisätään esitykseen:

Liikuntalautakunta esittää, että selvitetään mahdollisuutta pitää Yrjönkadun uimahalli auki esimerkiksi koeluonteisesti jonain kesänä kustannusneutraalisti eli niin, että tilapäisesti lippujen hinnat korotettaisiin todellisia kuluja vastaaviksi. Näin Yrjönkatu palvelisi kaupunkiin tulevia turisteja ja matkailijoita nähtävyytenä ja kulttuurikohteena.

Vaihtoehtoisesti voitaisiin myös selvittää, voisiko Yrjönkadun uimahallia kesällä operoida esimerkiksi yksityinen yritys.

11.09.2017

Äänestys

JAA-ehdotus: Ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Joonas Lyytisen vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 1

Tiina Sandberg

Ei-äännet: 8

Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Lotta Kortteinen, Heimo Laaksonen, Joonas Lyytinen, Heidi Ruhala

Liikuntalautakunta hyväksyi Joonas Lyytisen vastaehdotuksen äänin 1-8.

Esittelijä

osastopäällikkö
Petteri Huurre

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812

§ 827

V 27.9.2017, Valtuutettu Maria Ohisalon aloite Kaikukortin käyttöön ottamisesta Helsingissä

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Maria Ohisalo ja 55 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingissä otetaan käyttöön pienituloisille tarkoitettu kortti, joka oikeuttaa sisäänpääsyyn esimerkiksi museoihin, ja teattereihin ja konsertteihin. Tällainen Kaikukortti on käytössä Espoossa ja Kainuussa, ja kokemukset ovat hyvät. Kortti on tarkoitettu yli 16-vuotiaille pienituloisille, ja siihen sisältyy mahdollisuus ottaa mukaan alle 16-vuotiaita lapsia. Esimerkiksi Espoon Kaikukortti-verkostossa on mukana yhteensä 27 kohdetta ja suurin osa niiden tarjonnasta. Aloitteessa todetaan, että Kaikukortti on helposti toteutettava ja konkreettinen keino toteuttaa sosiaalista kuntoutusta, edistää sosiaali- ja terveystoimen ja kulttuuripuolen rakenteellista yhteistyötä ja ennen kaikkea edistää kulttuuripalvelujen yhdenvertaisuutta ja tuoda uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin, joita ovat antaneet suomenkielisen työväenopiston johtokunta, kaupunginorkesterin johtokunta, sosiaali- ja terveyslautakunta, kulttuuri- ja kirjastolautakunta, taidemuseon johtokunta ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta. Kaikissa lausunnoissa pidetään aloitteessa esitettyjä tavoitteita tärkeinä. Kuten kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnossa todetaan, Helsingin kaupungin kulttuuriorganisaatioiden toiminnassa painotetaan vahvasti kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta. Esimerkkinä on mainittu Helsingin kulttuurikeskuksen järjestämä kulttuurikaveritoiminta, jossa vapaaehtoiset lähtevät avuksi ja tueksi kulttuuritapahtumiin. Vapaaehtoisen apu on maksutonta, ja mukana olevien 27 kulttuuritoimijan pääsylipun hinta asiakkaalle on korkeintaan 5 euroa. Mukana toiminnassa on kaupungin toimijoiden lisäksi lukuisia yksityisiä, kansallisia ja vapaan taidekentän kulttuuriorganisaatioita.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnoissa viitataan mahdolliseen maakuntauudistukseen, joka vaikuttaa osaltaan kortin käyttöönottoon ja toteuttamisen tapaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnossa todetaan mm., että mahdollisen sote-uudistuksen jälkeen kuntien vastuulle jäisivät muun muassa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelut. Uudistuksen jälkeen erityisen tärkeä yhteistyöalue olisi terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, josta päävastuu jää kunnalle. Lausunnossa kannatetaan aloitetta, ja arvioidaan, että pienituloisten mahdollisuudet kulttuurin harrastamiseen lisääntyisivät Kaikukortin avulla. Sosiaali- ja terveystoimisto voisi jakaa Kaikukortteja sovitussa toimipisteissä.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan arvion mukaan kortin käytön organisointi, viestintä sekä käytön seuranta ja raportointi vaatisivat vähintään yhden henkilötyövuoden suuruisen panostuksen. Kulttuuritoimi on valmis antamaan tukea ja asiantuntemusta käytettäväksi korttihankkeeseen, mutta ei katso olevansa tämän tyyppisen rakenteen ensisijainen organisaattori.

Muut lausunnon antajat eivät ole suoraan ottaneet kantaa Kaikukortin organisointiin. Taidemuseon johtokunta pitää selkeänä sitä, että palvelun tarjoaja ei ota kantaa kortin myöntämiseen. Kortin käyttöönotto ei näyttäisi tuovan palvelun tuottajille mitään merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Työväenopisto viittaa kuitenkin nykyisiin alennuskäytäntöihin, joiden vuoksi kortin käyttöönotto saattaa olla hankalaa.

11.09.2017

Kaupunginhallitus pitää Kaikukortin tavoitteita kannatettavina. Kaikukortti vaikuttaa välineenä toimivalta eikä siitä aiheudu palveluntuottajille merkittäviä kustannuksia. Kortin käyttöönotto ja organisointi vaativat kuitenkin omat resurssinsa. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta on lausuntokierroksen jälkeen ilmoitettu, että toimialalla on käynnistetty selvitys, jossa tarkastellaan maksuttomia palveluita ja eri asiakasryhmien saamia alennuksia kokonaisuutena. Samalla tarkastellaan sitä, tulisiko toimialalla määritellä alennuksia yhteisen asiakkuuden perusteella, toimialatasoisesti. Tämän selvityksen antaman tietopohjan perusteella voidaan arvioida myös Kaikukortin käyttöön ottamista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maria Ohisalon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Suomenkielisen työväenopiston jk 16.05.2017 § 27

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin suomenkielisen työväenopiston johtokunta antoi seuraavan lausunnon Kaikukortti-aloitteesta: Työväenopiston johtokunta näkee Kaikukortin myönteisenä, mutta toimialahallinnon muutosvaiheen ja myös erilaisten omien kurssimaksualennustensa vuoksi tässä vaiheessa hankalasti käyttöön otettavaksi. Johtokunta ehdottaa Helsingin kaupungin toimialojen yhteistyötä valmistelemaan Kaikukortin käyttöönottoa Helsingissä.

Esittelijä

rehtori
Taina Hannele Saarinen

Lisätiedot

Taina Hannele Saarinen, rehtori, puhelin: 310 88501

11.09.2017

taina.h.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 08.05.2017 § 7

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginorkesterin johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Kaupunginorkesterin johtokunta pitää tavoitetta lähtökohtaisesti kannattavana.

Kaikukortti on tarkoitettu Kaikukortti-verkostoissa mukana olevien sosiaali- ja terveysalan toimijoiden asiakkaille, jotka ovat tiukassa rahatilanteessa, eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kurssipaikkoja. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi festivaaleille, konsertteihin, tanssiesityksiin tai teatteriin. Kortilla voi hankkia maksutta myös kansalaisopiston kurssipaikkoja.

Kaikukortin tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja kulttuurin saavutettavuutta.

Tavoitteena on edistää pienituloisten nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Tavoitteena on parantaa pienituloisten henkilöiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Espoo ja Kainuu ovat onnistuneen Kaikukorttikokeilun jälkeen ottaneet Kaikukortin pysyväksi osaksi sosiaali- ja terveysalan palveluita. Espoon ja Kainuun mallien rohkaisemana Helsingin kaupunginorkesterin johtokunta suhtautuu myönteisesti Kaikukortin käyttöönottoon Helsingissä. Kaikukortti-toiminta luo uusia yhteistyön muotoja kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan toimijoiden välille ja tuo uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin.

Kaikukortti edistää sosiaali-, terveys- ja kulttuuripuolen rakenteellista yhteistyötä ja tukee sosiaalista kuntoutusta.

Helsingin kaupunginorkesterilla on tekninen valmius Kaikukortti-ohjelmaan syyskaudesta 2017 alkaen.

Esittelijä

Intendentti
Gita Kadambi

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäsuunnittelija, puhelin: 310 22710

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Gita Kadambi, Intendentti, puhelin: 310 22701
gita.kadambi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.05.2017 § 124

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon ym. Kaikukortin käyttöönottoa koskevasta valtuustoa-
loitteesta oman toimialan näkökulmasta:

”Kulttuuri ja taide ovat tärkeitä terveyden, hyvinvoinnin sekä sosiaalis-
ten suhteiden ylläpitämisessä. Terveystieteiden kuntia velvoite-
taan edistämään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventa-
maan terveyseroja. Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on edistää ja ylläpi-
tää hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Kunta on velvoitettu järjes-
tämään sosiaalipalveluita, joilla ehkäistään sosiaalista syrjäytymistä,
edistetään osallisuutta ja vahvistetaan toimintakykyä. Näitä Helsingin
kaupunki toteuttaa jo tällä hetkellä.

Helsingissä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, erojen kaventami-
nen ja osallisuuden vahvistaminen ovat osana kaupungin strategiaoh-
jelmaa ja sosiaali- ja terveystieteiden strategiaosuutta. Sosiaali- ja
terveystieteiden ja kulttuuritoimen välillä on tehty yhteistyötä väestön
kulttuurin ja taiteen kokemisen edistämiseksi muun muassa kulttuurika-
veritoiminnan kautta. Kulttuurikaverin seurassa pääsee määriteltyihin
kulttuurikohteisiin ilmaiseksi tai alennettuun hintaan. Helsingin kaupunki
on mukana kansallisessa ikääntyneille kohdennetussa hankkeessa,
jonka tavoitteena on edistää taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Espoossa Kaikukortti on ollut pilotoitavana vuonna 2015 ja hyvien käyt-
tökokemusten myötä se on otettu vakituiseen käyttöön. Korttia jakavat
Espoossa useat sosiaali- ja terveystieteiden toimijat kuten kaupungin ai-
kuissosiaalityö, maahanmuuttajapalvelut, talous- ja velkaneuvonta,
työllisyyspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä vammaispal-
velut.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden palvelut siirtyvät maakunnan
järjestettäväksi vuonna 2019, mikäli hallituksen esitys sosiaali- ja ter-
veydenhuollon järjestämislaita hyväksytään eduskunnassa. Kuntien
vastuulle jäisivät muun muassa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen pal-
velut. Erityisen tärkeä yhteistyöalue on terveyden ja hyvinvoinnin edis-
täminen, jossa päävastuu jää kunnalle.

Aloitteessa ehdotettiin Kaikukortin käyttöönottamista Helsingissä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloite kulttuurimahdollisuuksien lisäämisestä pienituloisille Kaikukortin avulla on kannatettava. Sosiaali- ja terveystoimiala voi jakaa Kaikukortteja sovituissa toimipisteissä, mikäli Helsinki tekee Kaikukortin käyttöönottamisesta myönteisen päätöksen. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että lähellä sosiaali ja terveydenhuollon kansallista uudistamista Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala ei voi ottaa kortista organisointi-, hallinnointi- tai rahoitusvastuuta. Sosiaali- ja terveystoimiala voi kuitenkin antaa suunnitteluvaiheessa sisällöllistä oman alan asiantuntemusta yhteiseen kehittämistyöhön.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on tärkeää kehittää toimintaa, jolla voidaan parantaa haavoittuvien väestöryhmien kulttuuripalvelujen saatavuutta. Kaikukortti voidaan nähdä pienituloisten kuntalaisten terveyden edistämistä, hyvinvointia ja osallisuutta tukevana. Erilaisten kulttuuriharrastusten parissa ihmiset tekevät itselleen mielekkäitä asioita yhdessä toisten kanssa ja voivat kokea yhteenkuuluvuutta, hyväksyttynä ja pidettynä olemista. Sosiaalisen aktiivisuuden ja osallisuuden tukeminen ovat yksi keskeinen osa kuntalaisten terveyttä edistävää toimintaa. Kulttuurin tai taiteen harrastamisella ja seuraamisella on useissa tutkimuksissa todettu olevan positiivisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tarja Saarinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 48248
tarja.saarinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 18.04.2017 § 34

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään tarjoamalla mahdollisuus hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuritapahtumiin. Tavoitteena on myös edistää pienituloisten henkilöiden ja perheiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta.

11.09.2017

Valtuutetut ovat kiinnittäneen huomioita tärkeään asiaan. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää tärkeänä, että kulttuuri ja taide ovat tasapuolisesti kaikkien kaupunkilaisten ulottuvilla. Sekä kunnalla että valtiolla on jaettu vastuu tavoitteen toteutumisesta. Yleisen saavutettavuuden periaatteeseen sisältyy myös se, että matalatuloisilla henkilöillä on oltava tasavertainen mahdollisuus osallistua kulttuuritoimintaan.

Helsingin kaupungin kulttuuriorganisaatioiden toiminnassa painotetaan vahvasti kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta. Kulttuuritarjonnan suunnittelussa tulee edistää kaikkien kaupunkilaisten mahdollisuuksia saada kulttuuripalveluita ja käyttää niitä mahdollisimman helposti.

Helsingin kulttuurikeskuksen järjestämässä kulttuurikaveritoiminnassa, jossa kaupungin kouluttamat vapaaehtoiset lähtevät avuksi ja tueksi kulttuuritapahtumiin, on otettu huomioon fyysinen, sosiaalinen sekä taloudellinen saavutettavuus. Vapaaehtoisten apu on maksutonta ja mukana olevien 27 kulttuuritoimijan pääsylipun hinta asiakkaalle on korkeimmillaan 5 euroa. Mukana toiminnassa on kaupungin omien kulttuuripalveluiden lisäksi lukuisia yksityisiä, kansallisia sekä vapaan taidekentän kulttuuriorganisaatioita. Kaikukortti tukisi ja vahvistaisi entisestään olemassa olevaa linjaa.

Espoo on toteuttanut kaikukorttimallin, joka muuttujat muuttuen edellyttäisi Helsingissä minimissään yhden päätoimisen henkilötyövuoden työpanoksen osoittamista kaikukortin kokonaisorganisoimiseen, viestintään ja käytön raportointiin ja seurantaan. Mikäli sosiaali- ja terveystieteiden roolia, ei kulttuurin toimialalla ole suoraan osoittaa tällaisen hankkeen organisoimiseen tarvittavaa henkilöresurssia siirryttäessä toimialamalliin.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että kortin toteuttamisen tulisi olla ensisijaisesti sosiaali- ja terveystieteiden rakenteellisten järjestelyjen yhteydessä. Kulttuuritoimi on valmis tukemaan ja antamaan asiantuntemustaan, mikäli Helsingissä päätettäisiin toteuttaa korttitoiminta. Kulttuuritoimi ei kuitenkaan katso olevansa tämän tyyppisen rakenteen toteuttamisen ensisijainen organisaattori. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus kulttuuripalveluissa tulisi kuitenkin olla kaikkien kulttuuritoimijoiden toiminnassa tärkeällä sijalla.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna-Riikka Vuori, projektisihteeri, puhelin: 310 37941
annariikka.vuori(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

Taidemuseon johtokunta 11.04.2017 § 19

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Taidemuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Taidemuseon johtokunnalta on pyydetty lausunto valtuustoaloitteesta koskien Kaikukortin käyttöönottoa. Aloitteen mukaan Kaikukortilla luotaisiin mahdollisuuksia pienituloisille kulttuurin käyttöön.

Taidemuseo pitää kulttuurin ja taiteen taloudellista saavutettavuutta tärkeänä. Taidemuseossa sitä toteutetaan seuraavasti: Sisäänpääsy HAMIin, sen tapahtumat ja palvelut ovat ilmaisia kaikille alle 18-vuotiaille. Osaan HAMin tiloista Tennispalatsissa on aina ilmainen sisäänpääsy. Kerran kuussa sisäänpääsy on ilmainen kolmen viimeisen aukiolo-tunnin ajan. Ilmaispäiviä ovat myös mm. Kansainvälinen museopäivä 18.5. ja Helsinki-päivä 12.6.

Ilmaiseen sisäänpääsyyn ovat oikeutettuja lisäksi kulttuurikaveritoiminnan piiriin hakeutuneet ihmiset sekä kulttuurikaverit, turvapaikanhakijaryhmät, koululuokat opettajineen, vammaisten avustajat ja sotaveteraanit. Lisäksi taidemuseon hallinnoima Helsingin julkinen taide on kaikkien vapaasti koettavissa kaupunkitilassa.

Taidemuseo suhtautuu Kaikukortin käyttöönottoon Helsingissä myönteisesti, eikä näe, että kortin käyttöönotolla olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia taidemuseolle. Palvelun toteuttaja ei ota kantaa kortin myöntämiseen, mikä vaikuttaa käytäntönä selkeältä. Mikäli kortti halutaan ottaa käyttöön, tulisi kuitenkin uudella Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla tehdä asiasta päätös, yhtenäinen linjaus sekä laatia ohjeistus.

Lausunto kaupunginkanslialle.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Taru Tappola, intendentti, yleisötyö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

Direktionen för svenska arbetarinstitutet 23.03.2017 § 20

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Utlåtande

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

11.09.2017

Direktionen för Helsingfors arbis beslutade ge följande utlåtande:
Direktionen för Helsingfors arbis förhåller sig positivt till att ta i bruk det s.k. Ekokortet/Kaikukortti. Arbis vision är att vara ett arbis för alla. Därför hålls kursavgifterna på en moderat nivå. Dessutom beviljas arbetslösa och personer med väldigt låga inkomster nedsatt kursavgift. Det oaktat kan kursavgiften för många vara ett hinder. Införandet av Ekokortet skulle kunna ge de här invånarna en reell möjlighet att aktivt delta i Arbis kursverksamhet, vilket skulle stödja deras välmående. Kortet skulle gälla för alla kurser utom för kurser i matlagning och i vattengymnastik, där det ingår en materialavgift i priset.

Föredragande

Rektor
Moa Thors

Upplysningar

Pamela Granskog, biträdande rektor
pamela.granskog(a)arbis.hel.fi

11.09.2017

§ 828

V 27.9.2017, Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite vanhojen meluvallin graffitien restauroimisesta

HEL 2017-003244 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 22 muuta valtuutettua toteavat, että kymmenet nuoret olivat maalaamassa Kulosaaren meluvallia vuonna 1991. Stop töhryille -kampanjan myötä kokonaisuus maalattiin myöhemmin peittoon ja tuhottiin kulttuurisesti merkittävää Stadin graffitihistoriaa. Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää, voiko Kulosaaren meluvallin vanhoja graffiteja entisöidä valkoisen maalipinnan alta. Toinen, varteenotettavampi vaihtoehto olisi, että kaupunki kutsuisi vanhoja tekijöitä maalaamaan meluvalli uudelleen yhdessä nuorten graffititaiteilijoiden kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta annettuihin lausuntoihin. Niistä ilmenee, että ajatus Kulosaaren melumuurin maalaamisesta on elänyt jo pitkään. Muurien maalaaminen oli otettu osaksi laajempaa, Helsingin katutaide 2017 -kokonaisuutta. Huhtikuussa oli muurin maalaamista koskeva avoin maalarihaku, ja maalaukset on toteutettu kesäkuussa 2017.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 177

HEL 2017-003244 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Itäväylän kaistojen välissä oleva meluste Kulosaassa maalattiin graffiteilla vapaaehtoisvoimin vuonna 1991. Stop töhryille -kampanjan aikana graffitit maalattiin piiloon. Nyt kaupunginvaltuutettu Sami Muttilainen on tehnyt valtuustoaloitteen, jossa hän ehdottaa, että kaupunki selvittäisi meluesteen graffitien restauroinnin mahdollisuudet.

Vanhojen graffitien ennallistaminen kyseisessä kohteessa on todettu vaikeaksi. Sen sijaan nuorisosiainkeskus on käynnistänyt hankkeen meluesteen maalaamiseksi uusilla graffiteilla. Maalaamiselle on anottu lupaa rakennusviraston alueidenkäyttöosastolta. Rakennusvirasto on käynnistänyt meluidan läheisyyden kasvillisuuden siistimisen.

Meluesteen maalaaminen uusilla graffiteilla nuorisokeskuksen ohjama on tähän paikkaan sopiva ratkaisu. Maalaaminen tulee toteuttaa liikenneturvallisuus huomioiden.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

Esittelijä

vs. kaupunginarkkitehti
Jussi Luomanen

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 09.05.2017 § 48

HEL 2017-003244 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Emma Kari teki 9.11.2011 aloitteen Kulosaaren meluluurin avaamisesta katutaidekäyttöön ja tuolloin nuorisoasiainkeskus antoi aloitetta puoltavan lausunnon ja ryhtyi toimenpiteisiin Kulosaaren melumuurin maalaamisen mahdollistamiseksi.

Kulosaaren melumuurin maalausprojekti on toteutumassa kesällä 2017 osana laajempaa Helsingin Katutaidekesä 2017 -kokonaisuutta. Aloitteen saapuessa projektia oli jo suunniteltu pidempään.

Projektin avoin maalarihaku tapahtuu ajalla 18.-26.4. (ohjeet osoitteessa <http://katutaidehelsinki.fi/projektit-ja-tapahtumat/kulosaari/osallistumisohteet/>) ja maalaukset toteutetaan Kulosaareissa 10.-11.6.2017.

Projektin toteuttamisen kesällä 2017 on mahdollistanut virastojen välinen yhteistyö, joka on katutaiteeseen liittyvissä asioissa parantunut merkittävästi kaupunginjohtajan vuoden 2016 alusta perustaman Katutaiteen pelisääntöryhmän ansiosta. Ryhmään kuului edustajia rakennusvalvontavirastosta, kulttuurikeskuksesta, rakennusvirastosta, Helsingin taidemuseo HAMista, kaupunkisuunnitteluvirastosta ja nuorisoasiainkeskuksesta.

Ryhmä valmisteli ehdotuksen uudeksi katutaiteen lupien käsittelemisen malliksi ja ehdotti asukaslähtöisemmän prosessin luomista. Tavoitteena oli katutaiteeseen liittyvän lupaprosessin selkeyttäminen ja helpottaminen kaupunkilaisille.

Uudessa katutaiteen lupien käsittelyn mallissa ehdotetaan että

- katutaidehankkeiden lupaprosessit hoidetaan yhden luukun kautta,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

- katutaiderryhmä toimii vakinaisesti, jotta lupien käsittelyssä saadaan kaupungin kokonaisvaltaisen toiminnan ja kehityksen kannalta tärkeät näkökulmat esiin ja
- katutaiteelle perustetaan verkkosivusto, joka sisältää teoksia esittelevän karttapalvelun sekä ohjeistuksen toteuttamiseen ja jonka kautta luvat haetaan

Ryhmä jatkaa työskentelyään vuoden 2017 ajan nimellä Katutaiderryhmä. Katutaiderryhmän tehtävänä on aloittaa ja toteuttaa uuden mallin mukaista katutaiteen lupakäsittelyä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Mikko Vatka

Lisätiedot

Ulla Laurio, toiminnanjohtaja, puhelin: 0401493584
ulla.laurio(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 09.05.2017 § 25

HEL 2017-003244 T 00 00 03

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Taustaa:

Taidemuseon johtokunta lausui 16.2.2012 Emma Karin aloitteesta koskien Kulosaaren melumuurin avaamista katutaiteelle seuraavasti: Taidemuseo piti erittäin hyvänä ajatusta, että katutaiteelle tarjotaan luontevia ja luvallisia paikkoja kaupunkiympäristön elävöittämiseksi. Taidemuseo katsoi, että koska kyse oli melusteesta ja siinä sijaitsevasta tilapäisestä maalauksesta, sen kunnossapito ja hallinnointi kuuluu rakennusvirastolle eikä teoksen tulisi tulla osaksi taidemuseon kokoelmia. Taidemuseo totesi, että asia voisi olla usean eri viraston, kuten nuorisosiainkeskuksen, kulttuurikeskuksen ja rakennusviraston yhteishanke.

Kaupunginkanslia on pyytänyt taidemuseon johtokunnalta lausunnon kaupunginhallitukselle 31.5.2017 mennessä koskien valtuutettu Sami Muttilaisen aloitetta Kulosaaren meluvallin graffiteista. Aloite on liitteinä.

11.09.2017

Sami Muttilaisen ja 22 muun aloitteeseen 15.3.2017 Taidemuseon johdosta lausuu seuraavaa:

Taidemuseon kanta luvalliseen katutaiteeseen on myönteinen. Katutaiteesta on tullut yhä keskeisempi osa elävää ja jatkuvasti muuttuvaa, erilaisista alakulttuureista koostuvaa kaupunkikulttuuria. Nuorisoasiainkeskus on ollut kiitettävän aktiivinen uusien tilojen löytämisessä katutaiteelle ja katutaidekulttuurin edistämiseksi Helsingissä. Katutaide ja varsinkin sen osa-alue graffiti on luonteeltaan toiminnallista, tilapäistä ja erityisesti nuorten suosima ilmaisumuoto, minkä takia Taidemuseo pitääkin Nuorisoasiainkeskuksen omaksumaa koordinoivaa ja kentällä läsnäolemiseen perustuvaa roolia luontevana. Taidemuseo esittää tutkimuksellisen näkökulman Helsingin graffititaiteeseen näyttelyssään keväällä 2018. Taidemuseo on mukana myös Kaupunginhallituksen asettamassa Katutaiteen pelisäännöt -ryhmässä.

Helsingin julkista taidetta tilaavana ja ylläpitävänä tahona Taidemuseo haluaa olla mukana asiantuntijana katutaiteen taiteilijavalinnoissa silloin, kun katutaidetta suunnitellaan kaupunkikuvallisesti merkittäviin paikkoihin ja teokset liitetään taidemuseon kokoelmiin. Taidemuseo ei kuitenkaan katso, että sen on tarkoituksenmukaista tai edes mahdollista olla mukana valtaosassa eri puolille kaupunkia levittäytyvissä katutaiteen hankkeissa.

Taidemuseo ei kannata Kulosaaren melumuurin graffitien restaurointia. Entistäminen ei kuulu graffititaiteen muuttuvaan luonteeseen ja se olisi myös teknisesti erittäin vaikeaa ja kallista. Sen sijaan taidemuseo ei näe estettä meluvallin uudelleenmaalaamiselle. Taidemuseon tietojen mukaan Nuorisoasiainkeskus on ollut asiassa aloitteellinen ja hanke on jo siellä vireillä aloitteen mukaisesti. Taidemuseo ei ole osallistunut tekijöiden valintaan. Taidemuseo ei aiemmin mainituista syistä katso, että tuleva tilapäinen graffititeos olisi syytä ottaa osaksi taidemuseon kokoelmia. Taidemuseo ei näin ollen ota kantaa siihen, keiden tulisi olla maalaamassa aita uudelleen.

Lausunto kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Taru Tappola, intendentti, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

11.09.2017

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.04.2017 § 183

HEL 2017-003244 T 00 00 03

Ksv 5264_119

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkisuunnittelulautakunta kannattaa osien Kulosaaren meluvallien maalaamisesta graffitein.

Nykytilanteessa Kulosaassa on meluvalleja kolmessa kohdassa: Itäväylän eteläpuolella, Itäväylän pohjoispuolella ja osan matkaa Itäväylän kaistojen välissä. Toiselta puoleltaan meluvallit rajautuvat kerrostalo- ja huvilatyyppisiin asuinalueisiin, urheilu- ja koulurakennusten tontteihin sekä puistoihin ja suojaviheralueisiin.

Valtuustoaloitteessa viitataan aiemmin maalattuun meluvalliin, joka on Itäväylän kaistojen välinen valli. Kaupunkikuvallisesti graffitit sopivat parhaiten keskimmäiseen meluvalliin tai muiden meluvallien Itäväylän puolelle. Jos graffitit tulevat Itäväylän kaistojen keskellä olevaan valliin, maalaustilanteessa on huolehdittava liikenneturvallisuudesta.

Meluvallin maalaamisella ei ole vaikutusta maankäyttöön tai kaavoitukseen. Itäväylälle näkyvien maalausten osalta on huomioitava, että ne eivät kiinnitä liikaa autoilijoiden huomiota ja aiheuta siten vaaratilanteita.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Laura Hietakorpi, arkkitehti, puhelin: 310 37047
laura.hietakorpi(a)hel.fi

§ 829

V 27.9.2017, Valtuutettu Nina Hurun aloite vanhusten neuvolapalvelujen järjestämisestä

HEL 2017-003511 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nina Hurun aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nina Hurun aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 26.4.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nina Huru ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan vanhusten neuvolapalvelujen järjestämistä ja niihin kutsumista kirjeitse.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista (980/2012, ns. vanhuspalvelulaki) velvoittaa kuntaa järjestämään ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Helsingissä neuvontapalvelut on järjestetty siten, että keskitetty puhelinpalveluneuvonta Seniori-info sekä palvelukeskuksissa toimivat sosiaaliohjaajat neuvovat asiakkaita käyttämään sosiaali- ja terveyspalveluja. Omaishoidon toimintakeskukset ohjaavat omaishoitoperheitä. Lisäksi terveysasemien henkilökunnan ja sosiaaliohjaajien sekä suun terveydenhuollon ammattilaisten välinen yhteistyö on vakiintunut Tukevasti kotona -hankkeen myötä. Sosiaali- ja lähityön sosiaaliohjaajat työskentelevät säännöllisesti terveysasemilla ja vahvistavat iäkkäiden henkilöiden palveluohjausta.

Suurin osa yli 75-vuotiaista (82 % vuonna 2016) käy terveysasemilla joko lääkärin tai terveyden-/sairaanhoitajan vastaanotoilla. Näillä käynneillä huolehditaan kokonaisvaltaisesti iäkkään henkilön terveydestä ja ohjataan asiakas tarpeen mukaan sosiaalipalvelujen piiriin. Terveysasemilla järjestetään myös ns. Seniorien terveystarkastuksia, joissa puututaan iäkkäille tyypillisimpiin ongelmiin.

Terveysasemien osaamista ja potilasohjausta muistisairauksissa on parannettu: geriatri ovat käyneet konsultoimassa terveysasemalääkäreitä muistisairauksiin liittyvissä kysymyksissä. Toimintaa kehitetään ja laajennetaan edelleen. Muistivastuuhoitajatoimintaa ja muistitestausta on kehitetty terveysasemilla. Myös muistisairausdiagnoosin jälkeistä seuranta on parannettu terveysasemien, kotihoidon ja palvelukeskusten yhteistyötä tiivistämällä. Vuonna 2016 geriatrian poliklinikan toimintaa on vahvistettu ja muistikoordinaattoritoiminta on keskitetty sinne. Suunnitelmissa on myös muistiselvitysten jälkeen kehittää elämäntapaohjausta lievän kognition heikentymän henkilöille mm. liikunnan ja ravitsemuksen parantamiseksi. Kaikki mainitut toimet tukevat muistisairaiden kotona asumista.

Kaikki kalenterivuonna 75 vuotta täyttävät, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä, kutsutaan yhteiseen tiedotustilaisuuteen (20 % kutsun saaneista osallistui vuonna 2016). Tilaisuudessa kerrotaan oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, erilaisista harrastusmahdollisuuksista sekä sosiaali- ja terveyspalveluista. Kaikille kalenterivuonna 85 vuotta täyttävälle, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä, tarjotaan hyvinvointia ja terveyttä tukeva kotikäynti (23 % kirjeen saaneista osallistui vuonna 2016). Palvelukeskuksissa tehdään myös etsivää työtä niiden iäkkäiden löytämiseksi, jotka eivät itse hakeudu palvelujen piiriin. Esimerkiksi alueen iäkkäitä kutsutaan kirjeitse tutustumaan palvelukeskustoimintaan ja toimitaan tiiviissä yhteistyössä eri järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa.

Vanhuspalvelulain 25 §:n mukaan iäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeesta on ilmoitettava, mikäli henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai

11.09.2017

turvallisuudestaan. Ilmoituksella varmistetaan, että iäkäs henkilö saa tarvitsemansa huolenpidon myös siinä tapauksessa, kun hän ei itse kykene apua pyytämään.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa mainituista palveluista huolehditaan monipuolisessa palvelurakenteessa ilman erillisiä kirjekutsuja. Valmisteltavana on keskitetyn palveluneuvonnan, ohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin toimintamalli. Keskittäminen yhdenmukaistaa käytäntöjä ja ohjausta sekä helpottaa palveluihin hakeutumista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nina Hurun aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 26.4.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.05.2017 § 145

HEL 2017-003511 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle vanhusten neuvolapalveluiden järjestämistä kirjekutsumisella koskevasta valtuutettu Nina Hurun ym. valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista velvoittaa kuntaa järjestämään ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Iäkkäiden henkilöiden palveluneuvontaa vahvistettiin aloittamalla keskitetty puhelinpalveluneuvonta Seniori-info 1.2.2016. Iäkkäille ja työttömille avoimissa palvelukeskuksissa sosiaaliohjaajat neuvovat ja ohjaavat asiakkaita käyttämään sekä sosiaali- että terveystalvveluja. Lisäksi omaishoidon toimintakeskukset ohjaavat omaishoitoperheitä. Terveystalvvelu-ammattilaisten ja sosiaaliohjaajien sekä suun terveyden ammattilaisten välinen yhteistyö on va-

kiintunut Tukevasti kotona -hankkeen myötä. Sosiaali- ja lähityön sosiaaliohjaajat työskentelevät säännöllisesti terveysasemilla vahvistaen iäkkäiden henkilöiden palveluohjausta. Terveysasemilla joko lääkärin tai terveyden-/sairaanhoitajan vastaanotolla käy vuoden aikana suuri osa yli 75-vuotiaista (82 % v. 2016). Näillä käynneillä huolehditaan kokonaisvaltaisesti iäkkään terveydestä ja ohjataan asiakkaita tarpeen mukaan sosiaalipalvelujen piiriin. Terveysasemilla on käytössä myös ns. Seniorin terveystarkastus, jossa puututaan iäkkäille tyypillisimpiin ongelmiin.

Suunnitelmissa on myös muistiselvitysten jälkeen kehittää lievän kognition heikentymän henkilöille nykyistä vahvempaa elämäntapaohjausta mm. liikunnan ja ravitsemuksen parantamiseksi.

Muistisairauksien tunnistamiseen ja hoitoon on erityisesti kiinnitetty huomiota. Terveysasemien osaamista ja potilasohjausta muistisairauksissa on parannettu: geriatrit ovat käyneet konsultoimassa terveysasemalääkäreitä muistisairauksiin liittyvissä kysymyksissä, ja toimintaa kehitetään ja laajennetaan edelleen. Muistivastuuhoitajatoimintaa ja muistitestausta terveysasemilla on kehitetty sekä parannettu muistisairausdiagnoosin jälkeistä seurantaan edelleen terveysasemien, kotihoidon ja palvelukeskusten yhteistyötä tiivistäen. Vuonna 2016 geriatrian poliklinikan toimintaa on vahvistettu ja muistikoordinaattoritoiminta keskitettiin sinne. Kaksi muistikoordinaattoria on saatu lisää: ruotsinkielinen ja vastaava muistikoordinaattori. Tutkimuksiin pääsy poliklinikoille on nopeutunut ja geriatrian poliklinikan toiminnassa sujuvoitetaan edelleen tutkimus- ja hoitoprosessia. Kaikki nämä toimet tukevat muistisairaiden kotona asumista.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävää neuvontaa ja kotikäyntejä jatketaan edelleen. Kaikki kalenterivuonna 75 vuotta täyttävät, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä, kutsutaan yhteiseen tiedotustilaisuuteen (20 % kutsun saaneista osallistui vuonna 2016). Siellä kerrotaan oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, erilaisista harrastusmahdollisuuksista ja sosiaali- ja terveyspalveluista. Tämän lisäksi on mahdollisuus saada myös kotikäynti. Kaikille kalenterivuonna 85 vuotta täyttävälle, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä, tarjotaan hyvinvointia ja terveyttä tukeva kotikäynti (23 % kirjeen saaneista osallistui vuonna 2016). Palvelukeskuksissa tehdään myös etsivää työtä, esimerkiksi alueen iäkkäitä asiakkaita kutsutaan kirjeitse tutustumaan palvelukeskustoimintaan ja toimitaan tiiviissä yhteistyössä eri järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa. Näin löydetään ne iäkkäät, jotka eivät itse haakeudu palvelujen piiriin. Kaikilla viranomaisilla on velvollisuus ja muilla kansalaisilla oikeus tehdä ilmoitus iäkkään henkilön palvelutarpeesta. Ilmoitus tehdään, kun herää huoli sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeesta olevasta iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön

vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan. Ilmoituksen tarkoituksena on varmistaa, että iäkäs henkilö saa tarvitsemansa huolenpidon silloinkin, kun hän ei sitä itse osaa tai ymmärrä pyytää.

Tällä hetkellä valmistellaan keskitetyn palveluneuvonnan, -ohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin toimintamallia. Keskitetty malli yhdenmukaistaa käytäntöjä ja turvaa tasalaatuisen ohjauksen sekä yksinkertaistaa asiakkaiden näkökulmasta palveluihin hakeutumista. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden uudistamisen yhteydessä valmistellaan nk. Seniorilaituri-mallia, jolloin terveys- ja hyvinvointikeskuksessa on matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta ikääntyneille. Tämän toimintamallin kokeilu aloitetaan Vuosaaren terveysasemalla.

Helsingissä vuonna 2015 aloitetun Stadin ikäohjelman toimeenpanossa ovat asukkaat ja asiakkaat keskeisesti mukana. Palvelujen kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa lisää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja palvelujen asiakaslähtöisyyttä. Eri palveluissa toimii asiakasneuvostoja ja kokemusasiointuntijoita käytetään aiempaa enemmän. Stadin ikäohjelman jatkovalmistelussa turvataan asukkaiden osallistuminen. Näin myös tieto erilaisista palveluista välittyy asukkaille ja toisaalta palvelutarpeista viranomaisille.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta ei pidä tarpeellisena, että aloitettaisiin ns. vanhusten neuvolapalvelut ja kirjeellä kutsuttaisiin iäkkäitä vapaaehtoiseen vuositarkastukseen sopivin väliajoin. Nykyisiä monipuolisia palveluja toteuttaen ja edelleen kehittäen voidaan tavoittaa iäkkäät asukkaat ja tukea heidän hyvinvointiaan ja terveyttään.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on tärkeää, että he saavat asianmukaista neuvontaa, palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Kunta voi tukea ikäihmisiä tarjoten riittävät ja oikea-aikaiset palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Palvelujen riittävyden ja laadun arvioinnissa ja palvelujen suunnittelussa on tärkeää kuulla eri tahoja, erityisesti ikääntyneitä itseään.”

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

§ 830

V 27.9.2017, Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite omaishoidontuesta

HEL 2017-003181 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite
- 2 Kaupunginhallituksen päätös 26.6.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sirkku Ingervo ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan omaishoidon tuen myöntämisperusteiden valmistelua ja päättämistä siten, että omaishoitajien tukeminen ja työn houkuttelevuus turvataan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että se on 26.6.2017 § 721 päättänyt palauttaa omaishoidon tuen myöntämisperusteet sosiaali- ja terveystoimialalle uudelleen valmisteltavaksi ja sosiaali- ja terveyslautakunnassa päätettäväksi. Kaupunginhallituksen päätös on liitteenä. Aloitteessa esitetyt asiat otetaan valmistelussa huomioon.

11.09.2017

Omaishoitajien jaksamista tuetaan tarjoamalla erilaisia vapaapäivien järjestelymahdollisuuksia. Alkuvuodesta 2017 omaishoidon tuen asiakkaista 33 % käytti oikeuttaan vähintään kahteen vapaapäivään kuukaudessa. Vapaan aikainen hoito voidaan järjestää esimerkiksi lyhytaikaisena hoitona kaupungin hoitoyksikössä, palvelusetelillä, sijaisomaishoitajan avulla, päivätoiminnassa tai vammaisten sosiaalityössä. Omaishoitajien jaksamista tuetaan myös omaishoidon toimintakeskusten ryhmätoiminnalla, mm. vertaistukiryhmillä, palveluneuvonnalla ja virkistystoiminnalla sekä kotiavustajapalvelulla. Kotitalous- ja hyvinvointiseteleitä, kuntoutuspalveluja sekä sähköisiä palveluja on mahdollista kehittää tukemaan omaishoitajien jaksamista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite
- 2 Kaupunginhallituksen päätös 26.6.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 23.05.2017 § 171

HEL 2017-003181 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon valtuutettu Sirkku Ingervon ym. omaishoidon tukea koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Sosiaali- ja terveyslautakunta käsitteli kokouksessaan 14.3.2017 omaishoidon tuen muutoksia ja päätti kehottaa virastoa tekemään riittävän määrän omaishoidon tuen palvelutarpeen kartoituksia käyttäen hyödyksi uudistettuja palvelutarpeen kriteerejä. Kartoitus tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta lautakunta voi sen pohjalta arvioida, miten uudistetut kriteerit vaikuttavat etenkin alle 18-vuotiaiden omaishoitotosopimusten ehtoihin ja omaishoidon tuen rahoitukseen ottaen huo-

11.09.2017

mioon myös yli 18-vuotiaat. Kartoitus tuotiin 16.5.2017 ja uudelleen 23.5.2017 lautakuntaan, minkä pohjalta päätettiin, miten omaishoidon sopimusten uudistamista jatketaan.

Kaikilla omaishoitajilla on oikeus vähintään kahteen vapaapäivään kuukaudessa niinä kuukausina, jolta heille maksetaan omaishoidon tukea. Tammi-maaliskuussa 2017 omaishoidon tuen asiakkaista 33 % (1110/3375) käytti tätä oikeuttaan. Omaishoitoperheillä on monia erilaisia tapoja järjestää omaishoitajan vapaan aikainen hoito. Hoito voidaan järjestää lyhytaikaisena hoitona kaupungin hoitoyksikössä tai palveluseteliyksiköissä, sijaisomaishoitajan antamalla hoidolla, palvelusetelillä kotiin annettavana palveluna tai päivätoimintana kaupungin yksiköissä sekä vammaisten sosiaalityössä omaishoidon vapaan tuntikorvauksella. Erilaisilla vaihtoehdoilla pyritään tarjoamaan omaishoitoperheelle sopiva tapa käyttää oikeuttaan lakisääteisiä vapaapäiviään.

Omaishoitajien jaksamista tuetaan myös omaishoidon toimintakeskusten ryhmätoiminnalla mm. vertaistukiryhmillä, palveluneuvonnalla ja virkistystoiminnalla sekä kotiavustajapalvelulla. Uusia omaishoitajan jaksamista tukevia palveluja kehitetään. Ehdolla on mm. kotitaloussetelit, hyvinvointisetelit, kuntoutuspalvelut sekä sähköisten palvelujen kehittäminen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omaishoitosopimusten tarkistaminen luo mahdollisuuden arvioida omaishoitoperheiden nykytilanne ja jaksaminen. Samalla yhdessä pohdittien arvioidaan, onko omaishoitajalla käytössä jo nyt tarjolla olevat omaishoitajan jaksamiseen ja hyvinvoinnin tukemiseen tarjolla olevat palvelut ja millä muilla keinolla jaksamista voidaan tukea."

Käsittely

23.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus:

Jäsen Tuomas Tuure: Lisätään lausunnon ensimmäiseen kappaleeseen seuraavasti: "Lautakunta on 23.5.2017 kehottanut virastoa palauttamaan asian uuteen valmisteluun."

Jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

11.09.2017

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

§ 831

V 27.9.2017, Eräiden vuoden 2017 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen

HEL 2017-006307 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti oikeuttaa kaupunginhallituksen ja kaupunkiympäristölautakunnan ylittämään vuoden 2017 talousarvion jäljempänä olevilla kohdilla olevia määrärahoja seuraavasti:

Investointiosa

TA-luku/kohta		Euroa
8 02	Rakennukset	9 500 000
8 02 01	Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	

Rahoitusosa

TA-luku/kohta		Euroa
9 01	Pitkävaikutteinen rahoitus	
9 01 02	Muu antolainaus, Khn käytettäväksi	1 880 000

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Investointiosa

8 02 01 Rakennukset, Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunkiympäristölautakunta oikeutettaisiin ylittämään talousarvion alakohtassa 8 02 01 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudisrakentamishankkeisiin vuodelle 2017 osoitettu määräraha 9 500 000 eurolla.

Kaupunginvaltuuston 28.1.2015 päättämä keskustakirjaston rakentaminen sisältyy vuoden 2017 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan. Hankkeen kokonaiskustannus on 98 milj. euroa.

Hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle on varattu kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa yhteensä 66 milj. euroa vuosille 2015 – 2019. Keskustakirjasto on Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden merkkihanke. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtion rahoitusosuus vuosina 2014–2018 on 30 milj. euroa. Hankkeessa on lisäksi varauduttu asemakaavan mukaiseen keskustatunneliin. Varautumisesta aiheutuneisiin kustannuksiin on myönnetty 2 milj. euroa Töölönlahden esirakentamiseen osoitetuista määrärahoista.

Valtion myöntämä avustusmääräraha 30 milj. euroa jakautuu seuraavasti:

- vuodelle 2014: 1 milj. euroa
- vuodelle 2015: 5 milj. euroa
- vuosina 2016 – 2018: 8 milj. euroa/vuodessa

Vuosien 2014 ja 2015 avustukset yhteensä 6 milj. euroa on maksettu joulukuussa 2015. Vuosien 2016 - 2018 avustukset maksetaan vuosittain kahdessa erässä keväällä 4 milj. euroa ja syksyllä 4 milj. euroa eli yhteensä 8 milj. euroa vuodessa. Valtionavustus 30 milj. euroa kirjataan TA-kohdalle 8 07 50, Valtionosuudet ja -avustukset, valtionavustuloksi.

Vuoden 2017 määrärahatarve on 32,0 milj. euroa, josta 22,5 milj. euroa on kaupungin talousarviossa hankkeelle varattua määrärahaa ja 9,5 milj. euroa valtion avustuksen perusteella esitettävää ylitysoikeutta. Vuoden 2016 loppuun mennessä vastaavaa ylitysoikeutta on myönnetty esitettyjen tarpeiden perusteella 3,5 milj. euroa. Hankkeen vuoden 2017 bruttokustannuksien kattamiseksi tulisi kaupunkiympäristölautakunta oikeuttaa ylittämään talousarviokohdassa 8 02 01 Uudis- ja lisä-

11.09.2017

rakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi olevan määrärahan 9,5 milj. eurolla.

Ylitystarve on 9 500 000 euroa.

Rahoitusosa

9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi

Kiinteistölautakunta päätti 23.3.2017 myydä Kiinteistöyhtiö Oy Helsingin Pieksupolku 5:lle Helsingin kaupungin 37. kaupunginosassa osoitteessa Pieksupolku 5 sijaitsevan 3 711 m²:n suuruisen koulurakennuksen 2,0 milj. euron myyntihinnasta sekä kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin. Kiinteistö Oy Helsingin Pieksupolku 5 on kokonaan Aamunkoittosäätiö sr:n omistuksessa. Säätiö vuokraa koulutilat Helsingin kristilliselle koululle.

Aamunkoittosäätiö sr on edellyttänyt kaupanteon yhteydessä, että Helsingin kaupunki myöntää kauppaa varten 15 vuoden tasalyhenteisen lainan. Säätiö on tarkentanut lainatarpeen suuruudeksi 1,88 milj. euroa. Tiloja vuokraava kristillinen koulu on kaupungin sopimuskoulu.

Vuoden 2017 talousarvion kohdan 9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi alakohdasta 9 01 02 01 lainojen myöntäminen kouluille on myönnetty lainoja mm. sopimuskoulujen investointien rahoittamiseen. Vuoden 2017 talousarviossa ei kuitenkaan ole varauduttu po. kristillisen koulun esittämiin lainatarpeisiin.

Mikäli kaupunginvaltuusto päättää myöntää em. ylitysoikeuden, kaupunginhallitus päättää erikseen mahdollisesta lainan myöntämisestä Kiinteistö Oy Pieksupolku 5:lle.

Kaupan toteutuessa kirjataan talousarvioon kohdalle 8 07 51, Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot yhteensä 2,0 milj euron tulo.

Ylitystarve on 1 880 000 euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

§ 832

V 27.9.2017, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

HEL 2017-005450 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Lotta Kortteiselle eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta ja
- valitsee Katariina Nurmisen käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 21.6.2017 (294 §) Lotta Kortteisen käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Lotta Kortteinen pyytää 11.7.2017 eroa käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta kotikunnan vaihtumisen vuoksi.

Käräjäoikeuslain (581/1993) mukaan valtuusto valitsee käräjäoikeuden lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käräjäoikeuden

11.09.2017

lautamiehestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Käräjäoikeuden lautamieheksi valittavan tulee täyttää käräjäoikeuslain (581/1993) 6 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

§ 833

V 27.9.2017, Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen hankesuunnitelma

HEL 2017-004219 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen 8.5.2017 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 5 664 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 19 500 000 euroa helmikuun 2017 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Kalasataman korttelitalo 2 v hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kalasataman uudelle asuinalueelle on suunniteltu Kalasataman korttelitalon 2. vaihe, jossa tulevat toimimaan Kalasataman peruskoulun suomenkielisen perusopetuksen luokkatasot 3 - 9. Suunniteltu toinen rakennusvaihe liitetään saumattomasti olemassa olevaan Kalasataman korttelitalon 1. vaiheeseen, jossa toimivat peruskoulun luokka-asteet 1 - 2 ja päiväkotit.

Sörnäistenniemeen rakennettavasta 1. - 9. -luokkien koulun ja päiväkodin toiminnallisesta kokonaisuudesta järjestettiin arkkitehtuurikutsukilpailu 7.4. - 18.6.2010 kiinteistöviraston tilakeskuksen ja Suomen Arkkitehtiliitto ry:n yhteistyönä. Kilpailun voitti arkkitehtitoimisto JKMM Oy:n

laatima ehdotus Wigwam, joka on ollut 2. vaiheen suunnittelun lähtökohtana.

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt 28.3.2017 päätöksellään (19 §) Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen 17.3.2017 päivätyn tarveselvityksen.

Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen hankesuunnitelma on laadittu kiinteistöviraston tilakeskuksen ja opetusviraston yhteistyönä. Arkkitehtuurikilpailuvaiheen jälkeen hankkeen tilaohjelma ja tilajärjestelyt on tarkistettu uuden opetussuunnitelman OPS 2016 mukaisesti. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina rakennusvalvontaviraston, rakennusviraston, pelastuslaitoksen ja ympäristökeskuksen edustajia.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1. Hankesuunnitelman tekniset selostukset ovat nähtävänä kiinteistöviraston tilakeskuksessa.

Esittelijän perustelut

Kalasataman korttelitalon 2. vaihe ja Kalasataman peruskoulu

Kalasataman korttelitalosta, 1. - 9. -luokkien koulun ja päiväkodin kahdessa vaiheessa toteutettavasta toiminnallisesta kokonaisuudesta, järjestettiin arkkitehtuurikilpailu 7.4. - 18.6.2010 kiinteistöviraston tilakeskuksen ja Suomen Arkkitehtiliitto - Finlands Arkitektförbund ry:n yhteistyönä. Kilpailu ratkaistiin 18.10.2010 ja sen voitti ehdotus Wigwam, jonka oli laatinut arkkitehtitoimisto JKMM Oy. Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen suunnittelu pohjautuu voittaneeseen ehdotukseen, ja hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä arkkitehtitoimisto JKMM Oy:n kanssa. Korttelitalon 1. vaihe suunniteltiin ja toteutettiin voittaneeseen ehdotukseen perustuen.

Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen rakennuspaikka sijaitsee Sörnäisten kaupunginosassa, Sörnäistenniemen asemakaava-alueella olevan tontin länsiosalla. Tontin itäosassa sijaitsee korttelitalon 2015 valmistunut 1. vaihe, johon toinen vaihe liitetään saumattomasti siten, että rakennus muodostaa tiloiltaan yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden.

Sörnäisten kaupunginosan Kalasataman peruskoulu sijoittuu nykyiselle Aleksis Kiven peruskoulun oppilaaksiottoalueelle suurpiirissä 3. Tietokeskuksen 2016 laatiman ennusteen mukaan peruskouluikäisten määrä Kalasataman alueella on 147 vuonna 2019. Vuonna 2026 ennustetaan peruskouluikäisten määrän olevan noin 970.

Toisen vaiheen, luokka-asteille 3 - 9, valmistuessa Kalasataman peruskoulusta tulee uuden asuinalueen suomenkielisen perusopetuksen

pääkoulu. Kalasataman korttelitalon 1. vaihe, luokka-asteille 1 - 2 ja päiväkodille, on otettu käyttöön 2016.

Korttelitalo on osa alueellista palveluverkkoa ja tarjoaa tiloja ilta- ja viikonloppukäyttöön sekä asukas- ja yhdistystoiminnalle että nuorisotoiminnalle.

Hankesuunnitelma

Suunniteltavaan Kalasataman korttelitalon 2. vaiheeseen sijoittuvat suomenkielisen perusopetuksen luokka-asteet 3 - 9. Koulun tilojen mitoituksen tavoitteena 2. vaiheelle on 550 oppilaspaikkaa sisältäen erityisluokkapaikat neljälle perusopetusryhmälle. Korttelitalon 2. vaiheen osassa tulee työskentelemään arviolta 49 opettajaa sekä 22 - 27 muuta henkilökuntaan kuuluvaa.

Kalasataman peruskoulussa tulee olemaan vuonna 2020 täydessä laajuudessaan 2. vaiheen valmistuttua 700 oppilaspaikkaa 1 - 9. luokka-asteille (10 % tehokäytössä 770 oppilaspaikkaa) sisältäen 88 erityisluokan oppilaspaikkaa 11 perusopetusryhmälle.

Tilasuunnittelu perustuu uudistettuun opetussuunnitelmaan, jossa painotetaan tutkivaa oppimista ja yhdessä tekemistä. Suunnittelussa huomioidaan Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelma vuosille 2016 - 2019, jonka tavoitteena on tieto- ja viestintäteknologian integroiminen osaksi oppimisympäristöä.

Tilasuunnittelun tavoitteena on visuaalisesti ja toiminnallisesti avoin käytävätön kouluympäristö, jossa aulamaiset suurryhmätilat yhdistävät opetustilat kotisoluiksi. Korttelitalon 2. vaihe yhdistyy 1. vaiheeseen keskeisesti sijaitsevalla sydänalueella, jonka ydinosan muodostaa kaikille käyttäjille yhteinen ruoka-/juhlasali näyttämöineen.

Tilat suunnitellaan terveellisiksi, turvallisiksi, viihtyisiksi ja ajanmukaisiksi. Tilojen suunnittelussa tulee huomioida esteettömyys ja hahmotettavuus myös aisti- ja liikuntarajoitteisille lapsille, nuorille ja aikuisille.

Suunnittelussa ja toteutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota sisäilman laatuun, valaistukseen, paloturvallisuuteen, äänenvaimennukseen ja esteettömyyteen. Tietoteknisissä asennuksissa otetaan huomioon nykyajan ja tulevaisuuden digitaalisen oppimisympäristön vaatimukset. Tilat suunnitellaan huomioiden muuntojoustavuus ja monikäyttöisyys.

Hankkeessa tavoitellaan pitkäaikaiskestävää, energiatehokasta ja helposti huollettavaa rakennusta. Rakenteiden, materiaalien, kalusteiden ja varusteiden tulee olla kulutusta kestäviä, helposti puhdistettavia ja käyttökustannuksiltaan edullisia.

Liikunta-, keittiö- ja väestönsuojatilat on toteutettu 1. vaiheessa tilakapasiteetiltaan koko korttelitalokokonaisuutta palvelevina. Ruokasali laajennetaan käsittämään 2. vaiheen tarpeet siten, että eri-ikäiset lapset huomioidaan.

Kalasadaman korttelitalon 2. vaiheen toteutuksessa on kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että korttelitalon 1. vaiheen käyttäjien turvallisuus varmistetaan ja ettei toiminnalle aiheudu häiriötä.

Hankkeen laajuus ja kustannukset

Hankkeen laajuus on 5 664 brm², 4 906 htm² ja 3 659 hym². Kustannusarvion mukaan hankkeen kokonaiskustannukset ovat kustannustasossa helmikuu 2017 (RI = 100,4 ja THI = 169,0) arvonlisäverottomina yhteensä 19 500 000 euroa (3 443 euroa/brm²).

Vuokravaikutus

Kalasadaman korttelitalon 2. vaiheen vuokra-arvio on noin 110 400 euroa/kk (22,50 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra on noin 18,50 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra noin 4,00 euroa/htm²/kk). Vuosivuokra on yhteensä noin 1 324 800 euroa. Vuokranmaksun perusteena on 4 906 htm². Tuottovaade on 3 % ja poistoaika 30 vuotta.

Pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Vaikutukset käyttötalouteen

Opetusviraston mukaan Kalasadaman 2. vaiheen korttelitalon koulun vuosittaiset toimintakustannukset ovat arviolta 3 700 000 euroa.

Opetusviraston arvioimat toiminnan käynnistämiskustannukset ovat 524 000 euroa sisältäen tietohallinnon osuuden 160 000 euroa. Käynnistämiskustannukset muodostuvat käyttäjän hankintoina toteuttavista laite- ja irtokalustehankinnoista.

Rakennuksen ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan ylläpidon yksikkö.

Hankkeen rahoitus

Hanke sisältyy kaupunginvaltuuston 30.11.2016 hyväksymään talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2017 - 2026. Hankkeelle on varattu 19,5 milj. euron määräraha siten, että toteutus ajoittuisi vuosille 2019 - 2020.

Toteutus ja aikataulu

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

11.09.2017

Hankkeen alustava suunnittelu- ja toteutusaikataulu on seuraava:

- tarve- ja hankesuunnittelu 12/2016 - 5/2017
- toteutussuunnittelu 6/2017 - 5/2018
- rakentamisen valmistelu 6/2018 - 12/2018
- rakentaminen 1/2019 - 5/2020.

Hankkeen toteutuksesta vastaa kaupunkiympäristön toimialan rakennuttamisen yksikkö.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Kalasataman korttelitalo 2 v hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 244

HEL 2017-004219 T 10 06 00

Kiinteistökartta 75/674 4958, Polariksenkatu 1

Eesitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Kalasataman korttelitalon 2. vaiheen 8.5.2017 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 5 664 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 19 500 000 euroa helmikuun 2017 kustannustasossa.

11.09.2017

Päätös tehdään ehdolla, että opetuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan tämän hankkeen suunnittelemista odottamatta hankepäätöksen lainvoimaisuutta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Merja Ikonen, projektinjohtaja, puhelin: 310 22010
merja.ikonen(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi

§ 834

V 27.9.2017, Jätkäsaaren asuntotontin myyntiperusteet (Länsisatama, tontti 20828/8)

HEL 2017-005285 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan myymään Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) korttelin nro 20828 tontti nro 8 tai siitä muodostettava vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasuntotuotantoon toteutettava tontti seuraavin ehdoin:

1

Tontin (AK) 20828/8 tai siitä muodostettavan tontin/tonttien kauppahinta on vapaarahoitteisten sääntelemättömien vuokra- ja omistusasuntojen osalta 1 150 euroa/k-m² 31.12.2018 asti.

Kauppahintaa ei peritä siltä osin kuin asemakaavamääräykset sallivat asemakaavaan merkityn kerrosalan ylityksen.

Mikäli tontin tai siitä muodostettavan tontin/tonttien lopullinen yhteenlaskettu kerrosalan määrä lainvoimaisessa rakennusluvassa ylittää asemakaavan tai myöhemmin laadittavan tonttijaon mukaisen ko. tontin enimmäisrakennusoikeuden, kaupungilla on oikeus periä kultakin ylittävältä kerrosneliömetriltä vastaavaa lisäkauppahintaa.

1.1.2019 alkaen edellä mainituin tavoin määräytyvää kauppahintaa tarkistetaan sen nykyarvon säilyttämiseksi 3 prosentin vuotuisella korolla kaupan tekemiseen asti.

2

Muilta osin tontin tai siitä muodostettavan tontin/tonttien kaupassa noudatetaan kaupungin normaalisti käyttämiä kiinteistökaupan ehtoja sekä kaupunkiympäristölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja ja tarkentavia kauppahinnan määräytymistä koskevia ehtoja.

Käsittely

Palautusehdotus:
Veronika Honkasalo:

11.09.2017

Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että asuntotontti vuokrataan myymisen sijaan.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon ehdotus asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi

Jaa-äännet: 13

Jasmin Hamid, Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Parkarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren

Ei-äännet: 2

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13-2.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunginvaltuustolle esitetään asuinkerrostalotontin 20828/8 myyntiperusteiden vahvistamista edellyttäen, että tontti luovutetaan vapaarahoitteiseen sääntelemättömään asuntotuotantoon.

Ulkopuolisella asiantuntijalta hankitun arvioon perustuen esitetään, että tontin tai siitä muodostettavien tonttien kauppahinta on 1 150 euroa/k-m². Tontille ei ole tulossa kivijalkaliike- tai muita vastaavia tiloja. Päätösehdotuksen mukaisesti hinnoiteltuna tontin kauppahinta tulisi olemaan vähintään hieman yli 10 milj. euroa, joten myynnistä päättäminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12331 (Jätkäsaari, Atlantinkaari) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.12.2015 ja se on tullut voimaan 22.1.2016.

Kaava-alueelle sijoittuu muun ohella asuinkerrostalotontti (AK) 20828/8. Tontin 20828/8 rakennusoikeus on yhteensä 8 750 k-m². Tontin korkein sallittu kerrosluku on 12. Asemakaavamääräysten mukaan 120 k-m² kadunvarsirakennuksen ensimmäisestä kerroksesta on vähintään varattava liike-, myymälä-, näyttely- tai muiksi asiakaspalvelutiloiksi. Tontin autopaikkavelvoite määräytyy seuraavan normin mukaan: vähintään suurempi luvuista 1 ap / 120 k-m² tai 0,6 ap / asunto.

Autopaikat sijoitetaan korttelin nro 20828 alueelle rakennettavaan maanlaiseen pysäköintilaitokseen.

Tontin 20828/8 pinta-ala on 1 888 m² ja osoite Atlantinkatu 12. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 29.10.2016.

Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta on liitteenä nro 1.

Maaperätiedot

Kaupungin teettämien selvitysten mukaan tontin 20828/8 alueella on harjoitettu toimintaa, joka on saattanut aiheuttaa maaperän pilaantumista. Tontin maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä rakennuttajan toimesta. Kaupunki korvaa rakennuttajalle maaperän puhdistamisesta aiheutuvat tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräiset kulut.

Ehdotetut myyntiperusteet

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvnro FI02012566
--	---	---	------------------------------	---

Asiassa esitetään, että Sato Oyj:lle vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasuntotuotantoon varattavaksi esitetty tontti 20828/8 tai siitä muodostettava toteutettava tontti tai tontit myytäisiin seuraavin ehdoin:

Tontin (AK) 20828/8 tai siitä muodostettavan tontin/tonttien kauppahinta on vapaarahoitteisten sääntelemättömien vuokra- ja omistusasuntojen osalta 1 150 euroa/k-m² 31.12.2018 asti.

1.1.2019 alkaen edellä mainituin tavoin määräytyvää kauppahintaa tarkistettaisiin sen nykyarvon säilyttämiseksi 3 prosentin vuotuisen koron mukaan kaupan tekemiseen asti.

Kiinteistövirasto on teettänyt ulkopuolisella asiantuntijalla arviolausunnon tontin 20828/8 vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon osoitetun asuinrakennusoikeuden (AK) markkina-arvosta. Esitetty hinta vastaa arviolausunnon mukaista käypää markkina- ja myyntihintaa, ja vastaa myös kiinteistöviraston arvion mukaan alueen käypää markkinahintaa. Tontille ei ole tulossa asemakaavan mukaisia kivijalkaliike- tai muita vastaavia tiloja, vaan ne on suunniteltu sijoitettavaksi viereiselle Hitas-asuntotuotantoon varatulle tontille.

Kauppahintaa ei perittäisi siltä osin kuin asemakaavamääräykset sallivat asemakaavaan merkityn kerrosalan ylityksen. Mikäli tontin tai siitä muodostettavan tontin/tonttien lopullinen yhteenlaskettu kerrosalan määrä lainvoimaisessa rakennusluvassa ylittää asemakaavan tai myöhemmin laadittavan tonttijaon mukaisen ko. tontin enimmäisrakennusoikeuden, olisi kaupungilla lisäksi oikeus periä kultakin ylittävältä kerrosneliömetriltä vastaavaa lisäkauppahintaa.

Esityksen mukaan tontin 20828/8 tai siitä muodostettavan vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasuntotuotantoon tulevan tontin/tonttien kauppahinta tulisi olemaan vähintään hieman yli 10 milj. euroa, joten myynnistä päättäminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Lopuksi

Ehdotus vastaa kiinteistölautakunnan esitystä, ja koskee vain tilannetta, jossa tontti tai tontit luovutetaan vapaarahoitteiseen sääntelemättömään asuntotuotantoon, kuten eri esityksenä kaupunginhallitukselle tehdyssä varauksen muutosesityksessä ehdotetaan.

Jos kaupunginvaltuusto hyväksyy esityksen, kaupunginhallitus tulee päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottamaan kaupunkiympäristölautakuntaa tekemään tontista (AK) 20828/8 tai siitä muodostettavasta vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasun-

11.09.2017

totuotantoon toteutettavasta tontista/tonteista lopulliset kiinteistökaupan kauppakirjat sekä päättämään niiden ehdot.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.09.2017 § 771

HEL 2017-005285 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

28.08.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 266

HEL 2017-005285 T 10 01 01 00

Kiinteistökartta 49/671 495, Atlantinkatu 12

Päätös

A

Kiinteistölautakunta päätti muuttaa Sato Oyj:lle (Y-tunnus 0201470-5) varatun Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) korttelin nro 20828 tontin nro 8 (kiinteistötunnus 91-20-828-8, pinta-ala 1 888 m², os. Atlantinkatu 12) varausehtoja seuraavasti:

1

Tontti tulee toteuttaa pääosin vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona. Tontille toteutettavista asunnoista enintään noin 30 % voidaan kuitenkin toteuttaa vapaarahoitteisina omistusasuntoina ilman Hitas-ehdoja.

Tontti luovutetaan myymällä käypään arvoon. Vuokra-asunnot on tällöin pidettävä vuokra-asutokäytössä vähintään 10 vuotta tontille rakennettavan rakennuksen valmistumisesta lukien.

2

Muilta osin noudatetaan kaupunginhallituksen varauspäätöksen 27.4.2015 (438 §) mukaisia ehtoja.

B

Edellyttäen, että kiinteistölautakunta hyväksyy päätösehdotuksen A, kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan myymään Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) korttelin nro 20828 tontti nro 8 tai siitä muodostettava vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasuntotuotantoon toteutettava tontti seuraavin ehdoin:

1

Tontin (AK) 20828/8 tai siitä muodostettavan tontin/tonttien kauppahinta on vapaarahoitteisten sääntelemättömien vuokra- ja omistusasuntojen osalta 1 150 euroa/k-m² 31.12.2018 asti.

Kauppahintaa ei peritä siltä osin kuin asemakaavamääräykset sallivat asemakaavaan merkityn kerrosalan ylityksen.

Mikäli tontin tai siitä muodostettavan tontin/tonttien lopullinen yhteenlaskettu kerrosalan määrä lainvoimaisessa rakennusluvassa ylittää asemakaavan tai myöhemmin laadittavan tonttijaon mukaisen ko. tontin enimmäisrakennusoikeuden, kaupungilla on oikeus periä kultakin ylittävältä kerrosneliömetriltä vastaavaa lisäkauppahintaa.

1.1.2019 alkaen edellä mainituin tavoin määräytyvää kauppahintaa tarkistetaan sen nykyarvon säilyttämiseksi 3 prosentin vuotuisella korolla kaupan tekemiseen asti.

2

Muilta osin tontin tai siitä muodostettavan tontin/tonttien kaupassa noudatetaan kaupungin normaalisti käyttämiä kiinteistökaupan ehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja ja tarkentavia kauppahinnan määräytymistä koskevia ehtoja.

Samalla kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan tekemään tontista (AK) 20828/8 tai siitä muodostettavasta vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasuntotuotantoon toteutettavasta tontista/tonteista lopulliset kiinteistökaupan kauppakirjat sekä päättämään niiden ehdot.

Käsittely

18.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sirkku Ingervo: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Kiinteistölautakunta päättää, että tonttia ei myydä ja että vuokra-asunnot on pidettävä vuokra-asuntokäytössä vähintään 40 vuotta.

Vastaehdotus raukesi kannattomattomana.

Sirkku Ingervo: Ilmoitan päätökseen seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: Tontin myyminen ei ole järkevää kaupungin kokonaisedun mukaan. 100 miljoonan myyntitavoite voidaan saavuttaa ilman tätäkin myyntiä. Uusi valtuusto on vasta tekemässä uutta strategiaa, eikä nykyisen kaltaista tontinmyyntitavoitetta välttämättä edes ole jatkossa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

§ 835 Kaksikielisyystoimikunnan asettaminen

HEL 2017-009210 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:
Mika Raatikainen:

Varapuheenjohtajaksi Tiera Laitinen ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi Sanna Henriksson.

Vastaehdotus:
Marcus Rantala:

Varsinaiseksi jäseneksi Björn Månsson ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi Lotta Keskinen.

Varsinaiseksi jäseneksi Runa Ismark ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi Björn Bonsdorff.

Mika Raatikaisen ja Marcus Rantalan vastaehdotuksia ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen kaksikielisyystoimikunnan, jonka tehtävänä on:

- seurata ja arvioida kaksikielisyyden toteutumista kaupungin tarjoamien palvelujen osalta sekä kaupungin henkilöstön piirissä

- käsitellä kaksikielisyyden suunnitelmallista edistämistä kaupungin toiminnassa
- tehdä esityksiä kaksikielisyyden edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- raportoida kaksikielisyyden toteutumisesta sekä kaupungin palvelujen ja henkilöstön kielivarannon kehittämistyöstä toimikunnan määrittelemillä kohdealueilla.

Samalla kaupunginhallitus päättää nimetä jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen	Varajäsen
1. Maria Jokinen	Caesar von Walzel
2. Bicca Olin	Terhi Ainiala
3. Marianne Laxén	Mikko Vesa
4.	
5.	
6. Björn Månsson	Björn Bonsdorff
7. Runa Ismark	Lotta Keskinen
Puheenjohtaja	Björn Månsson
Varapuheenjohtaja	

Edelleen kaupunginhallitus päättää

- määrätä kaksikielisyystoimikunnan esittelijäksi kaupunginkanslian hallintopäällikön ja esittelijän sijaiseksi kaupunginkanslian hallintoasiantuntijan
- kehottaa kaupunginkanslian hallinto-osastoa vastaamaan toimieliemien sihteeritehtävien järjestämisestä.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että toimikuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Esittelijän perustelut

Kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä ja tiedottamisessa on hallintosäännön 25 luvun 1 §:n mukaan otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten kieliryhmien tarpeet. Kaupungin palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita voidaan palvella kaksikielisesti kaikilla kaupungin tehtäväalueilla.

Esitys on tehty johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä tehdyn toimi- ja neuvottelukuntien sekä vaikuttamistoimielinten kokonaisuutta

koskevan tarkastelun pohjalta. Johtamisen jaosto käsitteli kokonaisuutta 3.4.2017 kokouksessaan.

Kaksikielisyystoimikunnan tehtävät ja kokoonpano

Kaksikielisyystoimikunnan tehtävänä on seurata ja arvioida kaksikielisyiden toteutumista palvelujen osalta, käsitellä kaksikielisyiden suunnitelmallista edistämistä, tehdä esityksiä kaksikielisyiden edistämiseksi ja toteuttamiseksi sekä raportoida kaksikielisyiden toteutumisesta.

Toimikunnan toimikausi vastaa kaupunginhallituksen toimikautta. Toimikuntaan ehdotetaan nimettäväksi seitsemän luottamushenkilöjäsentä. Esittely- ja sihteeritehtävistä vastaa kaupunginkanslian hallinto-osasto.

Toimikuntia koskevat säännökset ja määräykset

Kaksikielisyystoimikunta on toimikuntaan rinnastuva kuntalain (410/2015) 30 §:n mukainen kunnan toimielin, joka voidaan asettaa hoitamaan määrättyä tehtävää. Kuntalain esitöissä toimikunnilla tarkoitetaan erityisesti projektiluonteisia tehtäviä hoitavia toimielimiä.

Kuntalain 30 §:n mukaan kunnanhallitus ja valtuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten. Toimikunta voidaan asettaa enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi. Toimikunnan jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Kuntalain 74 §:n mukaan toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole. Myös toimikuntaan valittavien luottamushenkilöiden tulee antaa suostumus luottamustoimeen.

Toimikuntien kokouksessa noudatetaan kunnan toimielinten hallinto- ja kokousmenettelyä vastaavaa menettelyä. Hallintosäännön 29 luvun 8 §:n mukaan muun toimielimen kokouksessa asiat ratkaistaan esittelystä toimielimen toiminnan sisäistä järjestelyä lukuun ottamatta.

Kuntalain 33 §:n mukaan valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Toimikunnille on tarkoituksenmukaista valita yhteneväisesti puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja. Toimikunta voi myös kuulla asiantuntijoita.

Toimikunnan tulee täyttää tasa-arvolain (609/1986) vaatimukset sukupuolten välisestä tasa-arvosta. Kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

11.09.2017

Toimikunnan jäsenille ja varajäsenille maksetaan kokouspalkkioita ja korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoi-
men vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämi-
sestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvaus-
ta ja päivärahaa kaupunginvaltuuston hyväksymien luottamushenkilöi-
den taloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Toimikuntaan nimetyt jäsenet ja
varajäsenet

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslian hallinto-osasto
Taloushallintopalvelu

§ 836

Kaupunginlakimiehen avoimen viran hoito

HEL 2017-009407 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus määräsi kaupunginkanslian oikeuspalveluiden johtavan kaupunginasiamiehen Harry Åhlgrenin hoitamaan avoinna olevaa kaupunginlakimiehen virkaa siihen kuuluvine palkkaetuineen. Määräys avoimen viran hoitamisesta on voimassa 15.9.2017 lukien siihen saakka, että viranhakumenettely on saatu toimitettua ja virkaan valittava henkilö ottaa viran vastaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Karoliina Ruuskanen, ts. henkilöstöpäällikkö, puhelin: +358 9 310 25277
karoliina.ruuskanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian oikeuspalveluiden kaupunginlakimiehen virka tulee avoimeksi 15.9.2017.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kansliapäällikköä seuraavan alemman organisaatiotason johtavien viranhaltijoiden virkaan ottamisesta. Luvun 3 §:n mukaan virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää avoimen viran määräaikaisesta hoitajasta.

Harry Åhlgren on hoitanut kaupunginlakimiehen viransijaisuutta nykyisen viranhaltijan ollessa virkavapaalla 15.10.2016 alkaen. Harry Åhlgren täyttää viran kelpoisuusvaatimukset ja on henkilökohtaisten ominaisuuksiensa ja kykyjensä puolesta sopiva hoitamaan kyseistä virkaa. Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentin mukaan virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä, kun kysymyksessä on avoinna olevaan virkasuhteeseen ottaminen määräajaksi.

11.09.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Karoliina Ruuskanen, ts. henkilöstöpäällikkö, puhelin: +358 9 310 25277
karoliina.ruuskanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Ote

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 837

**Lasten päiväkoti Lapinmäen uudisrakennuksen hankesuunnitelma
(Kangaspellontie 6)**

HEL 2017-004906 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Lapinmäen päiväkodin 5.5.2017 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1 514 brm² lämmintä ja 148 brm² kylmää tilaa ja että rakentamiskustannukset ovat enimmillään arvonnlisäverottomina 6,2 milj. euroa kustannustasossa 12/2016.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma LPK Lapinmäki 5.5.2017 liitteineen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Etelä-Haagan Kangaspellontien varrelle tulevaa päiväkotiä varten on kiinteistöviraston tilakeskuksessa tehty hankesuunnitelma viitesuunnitelmiseen yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa. Kaksikerroksinen puurunkoinen uudisrakennus tulee kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöön ja suunnitellaan 160 tilapaikan päiväkodiksi. Hankkeen suunnittelun yhteydessä on kuultu asiantuntijoina kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston, ympäristökeskuksen ja pelastuslaitoksen edustajia.

Varhaiskasvatusviraston tavoitteena on ollut saada alueen lapsiperheille varhaiskasvatuspalvelut uuteen rakennukseen nykyisen huonokun-

toisen ja osittain käyttökieltoisen Lasten päiväkoti Lapinmäen tilalle. Uudet suunnitelmat vastaavat Helsingin kaupungin konseptipäiväkodin käsikirjan mukaista toiminnallista laatutasoa.

Rakennusmassa on yksinkertainen noppamainen kappale, joka sisältää uuden päiväkotiajattelun mukaiset tilat. Massoittelun ja materiaalivalintojen avulla tuetaan kohteen energiatehokkuutta ja edullisia kustannuksia. Rakennuksen ulkokehällä sijaitsevat selkeät pienryhmien toimitilat. Rakennuksen ytimessä on luonteeltaan avoin, valoisa ja vaihteleva tilasarja käsittäen ruokailu-, apu- ja pienryhmätiloja. Syvä runko mahdollistaa lyhyet etäisyydet talon sisällä ja tukee tilojen muunneltavuutta.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota kosteudenhallintaan, materiaalivalintoihin ja rakennusvaipan tiiveyteen, jotta rakennus olisi terveellinen, turvallinen ja pitkäikäinen.

Rakennuksen puurunko jää toimintatiloissa pääosin näkyviin. Julkisivut on puuverhoiltuja ja peittomaalattuja. Rakennuksen vesikatteenä on konesaumattu peltikate. Materiaalivalinnoissa periaatteena on ollut yksinkertaisuus ja ylläpidon helppous.

Esittelijän perustelut

Alueellinen tarkastelu

Lasten päiväkoti Lapinmäki sijaitsee Etelä-Haagassa ja on osa alueen pysyvää palveluverkkoa. Alueen päivähoitopalvelut on tarve säilyttää nykyisellä tasolla. Varhaiskasvatusviraston tavoitteena suunnittelussa on ollut turvata alueen lapsiperheille riittävät ja oikea-aikaiset varhaiskasvatuspalvelut lähipalveluina ja helposti julkisin liikennevälinein saatavuttavina. Lisäksi strategian mukaisesti tiloja toteutettaessa tullaan huomioimaan tilojen tehokas, monipuolinen ja joustava käyttö.

Toiminnalliset perustelut

Nykyisen lasten päiväkoti Lapinmäen kiinteistön huonon kunnon ja sisäilmaongelmien takia osa tiloista on käyttökiellossa, joten päiväkodissa on tällä hetkellä vain 100 tilapaikkaa. Näistä syistä päiväkoti on päätetty purkaa ja sen väistötilaksi rakennetaan viereiseen puistoon tilapäinen paviljonkipäiväkoti. Tilapäisen väistötilan tarve Lapinmäen päiväkodin osalta päättyy, kun uusi pysyvä rakennus valmistuu suunnitelman mukaan kesäkuussa 2019. Lapinmäen tontti antaa hyvät lähtökohdat suuren yksikön rakentamiselle, ja mm. huoltotoiminta pystytään hyvin eriyttämään lasten leikkihihasta ja käynti päiväkotiin on lapsille turvallinen.

Tekniset ja taloudelliset perustelut

Hankkeen laajuus kasvatettiin mahdollisimman suureksi 160 tilapaikan yksiköksi suunnitteluprosessin aikana kaavoittajan tuella. Suurempi hankekoko varmistaa hyvät taloudelliset toimintaedellytykset, edullisemmän suunnitteluratkaisun ja paremmat pedagogiset resurssit. Lisäksi tavoitteena on luopua jatkossa joistain alueen kustannustehottomista päiväkotitiloista.

Lapinmäen päiväkodin hankesuunnitelma

Rakennus on kaksikerroksinen P2-paloluokan puurakennus. Rakennus muodostaa yhden kaksikerroksisen palo-osaston sekä ullakolle sijoittuvan tekniikkatilan palo-osaston. Suunnitelmien toiminnallinen laatutaso perustuu RT- kortiston ja rakennusmääräyskokoelman määräyksiin sekä kiinteistöviraston tilakeskuksen, varhaiskasvatusviraston ja viranomaisten suunnitteluohjeisiin laatutasotavoitteineen. Suunnitelmat vastaavat Helsingin kaupungin kehittämän konseptipäiväkodin käsikirjan mukaista toiminnallista laatutasoa.

Rakennusmassa on yksinkertainen noppamainen kappale, joka sisältää uuden toiminnallisen päiväkotiajattelun mukaiset tilat. Massoittelemun ja materiaalivalintojen avulla tuetaan kohteen energiatehokkuus- ja kustannustavoitteiden saavuttamista.

Tilat on jäsennöity yleispäteviin ja selkeisiin, pienryhmätoimintaa tukevista toimintatiloista koostuviin toiminta-alueisiin, jotka sijaitsevat rakennuksen ulkokehällä. Näiden väliin rakennuksen keskirunkoon jää luonteeltaan avoin ja vaihteleva tilasarja, joka kiertyy ylävalon ympärille käsittäen ruokailu-, apu- ja pienryhmätiloja. Syvä runko mahdollistaa lyhyet etäisyydet talon sisällä ja tukee muunneltavuuden toteutumista.

Rakennus perustetaan sepelille maan- ja kallionvaraisesti. Alapohja on alustatilallinen tuulettuva ontelolaatta-alapohja. Rakennusrunko koostuu massiivipuisista CLT-elementeistä ulkoseinillä ja välipohjissa sekä keskialueella liimapuupilareista ja liimapuu- sekä teräspalkeista. Suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota kosteudenhallintaan, materiaalivalintoihin ja rakennusvaipan tiiveyteen, jotta rakennus olisi terveellinen, turvallinen ja pitkäikäinen.

Rakennuksen puurunko jää toimintatiloissa pääosin näkyviin. Julkisivut on puuverhoiltuja ja peittomaalattuja. Sokkelit ja tukimuurit ovat betonia ja niissä vesikatteena on konesaumattu peltikate. Julkisivumateriaaleissa periaatteena on yksinkertaisuus ja ylläpidon helppous sekä soveltuvuus ympäröiviin rakennuksiin.

Keittiö on kuumennuskeittiö. Keittiön laitteet, kalusteet ja varusteet ovat Helsingin kaupungin suunnitteluohjeiden mukaisia.

Esteettömyystarkastelu

Hankesuunnittelussa on noudatettu olosuhteiden sallimissa rajoissa Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmaa ja rakennus on suunniteltu esteettömäksi. Rakennuksen pääsisäänkäynti, 1. krs pihasisäänkäynti sekä henkilökunnan sisäänkäynti ovat esteettömiä ja esteettömästi saavutettavissa. Esteettömät wc-tilat ovat kaksipuolisia ja ne toteutetaan kaikkiin kerroksiin. Esteettömyys huomioidaan opasteissa ja valaistuksessa. Rakennuksessa on hissi.

Piha- ja ympäristösuunnitelman periaatteet

Tontti sijaitsee Etelä-Haagassa ja sitä rajaa pohjoisessa Kangaspellontie. Muutoin tontti rajautuu vehreisiin asuntotontteihin ja Kangaspellon puistoon. Tontti on etelään avautuva ja sen länsiosassa kasvaa komeita jalopuita. Uudisrakentaminen sijoittuu purettavan päiväkotirakennuksen paikalle pohjaolosuhteiltaan edullisimmalle tontin osalle. Piha-alueet on mitoitettu ja sijoitettu aurinkoiseen ilmansuuntiin rakennukseen nähden. Tämä takaa konseptisuunnitteluohjeen mukaan niiden hyvän käytettävyyden. Puistoalueelle, tontin välittömään läheisyyteen rakennetaan eri hankkeena väliaikainen päiväkotirakennus, joka toimii rakennusaikaisena väistötilana.

Rakentaminen aiheuttaa ympäristölle rakentamiselle tyypillistä häiriötä. Väistötilat sijaitsevat aivan rakennustyömaan naapurissa Kangaspellon puistossa. Tämä huomioidaan työmaanrajauksessa, liikennejärjestelyissä ja liikennöivien henkilöiden perehdyttämisessä. Hankkeeseen sisältyviä riskejä ja niihin varautumista on käsitelty enemmän hankesuunnitteluvaiheen turvallisuusasiakirjassa ja sen liitteissä.

Asemakaavatiedot

Korttelia nro 29068 koskeva asemakaavan muutos on tullut voimaan 14.10.2016. Tontin käyttötarkoitus on YL-1 julkisten lähialueurakennusten korttelialue lasten päiväkotia varten. Hanke täyttää asemakaavan vaatimukset. Tontille esitetty asemakaavan määräyksistä poikkeava toinen ajoyhteys on tehty kaupunkisuunnitteluviraston esityksestä kohteen ennakkoneuvotteluiden yhteydessä. Yleiskaavassa 2002 alue on osoitettu kerrostalovaltaiseksi asuntoalueeksi, joka on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä alue.

Hankkeen laajuus

Tontin pinta-ala on 3 695 m².

Piha-alue puistossa on 760 m² (nykyisestä puistossa sijaitsevasta osuudesta otetaan käyttöön 592 m² + uusi laajennus on 168 m²).

Rakennusoikeus on 1 500 kem².

Kerrosala on 1 414 kem².

Bruttoala on 1 514 brm², lisäksi kylmät ulkotilat ovat yhteensä 148 brm².

Kokonaishuoneistoala on 1 408 htm² (, josta teknisiä tiloja on 130 htm²).

Vuokrattava pinta-ala on 1 278 htm².

Tilavuus on 6 495 m³; lisäksi kylmät kuistit ovat 250 m³.

Hankkeen kustannukset

Kustannusarvion mukaan hankkeen enimmäishinta arvonlisäverotto-
mana on 6,2 milj. euroa kustannustasossa 12/2016 (RI 100,9 ja
THI 169,1). Hankkeen investointikustannus tilapaikkaa kohden on noin
38 750 euroa.

Kustannuksiin ei sisälly nykyisin tontilla olevien rakennusten purkukus-
tannuksia eikä väistötilakustannuksia. Kaupunkiympäristön toimiala tu-
lee esittämään erillistä rahoitusta näille kustannuksille tontin saamisek-
si rakentamiskelpoiseksi.

Vuokravaikutus

Päiväkodin nykyinen vuokra on 10,08 euroa/htm²/kk. Vuosivuokra on
149 220 euroa. Vuokranmaksun perusteena on 1 233 htm².

Hankesuunnitelman viitesuunnitelmista laskettuna uudisrakennuksen
huoneistoala on 1 278 htm² (8 htm²/ tilapaikka).

Uudisrakennuksen vuokra-arvio kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle
on yhteensä 30,10 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokran osuus on
25,60 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokran osuus 4,50 euroa/htm²/kk (sisäl-
täen kaupunkiympäristön toimialan hallintokulua 0,50 euroa/htm²/kk).
Päiväkodin vuokrakustannukset ovat kuukaudessa noin 38 470 euroa
ja vuodessa noin 461 600 euroa.

Vuokrakustannukset yhtä tilapaikkaa kohden kuukaudessa ovat noin
240 euroa (tilapaikkoja 160).

Vuokrattavasta tilaelementtirakennuksesta kahden vuoden (24 kuukauden) ajalta muodostuu Lasten päiväkoti Lapinmäelle väistötilakustannuksia 1 318 200 euroa (alv. 0 %).

Väistötilakustannus on tilahankeohjeen mukaisesti laskettu tilavuokraan 30 vuoden poistoajalla.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen vuokran laskentaperusteena on ollut 3 %:n tuotto ja 30 vuoden poisto aika.

Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Tilavuokran lisäksi puistosta vuokrataan Lasten päiväkoti Lapinmäen omaan käyttöön leikkipiha-alue. Nykyinen puistossa oleva leikkipiha-alue on kooltaan 592 m² ja sitä kasvatetaan 168 m²:llä eli leikkipiha-alueen kooksi tulee yhteensä 760 m². Kaupunkiympäristötoimialan maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelualue vuokraa maa-alueen hintaan 0,50 euroa/m²/kk x 20 % = 0,10 euroa/kk eli 1,20 euroa/m²/v. Alueen vuosivuokraksi tulee 912 euroa. Piha-alueen vuokra laskutetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatus ja esiopetus -palvelualueelta tilavuokranmaksun yhteydessä.

Vaikutukset käyttötalouteen

Arvioidut käyttökustannukset ilman vuokramenoja ovat 1 472 000 euroa/v, josta henkilöstömenojen osuus on 809 000 euroa. Päiväkotitoiminnan käynnistämiskustannukset ovat noin 90 000 euroa, jotka eivät sisällä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatus ja esiopetus -palvelualueen tietohallinnon hankintoja.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 29.8.2017 hyväksyä päiväkoti Lapinmäen korvaavaa uudisrakennusta koskevan tarveselvityksen ja antoi ehdotuksen mukaisesta hankesuunnitelmasta omalta osaltaan puoltavan lausunnon.

Hankkeen rahoitus

Hanke sisältyy vuoden 2017 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamissuunnitelmaan vuosiksi 2017 - 2026. Hanke on merkitty 5,5 milj. euron suuruisena vuosina 2018 - 2019 rakennettavana hankkeena. Hankkeen rahoitustarve 6,2 milj. euroa otetaan huomioon rakentamissuunnitelmaa tarkistettaessa.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

11.09.2017

Hankkeen toteutuksesta vastaa kaupunkiympäristön toimialan rakennuttamisyksikkö. Uudisrakennus tulee kaupunkiympäristön toimialan rakennetun omaisuuden hallintayksikön omistukseen. Kiinteistön ylläpidosta vastaa ylläpitoyksikkö.

Suunnittelu- ja toteutusaikataulu:

hankesuunnittelu 6/2016 - 3/2017

toteutussuunnittelu 4/2017 - 12/2017

rakentamisen valmistelu 1/2018 - 3/2018

rakentaminen 6/2018 - 6/2019.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma LPK Lapinmäki 5.5.2017 liitteineen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Varhaiskasvatuslautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.08.2017 § 49

HEL 2017-004906 T 10 06 00

Päätös

11.09.2017

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti hyväksyä päiväkotia Lapinmäen korvaavaa uudisrakennusta koskevan tarveselvityksen ja antoi kaupunkiympäristölautakunnalle 5.5.2017 päivätyistä hankesuunnitelmista omalta osaltaan puoltavan lausunnon.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo-Riitta Sihvonen, suunnittelija, puhelin: 310 43229
pirjoriitta.sihvonen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 18.05.2017 § 245

HEL 2017-004906 T 10 06 00

Kiinteistökartta 87/677 493, Kangaspellontie 6

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Lapinmäen päiväkodin 5.5.2017 päivätyen hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1 514 brm² lämmintä ja 148 brm² kylmää tilaa ja että rakentamiskustannukset ovat enimmillään arvonlisäverottomina 6,2 milj. euroa kustannustasossa 12/2016.

Päätös tehdään ehdolla, että varhaiskasvatusvirasto antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan tämän hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöksen lainvoimaisuutta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Ari Hulkkonen, projektinjohtaja, puhelin: 310 27925
ari.hulkkonen(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi
Jarmo Raveala, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 838

Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen vuonna 2016

HEL 2017-006158 T 14 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

- merkitsee tiedoksi raportin "Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa 2016"

- kehottaa kaupunkiympäristön toimialaa lähettämään raportin työ- ja elinkeinoministeriölle, Motiva Oy:lle ja Kuntaliitolle osana ministeriön ja Helsingin kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden toteutumisen raportointia.

Esittelijän perustelut

Energiansäästötoimikunta on laatinut raportin energiansäästötoiminnasta ja energiankäytöstä osana kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön välistä energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden raportointia. Energiansäästöneuvottelukunnan saatekirje ja raportti ovat liitteinä 1 ja 2.

Vuoden 2016 raportissa on käsitelty kaupunkikonsernin energiankäytön lisäksi koko kaupunkialueen energiankulutusta ja siitä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä sekä vaikutuskeinoja energiatehokkuuden lisäämiseen

ja päästöjen vähentämiseen. Pääpaino on toteutettujen energiansäästötoimien ja energiankäytön kehittymisen raportoinnissa.

Helsingin kaupungin energiankulutus vuonna 2016 oli 1675 GWh, mikä on noin 7 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin syy kulutuksen kasvuun oli kaukolämmön kulutus, joka kasvoi kylmän talven takia noin 11 %. Energiankäytöstä aiheutuneet kustannukset olivat noin 125 milj. euroa.

Vuonna 2016 sääkorjaamaton lämmön kokonaiskulutus kaupungin omistamissa kiinteistöissä oli 1074 GWh. Nousua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 11 %. Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus oli yhteensä 440 GWh, joka oli lähes sama kuin edellisenä vuonna.

Energiankulutus väheni ulkovalaistuksessa, liikenteessä ja liikennevaloissa.

Sitoviin energiansäästötavoitteisiin liittyviä energiansäästön toimintasuunnitelmia tehtiin hallintokunnissa vuonna 2016 yhteensä 24 kpl.

Helsingin kaupungin energiankäytöstä aiheutuvat päästöt olivat noin 280 000 tonnia. Päästöt kasvoivat edellisvuodesta 45 %. Tämä johtuu pääosin siitä, että kivihiltä käytettiin energiantuotantoon aiempaa enemmän. Muutos johtuu energiamarkkinoiden muutoksista, jotka ovat johtaneet kivihilellä tuotetun energian parempaan kannattavuuteen maakaasuun verrattuna.

Vuoden 2016 loppuun mennessä tiedossa olevien, kaupungin energiatehokkuussopimuksen (KETS) mukaisten uusien toimenpiteiden aikaansaama energiansäästö oli yhteensä noin 134 GWh. Vuoden 2016 loppuun mennessä tiedossa olevien kaupungin uusien toimenpiteiden ja ns. varhaistoimien (ennen vuotta 2008 toteutuneet energiatehokkuustoimet) yhteenlaskettu energiansäästö on arviolta 198 GWh.

Energiatehokkuussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungilla tulisi olla vuoden 2016 loppuun mennessä todennettua energiansäästöä yhteensä 129 GWh 98 % vuoden 2005 kokonaiskulutuksesta laskettuna), joten kaupunki on pysynyt tavoitteessaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

-
- 1 Energiansäästöneuvottelukunnan kirje 10.5.2017
 - 2 ESNK:n raportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristö-toimiala

§ 839

Kiinteistöyhtiön perustaminen hallitsemaan kaupunkiympäristötoimialan käyttöön suunniteltua toimitaloa

HEL 2017-008623 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti:

1

Perustaa Kiinteistö Oy Helsingin Kalasataman Kymppi - Fastighets Ab Fiskehamnens Tia i Helsingfors -nimisen osakeyhtiön rakennuttamaan, omistamaan ja hallinnoimaan kaupunkiympäristön toimialan käyttöön tarkoitettua kiinteistöä. Kaupunki rakennuttaa kiinteistön perustettavan yhtiön nimissä.

2

Hyväksyä yhtiön liitteen 1 mukaisen yhtiöjärjestysluonnoksen ja liitteen 2 mukaisen perustamissopimusluonnoksen.

3

Hyväksyä perustettavan kiinteistöosakeyhtiön kaikkien osakkeiden (n:ot 1 – 27.500, 27.500 kpl) merkitsemisen kaupungin lukuun kolmesadantuhannen (300.000) euron merkintähinnasta. Osakkeiden merkintähinnasta yhtiön osakepääomaan merkitään kaksikymmentäseitsemäntuhattaviisisataa (27.500) euroa ja loppuosa merkintähinnasta merkitään yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osakkeet tuottavat oikeuden hallita kiinteistöllä sijaitsevia toimistotiloja. Yhtiön välittömään hallintaan jäävät kiinteistön kaikki muut tilat.

4

Kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan osakkeiden merkintähinnan kolmesataatuhatta (300.000) euroa talousarvioltiltä 8 06 02 Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi, yhtiölle.

5

Kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut-osastoa hoitamaan yhtiön perustamiseen liittyvät toimenpiteet ja allekirjoittamaan tarvittavat perustamis- ja muut asiakirjat sekä oikeuttaa sen tekemään mainittuihin asiakirjoihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia ja täsmennyksiä.

6

Kehottaa kaupunginhallituksen konsernijaostoa nimeämään kaupunkiympäristön toimialan yhteistä tilahanketta toteuttavan perustettavan kiinteistöosakeyhtiön nimettävät toimitelimit.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Samuli Vartiainen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 64011
samuli.vartiainen(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 KOy Kalasataman Kymppi - perustamissopimusluonnos 30.6.2017
- 2 KOy Kalasataman Kymppi - yhtiöjärjestysluonnos 28.7.2017
- 3 Kvsto 28.9.2016 (240 §), Kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahanke
- 4 Khs 3.10.2016 (849 §), Kvston 28.9.2016 (240 §) täytäntöönpanopäätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti 28.9.2016 (240 §) kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 8.6.2016 päivätyn kaupunkiympäristön toimialan yhteisen tilahankkeen hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 46 140 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 95 400 000 euroa ilman paikoituksen kustannusta ja 113 000 000 euroa paikoituksen kustannus mukaan lukien maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen perusteluissa todettiin muun muassa, että Helsingin kaupungin teknisen alan virastot eli asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, rakennusvalvonta- ja rakennusvirasto siirtyvät yhteisiin tiloihin osoitteeseen Työpajankatu 8 rakennet-

11.09.2017

tavaan uudisrakennukseen. Virastojen uudisrakennukseen sijoittuvat palvelut muodostavat kaupungin uudessa johtamisjärjestelmässä pääosan kaupunkiympäristön toimialaa.

Edelleen valtuuston päätöksen perusteluissa todettiin, että viime kädessä mallin valinta tarkentuu kokonaisedullisuuden perusteella sellaisen vielä selvitettävien vaihtoehtojen toteutusmallien välillä, joissa hanketta ei tehdä kaupungin omaan taseeseen. Yhtenä vaihtoehtona on kaupungin kiinteistöyhtiömalli. Kaupunki järjestää hankkeen rakentamisaikaisen rahoituksen.

Hanke on siirtynyt toteutusvaiheeseen, ja mm. jo aloitettu maanrakennusurakka tehdään perustettavan yhtiön nimiin, joten nyt on tarpeen perustaa kaupungin puolesta kiinteistön rakennuttamisesta, omistamisesta, hallinnoimisesta ja ylläpitämisestä vastaava kiinteistöyhtiö ja nimetä sille tarvittavat toimitilat.

Yhtiö on tarkoitus perustaa nimellä Kiinteistö Oy Helsingin Kalasataman Kymppi, Fastighets Ab Fiskehamnens Tia i Helsingfors.

Toimitilahankkeen rahoitus ja omistus

Kaupunginhallituksen tilahankkeesta 18.5.2015 (549 §) tekemän päätöksen mukaan uudisrakennushanke tulee toteuttaa kaupungin suunnittelemana ja rakennuttamana vuokratilana sijoittajaomistukseen, jolloin kaupunki sitoutuu tilaan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Käytännössä kaupunki rakennuttaa talon kiinteistöyhtiön nimissä sen omistukseen ja hoitoon, ja tavoitteena on, edellyttäen että sijoittajakilpailu tuottaa taloudellisesti onnistuneen lopputuloksen, että kiinteistöyhtiö siirtyy myöhemmin sijoittajaomistukseen.

Sijoittajakilpailutus on paraikaa käynnissä. Kaupunki kilpailuttaa hankkeelle halvimman ja parhaan tarjouksen. Mahdollisen sijoittajan valinta viedään päätettäväksi kaupunginhallitukseen.

Kiinteistöosakeyhtiön toiminnan alkuvaiheessa menojen kattamiseen on varauduttava yksinomaan lainarahoituksella, kunnes lopulliset tulokset hankkeen sijoittajakilpailuttamisesta on saatu. Perustettava kiinteistöosakeyhtiö tarvitsee ainakin rakentamisvaiheen ajaksi merkittävän tiliiniitin, jonka myöntämisestä päätetään erikseen.

Päätökseen on kirjattu merkintähinta 300.000 euroa, hankkeen toteuttamisen alkuvaiheen arvioitujen kustannusten perusteella.

Kiinteistöosakeyhtiön toimitilat

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

11.09.2017

Jos kaupunginhallitus hyväksyy kiinteistöosakeyhtiön perustamisen kaupunkiympäristön toimialan käyttöön tulevan kiinteistön rakennuttamista, omistamista ja hallinnointia varten, yhtiön toimielinten nimeämistä koskeva asia saatetaan erikseen konsernijaoston päätettäväksi.

Perustamisasiakirjat

Luonnokset kiinteistöosakeyhtiön perustamissopimukseksi ja yhtiöjärjestykseksi on valmisteltu kaupunginkansliassa yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan kanssa. Luonnokset perustamissopimukseksi ja yhtiöjärjestykseksi ovat liitteinä 1 ja 2.

Perustamissopimukseen täydennetään allekirjoittamisen yhteydessä ajantasainen tieto yhtiön lukuun tehdyistä toimista. Näitä toimia ovat kaupungin perustettavan yhtiön lukuun solmimat sopimukset, kuten rakennuttajakonsulttisolimus ja maanrakennuksen urakkasolimus.

Kaupunginvaltuuston toimitilahanketta koskeva päätös ja sitä koskeva täytäntöönpanopäätös ovat liitteinä 3 ja 4.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Samuli Vartiainen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 64011
samuli.vartiainen(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 KOy Kalasataman Kymppi - perustamissopimusluonnos 30.6.2017
- 2 KOy Kalasataman Kymppi - yhtiöjärjestysluonnos 28.7.2017
- 3 Kvsto 28.9.2016 (240 §), Kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahanke
- 4 Khs 3.10.2016 (849 §), Kvston 28.9.2016 (240 §) täytäntöönpanopäätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Oikeuspalvelut
Rakennetun omaisuuden hallinta
Talous- ja suunnitteluosasto

11.09.2017

§ 840

Oikaisuvaatimus rakentamispalveluliikelaitoksen yksikönjohtajan päätökseen 11.7.2017 § 8

HEL 2017-005395 T 03 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus jätti ***** oikaisuvaatimuksen rakentamispalveluliikelaitoksen yksikönjohtajan päätöksestä 11.7.2017 § 8 tutkimatta, koska oikaisuvaatimusta ei ollut toimitettu määräajassa oikealle oikaisuvaatimusviranomaiselle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha M Lahti, tuotantopäällikkö, puhelin: +358931039626
juham.lahti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 27.7.2017
- 2 Saate oikaisuvaatimukseen 27.7.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 134 §:n mukaan kunnanhallituksen, valiokunnan ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

11.09.2017

***** on tehnyt 27.7.2017 oikaisuvaatimuksen rakentamispalveluliikelaitoksen kaupunkitekniikan rakentamisen yksikönjohtajan hylkäävästä päätöksestä vahingonkorvausasiassa 12.7.2017 § 8.

Yksikönjohtajan päätös on lähetetty liitteineen asianosaiselle tiedoksi sähköpostitse 12.7.2017. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon sähköisenä viestinä tiedoksi annetusta päätöksestä ja oikeasta oikaisuvaatimusviranomaisesta kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Asianosainen on toimittanut oikaisuvaatimuksensa kirjallisesta muutoksenhakuohjauksesta huolimatta vuosilomalla olleen valmistelijan automaattista lomaviestiä lähettävään sähköpostiin. Näin ollen asianosaisen muutoksenhakukirjelmä on voitu jatkolähettää oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoitteeseen, Helsingin kaupungin kirjaamoon, vasta 22.8.2017 oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyn määräajan jälkeen.

Oikaisuvaatimusta ei ole toimitettu kaupunginhallitukselle määräajassa, koska muutoksenhakuasiakirjaa ei ollut lähetetty kaupunginkanslian kirjaamoon 14 vuorokauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha M Lahti, tuotantopäällikkö, puhelin: +358931039626
juham.lahti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 27.7.2017
- 2 Saate oikaisuvaatimukseen 27.7.2017

Oheismateriaali

- 1 Vahingonkorvausvaatimus ja kuitit
- 2 Työyksikön vastaus
- 3 Kartta ja kuvat

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuk-

sen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Keskushallinto Rakentamispalveluliikelaitos Kaupunkitekniikan rakentaminen Yksikönjohtaja 11.07.2017 § 8

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 841

Lauttasaaren yhteiskoulun liikuntahallihanketta koskevan kaupunginhallituksen koululainapäätöksen 6.5.2013, 551 § muuttaminen

HEL 2016-003385 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa päätöstään 6.5.2013, § 551, 2,7 miljoonan euron suuruisen koululainan myöntämisestä Lauttasaaren yhteiskoulun liikuntahallihankkeelle siten, että lainansaajaksi tulee perustettavan kiinteistöyhtiön asemesta Lauttasaaren yhteiskoulun kannatusyhdistys ry. Lisäksi kaupunginhallitus päätti päivittää lainaehdot vastaamaan koululainojen yleisiä ehtoja. Lainaehdot ovat muutoksen jälkeen seuraavansisältöiset:

Laina-aika ja lyhennysehdot

Laina-aika on koulun ylläpitäjän ja kaupungin välillä tehdyn sopimuksen voimassaoloaika edellyttäen, että vakuudet ovat voimassa. Laina on laina-aikanaan lyhennyksistä vapaa.

Lainan vakuus

Lainansaaja panttaa lainan vakuudeksi riittävän määrän kiinteistöön tai sen vuokraoikeuteen kohdistuvia panttikirjoja tai muun kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymän vakuuden.

Lainan korko

Lainan korko on peruskoron suuruinen.

Lainan uusi erityisehto

Lainasta yhteensä enintään 300 000 euroa voidaan nostaa suunnittelukustannuksiin. Myöhemmät nostot on mahdollista tehdä valmiusasteen mukaisesti.

Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 tekemän päätöksen mukaisia velan yleisiä ehtoja sekä yleisiä panttaus- ja takausehtoja.

Edelleen kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

11.09.2017

Lisätiedot

Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 310 36321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lyk:in liikuntahallihanke - Khn koululainapäätös 6.5.2013
- 2 Lainapäätöksen muutosesitys.pdf
- 3 Lyk - Liikuntahallihankkeen tavoitehinta 2017.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lauttasaaren yhteiskoulun kannatusyhdistys ry:n (jäljempänä: yhdistys) liikuntahallihankkeelle on vuonna 2013 myönnetty kaupungin rahoitusta (kaksi erillistä lainaa) koulun liikuntatilojen laajentamiseksi; talousarvio-
varoista myönnettävä ns. koululaina, sekä kaupungin urheilu- ja ulkoilu-
laitosrahastosta myönnettävä Uuv-laina.

Vuoden 2013 lainahakemuksissa esitetyn rahoitussuunnitelman mukai-
sen ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen on kuitenkin osoittautunut
vaikeaksi, mikä on käytännössä muodostanut esteen hankkeen etene-
miselle. Hankkeen edistämiseksi kokonaisrahoitusta on tämän jälkeen
päätetty muuttaa koululainapainotteiseksi, jolloin myös tarve erillisen
yhtiön perustamiselle tilojen toteuttamiseksi on lakannut.

Hankkeen tavoitehinnan (sis. alv) mukainen 7,5 milj. euron kokonaisra-
hoitus on nyt suunniteltu muodostuvan seuraavasti:

Hankkeelle v. 2013 myönnetty koululaina:
2,7 milj. euroa

v. 2017 talousarviossa hankkeelle osoitettu lisäys koululainoihin:
3,0 milj. euroa

Hankkeelle v. 2013 myönnetystä kaupungin Uuv-lainasta (enintään):
1,8 milj. euroa

11.09.2017

Liikuntalautakunta on hankkeen rahoittamista koskevassa lausunnossaan todennut asukasmäärältään kasvavan Lauttasaaren alueen sisäliikuntatilojen tarjonnan vähäiseksi, ja pitänyt Lauttasaaren alueen sisäliikuntapalveluiden tarjonnan kehittämisen kannalta sekä taloudellisesti että toiminnallisesti ensisijaisena jonkin nykyisen liikuntatilan laajentamista.

Hankkeen toteuttamiseksi kaupunginvaltuusto on vuoden 2017 talousarvion hyväksymisen yhteydessä erikseen päättänyt myöntää kaupunginhallituksen käytettäväksi, TA-kohdalle 9 01 02 01, Lainojen myöntäminen kouluille, hankkeelle tarkoitettuja lisälainamäärärahoja yhteensä kolme miljoonaa euroa.

Yhdistys tulee hankkeen rahoituspohjan muututtua tarvitsemaan alkuperäistä pienemmän määrän kaupunginvaltuuston hankkeelle 15.5.2013, 140 § myöntämästä kaupungin urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston 2 396 800 euron lainasta.

Hankkeen mittakaavan vuoksi yhdistys tarvitsee lainaa jo suunnittelukustannuksia varten, minkä vuoksi on tarkoituksenmukaista, että kustannuksia varten lainaa voidaan nostaa jo myönnetystä koululainasta ennen rakennustöiden aloittamista. Suunnittelun valmistuttua yhdistys tulee tekemään lisälainahakemuksen hankesuunnitelmassa tarkentuvien kokonaiskustannusten perusteella. Koululainamäärärahaa hankkeelle on varattu yhteensä enintään 5,7 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 310 36321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lyk:in liikuntahallihanke - Khn koululainapäätös 6.5.2013
- 2 Lainapäätöksen muutosesitys.pdf
- 3 Lyk - Liikuntahallihankkeen tavoitehinta 2017.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

§ 842
Historiatoimikunnan asettaminen

HEL 2017-009149 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti asettaa toimikaudekseen tieteelliseen tutkimukseen perustuvan Helsingin historian tietoisuutta syventävän historiatoimikunnan, jonka tehtävänä on:

- suunnitella ja tuottaa Helsingin kaupungin historian uutta tutkimusta
- suunnitella ja tuottaa yleistajuisia ja erikielisiä versioita jo laadituista tutkimuksista eri julkaisukanaville
- edistää kaupungin paikallishistorian tutkimusta ja tietoisuutta kaupunginosien ja alueiden historiasta
- tukea kaupungin historiahankkeiden tekemistä sekä Helsingin historian tuotteistamista ja tuottaa kaupunkihistoriaa yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa

Samalla kaupunginhallitus päätti nimetä jäsenet ja varajäsenet historiatoimikuntaan seuraavasti:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
1. professori Laura Kolbe	dosentti Samu Nyström
2. dosentti Erkki Tuomioja	pääsihteeri Ville Ylikahri
3. professori Martti Häikiö	professori Marjaana Niemi
4. dosentti Jessica Parland-von Essen	johdon erityisasiantuntija Eila Ratasvuori
5. professori Anu Lahtinen	professori Pia Olsson
6. tiedonhallintapäällikkö Jussi Jääskeläinen	tutkimuspäällikkö Minna Sarantola-Weiss
 Puheenjohtaja Varapuheenjohtaja	 Laura Kolbe Erkki Tuomioja

Samalla kaupunginhallitus päätti

- määrätä historiatoimikunnan esittelijäksi erikoistutkija Ida Suolahden kaupunginkansliasta ja esittelijän sijaiseksi johdon erityisasiantuntija Eila Ratasvuoren
- kehottaa kaupunginkanslian hallinto-osastoa vastaamaan toimieli-
men sihteeritehtävien järjestämisestä

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että toimikuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Ida Suolahti, erikoistutkija, puhelin: 310 43575
ida.suolahti(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Historiatoimikunta on Helsinkiin liittyvää historiankirjoitusta ja -tutkimusta tukeva toimielin, jonka tarkoituksena on korkeatasoisen historiantutkimuksen edistäminen. Toimikunnan tehtävien tavoitteena on antaa päätöksentekijöille, valmistelijoille, kaupunkilaisille ja muille tahoille edellytykset ymmärtää Helsingin kehittymistä vuosisatojen aikana ja sen muuttumista suurkaupungiksi.

Esitys perustuu johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä tehtyyn toimi- ja neuvottelukuntien sekä vaikuttamistoimieliinten kokonaisuutta koskevaan tarkasteluun. Johtamisen jaosto käsitteli kokonaisuutta 3.4.2017 kokouksessaan.

Historiatoimikunnan tehtävät

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Historiatoimikunnan tehtävänä on syventää tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoisuutta Helsingin historiasta. Tämä toteutetaan suunnitelmalla ja tuottamalla Helsingin kaupungin historian uutta tutkimusta. Toimikunta tuottaa yleistajuisia ja eri kielisiä versioita jo laadituista tutkimuksista eri julkaisukanaville, myös sosiaaliseen mediaan.

Julkaisutoiminnan lisäksi toimikunta edistää kaupungin paikallishistorian tutkimusta ja tietoisuutta kaupunginosien ja alueiden historiasta. Toimikunnan on tarkoitus osallistua erilaisten teematapahtumien ja teemavuosien valmisteluun sekä niistä tiedottamiseen Helsingin historian tietoisuuden edistämistä koskevissa asioissa.

Lisäksi historiatoimikunta tukee asiantuntemuksellaan kaupungin hallintokuntien historiahankkeiden tuottamista ja tuottaa kaupunkihistoriaa yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Historiatoimikunnan kokoonpano

Historiatoimikunnan työskentelyssä olennaista on jäsenten ammattitaito ja heidän verkostojensa kautta saatu yhteys kehittyvään tiedemaailmaan. Toimikunnan jäsenet edustavat historian, kaupunkihistorian ja kaupunkitutkimuksen asiantuntemusta Helsinki-kontekstissa ja edustavat tutkimuksen kannalta olennaisia sidosryhmiä tutkimus- ja kulttuurilaitoksissa.

Toimielimeen nimettävät ulkopuoliset jäsenet ovat kuntalain (410/2015) 69 §:n mukaisia luottamushenkilöitä. Kaupungin henkilöstöön kuuluvat asiantuntijat osallistuvat toimielimen toimintaan tehtävän tai asemansa puolesta.

Toimikuntia koskevat säännökset ja määräykset

Historiatoimikunta on toimikuntaan rinnastuva kuntalain (410/2015) 30 §:n mukainen kunnan toimielin, joka voidaan asettaa hoitamaan määrättyä tehtävää. Kuntalain esitöissä toimikunnilla tarkoitetaan erityisesti projektiluonteisia tehtäviä hoitavia toimielimiä.

Kuntalain 30 §:n mukaan kunnanhallitus ja valtuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten. Toimikunta voidaan asettaa enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi. Toimikunnan jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Kuntalain 74 §:n mukaan toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole. Myös toimikuntaan valittavien luottamushenkilöiden tulee antaa suostumus luottamustoimeen.

Toimikuntien kokouksessa noudatetaan kunnan toimielinten hallinto- ja kokousmenettelyä vastaavaa menettelyä. Hallintosäännön 29 luvun 8 §:n mukaan muun toimielimen kokouksessa asiat ratkaistaan esittelystä toimielimen toiminnan sisäistä järjestelyä lukuun ottamatta.

Kuntalain 33 §:n mukaan valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Toimikunnille on tarkoituksenmukaista valita yhteneväisesti puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja. Toimikunta voi myös kuulla asiantuntijoita.

Toimikunnan tulee täyttää tasa-arvolain (609/1986) vaatimukset sukupuolten välisestä tasa-arvosta. Kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Toimikunnan jäsenille ja varajäsenille maksetaan kokouspalkkioita ja korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa kaupunginvaltuuston hyväksymien luottamushenkilöiden taloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Ida Suolahti, erikoistutkija, puhelin: 310 43575
ida.suolahti(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.09.2017 § 774

HEL 2017-009149 T 00 00 02

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Ida Suolahti, erikoistutkija, puhelin: 310 43575
ida.suolahti(a)hel.fi

§ 843

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2018-2020

HEL 2017-007214 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2018-2020 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma ja liikenteen palvelutaso

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 ovat antaneet hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita. Tulevassa HSL:n strategian päivityksessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota tavoitteiden toteutumisen seurantaan.

Strategian toteutumisen seurantaan tulee kehittää riittävän laaja mittaristo, joka kertoo mm. toiminnan taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja suunnittelun laadusta. Tunnuslukuja ja niiden muuttumista tulisi seurata kulkumuodoittain ja liikennesektoreittain. Tunnuslukujen aikasarjat antaisivat mahdollisuuden seurata ja analysoida pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa. Käytettävät mittarit sekä niiden toteutuman aikasarjat ja tavoitetasot tulee esittää selkeästi toiminnan ja talouden suunnitelmassa.

Suurten joukkoliikenteen infrahankkeiden kustannusvaikutusten selvittämiseen on edelleen panostettava. Vasta viime vuosina on alettu selvittää yksittäisten hankkeiden vaikutuksia HSL:n talouteen ja lippujen hintoihin, mutta kokonaisvaltainen tarkastelu puuttuu vielä. Jatkossa tulisi, esim. osana MAL-prosessia, selvittää erilaisten liikenteen kehitysskenaarioiden mukaiset pitkän aikavälin kustannusvaikutukset. Vain tällä tavalla kokonaisuutta arvioimalla kaupungeilla on mahdollisuus vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun ja ajoitukseen myös HSL:n tuottavuuskehityksen huomioiden.

Suunnitelmakauden panostukset asiakaspalvelun kehittämiseen ja digitaalisiin palveluihin, mm. mobiilippuihin ja nettitilauksiin, ovat kannatettavia. Digitaalisia palveluja lisättäessä tulee kuitenkin voimakkaasti kiinnittää huomioita myös palvelujen käytettävyyteen, mm. lipunoston esteettömyyteen. Kuljettajien lipunmyynnistä luopuminen raitiovaunuissa

on oikea toimenpide raitioliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden parantamiseksi.

Strategian päivitystyön yhteydessä on hyvä seurata myös automaattiliikenteen kehittymistä ja sen merkitystä HSL:n toiminnassa.

HKL:n kulkuneuvoissa vuoden 2017 aikana HSL:n kanssa pilotoitu pikapalautejärjestelmä tulee sujuvoittamaan asiakaspalvelua ja helpottamaan merkittävästi kehitystoimien kohdentamista. HKL:n vuosittaisia mystery shopping -tutkimuksia voitaisiin myös nykyistä laajemmin hyödyntää yhteistyössä HSL:n kanssa.

Vuonna 2018 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin. Raskaan raideliikenteen ja raitiolinjaston kehittäminen ja niiden liikenteeseen tehtävät muutokset ovat Helsingin tavoitteiden mukaisia.

HSL:n rooli osana liikkumispalvelua

Uudet MaaS-palvelut voivat tarjota joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluja, joita myös HSL voi hyödyntää osana omaa toimintaansa ja osana matkaketjujen kokonaisuutta. Lausuntopyynnössä esitetyt alustavat linjaukset HSL:n roolista osana uusia liikkumispalveluja ovatkin oikean suuntaisia.

Lippuyhteistyön laajentaminen muiden viranomaisten ja yksityisten toimijoiden suuntaan on kannatettavaa. On tärkeää, että HSL hakee aktiivisesti ratkaisuja lipputarjonnan kehittämiseksi niin, että se mahdollisimman hyvin palvelee myös MaaS-toimijoita. Näin on mahdollista kasvattaa joukkoliikenteen käyttöä erityisesti niissä asukasryhmissä, jotka eivät lainkaan käytä joukkoliikennettä taikka käyttävät sitä vain satunnaisesti.

Reittioppaan kehittäminen siten, että se huomioi myös muut liikkumispalveluiden tuottajat, parantaa palvelun laatua ja täydentää muiden palvelutuottajien vastaavia sovelluksia.

Julkisten toimijoiden pääasiallisena tehtävänä on mahdollistaa uusien liikkumispalveluiden kehittyminen markkinalähtöisesti. HSL:n tulisi avata omaa palvelutarjontaansa niin, että joukkoliikennepalvelut ovat mahdollisimman vaivatta kytkettävissä ja paketoitavissa eri palvelutarjoajien tuotteiden osaksi. Ensisijaisesti tulee tarjota mahdollisuus markkinalähtöiselle MaaS-toiminnan kehittymiselle.

MaaS-palvelujen toteuttamisessa kannattaa edetä kokeilujen ja pilottien kautta, jotta löydetään parhaat käytännöt. On tärkeää, ettei julkinen

toimija omalla toiminnallaan rajoita uusien innovaatioiden syntymistä. Kun digitaalisten tietovarantojen muodostamien rekisterien toteuttamisessa hyödynnetään avoimia rajapintoja, mahdollistetaan usean toimijan markkinat. Liikkujat hyötyvät monipuolisesta tarjonnasta ja välttävät yhden toimijan varassa toteutetun järjestelmän haitat.

Kun joukkoliikenne on toteutettu kilpailukykyisesti, muut liikkumispalvelut eivät ole uhka sen menestykselle. Silloin ei ole tarvetta myöskään valikoida yhteistyökumppaneita, vaan avata palvelu kaikille halukkaille.

Kuntaosuuksien taso ja kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän maksaminen

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisellä tavoiteltiin synergiahyötyjä, joiden avulla myös kustannusten nousua voidaan hillitä. Toiminnan tuottavuuteen ja menojen kasvun katkaisemiseen tuleekin kiinnittää entistä enemmän huomioita. Helsingin kaupungilla on hidastettu velkaantumiskehitystä pyrkimällä pitämään käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Ensi vuonna HSL käyttää muiden palvelujen ostoon lähes yhtä paljon rahaa kuin metroliiikenteen ostoon. Näin merkittävän taloudellisen panostuksen vaikutukset esimerkiksi tuottavuuteen tai lipputulojen kasvuun olisi perusteltua arvioida.

HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus vuonna 2018 on 203,9 milj. euroa (kasvua noin 2 %). Helsingin kuntaosuus on 58,3 % HSL-kuntien yhteenlasketusta 348,1 milj. eurosta.

Kaupunginhallituksen 12.6.2017 hyväksymässä vuoden 2018 talousarvioehdotuksen raamissa on Helsingin HSL-kuntaosuuteen varattu 200 milj. euroa, joka pohjautui HSL:n hallituksen 25.10.2016 hyväksymään toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Kuntaosuuden ylijäämää ennustetaan vuoden 2017 loppuun mennessä kertyvän arviolta 63 milj. euroa, josta Helsingin osuus olisi noin 28 milj. euroa.

Helsingin kuntaosuuden sopeuttaminen 200 milj. euron tasoon vuonna 2018 tulee tehdä ensisijaisesti kustannusten kasvua rajoittamalla ja lipputuloja kerryttämällä sekä tarvittaessa kuntakohtaisen ylijäämän käyttöä lisäämällä. Yhdessä sovitusta joukkoliikenteen palvelutason muutoksista tulee kuitenkin pitää kiinni. Muutoin kuntakohtaisen ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksoitettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

11.09.2017

Joukkoliikenteen kilpailukyvyn kannalta on hyvä asia, että lippujen hintoihin ei tulevana vuonna esitetä korotuksia. Päinvastoin, esitetty mobiililippujen hinnan alentaminen arvolippujen tasolle aiheuttaa keskimäärin 1,2 % hintojen alennuksen.

Tarkastusmaksun korottaminen

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta. Toiminnan painottaminen asiakkaiden informointiin uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä on hyvä asia.

Kuntaosuuslaskentamallin kehittäminen

HSL esittää uutta mallia kuntaosuuksien laskemiseen, mikä edellyttäisi perussopimuksen uudistamista. Perusteena on esitetty mm. vyöhykeperusteiseen lippujärjestelmään siirtymistä ja avorahastuksen jatkossa lisääntyvää osuutta, jotka tuottavat haasteita nykyisin käytössä olevaan laskentatapaan.

Nykyisen perussopimuksen mukaan jäsenkunnat maksavat omien kuntalaistensa käyttämästä joukkoliikenteestä ja tulot jakautuvat kuntalaisten ostamien lippujen mukaisesti. HSL esittää kuntaosuuslaskentamallin pohjaksi tarjontaperusteista mallia, jossa liikenteen hoidon alijäämää jaettaisiin tarjotun palvelutason (lähdöt pysäkeittäin) perusteella.

Helsingin kaupungin mielestä HSL:n esittämä malli on osittain heikosti perusteltu, eivätkä mallin tueksi esitetyt esimerkit ole riittäviä tuomaan esiin mallin vaikutuksia. Mallin kehittämiseen käytetty aika oli asian vaikuttavuuteen nähden lyhyt ja tehdyt herkkyystarkastelut tämän vuoksi suppeita.

Helsingin kaupunki katsoo, että kuntaosuuksien jakotapaa tulisi kehittää nykyisestä, mutta tämä ei välttämättä edellytä laskentamallin periaatteiden kokonaisuudistusta. Nykyinen kohdistusmalli, jossa operointikulut jaetaan käytön mukaan kunnille, on oikeudenmukaisempi ja läpinäkyvämpi kuin HSL:n ehdottama tarjontaan perustuva malli. Esitetty tarjontaan perustuva malli ei huomioi sitä, minkä kunnan käyttäjille tarjontaa järjestetään. Nykyinen malli vastaa kustannusjaon osalta sitä periaatetta, jonka pohjalta HSL:n perussopimus on alun perin tehty.

Nykyinen kysyntäperusteinen kustannusjakomalli ohjaa tarjontapohjaista mallia paremmin kustannustehokkaaseen joukkoliikenteen suunnitteluun. Kysyntään perustuva malli kannustaa tarjontaperusteista mallia paremmin myös lipputulokertymän kartuttamiseen ja uusien matkustajaryhmien saamiseen lippujen hintojen kurissa pitämiseksi.

Myös jatkossa joukkoliikennekysynnän ja asiakastarpeiden ymmärtäminen on tärkeä suunnittelun lähtökohta. Erityisesti kysyntätiedon laatua ja ajantasaisuutta tulisi kehittää, jotta kustannukset jakautuisivat mahdollisimman oikein. Operointikulujen kustannusjaon toteuttaminen nykymallilla onnistuu myös vyöhykemallissa tekemällä nykyiseen tapaan tutkimuksia joukkoliikenteen käytöstä, mm. joukkoliikenteen kysynnästä ja käyttäjien matkaketuista.

HSL:n selvityksen mukaan uuden laskentamallin vaikutus Helsingin kuntaosuuteen olisi vähäinen. Tehdyistä selvityksistä kuitenkin todetaan, että ne ovat alustavia arvioita, joten tulokset sisältävät riskejä. Ennustamisen tarkkuuteen vaikuttavat erityisesti Länsimetron ja vyöhykehinnottelujärjestelmän kokonaisvaikutusten ennustaminen matkustajamäärissä ja lipputuloissa.

Edellä todetun perusteella Helsingin kaupunki katsoo, että esitettyä operointikulujen kustannusjakomallia tulisi vielä selvittää tarkemmin. Laskelmia tulisi simuloida tulevaisuuteen ja arvioida mallin vaikutuksia isojen uusien joukkoliikenneyhteyksien, kuten länsimetron jatkeen, Raitte-Jokerin ja Kruunusiltojen käyttöönoton jälkeen. Uuden jakomallin lisäksi tulisi myös tarkastella nykytyyppisen kysyntään perustuvan mallin kehittämistä.

Yleiskulujen ja lipputulojen osalta ehdotetut muutokset vaikuttavat kannatettavilta, mutta kuntaosuuslaskelman mahdollinen uudistaminen tulisi tarkastella ja tehdä kokonaisuutena.

Edellytyksiä kuntaosuuksien jakotavan kehittämisen johdosta tehtävälle perussopimuksen muuttamistarpeen harkinnalle on edellä olevan mukaisesti vasta huolellisen ja laajan selvitys- ja valmistelutyön jälkeen. Perussopimus on kokonaisuus, jonka yhden osan tarkasteleminen erillään muusta sopimuskokonaisuudesta sekä irrallaan sopimuksen taustalla olevista linjauksista ja lähtökohdista voi osoittautua haasteelliseksi.

Infrakorvausten käsittely kuntaosuuksien laskennassa

Helsinki pitää hyvänä HSL:n aktiivisuutta ratkaisun etsimisessä lipun hintojen korotuspaineisiin johtuen suurista infrainvestoinneista. Liian suuret lippujen hinnankorotukset johtavat joukkoliikenteen osuuden laskuun ja siten syövät hyötyä, jonka kaupungit saavat investoinneistaan joukkoliikenteeseen. On tärkeää että ongelmaan löydetään ratkaisu ennen HSL:n vuoden 2019 talousarviota.

Sähköbussien lisähankintojen rahoittaminen

Lähipäästöttömän sähköisen bussiliikenteen kehittäminen ja lisääminen on kannatettavaa, sillä liikenteen päästöjen vähentäminen on kaupungin tärkeimpiä ympäristötavoitteita. Siirtyminen uuteen tekniikkaan ja järjestelmään tulee kuitenkin tehdä vaiheittain ja taloudellisesti järkeväällä tavalla, sillä kaupungilla ei ole mahdollisuutta kasvattaa liikenteenhoidon alijäämää merkittävästi.

Sähköbussien latausinfrastruktuurin rakentamisesta tulisi laatia kuntien kanssa yhteistyössä kokonaissuunnitelma kustannusarvioineen ja aika-tila-ineen, jotta kunnat pystyvät varautumaan tarvittaviin investointeihin.

Seudullisten bussivarikoiden järjestäminen

Vantaan Ojangan bussivarikolle esitetty toteutusmalli vaikuttaa käyttökelpoiselta kyseisen varikon toteuttamiseen. Kokeilu oli kuvattu hyvin lyhyesti, joten yksityiskohtiin ei ole mahdollista ottaa kantaa.

Malli, jossa HSL sisällyttää kilpailutuksessa varikkokapasiteettia samaan kokonaisuuteen bussien liikennöinnin kanssa voi olla joissain tapauksissa taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää. On hyvä, että HSL pyrkii varmistamaan tasapuolisen kilpailutilanteen eri bussooperaattoreille, joilla on erilaiset kyvyt hankkia käyttöönsä riittävä määrä varikkotilaa. Kaikkien operaattorien käytettävissä olevat varikot voivat lisätä kilpailua ja helpottaa uusien operaattorien tuloa joukkoliikennemarkkinoille.

Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että myös velvollisuus varikon käyttämiseen saattaa rajoittaa kilpailua tai nostaa liikenteen järjestämisen kustannuksia. Siksi tämän tyyppinen kehitys tulee perustua huolelliseen markkina-analyysiin.

Lisäksi on syytä varmistaa, että HSL ei sitoudu ottamaan sopimuksessa sellaista kiinteistötaloudellista riskiä tai -hallintavastuuta, joka ei kuulu sen ydintoimintaan.

Koululaisryhmien retkien maksuttomuus

HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä pyritään yksinkertaistamaan lippujen hinnoittelua, erityisryhmien alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita sekä alennusten erilaisuutta eri ryhmille. Juuri valmistuneeseen uuteen järjestelmään on perusteltua olla pääsääntöisesti lisäämättä uusia lippuhintojen suhteen erityisasemassa olevia matkustajaryhmiä. Ainoaksi poikkeukseksi tästä tulisi tulkita opettajan johdolla liikkuvat koululaisryhmät. Niiden kohdalla ilmaiset matkat lisäksi merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen

11.09.2017

käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen tällä varjolla ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta.

Muuta

HSL:n taloussuunnitelmassa HKL:ää koskevat luvut perustuvat HKL:n ilmoittamiin alustaviin lukuihin huhtikuussa 2017. HKL on täsmentänyt lukuja kesän aikana. Vertailtu HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2018 - 2020 ja HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2018 - 2020 lukujen välillä on lausunnon liitteenä. Siltä osin kuin luvuissa on poikkeamia, on HSL:n päivitettävä luvut vastaamaan HKL:n esittämiä lukuja lopullisessa taloussuunnitelmassaan.

Helsingin kaupunki toteaa, että HSL:n hallituksen olisi syytä tutkia mahdollisuutta poistaa tai muuttaa seniorilipun (yli 70-vuotiaat) aikarajoja (klo 10-14). On tärkeää, että yli 70-vuotiaat asukkaat liikkuvat ja osallistuvat, jotta he pysyvät terveinä ja toimintakykyisinä mahdollisimman kauan.

Käsittely

Vastaehdotus:
Anni Sinnemäki:

Lause "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua." muutetaan muotoon:

"Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua."

Kannattaja: Nasima Razmyar

Vastaehdotus:
Anni Sinnemäki:

Kappaleen "Infrakorvausten käsittely kuntaosuuksien laskennassa" sisältö korvataan seuraavasti:

"Helsinki pitää hyvänä HSL:n aktiivisuutta ratkaisun etsimisessä lipun hintojen korotuspaineisiin johtuen suurista infrainvestoinneista. Liian suuret lippujen hinnankorotukset johtavat joukkoliikenteen osuuden laskuun ja siten syövät hyötyä, jonka kaupungit saavat investoinneistaan joukkoliikenteeseen. On tärkeää että ongelmaan löydetään ratkaisu ennen HSL:n vuoden 2019 talousarviota."

Kannattaja: Nasima Razmyar

11.09.2017

Vastaehdotus:
Anni Sinnemäki:

Muutetaan kohta "Koululaisryhmien maksuton matkustaminen" kuulu-
maan seuraavasti:

"HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä pyritään yksinkertaistamaan lippu-
jen hinnoittelua, erityisryhmien alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita sekä alennusten erilaisuutta eri ryhmille. Juuri valmistuneeseen uuteen järjestelmään on perusteltua olla pääsääntöisesti lisäämättä uusia lippuhintojen suhteen erityisasemassa olevia matkustajaryhmiä. Ainoaksi poikkeukseksi tästä tulisi tulkita opettajan johdolla liikkuvat koululaisryhmät. Niiden kohdalla ilmaiset matkat lisääisivät merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen tällä varjolla ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta."

Kannattaja: Nasima Razmyar

Vastaehdotus:
Nasima Razmyar:

Kohdan "HSL:n rooli osana liikkumispalvelua" neljännessä kappaleesta poistetaan:

"Lausuntopyynnössä ehdotettu HSL:n rooli MaaS-palveluiden suunnittelijana ja järjestäjänä toiminta-alueellaan ei ole perusteltua. Sen sijaan"

Kannattaja: Thomas Wallgren

Vastaehdotus:
Veronika Honkasalo:

Lisätään "Muuta"-kohdan loppuun seuraava kappale:

"Helsingin kaupunki toteaa, että HSL:n hallituksen olisi syytä tutkia mahdollisuutta poistaa tai muuttaa seniorilipun (yli 70-vuotiaat) aikarajoja (klo 10-14). On tärkeää, että yli 70-vuotiaat asukkaat liikkuvat ja osallistuvat, jotta he pysyvät terveinä ja toimintakykyisinä mahdollisimman kauan."

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Anni Sinnemäen infrakorvausten käsittelyä ja koululaisten maksutonta matkustamista koskevat vastaehdotukset.

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen tarkastusmaksujen korottamista koskevan vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Thomas Wallgren

Kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuksen äänin 7-8.

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 6

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Thomas Wallgren

Kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen äänin 6-9.

3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaan

11.09.2017

Jaa-äännet: 5

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Thomas Wallgren

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5-10.

Kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen, Nasima Razmyarin ja Veronika Honkasalon vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL lausuntopyyntö, poistettu allekirjoitus
- 2 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2018-2020
- 3 Lausuntopyyntö HSL:n roolista osana liikkumispalveluja
- 4 HSL:n rooli osana liikkumispalveluja
- 5 Lausuntopyyntö jäsenkunnille kuntaosuuslaskennan uudistamisesta
- 6 Seudullinen rahoitusmalli
- 7 Lausuntopyyntö jäsenkunnille infrakorvausten käsittelystä kuntaosuuk-
sissa
- 8 Lausuntopyyntö jäsenkunnille sähköbussien lisähankintojen rahoittami-
sesta
- 9 Lausuntopyyntö seudullisten bussivarikoiden järjestämisestä
- 10 Lausuntopyyntö jäsenkunnille koululaisryhmien maksuttomasta matkus-
tamisesta
- 11 Kaupungin lausunnon liite/Liikennöinti- ja infrakorvaukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2018-2020 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma ja liikenteen palvelutaso

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 ovat antaneet hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita. Tulevassa HSL:n strategian päivityksessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota tavoitteiden toteutumisen seurantaan.

Strategian toteutumisen seurantaan tulee kehittää riittävän laaja mittaristo, joka kertoo mm. toiminnan taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja suunnittelun laadusta. Tunnuslukuja ja niiden muuttumista tulisi seurata kulkumuodoittain ja liikennesektoreittain. Tunnuslukujen aikasarjat antaisivat mahdollisuuden seurata ja analysoida pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa. Käytettävät mittarit sekä niiden toteutuman aikasarjat ja tavoitetasot tulee esittää selkeästi toiminnan ja talouden suunnitelmassa.

Suurten joukkoliikenteen infrahankkeiden kustannusvaikutusten selvittämiseen on edelleen panostettava. Vasta viime vuosina on alettu selvittää yksittäisten hankkeiden vaikutuksia HSL:n talouteen ja lippujen hintoihin, mutta kokonaisvaltainen tarkastelu puuttuu vielä. Jatkossa tulisi, esim. osana MAL-prosessia, selvittää erilaisten liikenteen kehitysskenaarioiden mukaiset pitkän aikavälin kustannusvaikutukset. Vain tällä tavalla kokonaisuutta arvioimalla kaupungeilla on mahdollisuus vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun ja ajoitukseen myös HSL:n tuottavuuskehitys huomioiden.

Suunnitelmakauden panostukset asiakaspalvelun kehittämiseen ja digitaalisiin palveluihin, mm. mobiilippuihin ja nettitilauksiin, ovat kannatettavia. Digitaalisia palveluja lisättäessä tulee kuitenkin voimakkaasti kiinnittää huomioita myös palvelujen käytettävyyteen, mm. lipunoston esteettömyyteen. Kuljettajien lipunmyynnistä luopuminen raitiovaunuissa on oikea toimenpide raitioliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden parantamiseksi.

Strategian päivitystyön yhteydessä on hyvä seurata myös automaattiliikenteen kehittymistä ja sen merkitystä HSL:n toiminnassa.

HKL:n kulkuneuvoissa vuoden 2017 aikana HSL:n kanssa pilotoitu pikapalauttejärjestelmä tulee sujuvoittamaan asiakaspalvelua ja helpottamaan merkittävästi kehitystoimien kohdentamista. HKL:n vuosittaisia

11.09.2017

mystery shopping -tutkimuksia voitaisiin myös nykyistä laajemmin hyödyntää yhteistyössä HSL:n kanssa.

Vuonna 2018 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin. Raskaan raideliikenteen ja raitiolinjaston kehittäminen ja niiden liikenteeseen tehtävät muutokset ovat Helsingin tavoitteiden mukaisia.

HSL:n rooli osana liikkumispalvelua

Uudet MaaS-palvelut voivat tarjota joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluja, joita myös HSL voi hyödyntää osana omaa toimintaansa ja osana matkaketjujen kokonaisuutta. Lausuntopyynnössä esitetyt alustavat linjaukset HSL:n roolista osana uusia liikkumispalveluja ovatkin oikean suuntaisia.

Lippuyhteistyön laajentaminen muiden viranomaisten ja yksityisten toimijoiden suuntaan on kannatettavaa. On tärkeää, että HSL hakee aktiivisesti ratkaisuja lipputarjonnan kehittämiseksi niin, että se mahdollisimman hyvin palvelee myös MaaS-toimijoita. Näin on mahdollista kasvattaa joukkoliikenteen käyttöä erityisesti niissä asukasryhmissä, jotka eivät lainkaan käytä joukkoliikennettä taikka käyttävät sitä vain satunnaisesti.

Reittioppaan kehittäminen siten, että se huomioi myös muut liikkumispalveluiden tuottajat, parantaa palvelun laatua ja täydentää muiden palvelutuottajien vastaavia sovelluksia.

Julkisten toimijoiden pääasiallisena tehtävänä on mahdollistaa uusien liikkumispalveluiden kehittyminen markkinalähtöisesti. Lausuntopyynnössä ehdotettu HSL:n rooli MaaS-palveluiden suunnittelijana ja järjestäjänä toiminta-alueellaan ei ole perusteltua. Sen sijaan HSL:n tulisi avata omaa palvelutarjontaansa niin, että joukkoliikennepalvelut ovat mahdollisimman vaivatta kytkettävissä ja paketoitavissa eri palvelutarjoajien tuotteiden osaksi. Ensisijaisesti tulee tarjota mahdollisuus markkinalähtöiselle MaaS-toiminnan kehittymiselle.

MaaS-palvelujen toteuttamisessa kannattaa edetä kokeilujen ja pilottien kautta, jotta löydetään parhaat käytännöt. On tärkeää, ettei julkinen toimija omalla toiminnallaan rajoita uusien innovaatioiden syntymistä. Kun digitaalisten tietovarantojen muodostamien rekisterien toteuttamisessa hyödynnetään avoimia rajapintoja, mahdollistetaan usean toimijan markkinat. Liikkujat hyötyvät monipuolisesta tarjonnasta ja välttävät yhden toimijan varassa toteutetun järjestelmän haitat.

Kun joukkoliikenne on toteutettu kilpailukykyisesti, muut liikkumispalvelut eivät ole uhka sen menestykselle. Silloin ei ole tarvetta myöskään valikoida yhteistyökumppaneita, vaan avata palvelu kaikille halukkaille.

Kuntaosuuksien taso ja kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän maksaminen

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisellä tavoiteltiin synergiahyötyjä, joiden avulla myös kustannusten nousua voidaan hillitä. Toiminnan tuottavuuteen ja menojen kasvun katkaisemiseen tuleekin kiinnittää entistä enemmän huomioita. Helsingin kaupungilla on hidastettu velkaantumiskehitystä pyrkimällä pitämään käyttömenojen reaalisuus kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Ensi vuonna HSL käyttää muiden palvelujen ostoon lähes yhtä paljon rahaa kuin metrolinjan ostoon. Näin merkittävän taloudellisen panostuksen vaikutukset esimerkiksi tuottavuuteen tai lipputulojen kasvuun olisi perusteltua arvioida.

HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus vuonna 2018 on 203,9 milj. euroa (kasvua noin 2 %). Helsingin kuntaosuus on 58,3 % HSL-kuntien yhteenlasketusta 348,1 milj. eurosta.

Kaupunginhallituksen 12.6.2017 hyväksymässä vuoden 2018 talousarvioehdotuksen raamissa on Helsingin HSL-kuntaosuuteen varattu 200 milj. euroa, joka pohjautui HSL:n hallituksen 25.10.2016 hyväksymään toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Kuntaosuuden ylijäämää ennustetaan vuoden 2017 loppuun mennessä kertyvän arviolta 63 milj. euroa, josta Helsingin osuus olisi noin 28 milj. euroa.

Helsingin kuntaosuuden sopeuttaminen 200 milj. euron tasoon vuonna 2018 tulee tehdä ensisijaisesti kustannusten kasvua rajoittamalla ja lipputuloja kerryttämällä sekä tarvittaessa kuntakohtaisen ylijäämän käyttöä lisäämällä. Yhdessä sovitusta joukkoliikenteen palvelutason muutoksista tulee kuitenkin pitää kiinni. Muutoin kuntakohtaisen ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Joukkoliikenteen kilpailukykyyn kannalta on hyvä asia, että lippujen hintoihin ei tulevana vuonna esitetä korotuksia. Päinvastoin, esitetty mobiililippujen hinnan alentaminen arvolippujen tasolle aiheuttaa keskimäärin 1,2 % hintojen alennuksen.

Tarkastusmaksun korottaminen

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta. Toiminnan painottaminen asiakkaiden informointiin uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä on hyvä asia.

Kuntaosuuslaskentamallin kehittäminen

HSL esittää uutta mallia kuntaosuuksien laskemiseen, mikä edellyttäisi perussopimuksen uudistamista. Perusteena on esitetty mm. vyöhykeperusteiseen lippujärjestelmään siirtymistä ja avorahastuksen jatkossa lisääntyvää osuutta, jotka tuottavat haasteita nykyisin käytössä olevaan laskentatapaan.

Nykyisen perussopimuksen mukaan jäsenkunnat maksavat omien kuntalaistensa käyttämästä joukkoliikenteestä ja tulot jakautuvat kuntalaisten ostamien lippujen mukaisesti. HSL esittää kuntaosuuslaskentamallin pohjaksi tarjontaperusteista mallia, jossa liikenteen hoidon alijäämää jaettaisiin tarjotun palvelutason (lähdöt pysäkeittäin) perusteella.

Helsingin kaupungin mielestä HSL:n esittämä malli on osittain heikosti perusteltu, eivätkä mallin tueksi esitetyt esimerkit ole riittäviä tuomaan esiin mallin vaikutuksia. Mallin kehittämiseen käytetty aika oli asian vaikuttavuuteen nähden lyhyt ja tehdyt herkkyystarkastelut tämän vuoksi suppeita.

Helsingin kaupunki katsoo, että kuntaosuuksien jakotapaa tulisi kehittää nykyisestä, mutta tämä ei välttämättä edellytä laskentamallin periaatteiden kokonaisuudistusta. Nykyinen kohdistusmalli, jossa operointikulut jaetaan käytön mukaan kunnille, on oikeudenmukaisempi ja läpinäkyvämpi kuin HSL:n ehdottama tarjontaan perustuva malli. Esitetty tarjontaan perustuva malli ei huomioi sitä, minkä kunnan käyttäjille tarjontaa järjestetään. Nykyinen malli vastaa kustannusjaon osalta sitä periaatetta, jonka pohjalta HSL:n perussopimus on alun perin tehty.

Nykyinen kysyntäperusteinen kustannusjakomalli ohjaa tarjontapohjaisista mallia paremmin kustannustehokkaaseen joukkoliikenteen suunnitteluun. Kysyntään perustuva malli kannustaa tarjontaperusteista mallia paremmin myös lipputulokertymän kartuttamiseen ja uusien matkustajaryhmien saamiseen lippujen hintojen kurissa pitämiseksi.

Myös jatkossa joukkoliikennekysynnän ja asiakastarpeiden ymmärtäminen on tärkeä suunnittelun lähtökohta. Erityisesti kysyntätiedon laatua ja ajantasaisuutta tulisi kehittää, jotta kustannukset jakautuisivat mahdollisimman oikein. Operointikulujen kustannusjaon toteuttaminen nykymallilla onnistuu myös vyöhykemallissa tekemällä nykyiseen tapaan

tutkimuksia joukkoliikenteen käytöstä, mm. joukkoliikenteen kysynnästä ja käyttäjien matkaketoista.

HSL:n selvityksen mukaan uuden laskentamallin vaikutus Helsingin kuntaosuuteen olisi vähäinen. Tehdyistä selvityksistä kuitenkin todetaan, että ne ovat alustavia arvioita, joten tulokset sisältävät riskejä. Ennustamisen tarkkuuteen vaikuttavat erityisesti Länsimetron ja vyöhykehinnottelujärjestelmän kokonaisvaikutusten ennustaminen matkustajamäärissä ja lipputulossa.

Edellä todetun perusteella Helsingin kaupunki katsoo, että esitettyä operointikulujen kustannusjakomallia tulisi vielä selvittää tarkemmin. Laskelmia tulisi simuloida tulevaisuuteen ja arvioida mallin vaikutuksia isojen uusien joukkoliikenneyhteyksien, kuten länsimetron jatkeen, Raitte-Jokerin ja Kruunusiltojen käyttöönoton jälkeen. Uuden jakomallin lisäksi tulisi myös tarkastella nykytyyppisen kysyntään perustuvan mallin kehittämistä.

Yleiskulujen ja lipputulujen osalta ehdotetut muutokset vaikuttavat kannatettavilta, mutta kuntaosuuslaskelman mahdollinen uudistaminen tulisi tarkastella ja tehdä kokonaisuutena.

Edellytyksiä kuntaosuuksien jakotavan kehittämisen johdosta tehtävälle perussopimuksen muuttamistarpeen harkinnalle on edellä olevan mukaisesti vasta huolellisen ja laajan selvitys- ja valmistelutyön jälkeen. Perussopimus on kokonaisuus, jonka yhden osan tarkasteleminen erillään muusta sopimuskokonaisuudesta sekä irrallaan sopimuksen taustalla olevista linjauksista ja lähtökohdista voi osoittautua haasteelliseksi.

Infrakorvausten käsittely kuntaosuuksien laskennassa

Joukkoliikenteen infraa ovat esimerkiksi asemat, radat sekä erilaiset infrajärjestelmät. Kunnat voivat infrasopimuksen mukaisesti laskuttaa infrainvestointien pääomakuluista (poistot ja korko) 50 % HSL:ltä ja lopuosa jää suoraan kunnan kustannukseksi. Infran hallinto- ja ylläpitokulut kunnat voivat laskuttaa täysimääräisesti HSL:ltä.

HSL:n omistajaohjauksen tavoitteeksi asetettiin viime valtuustokaudella, että kuntaosuuksilla katetaan HSL:n kokonaiskustannuksista korkeintaan 50 %. Siten HSL:n kautta kiertävistä infran pääomakustannuksista noin 50 % päättyy kuntien maksettavaksi kuntaosuuksien kautta. Näin joukkoliikenneinfran pääomakuluista laskennallisesti noin 75 % jää kuntien kustannuksiksi ja 25 % katetaan HSL:n lipputulolla.

On perusteltua, että 50 % infrainvestointien pääomakuluista jää suoraan kuntien maksettavaksi, koska infrainvestoinnit hyödyttävät kuntia

eri tavoin, kuten mahdollistaen kunnille tulovirtoja mm. kaavoituksen kautta. Toisaalta on tärkeää, että osa infrainvestointien pääomakuluista kohdistuu joukkoliikenteen käytön mukaisesti kuntaosuuksiin ja lipunhintoihin. Näin edesautetaan seudun joukkoliikennejärjestelmän kehittämistä kokonaisvaltaisesti.

Helsingin kaupunki ei kannata joukkoliikenneinfran korkoprosentin suuruuden muuttamista nykyisessä infrasopimuksessa sovitusta 5 %:sta. Kaikkien HSL:n jäsenkuntien osallistuminen kuntalaistensa käytön mukaisesti joukkoliikenteen kehittämisestä aiheutuvien infrainvestointien pääomakuluihin on perusteltua.

Helsingin kaupunki ei pidä perusteltuna sellaista ratkaisua, että infrakulut jätettäisiin ulkopuolelle subventio-osuutta laskettaessa. Tavoite HSL:n kokonaiskustannusten kattamisesta korkeintaan 50 %:sti kuntaosuuksilla voi aiheuttaa paineita suuriin lipunhinnan korotuksiin isojen infrahankkeiden valmistuessa. Toisaalta tavoite vahvistaa konkreettisesti pyrkimystä siihen, että toteutettavilla investoinneilla tulee saavuttaa merkittävä palvelutason parannus siten, että käyttäjämäärät kasvavat lipun hinnankorotuksista huolimatta. Siten joukkoliikenteen järjestämisen kustannusten kattaminen korkeintaan 50 %:sti kuntaosuuksilla ja infrakulujen sisällyttäminen subventio-osuuden laskentaan ovat osaltaan varmistamassa joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen kustannustehokkuutta.

Isoissa infrahankkeissa suurin paine infrakulujen nousulle kohdistuu ensimmäisiin vuosiin, jolloin korkovaikutus on suurimmillaan. Vuotuisen vaihtelun tasaamiseksi kuntaosuuksien yhteenlaskettu osuus voisi tilapäisesti ylittää puolet HSL:n menoista, mutta pitkän aikavälin subventioasteen keskiarvo ei saa olla yli 50 %. Subventioasteen laskennassa on perusteltua käyttää pidemmän aikavälin keskiarvoja, mutta tässä tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös näkymä HSL:n tulevaan, toiminta- ja taloussuunnitelmakautta pidempään tulo- ja menokehitykseen.

Sähköbussien lisähankintojen rahoittaminen

Lähipäästöttömän sähköisen bussiliikenteen kehittäminen ja lisääminen on kannatettavaa, sillä liikenteen päästöjen vähentäminen on kaupungin tärkeimpiä ympäristötavoitteita. Siirtyminen uuteen tekniikkaan ja järjestelmään tulee kuitenkin tehdä vaiheittain ja taloudellisesti järkevällä tavalla, sillä kaupungilla ei ole mahdollisuutta kasvattaa liikenteenhoidon alijäämää merkittävästi.

Sähköbussien latausinfrastruktuurin rakentamisesta tulisi laatia kuntien kanssa yhteistyössä kokonaissuunnitelma kustannusarvioineen ja aika-

tauluineen, jotta kunnat pystyvät varautumaan tarvittaviin investointeihin.

Seudullisten bussivarikoiden järjestäminen

Vantaan Ojangon bussivarikolle esitetty toteutusmalli vaikuttaa käyttökelpoiselta kyseisen varikon toteuttamiseen. Kokeilu oli kuvattu hyvin lyhyesti, joten yksityiskohtiin ei ole mahdollista ottaa kantaa.

Malli, jossa HSL sisällyttää kilpailutuksessa varikkokapasiteettia samaan kokonaisuuteen bussien liikennöinnin kanssa voi olla joissain tapauksissa taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää. On hyvä, että HSL pyrkii varmistamaan tasapuolisen kilpailutilanteen eri bussioperaattoreille, joilla on erilaiset kyvyt hankkia käyttöönsä riittävä määrä varikkotilaa. Kaikkien operaattorien käytettävissä olevat varikot voivat lisätä kilpailua ja helpottaa uusien operaattorien tuloa joukkoliikennemarkkinoille.

Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että myös velvollisuus varikon käyttämiseen saattaa rajoittaa kilpailua tai nostaa liikenteen järjestämisen kustannuksia. Siksi tämän tyyppinen kehitys tulee perustua huolelliseen markkina-analyysiin.

Lisäksi on syytä varmistaa, että HSL ei sitoudu ottamaan sopimuksessa sellaista kiinteistötaloudellista riskiä tai -hallintavastuuta, joka ei kuulu sen ydintoimintaan.

Koululaisryhmien retkien maksuttomuus

HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä pyritään yksikertaistamaan lippujen hinnoittelua, erityisryhmien alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita sekä alennusten erilaisuutta eri ryhmille. Juuri valmistuneeseen uuteen järjestelmään ei ole perusteltua heti lisätä uusia matkustajaryhmiä, joilla olisi oikeus matkustaa ilman lippua.

Isot lapsiryhmät ilman lippuja heikentäisivät HSL:n kykyä vastata kysyntään. Lisäksi koululaisten tapauksessa matkalippujen tarkastuksen yhteydessä olisi hankala selvittää, kenellä olisi oikeus kulkea ilman lippua. Aikarajoitteet liputta matkustamiselle voivat aiheuttaa ongelmia, jos ryhmä myöhästyy viimeisestä kyseisen ajankohdan vuorosta tai tämä vuoro jää ajamatta. Koululaisryhmien matkustaminen tulee jatkossakin järjestää niin, että kaikilla matkustajilla on voimassa oleva matkalippu.

Sen sijaan, että HSL:n päätöksin laajennettaisiin liputta matkustamiseen oikeutettujen ryhmää, on retkien maksuttomuus koululaisryhmille periaatteessa mahdollista toteuttaa jäsenkuntien omin päätöksin. Tämä

edellyttää, että jäsenkunta varaa opetustoimelleen tarvittavat resurssit koululaisille ilmaisten matkalippujen hankkimista varten.

Muuta

HSL:n taloussuunnitelmassa HKL:ää koskevat luvut perustuvat HKL:n ilmoittamiin alustaviin lukuihin huhtikuussa 2017. HKL on täsmentänyt lukuja kesän aikana. Vertailtu HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2018 - 2020 ja HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2018 - 2020 lukujen välillä on lausunnon liitteenä. Siltä osin kuin luvuissa on poikkeamia, on HSL:n päivitettävä luvut vastaamaan HKL:n esittämiä lukuja lopullisessa taloussuunnitelmassaan.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa alustavasta taloussuunnitelmasta 31.8.2017 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1, ote HSL:n hallituksen pöytäkirjasta on liitteenä 2, taloussuunnitelma liitteenä 3 sekä lausuntopyynnot HSL:n roolista osana liikkumispalveluja, kuntaosuuslaskentamallin uudistamisesta, infrakorvausten käsittelystä kuntaosuuksien laskennassa, jäsenkuntien halukkuudesta rahoittaa sähköbussien lisähankintoja, seudullisten bussivarikoiden järjestämisestä ja jäsenkuntien koululaisryhmien retkien maksuttomuudesta ovat liitteinä 4-10.

Taloussuunnitelman yhteydessä HSL pyytää lausuntoa:

- strategiasuunnitelmasta
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista
- kuntaosuuksien tasosta
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista
- tarkastusmaksun korottamisesta

- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2018–2020
- HSL:n roolista osana liikkumispalveluja
- kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä (ns. seudullinen rahoitusmalli)
- infrakorvausten käsittelystä kuntaosuuksien laskennassa
- jäsenkuntien halukkuudesta rahoittaa sähköbussien lisähankintoja
- seudullisten bussivarikoiden järjestämisestä
- jäsenkuntien koululaisryhmien retkien maksuttomuudesta.

Taloussuunnitelman sisällöstä

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja sekä investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia.

Taloussuunnitelman mukaan HSL:n toimintatulot vuonna 2018 ovat 724,1 milj. euroa. Kasvua vuoden 2017 ennusteeseen verrattuna on 52,1 milj. euroa (7,8 %). Toimintamenot ovat 2018 yhteensä 725,2 milj. euroa. Kasvua on vuoden 2017 ennusteeseen verrattuna 59,6 milj. euroa (9,0 %) Toimintamenoista 71,2 % eli 516,2 milj. euroa on joukkoliikenteen operointikustannuksia.

Operointikustannuksista 516,2 milj. eurosta noin 62 % (317,7 milj. euroa ml. sähköbussien hankinnan nettokustannukset 0,8 milj. euroa) muodostuu bussiliikenteen kustannuksista, noin 18 % junaliikenteestä, noin 11 % raitioliikenteestä ja noin 9 % metroliikenteestä. Vuonna 2018 Espoon suunnan bussiliikenteen kustannuksia alentavat Länsimetro ja liityntäliikenteen alkaminen, mutta uusien jäsenkuntien (Tuusula ja Siuntio) myötä bussiliikenteen kustannusten on arvioitu kasvavan.

Junaliikenteen kustannukset vuonna 2018 ovat 95,1 milj. euroa (ml. Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5 kalustosta). Raitioliikenteen kustannukset kasvavat 2018 uuden kaluston pääomakustannusten ja liikennöintisopimusten tuntihintojen tarkistuksen johdosta. Raitioliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 56,3 milj. euroa vuonna 2018 ja metroliikenteen kustannuksiksi 43,4 milj. euroa. Metroliikenteen kustannukset kasvavat 2018 uuden metrokaluston ja Länsimetron myötä. Lauttaliikenteen kustannukset ovat 3,7 milj. euroa.

Joukkoliikenneinfran käyttökorvauksiksi on arvioitu 140,8 milj. euroa, josta Helsingin osuus on 82,5 milj. euroa. Uusien joukkoliikenneinves-

tointien (Länsimetro, Kehärata) osalta infrakustannusten jako on tehty 27.5.2015 hyväksytyn sopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2018 joukkoliikenteen infrakustannukset kasvavat merkittävästi Länsimetron myötä.

Kuntaosuuslaskelmassa on oletettu, että uusi vyöhykehinnottelumalli otetaan käyttöön vuoden 2018 kesällä ja vuoden 2018 kuntaosuudet on laskettu nykyisen lippujärjestelmän ja uuden vyöhykejärjestelmän vuosiarvioiden keskiarvona. Vuodet 2019 ja 2020 on arvioitu kokonaan vyöhykejärjestelmän mukaisina.

Taloussuunnitelmassa kuntien sisäisten lippujen hinnat ovat yhtenäiset. Nykytariffin mukaisia hintoja ei koroteta, mutta mobiililippujen hinnat lasketaan arvolippujen tasolle. Tämän vuoksi taksat keskimäärin alenevat hieman. Keskimääräiset alennukset ovat erisuuruiset, koska myytyjen lippujen lippulajijakautuma vaihtelee alueittain. Vuodesta 2017 vuoteen 2018 lipunmyyntiin vaikuttavan matkustajamäärän arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 1,5 %.

Mobiililippujen hinnan alentaminen arvolippujen tasolle aiheuttaa keskimäärin 1,2 % hintojen alennuksen. Se, että lippujen hintoihin ei esitetä korotuksia, johtuu ennakoitua suuremmista lipputuloista sekä HSL:ään kertyneen kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tulevalla TTS-kaudella. Osa ylijäämän käytöstä kohdistetaan kuntasubventioihin ja osa lipunhintoihin ja korotustarpeiden minimoimiseen, jolloin kuntien keskimääräinen subventiotaso ylittää vuonna 2018 hieman omistajaohjauksen määrittelemän 50 %:in tavoitteen. TTS-esityksessä vuonna 2018 kuntien subventioaste ilman edellisten vuosien yli-/alijäämiä on keskimäärin 50,3 %. Kuntien HSL-ajan keskimääräinen subventiotaso on ollut alle 50 % (48,4 %).

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräiseksi alennukseksi esitetään -1,7 % vuoden 2017 hintoihin verrattuna. Seutulippujen keskimääräinen alennus on 0,6 %. Sisäisten lippujen alennus koskee kertalippuja.

Suunnitelmakauden lipputulot on arvioitu nykyisen tariffijärjestelmän perusteella. Lisäksi on rinnalle laskettu vyöhyketariffin mukaiset lippujen hinnat, jotka täsmentyvät vielä syksyllä 2018. Vyöhykkeisiin perustuva tariffijärjestelmä tulee käyttöön vuoden 2018 aikana.

Lipputuloja arvioidaan vuonna 2017 kertyvän 353,5 milj. euroa. Vuonna 2018 lipputuloja arvioidaan olevan 359,7 milj. euroa. Kasvua on 1,8 % vuoden 2017 ennusteeseen nähden. Lipputulot muodostavat 49,6 % HSL:n toimintatuloista. Vuonna 2019 lipputulojen arvioidaan olevan 365,0 milj. euroa ja 370,3 milj. euroa vuonna 2020.

11.09.2017

Suurten kaupunkien joukkoliikennetueksi on arvioitu 4,9 milj. euroa, josta Helsingin osuus asukaslukujen mukaisessa suhteessa on 2,4 milj. euroa.

Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista. Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2018 yhteensä 348,1 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 48,1 % HSL:n toimintatuloista.

Helsingin kuntaosuus, joka on 58,3 % yhteenlasketusta 348,1 milj. eurosta, on 203,9 milj. euroa (kasvua noin 2 %) vuonna 2018. Vuonna 2019 Helsingin kuntaosuudeksi on arvioitu 206,7 milj. euroa ja 196,9 milj. euroa vuonna 2020.

Helsingin subventio vuonna 2018 on 50,3 %, vuonna 2019 se on 50,0 %, ja 2020 subvention määräksi on arvioitu 48,4 % (ilman edellisten vuosien yli-/alijäämää).

Tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 80 eurosta 100 euroon.

Toiminnassa tapahtuvia muutoksia ovat mm. seuraavat: Vuoden 2018 alusta Tuusula ja Siuntio liittyvät HSL:ään. Uusi vyöhykkeisiin perustuva hinnoittelumalli otetaan käyttöön vuoden 2018 aikana, kun uusi matkalippujärjestelmä on käytössä ja nykyiset matkakortit vaihdettu uusiin. Vyöhykemallin myötä lipputuotteet ja hinnoittelu muuttuvat merkittävästi. Vyöhykkeiden muutos merkitsee laajoja muutoksia pysäkki-infraan ja matkustajainformaatioon. Lipunmyynti raitiovaunuissa uudistuu, sillä kuljettajat eivät myy lippuja vuoden 2018 alusta lähtien. Uudistuksen tavoitteena on tehdä raitioliikenteestä entistä sujuvampaa.

Liikenteen hankinnan tavoitteena on saattaa liikennejärjestelmä kokonaisuudessaan kestävä kehityksen tielle vähähiilisen energian, vähäpäästöisten ja energiatehokkaiden ajoneuvojen sekä älykkäiden liikennepalvelujen käyttöönoton avulla. Bussiliikenteen osalta tavoitteen saavuttaminen edellyttää parhaimpien biopolttoaineiden ja sähköbussien yhdistelmää. HSL:n tavoitteena on, että vuonna 2025 liityntälinjat ajetaan sähköbusseilla, joiden käyttämä sähkö on kestävästi tuotettua.

Vantaan kaupungin rakennuttama Ojangan bussivarikon on suunniteltu valmistuvan vuoden 2019 syysliikenteen aloitukseen mennessä. Varikon käyttö suunnitellaan kytkettäväksi tuolloin kilpailutettavan liikenteen tarjouspyyntöihin.

Linjastoa kehitetään keskittämällä tarjontaa vahvoille reiteille sekä busseilla - että raideliikenteessä runkolinjastrategian mukaisesti. Raitiovaunujen rooli kasvaa tulevaisuudessa, kun Helsingin kantakaupungin linjasto tihenee ja poikittaisen Raide-Jokerin liikenne käynnistyy 2020-luvun

alussa. Länsimetron jatke Kivenlahteen valmistuu 2020-luvun alussa. HSL suunnittelee jatkeen liityntälinjastosuunnitelman vuosien 2018 ja 2019 aikana. Rantaradan kapasiteettia ja toimintavarmuutta pyritään parantamaan suunnitelmakaudella yhteistyössä Liikenneviraston kanssa. HSL:n tilaamasta lähijunaliikenteestä järjestetään vuosina 2018 - 2020 tarjouskilpailun siten, että uusi liikennöintisopimus astuu voimaan kesäkuussa 2021.

Merkittävimmät palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

- runkolinja 500 Herttoniemi-Munkkivuori aloittaa syksyllä 2018,
- runkolinja 510 Pasila-Tapiola aloittaa vuonna 2019,
- runkolinja 570 Mellunmäki-Aviapolis aloittaa syksyllä 2019,
- runkolinjaa 560 jatketaan Matinkylään syksyllä 2020,
- Raide-Jokerin käynnistyminen 2020-luvun alussa,
- Länsimetron jatke Kivenlahteen 2020-luvun alussa.

Vuonna 2018 varaudutaan parantamaan matkustajasatamien (Länsiterminaali, Katajanokan terminaali) liikennepalveluita kasvavien asiakasmäärien vuoksi. Siuntion junaliikennettä lisätään jonkin verran, samoin Suomenlinnan lauttaliikenteen vuoroja.

Herttoniemen ja Kalasataman linjastoissa tehdään syysliikenteen 2018 alussa useita muutoksia, mm. linjojen 58 ja 58B tilalle perustetaan runkolinja 500. Runkolinjan 500 reitiksi on tarkentumassa Itäkeskus(M) – Herttoniemi – Pasila – Meilahti – Munkkivuori. Myös bussilinja 551 on tarkoitus muuttaa runkolinjaksi 510 Herttoniemi(M) – Pasila – Meilahti – Otaniemi.

Linjan 39B päätepysäkki siirretään syksyllä 2018 Kampista Eiraan, mikäli telikokoiset bussit pääsevät liikennöimään Kamppi-Eira –osuudella ongelmitta.

Rautatientorilta lähtevien linjojen 64 - 67 ja 611 vuorovälejä muutetaan. Linjan 88 reittiä muutetaan palvelemaan paremmin Kruunuvuorenrannan uusien asuinalueiden tarpeita. Laajasalossa varaudutaan yöliikenteen lisäämiseen Kruunuvuorenrannan uusille alueille vuonna 2018. Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman mukainen linjasto otetaan käyttöön syysliikenteen alkaessa 2017 ja 2018 varaudutaan linjaston pieniin korjauksiin. Raide-Jokerin rakentamisenaikaisiin poikkeusliikennejärjestelyihin ja Herttoniemen bussiterminaalin peruskorjauksen tarvitsemiin järjestelyihin varaudutaan.

Jatkossa uusia merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat kantakaupungin raitioverkon kehittäminen, Länsimetron jatkaminen Kivenlahteen, Raide-Jokeri, Kruunusillat, Espoon kaupunkirata ja Pisara.

Näiden hankkeiden arvioidut investointikustannukset (ilman infrasopimusten mukaista laskennallista rakennusaikaista 5 % korkoa) ja niistä aiheutuvat infran pääomakustannukset ovat yhteensä 58,7 milj. euroa, josta korkojen osuus 38,9 milj. euroa.

Lausuntopyyntö HSL:n roolista osana liikkumispalveluja

HSL:n roolia liikkumispalveluiden markkinoilla on selvitetty kevään 2017 kuluessa strategiatyön tueksi. HSL:n tulevassa strategiatyössä on tarve tehdä lähitulevaisuuden toimintalinjat HSL:n roolista liikkumispalveluissa.

HSL:n roolin selvittämiseksi on tunnistettu ja jäsennetty erilaisia vaihtoehtoja kehittää HSL:n toimintaa. Toiminnan kehittämistavoiksi on tunnistettu: 1. lippuyhteistyö, 2. tieto- ja markkinointiyhteistyö ja 3. palvelujen tuottaminen. Kehittämisen kohteina olevat palvelut on jäsennetty: a. välitys- ja yhdistelypalvelut (MaaS), b. muut liikkumispalvelut ja c. joukkoliikennepalvelut.

Selvityksen perusteella on muodostettu strategiatyön tueksi alustavat linjaukset HSL:n roolista osana liikkumispalveluja:

1. HSL laajentaa joukkoliikenteen lippuyhteistyötä viranomaisten ja kaupallisten toimijoiden kanssa.
2. Reittioppaaseen otetaan mukaan muita liikkumispalveluiden tuottajia.
3. Joukkoliikennetarjontaa korvaavia liikkumispalveluja pilotoidaan.
4. HSL toimii kaupunkiseudun liikkumisen alustana, jossa runkona on joukkoliikenne.

Alustavista linjauksista pyydetään kommentteja omistajakunnilta. Lausunnot eivät sido kuntia, mutta ne otetaan huomioon linjausten muodostamiseen osana HSL:n strategian päivitystä syksyllä 2017.

Lausuntopyyntö infrakorvausten käsittelystä

Kehäradan ja länsimetron käyttöönotto sekä muiden tulevien infrahankkeiden valmistuminen aiheuttavat tulevina vuosina merkittäviä paineita lippujen hintojen korottamiseen, mikäli kuntien keskimääräinen subventiotaso pidetään edelleen maksimissaan 50 %:ssa.

HSL:n yhtymäkokous päätti vuonna 2015 aloittaa omistajakuntien väliset neuvottelut kuntaosuuksien tasosta, subventioasteesta ja infrakustannusten mahdollisesta uudelleen jakamisesta siten, että lipunhintojen korotustarve taloussuunnitelmakaudella pienenee. Yleisesti HSL:n kustannusten nousupaine on mahdollista kattaa puuttumalla kuntaosuuksiin, lippujen hintoihin tai joukkoliikenteen palvelutasoon (tai itse kustannuksiin). Neuvotteluissa ei löytynyt yhteisesti hyväksyttäviä keinoja lipun hintojen korotustarpeen pienentämiseksi.

HSL-sopimuksen 26 §:ssä on määräykset Infran kustannusten jakoperiaatteista sekä lipputulosten ja kulujen jakamisesta:

- Jäsenkuntien kuntayhtymän käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukko-liikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavan käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa.
- Infrakustannukset jaetaan jäsenkunnille kuntaosuuksina liikennemuodittain nousujen suhteessa.
- Infrakulut lasketaan käypien arvojen perusteella. Kuluihin sisältyvät 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut.
- Infran hallinto- ja ylläpitokuluista neuvotellaan kuntayhtymän ja jäsenkuntien kesken vuosittain.
- Jäsenkuntien uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot. Määriteltäessä jäsenkuntien vanhojen joukkoliikenneinvestointien käypää arvoa ei rakennusaikaisia korkoja kuitenkaan jälkikäteen oteta huomioon.
- Vantaan kehärata ja muut tulevat kaupunkiratahankkeet sisällytetään infrakustannuksiin, mutta ei vanhojen kaupunkiratojen kustannuksia.

Joukkoliikenneinfran pääoman korkoprosentiksi on sovittu 5 %.

HSL:n hallitus hyväksyi 27.5.2014 § 95 sopimuksen joukkoliikenteen infrakulujen kohdistamisesta uuden joukkoliikenneinfran (esim. Länsimetro, Kehärata) osalta.

HSL:n ensimmäisenä toimintavuotena 2010 HSL:ltä laskutettavat infrakustannukset olivat 59,1 milj. euroa (12,2 % HSL:n toimintamenoista). Alustavassa talousarvioissa 2018 infrakustannukset ovat 140,8 milj. euroa (19,4 % toimintamenoista).

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä on asettanut HSL:n omistajaohjauksen tavoitteeksi valtuustokaudelle 2013 - 2016, että kuntao-

suuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %. Omistajaohjauksen linjasta on tulkittu siten, että kuntaosuuksilla (ennen edellisten vuosien yli-/alijäämien huomioon ottamista) voidaan kattaa keskimäärin korkeintaan 50 % kuntaosuuksiin kohdistetuista kaikista kustannuksista, ml. infrakustannukset.

Jäsenkuntia pyydetään ottamaan kantaa, voidaanko infrasopimuksessa määriteltyä joukkoliikenneinfran pääoman korkoprosenttia alentaa, voiko jäsenkuntien subventio-osuus ilman infrakustannuksia olla korkeintaan 50 % taikka voiko subventio-osuus ylittää tilapäisesti 50 %:in rajan, jos kuntien keskiarvo HSL-ajalla on alle 50 %.

Lausuntopyynnössä on esimerkkejä infran pääoman korko%:n muutoksen vaikutuksesta lippujen hintoihin. Lausuntopyynnössä on myös kuntien subventio-osuudet HSL-historian ajalta vuosilta 2010 - 2018 ilman infrakustannuksia. Vuosien 2010 - 2018 keskimääräisen subvention keskiarvo ilman infrakustannuksia on ollut 40,1 %. Helsingin osalta keskimääräinen subventio ilman infrakustannuksia on ollut 39,0 %.

Lausuntopyyntö sähköbussien lisähankintojen rahoittamisesta

Tärkeänä keinona liikenteen aiheuttamien päästöjen vähentämisessä on sähkökäytön lisääminen HSL:n hankkimassa bussiliikenteessä siten, että 30 % busseista eli noin 400 on vuonna 2025 sähkökäyttöisiä. Sähköbussilinjojen päätepysäkeille sekä myös reitin varrelle on tarpeen asentaa latausasemia, jotka kuntien tulee rakentaa. HSL korvaa 50 % latausasemien kustannuksista kunnille infrakorvauksina. HSL:n tarkoituksena on aloittaa hankkimansa sopimusliikenteen kilpailuttaminen TTS-kaudella 2018 - 2020.

Yhden latausaseman keskimääräinen rakentamiskustannus on 0,35 milj. euroa. Koko rakentamistarpeen on arvioitu vastaavan noin 12 milj. euron investointia vuosina 2018 – 2021. Helsingin osuus olisi noin 4 milj. euroa vielä tarkemmin määrittelemättömiä kohteita.

HSL tiedustelee, voidaanko sähköbussiliikennettä ryhtyä lisäämään edellä kuvatulla tavalla ilman, että siitä aiheutuva mahdollinen liikennöintikustannusten nouseminen alkuvaiheessa edellyttää liikenteen tarjonnan vastaavaa karsimista sekä siitä, sitoutuvatko kunnan lausuntopyynnössä kuvatun suuruisiin sähköbussiliikenteen edellyttämiin sähköbussien latausinfrastruktuurin rakentamisinvestointeihin.

Lausuntopyyntö koululaisryhmien maksuttomasta joukkoliikenteestä

HSL tiedustelee jäsenkuntien kantaa koululaisryhmien maksuttomasta joukkoliikenteestä.

Lastenlippujen alennus on 50 % ja lastenlippujen myynnin arvo on vuodessa yli 20 milj. euroa. Koulumatkoja varten tarkoitettujen koululaislippujen myynti on yli 2 milj. euroa.

HSL:n hallitus on päättänyt vuonna 2015 erityisryhmien oikeudesta lipputomaan matkustamiseen uudessa vyöhykemallissa. Maksuttomien joukkoliikennematkojen myöntäminen pelkästään tietyn kunnan koululaisryhmille ei ole mahdollista, koska lippujen hinnoittelu- ja myöntämisperusteet ovat samat eri jäsenkunnissa.

Helsingin kaupunki on pyytänyt HSL:ää arvioimaan koululaisryhmien maksuttoman joukkoliikenteen kustannusvaikutukset. HSL on arvioinut kustannuksia siltä pohjalta, että jos koululaisryhmien liikkumista halutaan tukea HSL:n rahoituksen kautta, samanlaiset käytännöt täytyy olla tarjolla kaikille jäsenkuntien koululaisryhmille.

Helsinki käyttää tällä hetkellä vuosittain arviolta noin 0,5 milj. euroa koululaisryhmien liikkumiseen. Sen lisäksi Helsinki kustantaa vuosittain noin 1,2 miljoonalla eurolla koululaislippuja, jotka ovat rajoitetulla käytöllä varustettuja kausilippuja. Muiden kuntien koululaisryhmien myynniksi on arvioitu yhteensä noin 0,5 milj. euroa.

Lipputulomenetysten lisäksi tulisi varautua myös lisäliikenteen kasvaaviin kustannuksiin. Lisäliikenteen kustannukset voisivat kasvaa vuositasolla joillakin kymmenillä tuhansilla tai jopa sadoilla tuhansilla euroilla.

HSL ehdottaa, että kuntien opetustoimiin varataan erillinen budjetti koululaisryhmien liikkumistarpeita varten ja kyseistä budjettia ei opetustöissä käytetä muihin menoihin.

Lausuntopyyntö kuntaosuuslaskennan uudistamisesta (seudullinen rahoitusmalli)

HSL tiedustelee jäsenkuntien kantaa kuntaosuuslaskelmien päivityksestä ja jäsenkunnille kohdistettavien kulujen ja tuottojen kohdistusperiaatteista.

HSL-liikenteen kulut ja tuotot kohdennetaan jäsenkunnille perussopimuksessa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut kohdistetaan palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot jaetaan kunnille kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Perussopimuksessa jäsenkunnille jaettavat kulut on jaettu operointikuluihin (liikennöintikorvaukset), tilaajaorganisaation suunnittelu-, hallintoyms. kuluihin (yleiskustannukset) ja infrakuluihin.

Nykyisen laskentamallin kohdistusperiaatteet perustuvat vahvasti malliin, jossa lipputuloja ja kustannuksia jaetaan joko kuntien sisäisten tai seudullisen liikenteen erissä. Tarpeelliseksi tuli sopia, kuinka kohdistus-

sääntöjä muutetaan niin, että ne tukevat vyöhykejärjestelmää, jossa ei ole kuntarajoja.

HSL teetti keväällä 2016 ulkopuolisen asiantuntijan avulla esiselvityksen mahdollisuuksista kehittää ja antaa vaihtoehtoja kuntaosuuslaskentaan. Esiselvityksen keskeinen tulos oli ehdotus jakaa operointikulujen alijäämää kokonaisuutena tarjontatason perusteella. Selvityksestä pyydettiin jäsenkunnilta lausunnot ja kunnat vastauksissaan suhtautuivat myönteisesti laskennan kehitykseen. Kunnat kuitenkin edellyttivät, että pääsevät yhteistyössä kehittämään laskentamallia. Keväällä 2017 perustettiin työryhmä kehittämään kuntaosuuslaskentaa. Uusi laskentamalli nimettiin ”Seudulliseksi rahoitusmalliksi”.

Seudullisessa rahoitusmallissa kaikki ne lipputulot, joiden osalta kuntalaisuustieto on selvillä, kohdistetaan ko. kunnalle riippumatta lippulajista. Ne lipputulot, joiden osalta ostajan kuntalaisuustietoa ei ole saatavilla, vähentävät suoraan operointikulujen yhteisen alijäämän osuutta.

Liikenteen hoidon alijäämää jaettaisiin seudullisessa rahoitusmallissa tarjotun palvelutason (lähdöt pysäkeittäin) perusteella. Tarjontatasoon vaikuttavat liikennemuotojen paikkakapasiteetti ja operointikulut. Nykyisin alijäämää jaetaan joukkoliikenteen käytön (matkustajakilometrit) mukaan.

Työryhmän ehdotus ei sisällä muutoksia infrakulujen jakoperusteisiin. Yleiskuluihin jakoperusteeksi mallissa ehdotetaan kuntien asukasmääriä. Asukasmäärä on ennakoitavampi, selkeämpi ja yksinkertaisempi jakoperuste kuin nykyinen nousijamääriin perustuva laskenta.

Seudullisen rahoitusmallin toimivuutta erilaisissa joukkoliikenteessä tapahtuvissa muutoksissa on tarkasteltu laskennallisissa herkkyystarkasteluissa. HSL:n mukaan seudullinen rahoitusmallissa kuntien rahoitusosuudet eivät kasva entiseen malliin nähden kohtuuttomasti.

Laskentasääntöjen muutokset vaativat HSL:n perussopimukseen tehtäviä muutoksia.

HSL päivittää ja kehittää seudullista rahoitusmallia palautteen perusteella syksyllä TTS:n yhteydessä.

Lausuntopyyntö seudullisten bussivarikoiden järjestämisestä

HSL tiedustelee jäsenkuntien kantaa seudullisten bussivarikoiden järjestämisestä.

HSL on yhdessä Vantaan kaupungin kanssa suunnitellut uutta noin 200 bussin varikkoa Itä-Vantaalle Ojankoon. HSL:n tarkoitus on kilpailuttaa yli 100 bussin liikenne yhtenä kokonaisuutena tältä varikolta käsin si-

ten, että kilpailun voittanut liikennöitsijä veloitetaan vuokraamaan suurin osa Ojangan varikosta sen rakennuttaneelta Vantaan kaupungin omistamalta osakeyhtiöltä.

HSL sitoutuu sopimuksellisesti siihen, että se järjestää uudelle varikolle vuokralaisen tai vuokralaisia. Liikenteen uudelta varikolta on tarkoitus alkaa elokuussa 2019. Varikon yli jäävää kapasiteettia on tarkoitus kilpailusyistä tarjota ensisijaisesti vuokrattavaksi muulle bussiliikennöitsijälle kuin em. tarjouskilpailun voittajalle.

HSL pyytää lausuntoa edellä kuvattuun varikon toteuttamismalliin sekä sen käytettävyyteen myös laajemmin seudulle bussivarikoita toteutettaessa.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty kaupunkiympäristölautakunnan ja liikenneliikelaitoksen johtokunnan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunnot. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Kaupunkiympäristölautakunta antoi lausuntonsa kolmen äänestyksen jälkeen. Äänestykset koskivat tarkastusmaksun suuruutta ja koululaisryhmien maksutonta matkustamista, joiden kaikkien osalta lautakunta päätyi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaan kantaan. Lautakunta ei kannata tarkastusmaksun korottamista. Lautakunta kannattaa koululaisryhmien maksutonta matkustamista. Lisäksi lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen seniorilipun aikarajojen tarkistamisesta. Infrakorvausten käsittelyn osalta lautakunta poisti esittelijän ehdotuksessa olevan maininnan siitä, että subventioasteen laskennassa huomioidaan subventioasteen tasaaminen pidemmällä aikavälillä, jos yksittäisen vuoden subventioaste on yli 50 %.

Liikenneliikelaitoksen johtokunta äänesti tarkastusmaksun korottamisesta. Johtokunta ei kannata tarkastusmaksun korottamista. Johtokunta hyväksyi yksimielisesti vastaehdotuksen koululaisryhmien maksuttomasta matkustamisesta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ei ota suoranaisesti kantaa HSL:n ehdotukseen siitä, että kuntien opetustoimiin varataan erillinen budjetti koululaisryhmien liikkumistarpeita varten. Sen sijaan toimiala ehdottaa oppilasryhmille kohdennettua HSL:n lippua sekä lyhyttä kokeilua maksuttomista oppilasryhmämatkoista.

Esittelijän kannanotot

Kaupunginhallituksen 12.6.2017 hyväksymässä vuoden 2018 talousarvioehdotuksen raamissa on Helsingin HSL-kuntaosuuteen varattu 200

milj. euroa. HSL:n esityksessä kuntaosuus on 203.9 milj. euroa. Helsingin kuntaosuuden sopeuttaminen 200 milj. euron tasoon vuonna 2018 tulee tehdä ensisijaisesti kustannusten kasvua rajoittamalla ja lipputulot ja kerryttämällä sekä tarvittaessa kuntakohtaisen ylijäämän käyttöä lisäämällä.

Toiminta- ja taloussuunnitelman lisäksi HSL kysyy jäsenkuntien kannottoja eräisiin muihinkin asioihin, joista merkittävimmät liittyvät kuntaosuuslaskentamallin kehittämiseen, infrakorvausten käsittelyyn kuntaosuuksien laskennassa sekä HSL:n rooliin osana liikkumispalvelua.

Kuntaosuuksien laskentamallin kehittäminen on kannatettavaa. Laskentamallin kehittäminen ei välttämättä kuitenkaan edellytä laskentamallin kokonaisuudistusta. HSL:n esittämä joukkoliikenteen operointikustannusten tarjontaperusteinen jakomalli edellyttää vielä lisäselvityksiä. Samassa yhteydessä on syytä tarkastella myös operointikustannusten nykyisentyypisen kysyntäperusteisen jakotavan kehittämistä. Yleiskulujen ja lipputulosten jakotavan suhteen ehdotetut muutokset sen sijaan vaikuttavat kannatettavilta. Kuntaosuuslaskennan uudistaminen on kuitenkin hyvä tarkastella ja tehdä kokonaisuutena.

Infrakorvausten käsittelystä kuntaosuuksien laskennassa HSL esittää muutamia eri vaihtoehtoja. HSL:n perussopimuksen mukainen lähtökohta, että joukkoliikenneinfran kehittämisen investointeihin osallistuvat kaikki HSL:n jäsenkunnat ja infrainvestoinnit sisällytetään mukaan kuntaosuuslaskentaan, on edelleen perusteltu. Nykyisin noudatettu periaate, että kuntaosuuksilla katetaan korkeintaan 50 % joukkoliikennejärjestelmän järjestämisen kustannuksista, on perusteltu myös jatkossa.

Suurten infrainvestointien aiheuttaman infrakulujen kasvupaineen huomioimiseksi kuntaosuuksien yhteenlaskettu osuus voisi tilapäisesti ylittää 50 %, mutta pitemmällä aikavälillä subventioasteen keskiarvon ei tule olla yli 50 %. Infrainvestointien korkoprosenttia ei ole syytä muuttaa nykyisestä 5 %:sta pienemmäksi. Kaikkien HSL:n jäsenkuntien osallistuminen joukkoliikenteen kehittämisestä aiheutuvien infrakulujen kattamiseen on perusteltua. Infrakulujen kohdentamisella jäsenkuntien mak-suuksiin ja lippujen hintoihin vahvistetaan joukkoliikenteen kehittämisen kustannustehokkuutta.

Alustavat linjaukset koskien HSL:n roolia osana liikkumispalveluja ovat kannatettavia. HSL:n ei tule kuitenkaan ottaa roolia MaaS-palvelujen suunnittelijana ja järjestäjänä toiminta-alueellaan, vaan tarjota osaltaan mahdollisuuksia markkinalähtöiselle liikkumispalvelujen kehittymiselle.

Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki mahdollistaa tarkastusmaksun korottamisen enintään 40-kertaiseksi alimpaan kertamaksun hintaan nähden. Tarkastusmaksun korotus on tarpeen, jotta liputta

11.09.2017

matkustamisen houkuttelevuutta saataisiin vähennettyä, ja liputta matkustamisen kasvu pysähtymään.

HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä lähtökohtana on, että kaikilla matkustajilla on oltava matkalippu. HSL on 2015 hyväksynyt periaatteet erityisryhmien oikeudesta liputtomaan matkustamiseen uudessa tulevasa vyöhykemallissa. Tavoitteena on, että lippujärjestelmä on mahdollisimman yhtenäinen kaikissa jäsenkunnissa. Koululaisryhmien oikeus maksuttomaan matkustamiseen olisi vastoin näitä linjauksia ja aiheuttaisi lisäksi käytännön ongelmia mm. matkalippujen tarkastustoiminnassa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL lausuntopyyntö, poistettu allekirjoitus
- 2 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2018-2020
- 3 Lausuntopyyntö HSL:n roolista osana liikkumispalveluja
- 4 HSL:n rooli osana liikkumispalveluja
- 5 Lausuntopyyntö jäsenkunnille kuntaosuuslaskennan uudistamisesta
- 6 Seudullinen rahoitusmalli
- 7 Lausuntopyyntö jäsenkunnille infrakorvausten käsittelystä kuntaosuuksissa
- 8 Lausuntopyyntö jäsenkunnille sähköbussien lisähankintojen rahoittamisesta
- 9 Lausuntopyyntö seudullisten bussivarikoiden järjestämisestä
- 10 Lausuntopyyntö jäsenkunnille koululaisryhmien maksuttomasta matkustamisesta
- 11 Kaupungin lausunnon liite/Liikennöinti- ja infrakorvaukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kymp

HKL

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.09.2017 § 777

HEL 2017-007214 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 17.08.2017 § 37

HEL 2017-007214 T 00 01 06

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle HSL:n alustavasta taloussuunnitelmasta 2018 – 2020 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

HKL:n mielestä HSL:n toimintastrategia ja strategiset tavoitteet antavat hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja ovat tukevat omalta osaltaan Helsingin strategiaohjelman toteutumista. Myös HKL:n tavoiteohjelman valmistelussa yksi keskeisimmistä lähtökohdista on ollut kehittää toimintaa niin, että HKL entistä paremmin ja vaikuttavammin tukisi HSL:n strategisten tavoitteiden toteutumista.

HKL pitää tärkeänä, että HSL:n strategian päivitystyön yhteydessä kiinnitettäisiin erityistä huomiota tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Tavoitteisiin voisi nykyistä paremmin sisältyä sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Helsingin kaupungin taloudenhoidossa on edellisen valtuustokauden ajan ollut tavoitteena, että käyttömenojen reaalikasvu on korkeintaan asukasmäärän kasvun mukainen vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuskehitystavoitteella. Vastaavan suuntainen tavoite HSL:lle kiinnittäisi hyvin huomiota toiminnan taloudelliseen tehokkuuteen pitkällä aikajänteellä.

HSL:n tulisi tavoitteita konkretisoidessaan edelleen kehittää tarkempia konkreettisia mittareita, jotka kertoisivat muun muassa suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. Mittariston tulee olla riittävän laaja, jotta sen avulla pystytään arvioimaan toiminnan onnistuneisuutta ja tehtyjä muutoksia. Tehtyjen linjastomuutosten ennen-jälkeen-analyysit tukevat tätä työtä ja luovat edellytyksiä tehdä johtopäätöksiä suunnittelun onnistuneisuudesta taloudellisuuden ja palvelukyvyn suhteen.

Suunnitelmakauden panostukset asiakaspalvelun kehittämiseen ovat erittäin kannatettavia. HKL näkee asiakaslähtöisyyden, asiakaspalvelun ja uusien palvelujen kehittämisen keskeisenä joukkoliikenteen suosiota kasvattavana tekijänä. Panostukset digitaalisiin palveluihin, mm. mobiililiput ja nettilataus sujuvoittavat liikennettä ja vastaavat asiakkaiden kysyntään. Luopuminen raitiovaunujen kuljettajarahastuksesta vuoden 2018 alussa on yksi keskeinen tätä tukeva toimenpide. Vuoden 2017 aikana HKL:n kulkuneuvoissa yhdessä HSL:n kanssa pilotoitu pikapalauttejärjestelmä tulee sujuvoittamaan asiakaspalvelua ja helpottamaan merkittävästi palautteiden perusteella tehtävien kehitystoimien kohdentamista.

Asiakaskokemuksen kehittäminen yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa luo yhteisiä mittareita hyvän asiakaspalvelun määrittelemiseksi koko matkaketjussa. HKL on jo vuosia panostanut henkilöstönsä asiakaspalveluosaamisen kehittämiseen. Tässä apuna ovat olleet mm. vuosittaiset Mystery shopping –tutkimukset. Näitä tutkimuksia voitaisiin nykyistä laajemmin hyödyntää yhteistyössä HSL:n kanssa yhtenäisen asiakaskokemuksen kehittämiseksi.

Helsingin joukkoliikenteen palvelutasoon liittyvät muutokset pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin. Raitiolinjaston kehittäminen ja niiden liikenteeseen tehtävät muutokset ovat Helsingin tavoitteiden mukaisia.

Joukkoliikenteen kilpailukyvyn kannalta on hyvä asia, että lippujen hintoihin ei tulevana vuonna esitetä korotuksia. On positiivista, että nykyta-

riffin mukaisia hintoja ei koroteta, mutta mobiililippujen hinnat lasketaan arvolippujen tasolle. Koko HSL:n toiminta-ajan matkalippujen hinnat ovat nousseet selvästi kuluttajahinta-indeksiä voimakkaammin. HSL:n kassaan on kertynyt vuoden 2017 jälkeen arviolta 63 milj. euroa ylijäämää, josta Helsingin osuus on 28 milj. euroa. Kuntakohtaisen ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoitukseenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Kuljettajien lipunmyynnistä luopuminen raitiovaunuissa on oikea toimenpide raitioliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden parantamiseksi. Kuljettajalipunmyynnistä luopuminen parantaa myös edellytyksiä nykyistä vahvempien raitioliikenteen liikennevaloetuksien toteuttamiseen. Kokonaisuutena kuljettajalipunmyynnistä luopuminen parantaa raitioliikenteen houkuttelevuutta.

HKL:n mielestä tarkastusmaksun taso on riittävä, joten HKL:n mielestä ei ole tarvetta korottaa tarkastusmaksua 80 eurosta.

HSL:n rooli osana liikkumispalveluja

MaaS-palvelut tarjoavat joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluita voidaan hyödyntää myös joukkoliikennettä osana tarjoamaansa palvelukokonaisuutta. Uudet liikkumispalvelut vähentävät autoriippuvuutta ja edistävät kaupunginhallituksen hyväksymän liikkumisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

HKL pitää erittäin tärkeänä liikkuminen palveluna –konseptin (MaaS) edellytysten kehittämistä. Avoimen datan lisäksi joukkoliikenteen lippujen myynti MaaS-konseptiin soveltuviin muodoissa on avainasemassa edellytysten luojana. MaaS-konseptin edistämiseksi on tärkeää, että HSL aktiivisesti hakee ratkaisuja lipputarjonnan kehittämiseksi niin, että se mahdollisimman hyvin palvelee myös MaaS-toimijoita. Nykyisten kertalipputuotteiden tarjoamisen lisäksi yhteiskunnan edun mukaisista olisi tarjota kaikki HSL:n lipputuotteet ainakin HSL:n jäsenkuntien asukkaiden ja mahdollisesti laajemminkin liikkujien käyttöön MaaS-palveluiden kautta. Harkinnan arvioista olisi myös joukkoliikennelippujen jonkinlainen tukkumyynti MaaS-palveluiden tarjoajille, jolloin palveluntarjoajat eivät olisi sidottuja vain nykyisen kaltaisiin lipputuotteisiin. Luomalla edellytyksiä MaaS-palveluntarjoajien monipuoliselle ja joustavalle tuotevalikoimalle HSL kasvattaisi joukkoliikenteen käyttöä erityisesti niissä asukasryhmissä, jotka nykyisin vain satunnaisesti tai ollenkaan käyttävät joukkoliikennettä.

Kuntaosuusmallin kehittäminen

HSL pyytää lausuntoa kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä (ns. seudullinen rahoitusmalli). HSL-liikenteen kulut ja tuotot kohdennetaan

11.09.2017

jäsenkunnille HSL:n perussopimuksessa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. HSL:n mukaan uuteen vyöhykehinnottelujärjestelmään siirryttäessä tulee nykyiseen kuntaosuuslaskelmamalliin tarve tehdä isoja päivityksiä laskentasääntöjen osalta. Nykyisen laskentamallin kohdistusperiaatteet perustuvat vahvasti malliin, jossa lipputuloja ja kustannuksia jaetaan joko kuntien sisäisten tai seudullisten liikenteen erissä. Kohdistussääntöjä on tarvetta kehittää niin, että ne tukevat vyöhykejärjestelmää, jossa ei ole kuntarajoja.

HSL pyytää lausuntoa seuraavista kohdistusperiaatteista:

Erä	Nykyinen kohdistusmalli	Uusi kohdistusmalli
Operointikulut	Liikennemuodittain/linjoittain matkustajakilometrien perusteella	Alueellisen tarjonnan mukaan
Yleiskulut	Nousujen perusteella	Kuntien asukasmäärän mukaan
Lipputulot	Tuetut lipputulot kunnille, omakustanteiset seutulipputulot nousujen mukaan.	Tuettu / omakustanteinen – jaottelusta luopuminen ja kohdistussääntöjen karsiminen
Infrakulut	Nousujen suhteessa	Nousujen suhteessa

HKL toteaa, että operointikulujen kohdistusmallin muuttaminen tarjontapohjaiseksi on ongelmallinen. HKL:n mielestä nykyinen kohdistusmalli, jossa operointikulut jaetaan käytön mukaan kunnille, on oikeudenmukaisempi, läpinäkyvämpi ja vastaa sitä periaatetta, jonka pohjalta HSL:n perussopimus on alun perin tehty kustannusjaon osalta. Käyttöperusteinen kustannusjakomalli ohjaa myös paremmin kustannustehokkaaseen joukkoliikenteen suunnitteluun, mikä on HSL:n keskeinen ydintehtävä. Joukkoliikennekysynnän ja asiakastarpeiden ymmärtäminen on myös jatkossa tärkeä suunnittelun lähtökohta.

Operointikulujen kustannusjaon toteuttaminen nykymallilla onnistuu myös vyöhykemallissa tekemällä nykyiseen tapaan tutkimuksia joukkoliikenteen käytöstä. Tutkimuksia on joka tapauksessa tarvetta tehdä, jotta HSL saa tarkempaa tutkimustietoa joukkoliikenteen kysynnästä ja käyttäjien matkaketjuista.

HSL:n laskelmien mukaan uuteen laskentamalliin siirtyminen ei muuta merkittävästi kuntien välisiä kuntaosuuksia. Laskelmat ovat kuitenkin alustavia ja niihin liittyy riskejä. HKL toteaa, että mahdollisesta uudesta mallista on syytä tehdä tarkempia laskelmia. Laskelmia on myös syytä simuloida tulevaisuuteen ja arvioida tarkemmin mallin vaikutuksia esimerkiksi isojen uusien joukkoliikenneyhteyksien, kuten länsimetron jatkoon, Raide-Jokerin ja Kruunusilltojen, käyttöönoton jälkeen. Mahdollisissa jatkolaskelmia on selvitettävä tarkemmin myös nykyisenkaltaisen mallin toimivuutta.

Yleiskulujen ja lipputulojen osalta esitetyt muutokset ovat perusteltuja.

Infrakorvausten käsittely kuntaosuuksien laskennassa

HSL pyytää lausuntoa infrakorvausten käsittelystä kuntaosuuksissa. Joukkoliikenteen infraa ovat esimerkiksi asemat, radat sekä erilaiset infrajärjestelmät.

Kunnat voivat laskuttaa infrainvestointien pääomakuluista (poistot ja korko) 50 % HSL:ltä ja loppuosa jää suoraan kunnan kustannukseksi. Infran käyttökulut kunnat voivat laskuttaa täysimääräisesti HSL:ltä. HSL:n kautta kiertävästä infran pääomakustannuksesta noin 50 % päätyy kunnan maksettavaksi kuntaosuuksien kautta. Näin joukkoliikenteen infran pääomakuluista laskennallisesti noin 75 % jää kuntien kustannuksiksi ja 25 % pääomakuluista katetaan HSL:n lipputuloilla.

On perusteltua, että 50 % infrainvestointien pääomakuluista jää suoraan kuntien maksettavaksi. Infrainvestoinnit ovat usein luonteeltaan sellaisia kaupunkikehitysinvestointeja, että ne mahdollistavat kunnille tulovirtoja mm. tiivistyvän maankäytön kautta. Toisaalta on tärkeää, että osa infrainvestointien pääomakuluista kohdistuu joukkoliikenteen käytön mukaisesti lipunhintoihin ja kuntaosuuksiin.

HSL:n omistajaohjauksen tavoitteeksi on asetettu, että kuntaosuuksilla katetaan HSL:n kokonaiskustannuksista korkeintaan 50 %. Tavoite voi aiheuttaa paineita suuriin lipunhinnan korotuksiin isojen infrahankkeiden valmistuessa. HKL toteaa, että subventioasteen käyttöön voitaisiin saada joustoa laskelmalla keskiarvo pidemmän aikavälin subventioasteista. Isoissa infrahankkeissa suurin paine kohdistuu ensimmäisiin vuosiin, jolloin infrahankkeen korkovaikutus on suurimmillaan. Keskiarvomallilla voitaisiin tasata yksittäisten vuosien vaihtelua ja yksittäisen vuoden subventioaste voisi olla yli 50 %. Joissain tapauksissa voitaisiin myös harkita infrakustannuksen irrottamista subventioasteen laskennassa, mikäli infrahanke lähtökohtaisesti toteutetaan nimenomaan kaupunkikehityksen lähtökohdista ja infrahankkeen kustannus HSL:n subventio-osuuslaskennassa rasittaisi kohtuuttomasti joukkoliikennejärjestelmän kilpailukykyisen palvelutason toteuttamisen edellytyksiä.

Helsingin (HKL:n) liikennöinti- ja infrakorvauslaskutus HSL:ltä 2018 - 2020

HSL:n taloussuunnitelmassa HKL:ää koskevat luvut perustuvat HKL:n ilmoittamiin alustaviin lukuihin huhtikuussa 2017. HKL on täsmentänyt lukuja kesän aikana.

Alla on vertailtu HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2018 - 2020 ja HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2018 - 2020 lukuja. HKL esittää, että siltä osin kuin luvuissa on poikkeamia, niin HSL päivit-

tää luvut vastaamaan HKL:n esittämiä lukuja lopullisessa taloussuunnitelmassaan yhteistyössä HKL:n kanssa.

Raitioliikenteen liikennöintikorvaus

Milj. euroa	2018	2019	2020
Raitioliikennekorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	56,3	54,6	57,9
Raitioliikennekorvaus, HKL TA 2018-2020	56,3	54,3	57,8
Erotus	0,1	-0,4	-0,1

Metroliikenteen liikennöintikorvaus

Milj. euroa	2018	2019	2020
Metroliikennekorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	43,4	43,2	44,8
Metroliikennekorvaus, HKL TA 2018-2020	42,4	43,0	44,5
Erotus	-1,0	-0,2	-0,3

Lauttaliikenteen liikennöintikorvaus

Milj. euroa	2018	2019	2020
Lauttaliikennekorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	3,7	3,7	3,7
Lauttaliikennekorvaus, HKL TA 2018-2020	3,7	3,7	3,7
Erotus	0,0	0,0	0,0

Infrakorvaukset

Milj. euroa	2018	2019	2020
Metroinfrakorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	42,4	43,6	43,9
Metroinfrakorvaus, HKL TA 2018-2020	42,2	43,1	43,2
Erotus	-0,2	-0,5	-0,7
Länsimetron infrakorvaus, HSL ta-	16,1	15,9	15,7

11.09.2017

loussuunnitelma 2018-2020			
Länsimetron infrakorvaus, HKL TA 2018-2020	17,3	17,4	17,4
Erotus	1,2	1,4	1,6
Raitioinfrakorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	22,3	22,9	24,1
Raitioinfrakorvaus, HKL TA 2018-2020	21,2	22,3	22,7
Erotus	-1,1	-0,7	-1,4
Junainfrakorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	0,7	0,8	0,8
Junainfrakorvaus, HKL TA 2018-2020	0,8	0,8	0,8
Erotus	0,0	0,0	0,0
Lauttainfrakorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	0,5	0,4	0,4
Lauttainfrakorvaus, HKL TA 2018-2020	0,5	0,5	0,5
Erotus	0,0	0,1	0,1
Bussi-infrakorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	3,5	3,6	3,6
Bussi-infrakorvaus, HKL TA 2018-2020	3,5	3,6	3,6
Erotus	0,0	0,0	0,0
Infra yhteensä, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	85,6	87,3	88,5
Infra yhteensä, HKL TA 2018-2020	85,4	87,7	88,1
Erotus	-0,2	0,4	-0,4

Liikennöinti- ja infrakorvaukset yhteensä

Milj. euroa	2018	2019	2020
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HSL taloussuunnitelma 2018-2020	189,0	188,8	194,9
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HKL TA 2018-2020	187,9	188,6	194,2
Erotus	-1,1	-0,2	-0,7

Sähköbussien lisähankintojen rahoittaminen

Sähköbussiliikenne edellyttää kunnilta latausinfrastruktuuria raitioliikenteen tavoin. HKL on osaltaan varautunut sähköbussien latausinfrastruktuuriin yhteistyössä HSL:n kanssa suunnitellulla tavalla. HKL pitää hyvänä tavoitetta lähipäästöttömän sähköbussiliikenteen edistämiseksi mm. ilmanlaadun ja pitkällä aikajänteellä myös talouden näkökulmasta. HKL:n yhtenä tavoitteena on tulevaisuudessa saavuttaa synergiahyötyjä raitioliikenteen ja sähköbussiliikenteen latausinfrastruktuurin toteutus Helsingin kaupungin alueella HSL:n kanssa sovittavalla tavalla. Siirtyminen uuteen tekniikkaan ja järjestelmään tulee kuitenkin tehdä vaiheittain ja taloudellisesti järkevällä tavalla, mistä tulisi laatia kokonaisvaltainen suunnitelma HSL:n ja HKL:n yhteistyönä.

HKL:llä on valmius ja tahtotila toteuttaa sähköbussien latausinfrastruktuurin toteutus Helsingin kaupungin alueella HSL:n kanssa sovittavalla tavalla. Siirtyminen uuteen tekniikkaan ja järjestelmään tulee kuitenkin tehdä vaiheittain ja taloudellisesti järkevällä tavalla, mistä tulisi laatia kokonaisvaltainen suunnitelma HSL:n ja HKL:n yhteistyönä.

Seudullisten bussivarikoiden järjestäminen

Vantaan Ojangan bussivarikolle esitetty toteutusmalli on kuvattu lausuntopyynnössä hyvin lyhyesti, joten sen toteutukseen liittyviin yksityiskohtiin ei ole mahdollista ottaa kantaa. Malli, jossa HSL luovuttaa varikkokapasiteettia operaattoreiden käyttöön voi olla joissain tapauksissa taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää. On hyvä, että HSL pyrkii varmistamaan tasapuolisen kilpailutilanteen eri bussioperaattoreille, joilla on erilaiset kyvyt hankkia käyttöönsä riittävä määrä varikkotilaa.

Tulee kuitenkin huomioida, että joukkoliikenteen varikkojen kehitys kytkeytyy kiinteästi kaupungin muuhun kehitykseen, joten on tärkeää varmistaa, että varikkojen suunnittelu ja hallintavastuu säilyy myös jatkossa jäsenkunnilla. Kunnilla on myös hallussaan jo merkittävä määrä kiinteistöomaisuuden kehittämisen ja hallintaosaamista. Näin ollen ei ole perusteltua, että sopimuksesta laaditaan sellainen, jossa HSL ottaisi itselleen kiinteistöomaisuuden kehittämisen ja hallintavastuuta, joka ei kuulu myöskään perussopimuksen perusteella sen ydintoimintaan.

Koululaisryhmien maksuton matkustaminen

Koululaisryhmien maksuton matkustaminen tukisi koululaisten kasvamista joukkoliikennepalvelujen tottuneiksi käyttäjiä ja siten lisäisi kestävien liikkumispalveluiden käyttämistä kaupungissa myös tulevaisuudessa.

Koululaisryhmien matkat lisäisivät merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta.

Käsittely

17.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Laura Rissanen: Muutetaan s. 29 jakson "Koululaisryhmien maksuton matkustaminen" toisen kappale kuulumaan seuraavasti: "Koululaisryhmien maksuton matkustaminen" ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: "Koululaisryhmien matkat lisäävät merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta."

Kannattaja: Jessica Karhu

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti yksimielisesti hyväksyä Laura Rissanen tekemän vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Stefan Loman: Muutetaan s. 23 jakson "Strategiasuunnitelma sekä toiminta- ja taloussuunnitelma" viimeinen kappale kuulumaan seuraavasti: "HKL:n mielestä tarkastusmaksun taso on riittävä, joten HKL:n mielestä ei ole tarvetta korottaa tarkastusmaksua 80 eurosta."

Kannattaja: Leo Stranius

Äänestys vastaehdotuksesta 2:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan s. 23 jakson "Strategiasuunnitelma sekä toiminta- ja taloussuunnitelma" viimeinen kappale kuulumaan seuraavasti: "HKL:n mielestä tarkastusmaksun taso on riittävä, joten HKL:n mielestä ei ole tarvetta korottaa tarkastusmaksua 80 eurosta."

Jaa-äännet: 2

Perttu Hillman, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Atte Harjanne, Jessica Karhu, Stefan Loman, Tuomo Luoma, Leo Stranius, Anu Suoranta, Kirsi Maria Sutton

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Liikenneliikelaitoksen johtokunta hyväksyi jäsen Stefan Lomanin vastaehdotuksen äänin 7 - 2.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 16.8.2017

HEL 2017-007214 T 00 01 06

HSL on pyytänyt jäsenkuntiansa kantaa Helsingin kaupungin pyytämästä selvityksestä koululaisryhmien maksuttomasta joukkoliikenteestä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa lausunnon:

Helsingin kaupungin peruskoulujen opetussuunnitelmissa oppiminen ja oppimisympäristö laajenevat perinteisen luokkahuoneen ja koulurakennuksen ulkopuolelle. Oppimista tapahtuu kaikkialla ja koko kaupunki on oppimisympäristönä. Kaikille oppilaille tulee tarjota mahdollisuus oppimiseen eri puolilla kaupunkia.

Koulujen mahdollisuudet hyödyntää Helsingin kaupunkiympäristön monipuolista tarjontaa ovat riippuvaisia koulun sijainnista, koska suurin osa tarjonnasta sijaistee Helsingin keskustassa ja sinne liikkumiseen tarvitaan joukkoliikennettä. Suurimpana rajoitteena opintokäynteihin ovat matkakulut, jotka julkisella liikenteellä ovat 1,50 euroa/ suunta/ oppilas. Suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa opiskelee yhteensä n. 40 000 oppilasta, joista reilulla 7000 on myönnetty koulumatkaetuutena HSL koululaiskortti. Koululaiskortilla pystyy matkustamaan koulupäivän aikana, mutta muille oppilaille matkat joudutaan maksamaan koulun käyttömenoista.

Keskustan koulut pystyvät liikkumaan jalan suurimpaan osaan keskustan tarjoamista ympäristöistä. Mitä kauempana keskustaa koulu sijaitsee, sitä useimmin koulun pitää käyttää maksullisia koululaislippuja. HSL:n esittämä uusi vyöhykemalli lisääisi nykyisten kustannusten lisäksi

11.09.2017

joidenkin koulujen opintomatkakustannuksia Helsingin keskustaan, kun vyöhyke vaihtuu kaupungin sisällä.

Yksi opintokäynti kuukaudessa koulujen työaikana aiheuttaisi vuositasolla yhteensä noin 1 milj. euron kulut kouluille. Koululaisryhmien keran kuussa tekemä opintomatka ei lisää yksittäisen vuoron asiakaskuntaa siten, että bussin muut käyttäjät eivät mahtuisi bussiin. Koulu voidaan myös velvoittaa ilmoittamaan ennakkoon matkustavista oppilasryhmistä koulupäivän aikana, jolloin HSL:ssä tiedetään ennakkoon matkustajamäärät.

Maksuton joukkoliikenne koululaisille kello 10.00-15.00 välillä tukee uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja turvaa oppilaille tasavertaiset, koulun sijainnista riippumattomat mahdollisuudet hyödyntää Helsingin monipuolista kaupunkiympäristöä ja kulttuuritarjontaa. Lisäksi myönteinen kokemus joukkoliikenteen käytöstä koulupäivän aikana vahvistaa ekologisesti kestäväää liikkumistottumusta ja edistää oppilaiden kasvamista joukkoliikenteen käyttäjiksi.

Maksuton matkustaminen voidaan järjestää myös siten, että kouluille luodaan oma lippu ns. koulun oppilasryhmälippu, joka oikeuttaa ennalta määritellyn määrän matkoja Helsingin sisällä ja ryhmän mukana on aina 1-2 koulun aikuista edustajaa, jotka vastaavat ryhmän toiminnasta. Näin lipuntarkastus tms. on helppo suorittaa. Mikäli päivittäisten ryhmien määrä kouluittain rajattaisiin lipulla, niin silloin voidaan estää myös joidenkin vuorojen kuormittuminen. Lisävuorojakaan ei tällöin tarvita.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala esittää maksutonta joukkoliikennettä tasavertaisten oppimismahdollisuuksien tarjoamiseksi kaikille helsinkiläisille koululaisille riippumatta koulun sijainnista. Jotta saataisiin käyttäjäkokemusta toiminnasta, niin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ehdottaa, että oppilasryhmämatkalippua kokeiltaisiin vuonna 2018 Helsingissä idän alueella yhden lukukauden eli puoli vuotta. Idän alueella metro pystyy kuljettamaan suurempiakin ryhmiä ilman pelkoa liiallisesta kuormittumisesta. Kokeilun aikana saadaan kokemusta koululaisryhmien matkustusmäärästä, koulujen matkustamisen määrästä (esim. kuinka paljon kasvaa) ja oppilaiden kokemuksista.

Lisätiedot

Outi Salo, perusopetusjohtaja, puhelin: 310 86774
outi.salo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 15.08.2017 § 20

HEL 2017-007214 T 00 01 06

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Strategiasuunnitelma sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 ovat antaneet hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita.

Strategian toteutumisen seurantaan tulee kehittää mittareita, jotka kertoisivat muun muassa toiminnan taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja suunnittelun laadusta. Mittariston tulee olla riittävän laaja, jotta sen avulla pystytään arvioimaan toiminnan onnistuneisuutta ja tehtyjä muutoksia. Tavoitteena tulee koko ajan olla joukkoliikenteen houkuttelevuuden ja kilpailukyvyn sekä taloudellisuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. Näitä tunnuslukuja ja niiden muuttumista tulisi seurata kulkumuodoittain ja liikennesektoreittain. Tunnuslukujen aikasarjat antaisivat mahdollisuuden seurata ja analysoida pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa. Strategian päivitystyön yhteydessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota tavoitteiden toteutumisen seurantaan.

Helsingin joukkoliikenteen palvelutasoon liittyvät muutokset pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin. Raskaan raideliikenteen ja raitiolinjaston kehittäminen ja niiden liikenteeseen tehtävät muutokset ovat Helsingin tavoitteiden mukaisia.

Joukkoliikenteen kilpailukyvyn kannalta on hyvä asia, että lippujen hintoihin ei tulevana vuonna esitetä korotuksia. Koko HSL:n toiminta-ajan matkalippujen hinnat ovat nousseet selvästi kuluttajahinta-indeksiä voimakkaammin. HSL:n kassaan on kertynyt vuoden 2017 jälkeen arviolta 63 milj. euroa ylijäämää, josta Helsingin osuus on 28 milj. euroa. Kuntakohtaisen ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksoitettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi. Kuljettajien lipunmyynnistä luopuminen raitiovaunussa on oikea toimenpide raitieliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden parantamiseksi.

Lipunhintojen nousun lisäksi myös kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämällä tavoiteltiin synergiahyötyjä, joiden avulla myös kustannusten nousua voidaan hillitä. Talouden tasapainottamiseen ja menojen kasvun katkaisemiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomioita. Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu kaupungin

taloudelle tavoite, että velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaalkasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Myös muiden palveluiden ostojen kustannusten kasvuun tulee kiinnittää enemmän huomiota. Ensi vuonna HSL käyttää muihin palveluihin lähes yhtä paljon rahaa kuin metrol liikenteen ostoon. Näin merkittävän taloudellisen panostuksen vaikutukset muun muassa lipputulosten kasvuun olisi perusteltua arvioida.

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua. Matkalippujen tarkastusta on tehostettava. Tarkastustoiminnan painottaminen asiakkaiden opastamiseen uusien taksa- ja lipunmyyntijärjestelmien käyttöönotossa on hyvä asia.

HSL:n rooli osana liikkumispalveluja

Helsingin kannalta on tärkeää, että HSL:n rooli toimialueensa joukkoliikennejärjestelmästä vastaavana toimijana säilyy vahvana. Siten seudun liikennejärjestelmän kehittämisessä otetaan jatkossakin huomioon päätetyt liikennepoliittiset tavoitteet. Koska yksityisten toimijoiden toteuttamat MaaS-palvelut ovat verraten uusi ilmiö, niiden rooli seudun liikennejärjestelmässä ja vaikutus HSL:n toimintaan on vielä jäsentymätön. MaaS -palvelut tarjoavat joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluita voidaan hyödyntää myös joukkoliikennettä osana tarjoamaansa palvelukokonaisuutta. Parhaimmillaan uudet liikkumispalvelut vähentävät autoriippuvuutta. Ne eivät heikennä joukkoliikenteen palvelutasoa tai nosta joukkoliikenteen kustannuksia, kun liikkumispalvelu vastaa oman auton omistamiseen liittyviin tarpeisiin. Tässä onnistuminen edellyttää vahvaa markkinalähtöistä kehitystä.

Lausuntopyynnössä esitetyt alustavat linjaukset HSL:n roolista osana uusia liikkumispalveluja ovat oikean suuntaisia. Lippuyhteistyön laajentaminen muiden viranomaisten ja yksityisten toimijoiden suuntaan vastaa eduskunnassa keväällä hyväksytyille liikennepalveluilalle asetettuihin tavoitteisiin. Reittioppaan kehittäminen siten, että se huomioi myös muut liikkumispalveluiden tuottajat, parantaa palvelun laatua ja täydentää muiden palvelutuottajien vastaavia sovelluksia. MaaS -palveluiden toteuttamisessa kannattaa myös edetä kokeilujen ja pilottien kautta, jotta löydetään parhaat käytännöt. Julkisten toimijoiden pääasiallisena tehtävänä on mahdollistaa uusien liikkumispalveluiden kehittyminen markkinalähtöisesti. Lausuntopyynnössä ehdotettu HSL:n rooli MaaS -palveluiden suunnittelijana ja järjestäjänä toiminta-alueellaan ei ole perusteltua. Sen sijaan, että HSL itse ryhtyisi MaaS-toimijaksi, sen tulisi avata omaa palvelutarjontaansa niin, että kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti toteutetut joukkoliikennepalvelut ovat mahdollisimman vaivatta kytkettävissä ja paketoitavissa eri palvelutarjoajien tuotteiden

osaksi. Kun joukkoliikenne on toteutettu kilpailukykyisesti, muut liikkumispalvelut eivät ole uhka sen menestykselle. Silloin ei ole tarvetta myöskään valikoida yhteistyökumppaneita, vaan avata palvelu kaikille halukkaille.

MaaS -palveluihin liittyen Helsingin tavoitteena on mahdollistaa ja edistää eri liikennemuodoista koostuvien matkaketjujen suunnittelua, maksamista ja toteuttamista. Jotta eri liikennemuodoista koostuvia matkaketjuja voidaan muodostaa, tarvitaan julkisia ja yksityisiä liikkumispalveluiden tarjoajia, jotka hyödyntävät eri kulkutapojen staattista ja reaaliaikaista digitaalista dataa ja tietovarantoja. Kun digitaalisten tietovarantojen muodostamien rekisterien avaamisessa ja toteuttamisessa hyödynnetään yhteisesti sovittuja avoimia rajapintoja sekä modulaarista lähestymistapaa, mahdollistetaan usean toimijan markkinat. Liikkujat hyötyvät monipuolisesta tarjonnasta ja välttävät yhden toimittajan varassa toteutetun järjestelmän haitat.

Kuntaosuuslaskennan uudistaminen

HSL esittää uutta mallia kuntaosuuksien laskemiseen, mikä edellyttäisi perussopimuksen uudistamista. Vyöhykeperusteinen lippujärjestelmä ja avorahastuksen merkittävä osuus tuottavat käytössä olevaan laskentatapaan omat haasteensa. Erityisesti kysyntätiedon laatua ja ajantasaisuutta tulisi kehittää, jotta kustannukset jakautuisivat mahdollisimman oikein. Kuitenkin, ehdotuksessa täysin uudistettu laskentamalli on osittain heikosti perusteltu ja osa käytetyistä esimerkeistä on erikoisia. Nämä yksittäiset esimerkit tuovat kuitenkin nykyisen laskentamallin puutteita hyvin esiin. Esimerkki linjan 615 liikenteen lisäämisestä osoittaa, ettei kustannusten jako nykyisin tapahdu oikein. Operointikulut tulisi perussopimuksen mukaan jakaa liikennemuodoittain ja linjastoittain. Espoon Helsinkiä suurempi maksuosuus Helsingin ja Vantaan alueilla kulkevan linjan 615 liikennöintikustannusten kasvaessa osoittaa, että jako tapahtuu jonkinlaisilla seudun bussiliikenteen keskimääräisillä jakoluvuilla. Tätä tulisi kehittää, mutta se ei välttämättä edellytä laskentamallin periaatteiden kokonaisuudistusta.

Nykyisen laskentamallin periaate kohdentaa selkeällä tavalla kustannukset ja lipputuotot oikeudenmukaisesti. Perussopimuksen mukaan jäsenkunnat maksavat omien kuntalaistensa käyttämästä joukkoliikenteestä ja tulot jakautuvat kuntalaisten ostamien lippujen mukaisesti. HSL:n tulee jatkossakin vastata kustannustehokkaan joukkoliikennejärjestelmän suunnittelusta eikä tätä vastuuta pidä siirtää jäsenkunnilleen tarjontaperusteisen kuntaosuuslaskentamallin avulla. HSL:n toiminnan perustana on tavoite asiakaslähtöisestä ja kustannustehokkaasta joukkoliikenteestä, mikä edellyttää joukkoliikennetarjonnan suunnittelua kysyntälähtöisesti eikä sen mukaan kuinka paljon jäsenkunta on valmis

maksamaan alijäämää. Joukkoliikennekysynnän ja asiakastarpeiden ymmärtäminen on myös jatkossa tärkeä suunnittelun lähtökohta.

HSL:n selvityksen mukaan uuden mallin vaikutus operointikustannusten osalta Helsingin kuntaosuuteen olisi hyvin vähäinen. Tehdyistä selvityksistä kuitenkin todetaan, että ne ovat alustavia arvioita, joten tulokset saattavat sisältää riskejä. Operointikulujen kustannusjakomallia tulisi vielä selvittää tarkemmin, jotta päätös perussopimuksen muuttamisesta voidaan tehdä varmemmalla pohjalla. Uuden jakomallin lisäksi tulisi myös tarkastella nykytyypisen mallin kehittämistä. Yleiskulujen, lipputulojen ja infrakustannusten kohdistusten osalta ehdotetut muutokset ovat perusteltuja.

Infrakorvausten käsittely kuntaosuuksien laskennassa

Periaate, jossa joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen investointikustannuksia kierrätetään HSL:n infrakorvausten kautta, tarjoaa mahdollisuuden kehittää kokonaisvaltaisesti seudun joukkoliikennejärjestelmää. Menetelmä voi aiheuttaa ongelmia, jos kuntaosuuksilla voidaan hoitaa korkeintaan 50 % kokonaiskustannuksista. Lippujen hintojen voimakas nostaminen infrakustannuksista johtuvien investointien kattamiseksi ei ole kestävä ratkaisu, kun seutu kasvaa vauhdilla. Infrakustannusten osalta subventioasteen voisi ajoittain määritellä erikseen tapauskohtaisesti, jolloin kuntaosuuksien yhteenlaskettu osuus voi olla yli puolet HSL:n tuloista. Tämä on perusteltua siksi, että usein tällaiset infrainvestoinnit ovat usein kannattavia myös kuntien maankäytön kehittämisen ja siitä saatavien tuottojen kautta.

Sähköbussien lisähankintojen rahoittaminen

Lähipäästöttömän sähköisen bussiliikenteen kehittäminen ja lisääminen on kannatettava hanke, sillä liikenteen päästöjen vähentäminen on kaupungin tärkeimpiä ympäristötavoitteita. Siirtyminen uuteen tekniikkaan ja järjestelmään tulee kuitenkin tehdä vaiheittain ja taloudellisesti järkevällä tavalla, sillä kaupungilla ei ole mahdollisuutta kasvattaa liikenteenhoidon alijäämää merkittävästi. Sähköbussien latausinfrastruktuurin rakentamisesta tulisi laatia kuntien kanssa yhteistyössä kokonaissuunnitelma kustannusarvioineen ja aikatauluineen, jotta kunnat pystyvät varautumaan tarvittaviin investointeihin.

Seudullisten bussivarikoiden järjestäminen

Vantaan Ojangan bussivarikolle esitetty toteutusmalli vaikuttaa käyttökelpoiselta. Kokeilu oli kuvattu hyvin lyhyesti, joten yksityiskohtiin ei ole mahdollista ottaa kantaa. On hyvä, että infrastruktuuria rakentavat kunnat saavat varmuuden siitä, että investointi tulee käyttöön ja kustannukset tulevat maksetuksi, mutta HSL:n ei pidä ottaa itselleen sellaista kiin-

teistotaloudellista riskiä, joka ei kuulu sen ydintoimintaansa. Kaikkien operaattorien käytettävissä olevat varikot voivat lisätä kilpailua ja helpottaa uusien operaattorien tuloa joukkoliikennemarkkinoille. Jos kokemukset Ojangan varikon toteutusmallista ovat myönteisiä, voidaan käytäntöä mahdollisesti laajentaa.

Koululaisryhmien maksuton matkustaminen ja seniorilipun aikarajojen tarkistaminen

HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä pyritään yksinkertaistamaan lippujen hinnoittelua, erityisryhmien alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita sekä alennusten erilaisuutta eri ryhmille. Juuri valmistuneeseen uuteen järjestelmään on perusteltua olla pääsääntöisesti lisäämättä uusia lippuhintojen suhteen erityisasemassa olevia matkustajaryhmiä. Ainoaksi poikkeukseksi tästä tulisi tulkita opettajan johdolla liikkuvat koululaisryhmät. Niiden kohdalla ilmaiset matkat lisääisivät merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen tällä varjolla ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta.

Lautakunta lisäksi toteaa, että HSL:n johtokunta tutkii mahdollisuutta poistaa tai muuttaa seniorilipun (yli 70-vuotiaat) aikarajoja (klo 10-14). On tärkeää, että yli 70-vuotiaat asukkaat liikkuvat ja osallistuvat, jotta he pysyvät terveinä ja toimintakykyisinä mahdollisimman kauan.

Käsittely

15.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan viidennen esityksen kokouksen kolmantena asiana.

Asian aikana asiantuntijana kuultavana oli liikenneinsinööri Granholm Markku. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Lautakunta päätti todeta, ettei Kaisa Hernberg esteellisenä osallistunut asian käsittelyyn eikä ollut läsnä sitä käsiteltäessä.

Esteellisyyden peruste: muu erityinen syy, hallintolain 28 §:n 1 mom. 7 kohta, kuntalain 97 §:n 2 mom.

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Kohta "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua." muutetaan muotoon "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua."

11.09.2017

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Virke "Subventioasteen laskennassa on perusteltua käyttää pidemmän aikavälin keskiarvoja, jotta vuosittainen vaihtelu saadaan tasattua. Tällöin yksittäisen vuoden subventioaste voi olla yli 50 %" korvataan virkkeellä: "Tämä on perusteltua siksi, että usein tällaiset infrainvestoinnit ovat usein kannattavia myös kuntien maankäytön kehittämisen ja siitä saatavien tuottojen kautta."

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Muokataan kohtaa "koululaisryhmien maksuton matkustaminen" kuulumaan seuraavasti:

"HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä pyritään yksinkertaistamaan lippujen hinnoittelua, erityisryhmien alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita sekä alennusten erilaisuutta eri ryhmille. Juuri valmistuneeseen uuteen järjestelmään on perusteltua olla pääsääntöisesti lisäämättä uusia lippuhintojen suhteen erityisasemassa olevia matkustajaryhmiä. Ainoaksi poikkeukseksi tästä tulisi tulkita opettajan johdolla liikkuvat koululaisryhmät. Niiden kohdalla ilmaiset matkat lisäksi merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen tällä varjolla ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta."

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kohtaan 17

Lautakunta toteaa, että HSL:n johtokunta tutkii mahdollisuutta poistaa tai muuttaa seniorilipun (yli 70-vuotiaat) aikarajoja (klo 10-14). On tärkeää, että yli 70-vuotiaat asukkaat liikkuvat ja osallistuvat, jotta he pysyvät terveinä ja toimintakykyisinä mahdollisimman kauan.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kohta "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua." muutetaan muotoon "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua."

11.09.2017

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Dennis Hamro-Drotz, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Risto Rautava

Ei-äännet: 6

Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

Lautakunta hyväksyi Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen puheenjohtajan äänen ratkaistaessa äänin 6 - 6 (1 poissa).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Virke "Subventioasteen laskennassa on perusteltua käyttää pidemmän aikavälin keskiarvoja, jotta vuosittainen vaihtelu saadaan tasattua. Tällöin yksittäisen vuoden subventioaste voi olla yli 50 %" korvataan virkkeellä: "Tämä on perusteltua siksi, että usein tällaiset infrainvestoinnit ovat usein kannattavia myös kuntien maankäytön kehittämisen ja siitä saatavien tuottojen kautta."

Jaa-äännet: 3

Dennis Hamro-Drotz, Atte Kaleva, Risto Rautava

Ei-äännet: 9

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

Lautakunta hyväksyi Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 9 - 3 (1 poissa).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muokataan kohtaa "koululaisryhmien maksuton matkustaminen" kuulumaan seuraavasti: "HSL:n uudessa tariffijärjestelmässä pyritään yksinkertaistamaan lippujen hinnoittelua, erityisryhmien alen-

nus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita sekä alennusten erilaisuutta eri ryhmille. Juuri valmistuneeseen uuteen järjestelmään on perusteltua olla pääsääntöisesti lisäämättä uusia lippuhintojen suhteen erityisasetmassa olevia matkustajaryhmiä. Ainoaksi poikkeukseksi tästä tulisi tulkita opettajan johdolla liikkuvat koululaisryhmät. Niiden kohdalla ilmaiset matkat lisääisivät merkittävästi koulujen mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä laajemmin kulttuuripalveluja osana opetusta. Samalla ne kasvattavat uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Koululaisryhmien ohjaaminen tällä varjolla ruuhkien ulkopuolella ja aikaa vievän lippujen maksamisen häviäminen lisäävät myös joukkoliikenteen yleistä sujuvuutta."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12

Sirpa Asko-Seljavaara, Dennis Hamro-Drotz, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

Lautakunta hyväksyi Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 12 - 0 (1 poissa).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohtaan 17

Lautakunta toteaa, että HSL:n johtokunta tutkii mahdollisuutta poistaa tai muuttaa seniorilipun (yli 70-vuotiaat) aikarajoja (klo 10-14). On tärkeää, että yli 70-vuotiaat asukkaat liikkuvat ja osallistuvat, jotta he pysyvät terveinä ja toimintakykyisinä mahdollisimman kauan.

Jaa-äännet: 2

Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 9

Sirpa Asko-Seljavaara, Dennis Hamro-Drotz, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 1

Tuomas Rantanen

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

11.09.2017

Lautakunta hyväksyi Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 9 - 2 (1 poissa).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 844

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta

HEL 2017-007524 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle sen alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin kuntaosuus kuluvalta vuodelta vastaa kaupungin talousarvioon kirjattua. Helsingin kuntaosuus tulee mitoittaa kaupungin määrärahavarauksen (2,050 milj. euroa) mukaiseksi, eikä kuntaosuiden tule reaalisesti kasvaa myöskään taloussuunnitelmakaudella

HSY:n tulee pyrkiä mitoittamaan investointinsa ja tulorahoituksensa siten, että asetetun tavoitteen mukainen omavaraisuusaste voidaan jatkossa saavuttaa.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä strategiaehdotuksessa tuodaan esille mm. Helsingin saariston ja sen palvelujen kehittäminen. Vallisaaresta on jo nyt tullut Helsingin seudun merkittävä matkailu- ja virkistysalue. HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman tulisi sisältää Vallisaaren liittäminen HSY:n vesi- ja viemäriverkkoon jo vuonna 2018.

Kaupunginhallituksella ei ole muuta huomauttamista suunnitelmaehdotuksen johdosta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen:

Päätösehdotuksen neljänneksi kappaleeksi lisätään seuraavaa:

"Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä strategiaehdotuksessa tuodaan esille mm. Helsingin saariston ja sen palvelujen kehittäminen. Vallisaaresta on jo nyt tullut Helsingin seudun merkittävä matkailu- ja virkistysalue. HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman tulisi sisältää Vallisaaren liittäminen HSY:n vesi- ja viemäriverkkoon jo vuonna 2018."

Kannattaja: Marcus Rantala

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

11.09.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSY:n lausuntopyyntö 20.6.2017
- 2 Ote pöytäkirjasta 16.6.2017
- 3 Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2018-2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle sen alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin kuntaosuus kuluvalta vuodelta vastaa kaupungin talousarvioon kirjattua. Helsingin kuntaosuus tulee mitoittaa kaupungin määräraahavarauksen (2,050 milj. euroa) mukaiseksi, eikä kuntaosuu- den tule reaalisesti kasvaa myöskään taloussuunnitelmakaudella

HSY:n tulee pyrkiä mitoittamaan investointinsa ja tulo-rahoituksensa siten, että asetetun tavoitteen mukainen omavaraisuusaste voidaan jat- kossa saavuttaa.

Kaupunginhallituksella ei ole muuta huomauttamista suunnitelmaehdo- tuksen johdosta.

Esittelijän perustelut

HSY:n hallitus pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kau- punkeja antamaan 1.9.2017 mennessä lausuntonsa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2018 — 2020.

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Sa- massa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman en- simmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmas-

sa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnolla olevan talousarvion ja -suunnitelman lisäksi HSY:n ympäristöohjelma valmistellaan lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2017.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon talousmallioletukset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2018 on käytetty 0,8 -0,6 %:a, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2018 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n yhtymäkokouksen 18.11.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017 - 2026.

Tavoitteet

PKS -koordinaatioryhmän asettamat tavoitteet

PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 viimeksi kuluneelle valtuustokaudelle HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon lopullisessa taloussuunnitelmassa ja investointiohjelmissaan:

- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.
- Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä.
- Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle. Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun.
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2018. Tästä päätetään vuosittain.

PKS -koordinaatioryhmä ei ole vielä hyväksynyt HSY:lle uusia tavoitteita kuluvalle valtuustokaudelle, mutta edellä esitetyjä tavoitteita voidaan edelleen pitää suuntaa antavina.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2018 — 2020 tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2018 — 2020 tavoiteasetanta perustuu yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään strategiaan 2020, jonka laatimisen pohjana on ollut mm. PKS-koordinaatioryhmän tavoitteisto, ainoastaan tavoitearvot vuodelle 2018 on päivitetty.

Tavoitteiden pohjana ovat seuraavat strategiset päämäärät:

- Ympäristön tila on parantunut
- Toimintavarmuus on korkea ja verkostojen toiminta on optimoitu.
- HSY:n palvelut vastaavat asiakasryhmien tarpeisiin ja asukaskokemus on parantunut.
- HSY:llä on merkittävä rooli alueen materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisessa sekä materiaalivirtojen hyödyntämisessä.
- Tuottavuus on merkittävästi ja mitattavasti parantunut ja rahoituksen hallittu tasapaino on saavutettu niin, että myös investointimenot katetaan tulorahoituksella.

Toiminta

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän arvioidaan kasvavan vuosittain noin 0,4 % perustuen toiminta-alueen arvioituun 1 % vuosikasvuun ja toisaalta veden ominaiskulutuksen ennakoituun 1,1 % vuosittaiseen vähenemiseen. Vuonna 2018 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 92,5 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 73,5 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 138,5 miljoonaa m³.

Vesihuoltolain mukainen hulevesisopimus jäsenkuntien ja HSY:n kesken pyritään saattamaan voimaan ensi vuoden alusta. Sopimuksen on tarkoitus selkeyttää hulevesivastuita, mikä tulee heijastumaan pitkällä aikavälillä koko hulevesijärjestelmän toimintavarmuuden paranemisenä. Kaupunkien yhteisen kuntatekniikan seurantaryhmän esitys sopimukseksi on tarkoitus saattaa HSY:n hallituksen käsiteltäväksi ja edelleen kaupunkien päätöksentekoon lähiaikoina.

Vuonna 2018 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,1 miljoonaa jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 320 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jät-

teitä yhteensä 247 000 tonnia. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 290 000 tonnia, josta biojätettä on 50 000 tonnia ja muita hyödynnettäviä jätteitä noin 149 000 tonnia.

Vastaanotettavien maa-ainesten määräksi arvioidaan noin 84 000 tonnia.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2017 - 2019. Yksityiskohtaisella tasolla laaditun suunnitelman mukaisesti henkilöstömäärän lasku loivenee suunnitelmakauden aikana. Vuoden 2018 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 771 pysyen vuoden 2017 tasolla. Henkilöstömäärien toteutumukset ovat jääneet suunniteltua alemmalle tasolle.

Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2018 - 2020 ja muutokset huomioidaan lopullisessa taloussuunnitelmassa syksyllä sen laadinnan yhteydessä.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2018 ovat 351,4 miljoonaa euroa, 3,8 miljoonaa (-1,1 %) vähemmän vuoden 2017 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä vesitaksissa oletetun 0,8 % inflaatiokorotuksen lisäksi 0,7 % reaali korotus. Jätehuollossa korotuksia ei ole vuonna 2018 oletettu tehtävän. Suunnitelmavuosille on jätehuollossa kuitenkin laskettu 2,0 % reaali korotukset.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin 1 % HSY:n toimintatuoloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuoannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2018 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,12 miljoonaa euroa (4,10 milj. vuonna 2017).

Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Helsingin osuus kuntien maksuosuudesta on 50 %, tänä vuonna kaupungin talousarvion mukainen 2,050 miljoonaa euroa. Sen lasketaan suunnitelmakaudella kasvavan ensi vuodeksi 2,059 miljoonaan (0,4 %) ja suunnitelmakauden lopuksi vuoteen 2020 mennessä 2,151 miljoonaan euroon.

HSY:n toimintamenot vuonna 2018 ovat 175,1 miljoonaa euroa, 3,0 miljoonaa (-1,7 %) vähemmän vuoden 2017 ennusteeseen verrattuna. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset, kuten kemikaalikulusten normaalia nopeampi kohoaminen sekä eräät kertaluonteiset kustannuserät (mm. Suomenojan pilaantuneiden maiden käsittely sekä Tikkurilan vesitornin purku). Jätehuollossa toimintakuluihin vaikuttavat mm. jätteenkuljetuksen käsittelyosuuden läpilaskutuksen vaihteellinen lopettaminen sekä jätevoimalan läpilaskutuksen kirjaustavan muutos, joilla kuitenkin ei ole tulosvaikutusta.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2018 on 178,2 miljoonaa (50,7 %), kun se vuonna 2017 ennustetaan olevan 179,0 miljoonaa (50,4 %). Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ollen 183,0 miljoonaa (51,7 %) vuonna 2019.

Nettorahoituskulut vuonna 2018 ovat 69,4 miljoonaa, 1 miljoonaa vuoden 2017 ennustettua tasoa enemmän. Korkokuluista 63,0 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Näiden osuus vähenee suunnitelmakauden lopulla, kun perustamislainojen ensimmäiset lyhennykset alkavat vuonna 2019. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,0 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2018 vuosikate on 108,8 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 217,7 miljoonaa euroa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 367 miljoonaa euroa toteutuvasta investointitasosta riippuen. Jätehuollon toimialalla tulorahoitus kattaa toimialan investoinnit täysimääräisesti kaikkina suunnitelmavuosina.

Tilikauden tulos vuonna 2018 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen +8,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on +8,3 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HS Y:n yhtymäkouksen 18.11.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017 - 2026. Investointeja päivitetään tiedossa olevien muutoksien osalta syksyllä laadittavassa lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa.

Vuonna 2018 investoinnit ovat yhteensä 198,7 miljoonaa euroa, josta 188,0 miljoonaa on vesihuollon ja 10,1 miljoonaa jätehuollon investoinneita.

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämistä investoinneista merkittävimpiä hankkeita ovat mm. Finnoo ja Perkkää Espoossa, Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta ja Pasila Helsingissä sekä Kehäradan asemaseudut Vantaalla.

Haja-asutusalueiden osalta käynnistetään vesihuollon rakentaminen mm. Pakankylässä Espoossa sekä Kiilan alueella Vantaalla.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinneista merkittävin investointi on Pitkälän vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja rakennustekninen saneeraus.

Vedenjakeluverkoston merkittävimmät investoinnit suunnitelmakaudella ovat Hiekkaharjun uuden vesitornin rakentaminen, uusi yhteys Vanhas-takaupungista Ala-Tikkurilaan, uusi yhteys Mäkkylästä Kauniaisten vesitornille sekä Porkkalankadulta Ruoholahteen johtava varmistusyhteys.

Merkittävimmät viemärintijärjestelmän investoinnit suunnitelmakaudella ovat Kivistön ja Koillis-Espoon runkoviemäri, sekä Jokivarsi - Mikkola runkoviemäri.

Verkostosaneerauksessa keskitytään runkoyhteyksien toiminnan varmistamiseen. Merkittävä osa verkostosaneerauksista tehdään yhteishankkeina kaupunkien katutöiden kanssa. Etelärannan vesihuoltoverkostot uusitaan ja alueen sekaviemäriverkon ylivuotojen hallintaa parannetaan. Vanhoja vesihuoltotunneleita kunnostetaan.

Jätevedenpuhdistuksen investoinneissa merkittävin on Blominmäen jätevedenpuhdistamohanke. Lisäksi Viikinmäen puhdistamon toiminnan kannalta kriittinen purkutunnelyhteys välillä Viikinmäki - Viikki kahdenetaan ja varaudutaan käynnistämään ravinteiden poistoa tehostavia investointeja suunnittelukauden lopulla.

Jätehuollon investoinneista keskeisimmät ovat jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen liittyviä rakennustöitä. Suunnitelmakaudella tehdään mm. vuonna 1987 valmistuneen kaatopaikan vanhan tasausaltaan saneeraus, rakennetaan tulvapumppaamo, toteutetaan vuosittaiset kaatopaikkojen pintarakenteet, tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpitosaneeraukset, tehdään kompostituotteen käsittelyä varten kenttäinvestointeja ja tehostetaan jätteenkäsittelykeskuksen sekä prosessien energiatehokkuutta.

Suunnitelmakaudella varaudutaan Seutulan käytöstä poistetun kaato-
paikka-alueen perustilan selvittämiseen ja kunnostamiseen viranomais-
ten ja jätehuollon uusien toimintamallien edellyttämällä tavalla. Seutu-
lan alueen suunnitelmallinen kehittäminen kiertotalouden tarpeisiin si-
sältyy suunnitelmakauden vuosien 2018 - 2020 investointihankkeisin.
Vuoden 2017 aikana alueelle rakentuu HSY:n jätehuollon puujätteen
käsittely- ja varastointikenttä. Suunnitelmissa on hyödyntää Seutulan
alueen rakentamisessa kierrätysmateriaaleja ja osoittaa aluetta kiertota-
louden käyttöön.

Aluepalveluissa varaudutaan mm. vuoden 1990 alussa valmistuneen
Kivikon jätepalvelukeskuksen korjaus- ja täydennystöihin. Suunnitelma-
kauden lopussa on myös suunniteltu kehitettäväksi uuden tyyppistä
palvelukonseptia Sortti-asemien toimintaan.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,2 miljardia eu-
roa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua
pitkäaikaista lainaa vuoden 2017 ennusteen mukaan noin 284 miljoonaa,
mikäli vuoden 2017 tulo-rahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosien-
nusteen mukaisesti.

Tulo-rahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen
lyhennyksiä, jonka vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina jou-
dutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 367 miljoonaa
euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään
suunnitelmakaudella yhteensä noin 125 miljoonalla. Ulkopuolisilta nos-
tetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on
noin 525 miljoonaa euroa.

Lähivuosien erittäin suurista investoinneista johtuen HSY:n omavarai-
suusaste heikkenee asetetuista tavoitteista poiketen koko suunnitelma-
kauden ajan ollen vuoden 2020 lopussa 26,2 % kun viimeisimmässä ti-
linpäätöksessä omavaraisuusaste oli 28,2 %. Suunnitelmakauden yli-
jäämät tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman
kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavasta ulkopuo-
lisesta lainarahoituksesta johtuen heikentää omavaraisuutta.

Liitteet

HSY:n hallituksen lausuntopyyntö on liitteenä 1, ote hallituksen pöytä-
kirjasta liitteenä 2 ja alustava toiminta- ja taloussuunnitelma liitteenä 3.
Alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelman liitteinä on taulukko strate-
gian indikaattoreiden lähtötasosta vuonna 2013, toteutumasta vuosina
2014-2016 ja tavoitearvoista vuosille 2018 ja 2020.

11.09.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSY:n lausuntopyyntö 20.6.2017
- 2 Ote pöytäkirjasta 16.6.2017
- 3 Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2018-2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HSY
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.09.2017 § 778

HEL 2017-007524 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 845

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta

HEL 2017-008028 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Yleiset huomiot esityksestä

Maanteiden parantamishankkeiden yhteydessä syntyviä kustannuksia rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista, vaikka valtio kerää kaikki tieliikenteen erityisverot. Tämä kehitys on ollut jo pitkään väärän suuntaista. Uudistuksessa tulisi määrätä entistä tarkemmin ja oikeudenmukaisemmin maanteiden tienpidon kokonaisuuden kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen ns. kaupungin maankäytöstä johtuvien hankkeiden kustannuksiin on jatkossakin erittäin perusteltua. Uuden maankäytön keskittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten liikenneyhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut.

Huomiot lain 1 lukuun Yleiset säännökset

Tiivis yhteistyö tienpidossa valtion ja Helsingin kaupungin välillä on jatkossakin erittäin tärkeätä, sillä valtio on maanteiden omistaja ja maantieverkko säilyy liikenneviraston hallinnassa.

Esityksen mukaan maantien käyttö on voimassa olevan lainsäädännön tavoin maksutonta. Helsingin seudun liikenne on esittänyt tienkäyttömaksujen valmistelua yhteistyössä valtion kanssa. Helsingin ja valtion yhdessä hyväksymässä Helsingin seudun ja valtion Mal-sopimuksessa todetaan seuraavaa: ”Liikenteen kysyntään vaikuttavan tiemaksun valmistelua jatketaan seudun ja valtion yhteistyönä. Valmistelun lähtökohdana on, että kerätyt varat voidaan käyttää seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely vähennä valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikenne-rahoitusta seudulla.”

Tienkäyttömaksuista on myös kansainvälisesti hyviä kokemuksia joukkoliikenteen ja pyöräilyn palveluiden ja infrastruktuurin rahoittamisessa

sekä olevan infrastruktuurin kysyntäpiikkien tasaamisessa. Edellä todettuna perusteella Helsingin näkemyksen mukaan lainsäädännön tulisi mahdollistaa tienkäyttömaksut.

Huomiot lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Lakiesitys ei sisällä liikennejärjestelmäsuunnittelun kannalta merkittävää muutosta, koska laissa ei säädetä kaupunkiseuduilla tehtävästä liikennejärjestelmäsuunnittelusta ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL). Maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tulee huomioida Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet ja erityispiirteet, jotta suunnitelmat ovat yhdenmukaisia.

Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sisällytettävä liikennejärjestelmän 10-12 vuoden rahoitus- ja toimenpideohjelma parantaa tienpidon ennakoitavuutta ja tuo siihen kaivattua pitkäjännitteisyyttä.

Huomiot lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

Tienpidon rahoituksen kohdentamisessa maakuntien kesken ja maakunnissa tulisi huomioida erityisesti maanteiden liikennemäärät (tavara-, joukko- ja autoliikenne) ja merkitys muun muassa maan elinkeinoelämän toimivuuden kannalta.

Huomiot lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

Yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatiminen jakautuu jatkossa tienpidon yhteistyöalueelle ja tienpitäjälle (valtio). Kun rahoitus ja henkilöstöresurssit jaetaan maakuntauudistuksen ja maantielain muutosten myötä useampaan tulosityksikköön, on riskinä, että yksikkökustannukset tulevat nousemaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupunki haluaa osallistua jatkossakin alueellaan olevien maanteiden yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatimiseen. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen tärkeys kunnan ja tienpitäjän välillä tulee kasvamaan entisestään lakiuudistuksen johdosta.

Huomiot lain uuteen 9 lukuun Maakuntauudistuksen voimaansäätämiseen liittyvät siirtymäsäännökset

Ei huomioita.

Huomiot lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

Ei huomioita.

Muut huomiot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Ei muita huomioita.

Käsittely

Vastaehdotus:
Anni Sinnemäki:

Lisäys kohdan "Huomiot lain 1 lukuun Yleiset säännökset" loppuun:

"Esityksen mukaan maantien käyttö on voimassa olevan lainsäädännön tavoin maksutonta. Helsingin seudun liikenne on esittänyt tienkäyttömaksujen valmistelua yhteistyössä valtion kanssa. Helsingin ja valtion yhdessä hyväksymässä Helsingin seudun ja valtion Mal-sopimuksessa todetaan seuraavaa: "Liikenteen kysyntään vaikuttavan tiemaksun valmistelua jatketaan seudun ja valtion yhteistyönä. Valmistelun lähtökohtana on, että kerätyt varat voidaan käyttää seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely vähennä valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikenne-rahoitusta seudulla."

Tienkäyttömaksuista on myös kansainvälisesti hyviä kokemuksia joukkoliikenteen ja pyöräilyn palveluiden ja infrastruktuurin rahoittamisessa sekä olevan infrastruktuurin kysyntäpiikkien tasaamisessa. Edellä todetun perusteella Helsingin näkemyksen mukaan lainsäädännön tulisi mahdollistaa tienkäyttömaksut."

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Thomas Wallgren

Kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

11.09.2017

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta
- 2 Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta
- 3 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Yleiset huomiot esityksestä

Maanteiden parantamishankkeiden yhteydessä syntyviä kustannuksia rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista, vaikka valtio kerää kaikki tieliikenteen erityisverot. Tämä kehitys on ollut jo pitkään väärän suuntaista. Uudistuksessa tulisi määrätä entistä tarkemmin ja oikeudenmukaisemmin maanteiden tienpidon kokonaisuuden kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen ns. kaupungin maankäytöstä johtuvien hankkeiden kustannuksiin on jatkossakin erittäin perusteltua. Uuden maankäytön keskittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten liikenneyhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut.

Huomiot lain 1 lukuun Yleiset säännökset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.09.2017

Tiivis yhteistyö tienpidossa valtion ja Helsingin kaupungin välillä on jatkossakin erittäin tärkeätä, sillä valtio on maanteiden omistaja ja maantieverkko säilyy liikenneviraston hallinnassa.

Huomiot lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Lakiesitys ei sisällä liikennejärjestelmäsuunnittelun kannalta merkittävää muutosta, koska laissa ei säädetä kaupunkiseuduilla tehtävästä liikennejärjestelmäsuunnittelusta ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL). Maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tulee huomioida Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet ja erityispiirteet, jotta suunnitelmat ovat yhdenmukaisia.

Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sisällytettävä liikennejärjestelmän 10-12 vuoden rahoitus- ja toimenpideohjelma parantaa tienpidon ennakoitavuutta ja tuo siihen kaivattua pitkäjännitteisyyttä.

Huomiot lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

Tienpidon rahoituksen kohdentamisessa maakuntien kesken ja maakunnissa tulisi huomioida erityisesti maanteiden liikennemäärät (tavara-, joukko- ja autoliikenne) ja merkitys muun muassa maan elinkeinoelämän toimivuuden kannalta.

Huomiot lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

Yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatiminen jakautuu jatkossa tienpidon yhteistyöalueelle ja tienpitäjälle (valtio). Kun rahoitus ja henkilöstöresurssit jaetaan maakuntauudistuksen ja maantielain muutosten myötä useampaan tulosityksikköön, on riskinä, että yksikkökustannukset tulevat nousemaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupunki haluaa osallistua jatkossakin alueellaan olevien maanteiden yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatimiseen. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen tärkeys kunnan ja tienpitäjän välillä tulee kasvamaan entisestään lakiuudistuksen johdosta.

Huomiot lain uuteen 9 lukuun Maakuntauudistuksen voimaansäilytys siirtymäsäännökset

Ei huomioita.

Huomiot lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

Ei huomioita.

Muut huomiot

Ei muita huomioita.

Esittelijän perustelut

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 5.7.2017 kaupungeilta ja muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen esitysluonnoksesta maantielain (503/2005) muuttamiseksi 4.9.2017 mennessä.

Esityksen tavoitteena on maakuntaudistuksen täytäntöön paneminen siirtämällä esitettävän maakuntalain 6 §:n 1 momentin 14 kohtaan sisältyvät liikennettä ja tienpitoa koskevat tehtävät valtiolta maakunnille. Lakkaavista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista siirrettäisiin lisäksi eräitä tehtäviä Liikennevirastoon. Valtio toimisi edelleen maanteiden omistajana, ja tienpidon rahoitus toteutettaisiin erillisrahoituksena.

Esityksessä maantielain nimikettä ehdotetaan muutettavaksi laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä sekä soveltamisalaa vastaavasti laajennettavaksi. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi valtakunnallista ja maakunnissa tapahtuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua koskevat uudet säännökset ja maanteiden luokitteluun pohjautuvat palvelutasoa koskevat nykyistä täsmällisemmät säännökset. Esitykseen sisältyvät myös ehdotukset maakuntaudistuksen edellyttämäksi uudeksi sääntelyksi koskien maanteiden tiepidon järjestämistä maakuntien ja valtion yhteistyönä sekä tähän liittyvistä ohjaus-, sopimus- ja muista järjestelyistä.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa maantieverkon valtakunnallinen yhtenäisyys sekä maanteiden riittävä palvelutaso joka puolella maata. Esityksellä selkeytettäisiin valtion ja maakunnan välistä toimivaltajakoa liikenne- ja tienpitotehtävissä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnonantajia pyydetään erityisesti kiinnittämään huomiota tienpidon järjestämisen ja ohjauksen toteutustapaan, arvioimaan esitettyä valtakunnallista ja maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelukokonaisuutta, arvioimaan maakuntien ja valtion välistä yhteistyötä, sekä tarkastelemaan eri toimijoiden roolia näissä edellä mainituissa kokonaisuuksissa.

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan kaupungin lausunnot antaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen lausuntoa varten on pyydetty lausunto kaupunkiympäristön toimialalta, koska toimialalautakunnalla ei ole ollut kokousta lausunnon asetun tiiviin aikataulun puitteissa.

Lausuntopyyntö, esitysluonnos ja kaupunkiympäristön toimialan lausunto ovat asian liitteinä.

11.09.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta
- 2 Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta
- 3 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.09.2017 § 779

HEL 2017-008028 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.09.2017 Pöydälle

11.09.2017

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

§ 846

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 36.

jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta

5.9.2017

- ympäristö- ja lupajaosto

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

7.9.2017

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

5.9.2017

- kulttuurijaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta

- sosiaali- ja terveysjaosto

7.9.2017

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

7.9.2017

pormestari

apulaispormestarit

11.09.2017

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- hankintajohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkaapäällikkö
- viestintäpäällikkö

keskushallinnon viranhaltijat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- Korkeasaaren eläintarha

henkilöstökassatoimikunta
nimistöimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

11.09.2017

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.09.2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 838, 843, 844, 845 ja 846 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 836, 837, 839, 841 ja 842 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

11.09.2017

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 840 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

11.09.2017

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite helsinki.hao@oikeus.fi

11.09.2017

te:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

11.09.2017

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

798 och 799 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

11.09.2017

Kaupunginhallitus

Otso Kivekäs
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Terhi Koulumies

Maria Ohisalo

Wille Rydman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 03.10.2017.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566